

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

CEM'İYYETÜ'Ş-Şİ'R, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ

NUMARA:105 (1b-44a)

(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurten DURGUT

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

MAYIS – 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

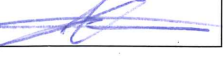
CEM'İYYETÜ'Ş-Şİ'R, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ
NUMARA:105 (1b-44a)
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurten DURGUT

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 03/05/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK	BAŞARILI	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	NURTEN DURGUT
Öğrenci Numarası	:	1660Y11006
Enstitü Anabilim Dalı	:	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
Enstitü Bilim Dalı	:	
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	CEMİYETÜ'Ş- Şİ'R, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA: 105 (1b-44a) (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)
Benzerlik Oranı	:	%32

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

...../...../2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../2019
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

Tarih: 03.05.2019

İmza:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde, danışmanlığımı üstlenen ve bu aşamaya büyük katkıda bulunan değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN'a tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Benim için her türlü yardımı esirgemeyen saygıdeğer hocam Prof. Dr. Bayram Ali KAYA'ya gönülden teşekkürlerimi sunarım. Manevi desteğiyle, engin bilgisiyle çalışmama değerli katkılarda bulunan çok kıymetli hocalarım Doç. Dr. Ozan YILMAZ'a ve Doç. Dr. Vildan COŞKUN'a bana verdikleri cesaret için sonsuz teşekkür ederim.

Her zaman bütün sorularıma cevap veren, gerek kaynak paylaşımı gerek yeni kaynak bulmama yardım eden, mecmuanın (88b-200a) bölümünü çalışan Fatma ÇELİK'e gönülden teşekkür ederim.

Bu çalışmamı, her zaman manevi olarak yanımda olduğunu hissettiğim babam (merhum) Ahmet YEŞİLÇİMEN'e ithaf etmek istiyorum.

Son olarak bu süreçte manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve çalışmam boyunca benim yanımda olan hayat arkadaşım Sami DURGUT ve kızım Zeynep DURGUT'a şükranlarımı sunarım.

Nurten DURGUT

31.03.2019

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	ix
ÖZET	x
SUMMARY	xi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: CEM‘İYYETÜ’Ş-Şİ‘R’İN TANITIM VE İNCELENMESİ ...	4
1.1. MECMUANIN DIŞ ÖZELLİKLERİ	4
1.2. MECMUANIN MUHTEVA, DİL VE YAZIM ÖZELLİKLERİ	5
1.3. MECMUADAKİ ŞAİRLER İLE KULLANDIKLARI NAZİM ŞEKİLLERİ VE SAYISI	8
1.4. MECMUADA YER ALAN ŞİİRLERDE KULLANILAN VEZİNLER VE SAYISI.....	11
1.5. MECMUADA YER ALAN ŞAİRLERİN BİYOGRAFİLERİ	15
1.6. ŞİİRLERDE KULLANILAN VEZİNLER.....	33
1.6.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri.....	33
1.6.1.1. Remel Bahri	33
1.6.1.2. Hezec Bahri.....	33
1.6.1.3. Müctes.....	34
1.6.1.4. Muzârî Bahri	34
1.6.2. HECE VEZİNLERİ	34
1.6.2.1. 11’li Hece Ölçüsü.....	34
1.7. Mecmuanın (1b-44a) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu	35
BÖLÜM 2: CEM‘İYYETÜ’Ş-Şİ‘R’ İN KARŞILAŞTIRMALI METNİ .	51
2.1. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YOL	51
2.2. METNİN TRANSKRİPSİYON VE İMLÂSINDA İZLENEN YOL	56
2.3. METNİN İŞARETLER SİSTEMİ	59
2.4. KARŞILAŞTIRMALI METİN	60
SONUÇ	202
KAYNAKÇA	204
EKLER	219
ÖZGEÇMİŞ	263

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 2015.
- Berbernâme** : Berbernâme-i Sâbit, İ.B.B. Atatürk Kitaplığı Sayısal Arşiv ve e-Kaynaklar(yazma eserler), Nr. 1946.
- Bursalı Tâlib D.** : Bursalı Tâlib ve Dîvânı, Melike Erdem, İstanbul 1994.
- CŞ.** : Cemiyetü'ş-şî'r, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi numara:105 (88b-200a) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin), Fatma Çelik, Sakarya 2018.
- Edirneli Şevkî D.** : Edirneli Şevkî Dîvânı, Halil İbrahim Yakar, Konya 2010.
- Fehîm-i Kadîm D.** : Fehîm-i Kadîm-Hayatı, Sanatı Dîvân'ı ve Metnin Bugünkü Türkçesi Tahir Üzgör, Ankara, 1991.
- Fennî D.** : 18. Yüzyıl Şairi Mustafa Fennî, Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin) Hacı İbrahim Demirkazık, İstanbul 2009.
- FM.** : On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfizâde Feyzî Mecmuası, Fatma Büyükkarcı Yılmaz, Ankara 2013.
- Gelibolulu Âlî D.** : Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvân II, İ. Hakkı Aksoyak, Harvard University 2006.
- Hâmî Ahmed D.** : Hâmî Ahmed (Diyarbakırî) Dîvânı İnceleme-Metin, Kadri Hüsnü Yılmaz, Ankara 2011
- Hatem D.** : Hatem, (Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi), Mehmet Celal Varışoğlu, Erzurum 1997.
- Haşmet D.** : Haşmet Külliyyatı (Dîvânı), Mehmet Arslan- İ. Hakkı Aksoyak, Sivas 1994.
- Hâzık D.** : Hâzık Mehmed Efendi Dîvânı, Hüseyin Güfta, Erzurum 1992.
- HB.** : Sehi Beg Heşt-Bihişt, Halûk İpekten, Günay Kut, Mustafa İsen, Ankara 2017.
- İshâk Çelebi D.** : Üsküblü İshâk Çelebi Dîvân, M. Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, İstanbul 1990.
- Kâmî D.** : Kâmî (Dîvânı), Kezban Özyılmaz, Konya 1994.
- Kasımpaş. Sâlik D** : Sâlik Efendi (Kasımpaşalı) Dîvânı, Müzahir Kılıç, Erzurum 1998.
- Levnî NŞR.** : Levnî, Nakış Şiir Renk, Gül İperoğlu, İstanbul 1999.

- Miyâhiyye-i Hasîb** : Türk Edebiyatında Miyâhiyye Türüne Bir Örnek: Hâsib Efendi'nin Miyâhiyyesi, Süleyman Eroğlu, Bursa, 2008.
- Muhibbî D.** : Muhibbî Dîvânı I, Kemal Yavuz-Orhan Yavuz, İstanbul 2016.
- NA.** : İsmail Beliğ Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l- Eş'âr, Abdulkerim Abdulkadiroğlu, Ankara 1985.
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara 2011.
- Nâ'ilî D.** : Nâ'ilî-i Kadîm Divânı, Haluk İpekten, İstanbul 1970.
- Nedîm D.** : Nedîm Dîvânı, Muhsin Macit, Ankara 2016.
- Nef'î D.** : Nef'î Dîvânı, Metin Akkuş, Ankara, 1993.
- Nesîmî D.** : Nesîmî Dîvânı, Hüseyin Ayan, Ankara 2014.
- PBM** : Pervane Beg Nazire Mecmuası, Kamil Ali Gıynaş, Ankara 2017.
- Râgıb Paşa D.** : Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb, Ömer Demirbağ, Van 1999.
: Dîvânçe-i Râgıp Paşa, Atatürk Kitaplığı, 1276.
- RŞ.** : Riyâzü's-Şu'arâ Riyâzî Muhammed Efendi, Namık Açıkgöz, Ankara 2017.
- Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı, Coşkun Ak, Bursa, 2001.
- Sâbit D.** : Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân, Turgut Karacan, Sivas 1991.
- Sahhâf Rüşdî D.** : Sahhâf Rüşdî Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Hatice Ekici, Balıkesir 2006.
- Seyyîd. Vehbî D.** : Seyyid Vehbî (Dîvânı), Hamit Dikmen, Ankara 1991.
- ST.** : Mirzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi, Tezkiretü's-Şu'arâ (İnceleme-Metin), Adnan İnce, Ankara 2018.
- TN-1** : Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (İnceleme-Metin-İndeks Sayfa -100), Harun Gündüz, Balıkesir 2009.
- TN-2** : Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (II. C. s. 468-734), Fatma Özdemir, Sivas 2011.
- TN-3** : Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (II. C. s. 1000-1263), Osman Zahit Şener, Sivas 2013.
- TN-4** : Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si ((II. C. s. 735-999), Bünyamin Yuvacı, Sivas 2014.
- TŞM** : Esrar Dede Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye, İlhan Genç, Ankara 2000.
- 'Ubeydî D.** : Ubeydî Dîvânı, Ömer Arslan, İstanbul 2013.

- ‘Ulvi D.** : Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Dîvânın Tenkitli Metni) İsmail, Elazığ 1993.
- Usûlî D.** : Usûlî Dîvânı, Mustafa İsen, Ankara 1990.
- Veysî D.** : Dîvân-ı Veysî, Süleymaniye Ktp. Esad Efendi, Nr. 2715.

2. Diğer Kısaltmalar

AKMB	: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
B.	: Beyit
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
D.	: Dvn / Dvne
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslm Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
G.	: Gazel
Haz.	: Hazırlayan
İA	: İslm Ansiklopedisi
K.	: Kaside
KB	: Kültür Bakanlığı / Kültür ve Turizm Bakanlığı
Kt.	: Kıt'a
M.	: Mecmua (Cem'ıyyet'ř-şi'r)
Mr.	: Murabba
Mat.	: Matla'
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Muh.	: Muhammes
Mf.	: Müfred
Msd.	: Müseddes
N.	: Nazm
nr./nu.	: Numara
.	: Ölüm tarihi
r.	: rnek
R.	: Rubi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SA	: Sakarya Üniversitesi
SBE.	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tah.	: Tahms
T.	: Tezkire
T.B.	: Terkb-i Bend
Tb.	: Tpkıbasım

TDEA	: Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Dergâh Yay.)
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Ty.	: Türkçe yazma
vb.	: ve benzeri
vr.	: varak
Yay.	: Yayınevi / Yayınları
yk.	: yaprak
YLT.	: Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	11
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı...	14
Tablo 3: Mecmuanın (1b-44a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	35
Tablo 4: Mensur Bölümün MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	50
Tablo 5: Transkripsiyon Tablosu.....	59

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	8
Şekil 2: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Sayısı.....	8
Şekil 3: Muhteviyatı Toplam Beyit Sayısına Göre Şiirler ve Şairler	9
Şekil 4: Biyografisi Verilen Şairlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı.....	10
Şekil 5: Vezinlerin Dağılımı.....	10

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: Cem'iyetü'ş-Şi'r, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Numara: 105 (1b-44a) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)			
Tezin Yazarı: Nurten DURGUT		Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	
Kabul Tarihi: 03.05.2019		Sayfa Sayısı: 11+ 263	
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı		Bilim Dalı: Eski Türk Edebiyatı	
<p>Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY 105 numarada kayıtlı olan Cem'iyetü'ş-Şi'r adlı şiir mecmuasının 1b-44a varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonu yapılmış karşılaştırmalı metin çalışmasından oluşmaktadır. Çalışmada öncelikle mecmuanın 1b-44a varaklarının tanıtımı yapılmış, ardından da metnin transkripsiyonu yapılarak dîvânlar ya da ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırmalı metni oluşturulmuştur. Mevcut farklar ise dipnot alanında gösterilmiştir. Ayrıca, kimliklerini tespit edebildiğimiz şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. 1209/1794-95 tarihinde derlenen mecmua, 208 varaktan oluşmaktadır. Eserde (ilgili bölümde) on beşinci ile on sekizinci yüzyıl arasında yaşamış bu şairlerin 12 farklı nazım şekli ve 1 tane 11'li hece ölçüsü ile kaleme aldığı 162 şiir ve 22 cümleden oluşan nesir bölümü yer almaktadır. Bu şairler ve kullandıkları nazım şekilleri ile şiirlerin bahir ve kalıpları, tablolar halinde verilmiştir. Mecmuada, tespit edebildiğimiz 53 şaire ait farklı nazım şekilleriyle ve hece ölçüsüyle yazılmış 99(3 tane mükerrer) adet şiir ve bir nesir bölümü kayıtlıdır. Mahlas bulunmayan beyit ve müfredlerde başlıkta isim yazmadığından, araştırmamız sonucunda şairini tespit edemediğimiz toplam şiir sayısı 63'dur. Çalışmada yer alan muhteva tablosu, başta şiir mecmuaları olmak üzere cönkler de dahil tüm mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasını hedefleyen <i>Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi</i> (MESTAP)'ne uygun olarak hazırlanmıştır.</p>			
Anahtar Kelimeler: İÜ Nadir Eserler Kütüphanesi, mecmua, şiir mecmuası, dîvân şiiri MESTAP.			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	☒	Ph. D.	☐
Title of Thesis: Cem'iyetü'ş-Şi'r, Istanbul University Rare Books Library Number: 105 (88b-200a) (Examination-Comparative Text)			
Author: Nurten DURGUT		Supervisor: Assist. Prof. Orhan KAPLAN	
Date: 03.05.2019		Nu. of pages: 11+263	
Department: Turkish Language and Literature		Subfield: Classical Turkish Literature	
<p>This study is compose of the comparative text study made the transcription and the examination of between 1b-44a pages of the poetry journal called Cem 'iyetü-Şi'r registered in the Istanbul University Rare Books Library numbered TY 105. In this study, primarily, is made of the 1b-44a pages of the journal, and then by making transcription of the text, comperative text is created with diwans or related academic studies. Existing differences are shown in the footnote area. In addition, short biographies of poets whose identities we can identify are included. The journal, which is compiled in 1209/1794-95 is composed of 208 foils. There are 53 poets located in the journal which lived between fifteenth and eighteenth century. There are 162 poems and 22 sentences written by these poets in 12 different poetry forms an 1 syllabic form of 11. These poets, verse forms that they used and the patterns of the poems are given in tables. In the journal, there are 99 (3 of them repeated) poems and one prose section which written with different poem and syllabic forms by 53 poets we can identify. Because there are no pseudoynms or author names used in some double and singular verses, despite the search, we couldn't identify the poets of 63 poems. The table of contents included in the study is prepared in accordance with the Systematic Classification Project of Journals (MESTAP) which are aiming to make detailed classification and the inventort of all journals, including cönks, especially poetry journals.</p>			
Keywords: IU Rare Books Library, journal, poetry journal, diwan poetry, MESTAP			

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Kataloğu'nda TY 105 numarada kayıtlı Cem'iyetü's-Şi'r adlı şiir mecmuasının 1b-44a varakları arasında yer alan şairlerin şiirlerini tespit etmek ve bu şiirleri başta yayımlanmış dîvânlar olmak üzere, ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırarak mevcut farkları ortaya koymaktır. Ayrıca, şairlerini tespit edemediğimiz şiirleri araştırmacıların dikkatine sunmak ve mecmua derleyicisinin tercih vb. tasarruflarını ortaya koymaktır. Diğer yandan şiir mecmuaları, farklı dönemlerde yaşamış ünlü şairler ve şiirleri hakkında bilgi edinebilmemize katkı sağladığı gibi, çeşitli sebeplerle şura tezkirelerine veya diğer kaynaklara girmemiş şairler ve şiirleri hakkında da bilgi sahibi olmamıza imkân sağlamaktadır. Bu nedenle, çalışmamızın ilgili sayfaları içerisinde yer alan, hakkında pek fazla bilgi bulunmayan hatta birkaç şiiriyle tanınan şairlerin yeni şiirlerinin gün yüzüne çıkarılmasına ve dîvân neşirlerinde bulunmayan ya da eksik olan kısımların mecmua çalışmamız vasıtasıyla tamamlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmamızın ilgili kısımları içerisinde yer alan şiirlerin karşılaştırmalı metnini oluşturarak eserde kayıtlı olan şiirleri gün yüzüne çıkarmak, dîvân neşirlerinde yer almayan şiirlere dikkat çekmek, 15-18. yy arası geniş bir dönemi kapsayan bu çalışmamızda, yapısal ve anlamsal açıdan şiirlerde bulunan farkları ortaya koymak ve bu doğrultuda, dîvânına ulaşılamayan ya da hakkında bilgi sahibi olmadığımız şair veya şiirleri edebiyat sahasına kazandırmaktır.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu'nda 105 numarada Cem'iyetü's-Şi'r adıyla kayıtlı bulunan mecmuanın inceleme ve karşılaştırmalı metnini oluştururken yapılmış olan benzer tez çalışmalarını inceleyerek, çalıştığımız şiir mecmuası doğrultusunda kendi çalışma yöntemimizi oluşturmaya gayret ettik. Mecmuada yer alan şiirlerin sistematik tasnifini, Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun olarak hazırlamaya gayret ettik. Çalışmamızda yer alan nazım şekilleri ile vezinleri ve sayılarını tabloda gösterirken Selman Karadağ tarafından hazırlanmış olan yüksek lisans tez çalışmasından (Bkz. Millî Kütüphane 2860 Numaralı Şiir Mecmuası, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya 2011) faydalandık.

Çalışmamız, giriş bölümü de dahil olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konusu gibi hususları ele aldık.

Çalışmanın ilk bölümünde, 105 numaralı mecmuanın dış özellikleri, muhtevası, dil ve yazım özellikleri bakımından tanıtımı yapılmıştır. Ardından, mecmuada bulunan şairler ve bu şairlerin şiirlerinin nazım şekli ve sayısını içeren bir tablo hazırlanmıştır. Sonrasında, şiirlerde kullanılan vezinler ve sayıları tabloda gösterilmiştir. Daha sonra, mecmuada yer alan şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. Son olarak, mecmuanın MESTAP'a göre sistematik tasnif tablosu hazırlanmıştır. *Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı* başlıklı tablomuzda şair isimlerini bir arada görülebilmesi için alfabetik sıra ile verilmiştir. MESTAP'a uygun şekilde hazırlanan sistematik tasnif tablosunda ise şiirlere âit bilgiler varak numarasına göre verilmiştir. Mecmuadaki şiirleri karşılaştırmak için kullandığımız eserler, ilgili kısaltmaları ile *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar* başlığı altında verilmiştir. Detaylı künye bilgileri ise Kaynakça'da gösterilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde, metnin kuruluşunda ve transkripsiyon ile imlâsında izlenen yol belirtilip metnin işaretler sistemine (transkripsiyon tablosu) yer verilmiştir. Bu bölümünün sonunda 105 numaralı mecmuanın 1b-44a varakları arasında yer alan şiirlerin transkripsiyonlu metni yer almaktadır. Mecmuada yer alan şiirler başta dîvânlar olmak üzere diğer akademik çalışmalarla karşılaştırılmış ve tespit edilen farklılıklar dipnotta gösterilmiştir.

Çalışmamızın son kısmında ise sonuç bölümüne, kaynakçaya, mecmuanın (1b-44a) tıbkıbasımına ve özgeçmişe yer verdik.

Çalışmanın Konusu

Mecmua “*dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak anlamındaki cem‘ masdarından türeyen mecmû‘dan*” (Uzun, 2003: 265) türetilmiştir.

Şiir mecmuaları, dîvânı bulunmayan ya da başka kaynaklarda adı geçmeyen şairlerin şiirlerini de içermelerinden ve derlendikleri dönemin edebî beğenisini, sanat anlayışını yansıtmaları bakımından Klasik edebiyat araştırmaları için önemli bir kaynaktır. Edebiyat tarihimiz açısından temel başvuru kaynaklarından olan tezkirelerde dahi bulunmayan birçok şair, şiir ya da tür mecmualar aracılığı ile gün yüzüne çıkarılmaktadır (Aydemir, 2007: 123).

Mecmualarda, sadece bir konuyu ele alan yazılar toplandığı gibi, değişik konulardaki yazılardan da oluşabilir. Hatta Arapça ve Farsça gibi farklı dillerde de olabilir. Günay Kut, genel olarak mecmuaları kendi aralarında şöyle sınıflandırmıştır:

1. *Nazire mecmuaları,*

2. *Seçme şiir mecmuaları (mecmua-i eş‘âr, mecmua-i devâvin),*

3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (*Mecmua-i edviye, mecmua-i ed'iyeye, mecmua-i muammeyât, mecmua-i münşeat, mecmuatü'r-resâil* gibi),

4. Karışık mecmualar (*nazım-nesir karışık olabileceği gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir*),

5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar (*Edirneli Nazmî, Mecma'u'n-Nezâ'ir ve Pervâne b. Abdullah, Pervâne Bey Mecmuası*) gibi (Kut, 1986: 170-171).

Bu doğrultuda çalışmamızın konusu, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde kayıtlı olan TY 105 numaralı Cem'iyetü'ş-Şi'r adlı seçme şiir mecmuasının 1b-44a varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonunun yapılarak karşılaştırmalı metin çalışması oluşturmaktır. Aynı zamanda, elimizde dîvânı bulunmayan veya adı tezkirelerde dahi geçmeyen unutulmaya yüz tutmuş şair ve şiirlerini gün yüzüne çıkararak araştırmacıların dikkatine sunmaktır.

BÖLÜM 1: CEM'İYYETÜ'Ş-Şİ'R'İN TANITIM VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri¹

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde TY 105 numarada kayıtlı Cem'iyetü'ş-Şi'r adlı şiir mecmuası H.1209 / M.1794-1795'te derlenmiştir. Mürettibi Abdüşşekûr-zâde el-Hâc Sâlih İbnü'l-Hâc Mehmed'dir.²

Mecmua 314x107 mm ölçülerindedir. Vişne çürüğü meşin, sırtı kumaş kaplı bir cilde sahiptir. Her varak eski rakamlarla numaralandırılmıştır. 208 varaktan oluşan mecmuada toplam 67 varak eksiktir (127-138, 141-150, 152-187, 189-197). Bu doğrultuda çalışmamızda, tez konumuz olan 1b-44a sayfaları arasındaki 44 varakta kayıtlı olan şiirleri incelemeye çalıştık.³

Eserin başında bir mukaddime vardır. Bu mukaddime müellifin adı, eserin derleniş tarihi ile derleniş hakkında kısa açıklamalar, eserde yer alan nazım şekilleri, eserin adı ve yazılış sebebi gibi bilgiler kayıtlıdır. 1a sayfasında bulunan şahıs mühürlerinden biri ketebe kaydını düşen Hasan Hakkı Paşa'ya aittir. Diğer ise eserin tashihini yapan ve sah kaydını düşen Ali Rıza Paşa'nındır. Başta ve sonda boş sayfaların olmasının yanında ayrıca bir adet mükerrer sayfa numarası bulunmaktadır. Eserin ilk 4 ve son 1 sayfası boştur. Bu boş sayfalarda mecmuadan farklı bir hatla yazılmış olan manzum ve mensur yazılar ile İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ne ait mühür vardır. Asıl metnin başlangıcından önceki 4 varakta ise *Fihrist* bölümü ve son varanın 'a' yüzünde Latince bir yazı yer almaktadır.

Harekesiz nesih hattıyla yazılan mecmua genel olarak okunaklıdır. Satır sayısı genellikle 32 olup en fazla satır sayısı ise 44'tür. Sayfaların başlangıcında genellikle müstakil bir beyit bulunur ve daha sonra terci-i bend, kaside, tahmis, gazel, vb. şiirlere yer verilir. Çoklu beyitli şiirlerin arasına ise kıt'a, rubâ'î, matla', müfredlere ve bazı gazellerden muhtelif beyitlere yer verilmiştir. Bazı varak başlarındaki beyitlerde, kendinden önceki şiirin içerikleriyle alakalı beyitler yer almaktadır.

¹ Mecmuanın fiziksel özelliklerinin tanıtımında, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Kataloğu'nda yer alan kayıtlardan istifade edilmiştir. Katalog bilgisi için bkz. http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/results?qu=cemiyet%C3%BC&te= (ET.25.03.2018).

² Mukaddimeye yer alan “‘ Abdüşşekûr-zâde el-Hâc Şâlih İbnü'l-Hâc Mehmed (...) işbu biñ iki yüz tokuz senesi mâh Cem'aziye'levvelgurresinde taħrîrine şürü' olunup (...) sene-i mezkûre Zi'l-ka'de-i şerîf gurresinde bi 'avni'llâh el-mülkü'lmüste'ân tamâm olup Cem'iyetü'ş-Şi'r ismiyle tesmiye olunmuşdur (...)” şeklindeki ifadelerle mecmua düzenleyicisinin adı, nereli olduğu, eserin yazılmaya başlanış ile bitiş tarihleri ve mecmuaya verilen isim mürettip tarafından açıkça belirtilmiştir.

³ Mecmuanın bizden sonraki kısımları (44b-88a/ 88b-200), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü lisansüstü öğrencileri tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmaktadır.

Mecmuada her sayfa tek sütundan oluşmaktadır. Bununla birlikte sayfadaki boş yerleri de değerlendirmek için olsa gerek bazen şiirin devamını sayfa kenarından başlatılmıştır. Bu tür şiirler, ayrıca der-kenâr olarak değerlendirilmemiştir.

Cem'iyetü's-Şi'r antoloji niteliğinde bir şiir mecmuası olup çeşitli şairlere ait şiirlerden oluşmaktadır. Mecmuanın mukaddime bölümünde bu durumu açıklayan mürettip, mecmuadaki şiirleri elinde bulunan dîvânlardan, sadık dostlarından ve bazı kütüphanelerden elde edebildiği eserlerden seçmek suretiyle bir araya getirdiğini bildirir.

Tez konumuz olan 1b-44a sayfaları arasında ise müstakil beyitler, terkiib-bendler, gazeller, kasideler, rubâ'iler, kıt'alar, matla'lar ve müfredler yer almaktadır. İncelediğimiz kısımda Mecmuada varakların 'b' yüzünün sol alt köşesinde 'râbita' kelimeleri yer almaktadır. Mecmuada her şiirde başlık kayıtlıdır. Bunlarda genellikle nazım şekli ve şairin ismi yer almaktadır (ör. Gazel-i Haşmet). Beyit, müfred ve kıta başlıklarında ise ilk varaklardan itibaren şair isimleri yazmakta (ör. Beyt-i Nefi) ilerleyen varaklarla, sadece "beyit, müfred, kıta, rubâî" gibi başlıklar bulunmaktadır. İncelediğimiz bölümün sonlarına doğru bazı beyitler başlıksız olarak bulunmaktadır. Şiir başlıkları ile mahlaslar mecmuada kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.⁴ Hem şiirlerin başlıklarında şairlerin isimlerinin yer alması hem de farklı bir renkte mürekkeple yazılmış olması, kullanım kolaylığı sağlaması açısından mecmuanın ayırt edici özelliklerinden biridir.

Mecmuada, sayfanın sonunda yer alan şiirlerin ilk dört beyti eğik; son beyti ise düz yazılmıştır. Bu nedenle düz yazılan son beyitten önce, aynı şiirin devamı olduğunu gösteren "velehu" ibaresi yer almaktadır. Sayfa kenarlarında kayıtlı olan şiirlerin her beytinin başında da "velehu" ibaresi vardır.

Genellikle şiirlerin sonunda, şiirin bittiğini gösteren mim "م" harfleri kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Yine sayfa kenarlarında yer alan şiirlerin her bir beytinden sonra da mim harfi konulmuştur.

Kimi sayfalarda karalamalardan dolayı okunamayan kelimeler bulunmaktadır (ör. 27a, 37a). Mürekkep dağılımları ve lekeleri de oldukça fazladır.

1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Cem'iyetü's-Şi'r'in çalıştığımız bölümlerindeki şiirlerine bakıldığında mecmuanın XV. ile XVIII. yüzyıl arasını kapsadığı görülmektedir. Bağdatlı Rûhî'den Bosnalı Sabî'te, Haşmet'ten Nedîm'e kadar çok sayıda şair mecmuada yer almaktadır. Şair

⁴ Bütün velehu ibareleri ve bazı kıt'alar da mecmuda kırmızı mürekkep ile kayıtlıdır.

sayısı olarak daha çok XVI. ve XVII. yüzyılda yaşamış olan şairler seçilmiş olduğu görülmektedir.

Aynı konuyu işleyen şiirler mecmuada sırayla verilmiştir. Ayrıca, mecmuada çeşitli şairlerin şiirlerine yazılmış nazîreler de bulunmaktadır. Mecmuanın bu özelliğinden dolayı derleyicinin nazire mecmualarını görmüş ve bu eserlerden de şiirler derlemiş olma ihtimali söz konusudur. Şöyle ki, dîvân sahibi olmayan veya dîvânı elimizde bulunmayan Mustakîmzâde veya Tâbî gibi mecmuada şiirleri bulunan şairler, derleyicinin dîvânlar dışında nazire mecmuaları ve tezkire metinleri gibi eserleri de görmüş olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Mecmuada Rûhî, Bâkî, Nedîm, Sabî ve Haşmet gibi meşhur şairlerin şiirleri yer alırken aynı zamanda Necîb, Rüşdî, Hasîb, Nergîszâde gibi yukarıda zikredilen şairlere kıyasla çok meşhur olmayan şairlerin şiirleri de bulunmaktadır.

Mecmuadaki toplam şiir sayısı 162'dir. Bir nesir bölümü vardır.⁵ Mahlasları dikkate alarak tespit edebildiğimiz şair ve bu şairlerin terki-bend, tahmîs, tesdîs, müseddes, mesnevî, gazel, kasîde, kıt'a, rubâî, nazm, matla' ve müfred olmak üzere 12 farklı nazım şekliyle ve 1 tane 4'lü hece ölçüsüyle yazılmış şiirleri mevcuttur. Ayrıca mecmuada, çok sayıda müstakil beyit yer almaktadır. Bu beyitler, çoğunlukla gazel nazım şekliyle yazılmış şiirlerin matla' beyitlerinden oluşmaktadır. Beyit ve müfred başlığı altında matla' beyitlerinin de kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bazı şiirlerde mahlas beyti bulunmamaktadır. Örneğin, 154 numaralı Hâsib Efendi'ye ait aslı 38 beyitten oluşan "miyâhiyye", mahlassız olarak mevcuttur.

Bazı şiirlerin başında yazılan nazım şekilleri yanlış yazılmıştır. Örneğin, 1. şiirin "Beyt-i Nefî" yazılıp bu beyitin "müfred"e ait olduğu tesbit edilmiştir. Benzer şekilde 45 numaralı şiir, Fehîm-i Kadîm'e ait olan terki-bend "Muaşşer-i Fehîm" başlığı ile yazılmıştır.

Çalışmamızda XV ile XVIII. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri yer alması nedeniyle Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri dikkate alınarak metin oluşturulmuştur. Bazı kelimeler (ör. ayru, berü, karşı, kendü) yuvarlak ünlülü yazılırken, belirtme ekleri daima düz ünlülü yazılmıştır (ör. sözi, dilümi, yüzüñi). Bazı kelime veya sıfat gruplarının arasına atıf vavının koyulmadığı görülmektedir. Örneğin, atlâs [u] dîbâ (3a/VII/5a), azam [u] ekrem (42b/36b) vb. Mecmuadaki önemli problemlerden biri, kelimelerin/harflerin yazılışına zaman zaman dikkat edilmemesidir. Müstensih bazı yerlerde "h" yerine "h" kullanmıştır. Bazı kelimelerde "ñ" yerine "n" kullanmıştır. Örneğin, yanunda (2a/ III/3b), yanuñda (30a/ III/ 3), bazı kelimelerde "z" yerine "z" kullanmıştır. Bazı kelimelerde "ş" yerine "s" kullanmıştır.

⁵Bu bölümde mürettip, "mes'ele" başlığı altında 22 tane atasözüne yer vermiştir.

Ayrıca müstensih, aynı kelime için bazen “h” bazen “k” bazen “g” de kullanmıştır. Örneğin, yoħsa (31a/ III/ 4), yoħdur (36a/ 1a), yoğ ise (13a/ VIII/ 4a)

Klasik olarak metinlerde sürekli karşılaşılan m/b değişimi bu mecmuada da bulunmaktadır. “meni” yerine “beni” kelimesi kullanılmıştır. Diğer bir problem ise ç harfi kullanımındadır. Bazı yerde bu harf “i”, bazı yerde tamlama “-i” si, bazı yerde de ölçüyü bir buçuk yapmak için kullanılmıştır. Bunu anlamak için de şiirin anlamından yola çıkılması gerekmektedir. Bu çalışmada bu tarz hatalar düzeltilerek kelimenin orijinal yazılışı esas alınmıştır.

Şairlerin şiirlerinde âyetlere ve hadîslere de rastlanılmaktadır. Bu âyetlerin orijinali ve anlamı dipnotta belirtilerek âyetin hangi anlamda kullanıldığı gösterilmiştir. Hadîslerin de anlamı dipnotta belirtilmiştir.

İnceleme yapılan bölümde, ilk şiir olarak Rûhî'nin sosyal içerikli terkîb-i bendi yer almaktadır. Sonraki şiirlerde aynı konulara yer verilmiştir. Mecmuada, tahmisler, tesdîslerde de bu konu ağırlıklı olarak bazı şairlerin nazîreleri de yer almıştır. Ayrıca “mes’ele” başlığıyla nesir olarak yazılmış nasihatlar ve Levnî'nin “Durûb-i emsâl”i, atasözleri ve sosyal düzen için önemli unsurlardır.

Mürettibin ele aldığı konulardan birisi de kasîde konularındaki benzerliktir. Fennî'nin “Sahîl-nâme”si, Hasîb'in “Miyâyîhiyye”si, Hâmî Amed'in “Esbîyye”si, Nedîm'in “Hammâmîyye”si yine dîvân tertibine uygun olarak yazılmıştır.

İncelediğimiz bölümde daha çok musammatlara yer verilmiş olması ve ayrıca aralarda müfred, rubâi, nazm, kıt’a vb., mürettibin tarzını belirlemiştir.

Bir diğer konu da mesnevi olarak yazılmış “Berber-nâme”nin içeriğiyle alakalıdır. Müstehcen unsurların yer aldığı bu mesnevi, mürettibin sadece hikemî tarzı benimsemediği ve tamamen farklı konuları mecmuaya aldığına örnektir. Aynı zamanda kelime olarak kullanılan müstehcen unsurların yer aldığı iki adet “kabîh” beyit mevcuttur. Her iki beyit de tam okunamamış ve şairi tespit edilememiştir. Daha önce belirttiğimiz üzere, mürettip varak başlarında yazdığı beyitleri bir önceki ve bir sonraki musammatı dikkate alarak seçmiştir. Berber-nâme örneğindeki gibi (tırış, berber, kesmek, vb.) kelimelerle tenâsüp yapılan beyitleri ele almıştır.

Mecmuada yer alan bir diğer içerik “Zâdegân” başlığı altında yazılmış olan ve redif olarak “- zâde” kullanılan birbirinden bağımsız vezin ve farklı şairlerden alınan beyitlere yer verilmesidir. İncelediğimiz bölümde böyle bir unsurun belki diğer mecmualarda rastlanmamış bir unsur olduğu dikkate değer bulunabilir. Bu başlık altında yer alan beyitlerin hemen hepsi bir meslek grubuyla ilgilidir. Bu mesleklerin birçoğu günümüzde unutulmaya yüz tutmuştur. Biz bu mesleklerle ilgili açıklamayı dipnotta belirttik.

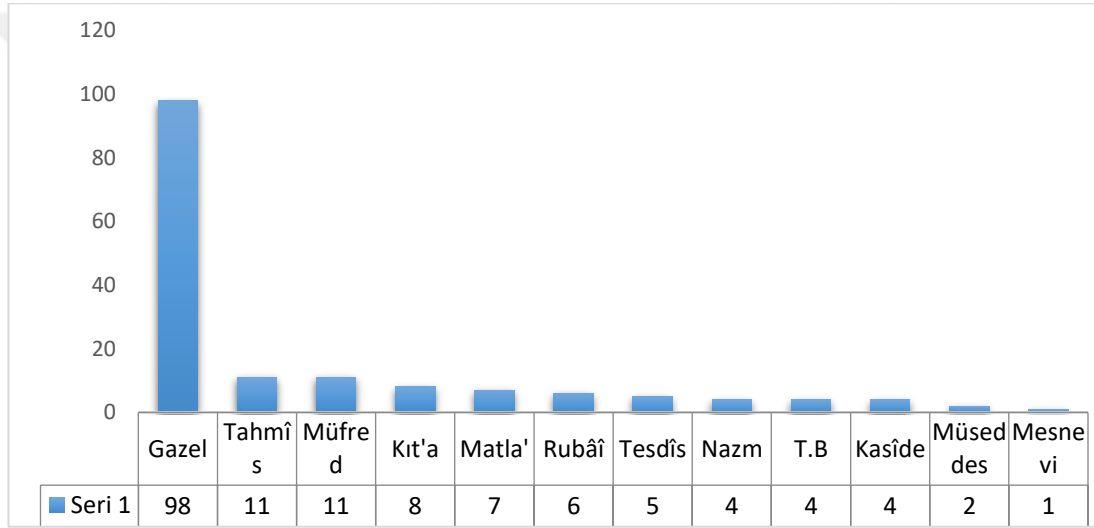
Sonuç olarak “hikemî” tarzı ağır basan bu bölümde, gelenek gereği aşıkâne ve rindâne şiirlere de yer verilmiş olup mürettibin şiir zevki belki bir şekilde ortaya konulmuştur.

1.3. Mecmuadaki Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

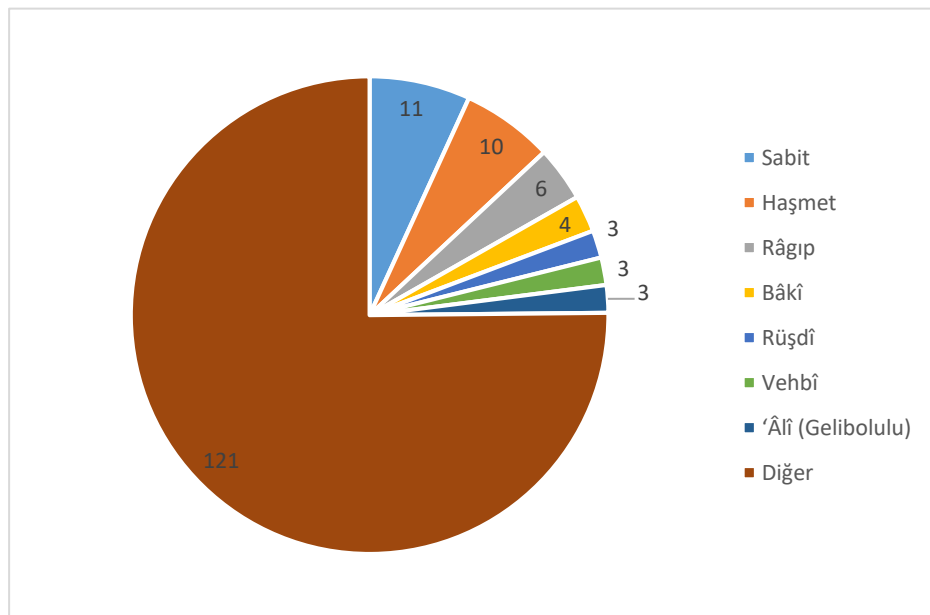
Mecmuada, tespit edebildiğimiz 53 şaire ait farklı nazım şekilleriyle ve 1 hece ölçüsüyle yazılmış toplam 97(3 tane mükerrer) adet şiir ve bir nesir bölümü kayıtlıdır. Mahlas bulunmayan beyit ve müfredlerde başlıkta isim yazmadığından, araştırmamız sonucunda şairini tespit edemediğimiz toplam şiir sayısı 63'dur. Şairi bilinmeyen şiirlerle birlikte mecmuadaki toplam manzume sayısı ise 162'dir.

Mecmuada en fazla gazel nazım şekliyle yazılmış şiir mevcuttur. Mecmuada ayrıca 98 gazel, 11 tahmîs, 11 müfred 8 kıt'a, 6 rubâî, 7 matla', 5 tesdîs, 4 terki b-bend, 4 nazm, 4 kasîde, 2 müseddes, 1 mesnevi, 1 hece ölçüsü ile, 162 adet şiir ve 1 nesir bölümü (mes'ele) bulunmaktadır.

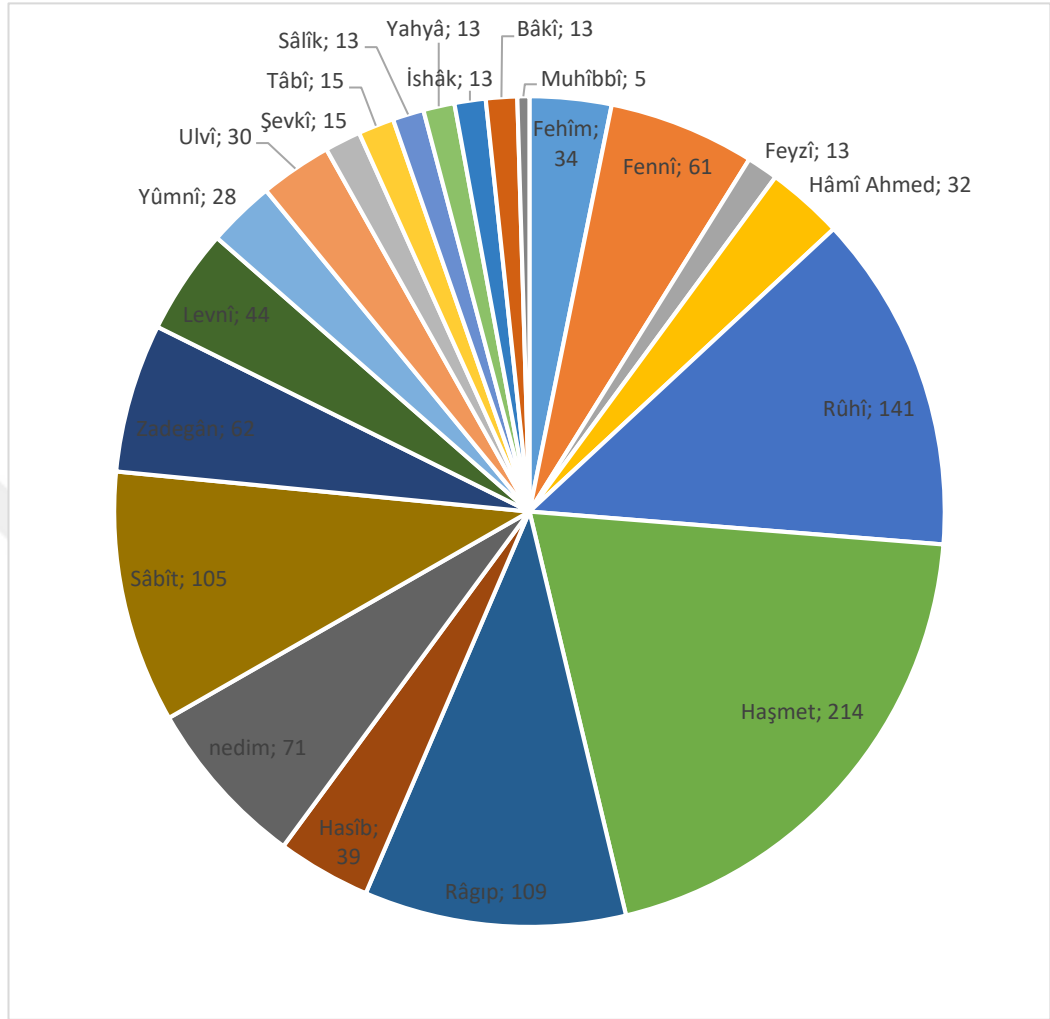
Şekil 1. Nazım Şekilleri ve Sayısı

Şekil 2. En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Sayısı

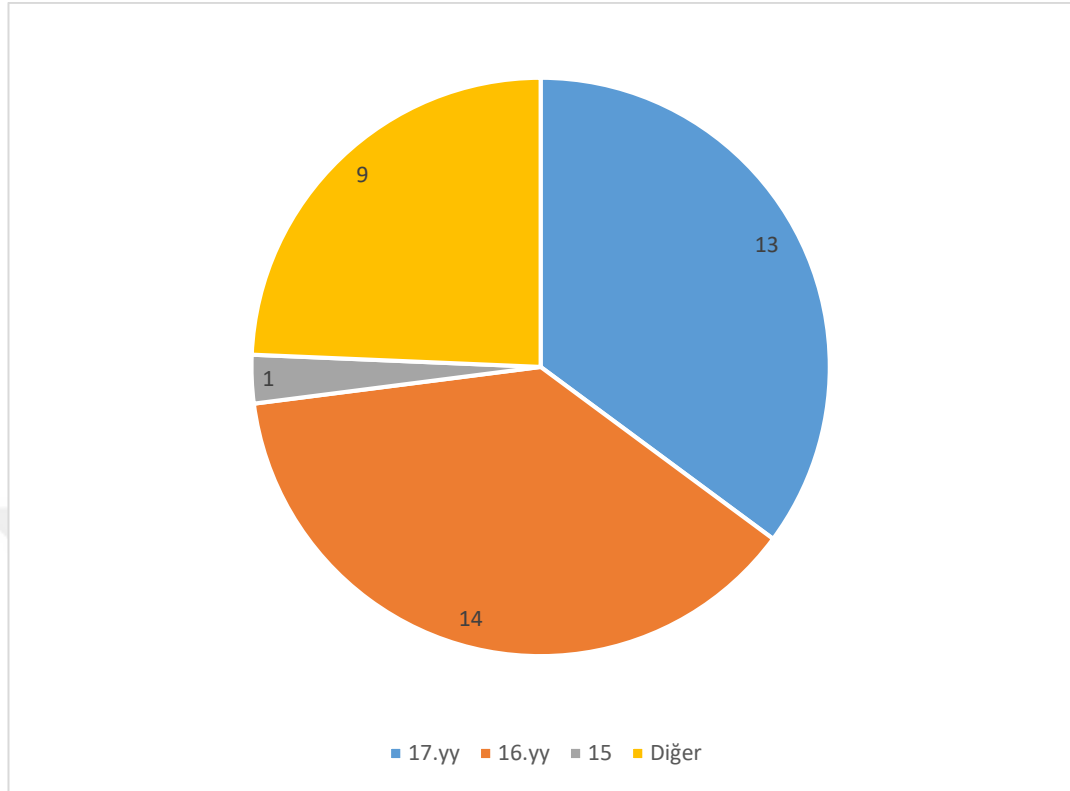

Şekil 3. Muhteviyatı Toplam Beyit Sayısına Göre Şiirler ve Şairler

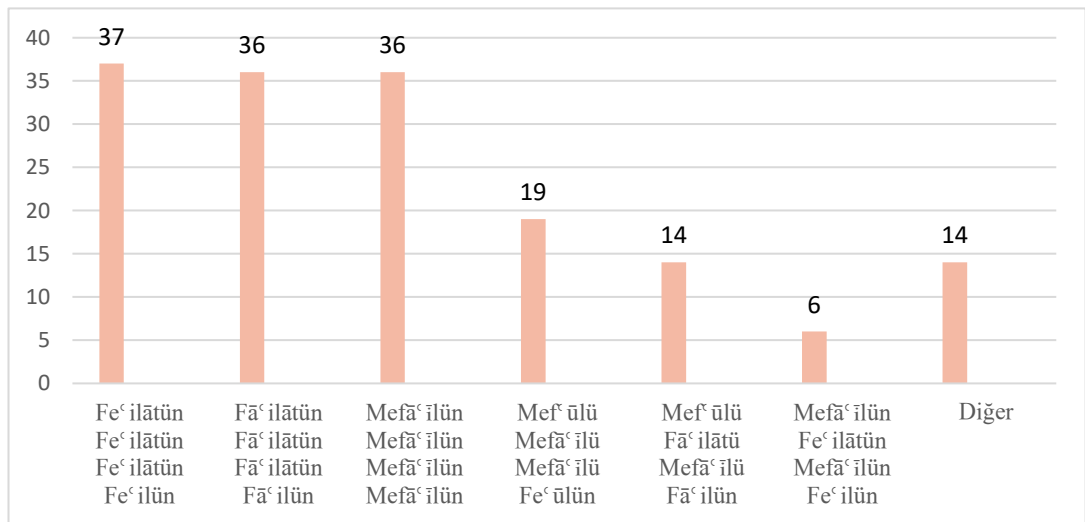
Toplam beyit sayısına göre Haşmet 214, Rûhî 141, Râgıp 109, Sâbît 105 beyitle ilk sıralarda yer almaktadır. Ancak beyitlerin ve vezinlerin uzunluğu bu muhteviyatı değiştirebilir.

Şekil 4. Biyografisi Verilen Şairlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı

Mecmuanın, çalıştığımız bölümünde XV. ile XVIII. yüzyıl arasında çok sayıda şair mecmuada yer almaktadır. Şair sayısı olarak XV. yüzyıl 1şair, XVI. yüzyıl ve XVII. yüzyılda yaşamış olan şairler seçilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 5. Vezinlerin Dağılımı

1.4. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Tablo 1. Mecmuada Yer Alan Şairler İle Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayıları

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı
1	‘Âlî (Gelibolulu)	1 Tahmîs, 2 Gazel
2	‘Âtîf	1 Beyit
3	Bâkî	5 Gazel (1 Mükerrer)
4	Belîğ	1 Beyit
5	Cinânî	1 Beyit
6	Çâkî	1 Beyit
7	Fedâî	1 Beyit
8	Fehîm	1 T. Bend
9	Fenni	1 Kasîde
10	Fethî	1 Matla’
11	Feyzî	1 Tahmîs
12	Feyzî (Elif-i zâde)	1 Kıta’
13	Hâmî Ahmed	1 Kasîde
14	Han (Enîs Dede)	1 Beyit
15	Hasîb	1 Kasîde
16	Hatem	1 Gazel
17	Hâtîfî	1 Beyit
18	Haşmet	3 Tahmîs, 2 Tesdîs, 2 T. Bend, 1 Gazel, 2 Kıta’, 1 Matla’
19	Hâzîk	1 Gazel
20	Himmetzâde	1 Beyit
21	İshâk	1 Tahmîs, 1 Gazel
22	Kâmî	1 Müfred

23	Levhî	1 Beyit
24	Levnî	1 Destan
25	Lisânî	1 Gazel
26	Mevlânâ Hasan Çelebi	1 Beyit
27	Muhibbî	1 Gazel
28	Müstakîmzâde	1 Beyit
29	Nâbî	2 Beyit
30	Nâilî	1 Gazel
31	Nedîm	1 Kasîde
32	Nef'î	1 Müfred
33	Nergîszâde	2 Beyit (Mükerrer)
34	Nesîmî	1 Gazel
35	Râgıb Paşa	2 Tahmîs, 5 Gazel
36	Rûhî	1T. Bend, 1 Gazel
37	Rüşdî	3 Matla'
38	Sâbit (Bosnalı)	6 Müfred, 5 Gazel, 1 Mesnevî, 1 Kıtâ'
39	Sâhib	1 Beyit
40	Sâlîk (Kasımpaşalı)	1 Tahmîs
41	Sırrı	1 Beyit
42	Subhî	1 Beyit
43	Şevkî	1 Tesdîs
44	Tab'î	1 Tesdîs
45	Tâlib (Bursalı)	1 Gazel
46	'Ubeydî	1 Gazel
47	'Ulvî	2 Müseddes

48	Usûlî	1 Gazel
49	Vehbî (Seyyîd)	2 Matla', 3 Gazel (Mükerrer) ⁶
50	Veysî	1 Gazel
51	Yahyâ	1 Tahmîs
52	Yûmnî	1 Tahmîs, 1 Tesdîs
53	Yüsrî	1 Beyit
	Lâ-Edrî	45 Beyit, 6 Rubâi, 4 Kıta', 1Tahmîs, 5 Nazm, 1 Gazel ⁷ , 1 Müfred,
	Toplam	162

⁶ Bir beyit Sünbülzâde Vehbî ve Seyyid Vehbî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

⁷ Bu gazel "Zadegân" başlığı altında bulunan 62 beyitlik manzume olup sayısı olarak (1) gazel olarak numaralandırılmıştır.

Tablo 2. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün (Remel)	37 ⁸
2	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün (Remel)	36
3	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün (Hezec)	36 ⁹
4	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün (Hezec)	19
5	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün (Muzāri')	14
6	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün (Müctes)	6
7	Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün (Hezec)	3
8	Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün (Muzāri')	2
9	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā' (Ahreb)	2
10	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül (Ahreb)	2
11	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün (Remel)	2
12	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün (Hezec)	1
13	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün (Remel)	1
14	Müfte' ilātün Müfte' ilātün Müfte' ilātün Müfte' ilātün (Recez)	1
	Toplam	162

Mecmuada remel, hezec, muzāri', müctes ve ahreb kalıpları olmak üzere 5 farklı bahirle yazılmış 162 şiir yer almaktadır. En fazla şiir ise remel bahri kalıpları ile yazılmıştır. Şiirlerde kullanılan toplam aruz kalıbı sayısı ise 14'tür. Ayrıca, 11'li hece ölçüsü ile yazılan 1 destan bulunmaktadır.

⁸⁸ 74. Şiirin(Zādegān) 62. beyitinde bulunan vezin bu sayıya dahildir. Ayrıca şiirin kendi içinde beyitte daha bu vezin kullanılmıştır.

74. Şiirin(Zādegān) 1. beyitinde bulunan vezin bu sayıya dahildir. Ayrıca şiirin kendi içinde 52 beyitte daha bu vezin kullanılmıştır.

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri¹⁰

‘Âlî (1541/1600): Gelibolu’da doğdu. Annesinin adı Ümmühânî olup babasının adı Hoca Ahmed’dir. Medrese eğitimi aldı. İlk eseri *Mihr ü Mâh*’ı Şehzâde Selîm’e (II. Selîm) sunarak dîvân kâtibi oldu. 1563 yılına kadar Manisa ve Kütahya’da Şehzâde’nin maiyetinde bulundu. Daha sonra saraydan ayrılarak devlette çeşitli kademelerde görevler aldı. Önce Şam’a ardından Yemen fethinde görev almak üzere Mısır’a gitti. Çeşitli görevlerden sonra 1585’te Erzurum Defterdarlığı’nda 6 ay gibi kısa bir süre kaldı. 1586’da İstanbul’a gitti. *Sübhâtü’l-Abdâl*’da ve *Riyazü’s-Sâlikîn* mesnevisinin 99 beyitlik bölümünde Sultan III. Murâd’a övgülerde bulundu ve çektiği sıkıntıları anlattı. Haksız tayinler ve görevden azledilmeler Gelibolulu Âlî’nin şiirinin doğrudan konusu oldu. *Lâyihatü’l-Hakîka* adlı ilk Dîvânı’nın Dibâce’sinde şikayetlerini ifade edip ruh halini dile getirdi. 1593 yılında Gelibolu’ya tekrar geri döndü ve *Gül-i Sad-Berg* adlı eserini oluşturdu. Çeşitli görevlerden sonra en son Cidde Sancakbeyliği görevindeyken vefat etti. Âlî’nin çok sayısında ve farklı türde eserleri vardır. *Vâridâtü’l-Enîka* isimli ikinci dîvânı, umumî tarih kitabı olan *Künhü’l-Ahbâr*, *Enîsü’l-Kulûb*, *Heft Meclis*, *Kırk Hadis Tercümeleri* vb. birçok önemli esere sahiptir.¹¹

‘Âtîf (?/1742): Âtîf’in asıl adı Mustafa’dır. İstanbullu olup doğum tarihi bilinmemektedir. “Âtîf-zâdeler” ailesine mensup olup babası Mustafa Efendi’dir. III. Ahmed döneminde Dîvân Kalemine girerek mektupçu, sonra da hâcegân oldu. İzzet Ali Paşa’nın vezirliğinde şikk-ı evvel defterdarı olarak tayin edildi ama daha sonra kendi isteğiyle bu görevden alındı. 1150 başlarında ikinci kez aynı göreve getirildi. Devletin içinde bulunduğu sancılı dönemlerde çeşitli görevlerde, başarılı hizmetlerde

¹⁰ Mecmuada şiirleri bulunan şairlerden kimliklerini tespit edemediklerimiz şunlardır: Fedâî, Feyzî, Lisânî, Mustâkîmzâde, Nergîszâde, Şevkî, Yahyâ, Yümnî.

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bekir Küttükoğlu, “Âlî Mustafa Efendi”, *DİA*, C. 2, İstanbul 1989, s. 195-198.

bulundu. Daha sonra Gelibolu'ya sürgün edildi. 1741'de görevinden ayrılarak hacca gitti. Döndüğünde üçüncü kez başdefterdar oldu. Bu görevindeyken 1742 tarihinde vefat etti. Mezarı Karacaahmed Miskinler Tekkesi civarındadır. (bkz. Kurnaz ve Tatçı 2001: II/620-21). *Dîvân, Mi'yaru'l-Kelâm, Hikâye-i Zen-dost* gibi eserleri vardır.¹²

Bâkî (1526/1600): Asıl ismi Mahmûd Abdülbâkî'dir. İstanbul'da doğdu. Saraç çıraklığı yapan Bâkî'nin babası Fâtih Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi'dir. Aynı zamanda medrese eğitimine devam etti. Merakı ve kabiliyeti sayesinde kısa zamanda kendisini gösterdi. Kendisini tanıtmak ve aynı zamanda takdir ve ihsanını kazanmak için Sultan Süleymân'a 1555'te bir kaside sundu. Bu kaside sayesinde saray çevresinde tanınmaya başladı. Daha sonraları Sultan Süleymân tarafından medrese müderrisliğine gönderildi. Kanûnî Sultan Süleymân'a yazdığı ünlü kasidesiyle şöhret buldu. Öyle ki kendisine "Sultanü's-şu'arâ" unvanı verilmiştir. Şeyhülislâm olmayı amaçlayan Bâkî, bu amacına kavuşmadan İstanbul'da vefat etmiştir. Başta *Dîvân* olmak üzere *Me'âlimü'l-Yakîn Fî-Sîreti Seyyidi'l-Mürselîn, Fazâ'ilü'l-Cihâd, Fezâ'il-i Mekke* ve *Kırk Hadis Tercümesi* gibi eserlere sahiptir.

Belîğ İsmâil (Bursalı) (1668/1730): İsmâil Belîğ Bursa'da doğmuştur. Babası Seyyid İbrâhim Efendi'dir. Bursa'da önemli âlimlerden iyi bir eğitim almıştır. Arapça ve Farsçayı çok iyi bilir. Dedesi Mehmed Şâhin Efendi, Bursa'da Mantıcı Câmî'i'nde imamlık yapmış ve ölünce yerine oğlu İbrâhim Efendi ve ondan sonra da İsmâil Belîğ imamlık vazifesine getirilmiştir. İsmâil Belîğ elli yıl bu görevi icra etmiştir. 1702'de Tokat mahkemesinde görev yapmış sonra Evkaf-ı Haremeyn-i Şerîfeyn Mahkemesi'nde müfettiş kâtipliğinde bulunmuştur. Belîğ'in ölüm tarihi tam olarak bilinmemektedir. Ancak Şeyhî, onun vefat tarihini 10 Nisan 1730 olarak bildirmektedir. Kabri, Bursa'da olduğu bilinir ama mezar taşı belli değildir.

¹² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Balgamiş, "Âtîf Efendi", *DİA*. C. 4, İstanbul 1991, s. 59-60.

Eserlerinden bazıları, *Güldeste-i Riyâz-ı İrfân ve Vefeyât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân, Nuhbetü'l-Âsâr li-Zeyli Zübdeti'l-Eş'âr, Gül-i Sad-berg, Sergüzeşt-nâme-i Fakîr be-Azîmet-i Tokat, Şehrengîz-i Bursa ve Dîvân'* dır.¹³

Cinânî (?/1595): Bursa doğumlu Cinânî'nin asıl adı Mustafa, babasının adı Mehmed'dir. Cinânî, çok küçük yaşlarda eğitime başlamış olup Manisa müderrisi ve müftüsü olan Muallimzâde'den aldığı derslerle tahsilini tamamlamıştır. Cinânî, sonraki yıllarda Bursa'da İvaz Paşa Medresesi'nde müderrislik yapmıştır. Görevi sırasında vefat etmiş ve Hamza Bey Mezarlığı'na defnedilmiştir. Cinânî, şiirlerinde ailesinin çok kalabalık olduğundan bahsetmiş ve geçim sıkıntılarını dile getirmiş fakat ailesi hakkında pek bilgi vermemiştir. Türkçe, Arapça, Farsça şiirler yazan ve hat sanatına ilgi duyan şair, hoşsohbet ve nüktedan, güzel hikâye ve kıssa anlatan birisidir. Eserleri, *Dîvân, Riyâzü'l-cinân, Bedâiyü'l âsâr, Cilâü'l-kulûb'* dür.¹⁴

Çâkî (?/1570): Yenipazarlıdır. Asıl adı Mahmûd olup şiirlerinde önceleri Çâkî, sonra da Arşî mahlasını kullandı. Müverrih Arşî lakabıyla tanındı. Hünerzâde'nin İstanbul'da danışmentliğini yaptı. Kaynaklarda şairin gazel ve tarihlerinin çok güzel ve başarılı olduğundan bahsedilir. Hayatı hakkında çok fazla bilgi bulunmayan şair, veba hastalığı sonucunda 1570'de vefat etmiştir. Şairin eser sahibi olup olmadığı hakkında kaynaklarda bilgi yoktur.(Ördek, 2014).

Enîs Dede (?/1734): Asıl adı Receb olup Edirne'de doğdu. Gülşenî tarikatına mensup Derviş Halil Efendi adında bir sipahinin oğludur. Çocukluğunda İbrahim Efendi adında bir cilt ustasının yanında çıraklık yaptı. Sonraları ise öğrenime heves

¹³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ramazan Ekinci, "Belîğ İsmâil (Bursalı)", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugi.com/index.php?sayfa=detay&detay=2851> (ET: 08.12.2018).

¹⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Cihan Okuyucu, "Cinânî", **DİA**, C. 8, İstanbul 1993, s. 11-12.

ederek İstanbul'a gitti ve tahsil gördükten bir süre sonra Edirne'ye geri döndü. Burada Mevlevî şeyhi Edirneli şair Neşâtî Dede'ye intisap etti (Canım, 1995: 374). Sonra tekrar İstanbul'a giderek Yenikapı Mevlevîhânesi'nde şeyhi Kârî Ahmed Dede'ye bağlandı. 1683 yılında Edirne Mevlevîhânesi şeyhliğine atandı. Burada 60 yıl şeyhlik yaptı. Enîs Receb Dede'nin 80 yaşını biraz geçtikten sonra vefat ettiği belirtilmektedir. Vefatından sonra Edirne Mevlevîhânesine gömülmüştür. Enîs Receb Dede'nin sadece müretteb bir Dîvân'ı vardır.¹⁵

Fehîm-i Kadîm (1627/1647): Adı Mustafa ve mahlası Fehîm'dir. Ailesi hakkında pek bilgi yoktur. Fehîm'in babası Halep asıllıdır ve İstanbul'da unculuk ya da kurabiyecilik yaptığı bilinmektedir. Fehîm'e "Uncuzâde" de denilmiştir. 19 yüz yılda Fehîm'e hayranlığı sebebiyle aynı mahlastan olan Süleyman Fehîm Efendi ile karıştırılmaması için "Kadîm" diye anılmaktadır. Fehîm'in hayatı sıkıntılı geçmiş ancak Mısır'da bir süre rahata kavuşmuş sonra zamanla buradan da sıkılmış ve İstanbul'u özlemiştir. Bundan dolayı içkiye müptelâ olmuştur. Fehîm, bazı imkânlarla Mısır'dan İstanbul'a giden bir kabileye katılır. Ancak hayaline kavuşmadan yolda hastalanarak Konya'nın Ilgın ilçesinde vefat eder. Fehîm'in en büyük özelliği Sebki Hindî'nin yeni anlatım şekilleri ve söyleyişini şiire katmasıdır. Fehîm şiirinde kısa söz ve dolgun ifadeyi benimsemiştir. Eserleri, Dîvân, Şehrengîz, Bahr-ı Tavîl, Tercüme-i Letâif-i Kümmelîn, Durûb-ı Emsâl-i Türkî' dir.¹⁶

Fennî (?/1745-46): Asıl adı Mustafa'dır. İstanbulludur. Doğum tarihi ve eğitimi hakkında bir bilgi yoktur. Dîvân kâtipliği yapmıştır. *Dîvân*'ından anlaşıldığı kadarıyla evlidir çocukları vardır. Mustafa Fennî, ölmeden hacca gitmiş, hacdan döndükten sonra İstanbul'da vefat etmiş ve Mezarı İstanbul'da bulunmaktadır. Mustafa Fennî'nin tek eseri Dîvân'ıdır. Mustafa Fennî'nin en büyük özelliği, Türk edebiyatında sahilname türünün en iyi örneğini yazmasıdır. Mustafa Fennî, dinî ve

¹⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hasan Aksoy, "Enîs Receb Dede", *DİA*, C. 11, İstanbul 1995, s. 241-242

¹⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Tahir İzgör, "Fehîm-i Kadîm", *DİA*, C. 12, İstanbul 1995, s. 295-296.

tasavvufî olmayan, şuhane şiirlerinde mahallî unsurları ve deyimleri kullanmış olup İstanbul konuşma dilini sade ve anlaşılır bir şekilde eserlerine yansıtmıştır. Fennî, I. Mahmut devri şairlerinin önemli isimlerinden sayılır.¹⁷

Fethî (?/1694-95): Asıl adı, Fethullah Efendi'dir. Halepli'dir. Gençliğinde İstanbul'a gelmiş ve bazı vezirlere dîvân efendisi olmuştur. Oldukça sert yapıdadır. Mizacı gibi dili de serttir. Döneminde iyi bir aydın olarak bilinirdi. Şiiri ve nesri çok beğeniliyordu. Nesir alanındaki kabiliyeti herkes tarafından takdir ediliyordu.¹⁸

Feyzî (Elîfzâde Feyzullâh Efendi) (?/1765): Edirne'de doğmuştur. Asıl adı Feyzullah'tır. Eğitimini Edirne'de yapıp İstanbul'a giderek mülazım olmuş ardından Rumeli'ye gitmiştir. 1765'te Banaluka'da vefat etmiştir. Şiirlerinde "Elifi" mahlasını da kullanmıştır. Feyzî, şiir ve inşa alanlarında oldukça meşhur, tarih düşürmede ise usta bir şairdir. "*Asrın Vehbî'si*" diye bilinmektedir. Tarihleri diğer şiirlerinden daha çok beğenilmektedir. Bilinen tek eseri, Elîfzâde Feyzullah Efendi tarafından derlendiği anlaşılan 57 yapraklık mecmuadır. Mecmua, Bursa'da yazılmıştır.¹⁹

Hâmî-i Âmidî (1679/1742): Diyarbekir'de doğmuş ve Asıl adı Ahmed'dir. Derviş Âgâh'tan ders almış ve şair İbrâhim Hâşim'den hattatlık öğrenmiştir. Otuz yaşlarında İstanbul'a gitmiş dîvân kâtipliği yapmıştır. Aynı görevle önce Van'a, sonra Erzurum'a gitmiş daha sonra hâcegânlık rütbesi almıştır. Bir davet üzerine gittiği Erzurum'dan dönerken saldırıya uğramış yağmalanmıştır. Abdullah Paşa'nın Diyarbekir valiliği sırasında verdiği câizeler sayesinde rahat bir hayata kavuşmuştur. Kışın şehirdeki evi, yazın Dicle kıyısındaki köşkü ilim ve sanat evi haline gelmiştir.

¹⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. H. İbrahim Demirkazık, "Fennî, Hacı Mustafa", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3522> (ET: 09.12.2018).

¹⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. İbrahim Hakkı Aksoyak "Fethî, Fethullah Çelebi", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1224>

¹⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Fatma Büyükkarcı Yılmaz, "Feyzî (Elîfzâde Feyzullâh Efendi)", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1624> (ET: 16.12.2018).

Hâmî Diyarbekir’de vefat etmiştir. Mezarı Rum Kapısı civarındadır. Hâmî’nin bir *Dîvân*’ı bulunmaktadır.²⁰

Hasan Çelebi (?/1535): Gelibolu’da doğdu. Aşçızâde Hasan Çelebi adıyla bilinmektedir. Mısır seferine katılan Hasan Çelebi bu seferden dönüşte çeşitli yerlerde müderrislik yapmıştır. Bursa’da kadılık yapmış ve bir süre sonra bu görevden azledilmiştir. İstanbul’a dönen şair, nikris (gut) hastalığına yakalanmış ve 1535 tarihinde vefat etmiştir. Mezarı Bursa’dadır. Hasan Çelebi, faziletli, marifetli yetenekli bir şairdir.²¹

Hasîb (?/1752-53): Hâsîb Efendi, Bursa’da doğmuş olan dîvân şairlerindedir. Asıl adı Ahmed’dir. Eğitiminin ardından kadılık görevlerinde bulunmuştur. 1166 tarihinde vefat etmiş, mezarı İstanbul’dadır. Hâsîb Efendi’nin ismi daha çok Miyâhiyye’si ile anılmaktadır.

Haşmet (?/1768)²²: Asıl adı Mehmed olup babası Yenişehirli Kazasker Abbas Ebulhayr Efendi’dir. İstanbul’da doğdu. Doğum tarihi tam olarak bilinmemekteyse de 1720-1730 yılları arasında doğduğu tahmin edilmektedir. Müderris ve molla olan babasından ilk eğitimini alan Haşmet, daha sonraları medreseye giderek Arapça ve Farsçayı öğrendi. Çeşitli medreselerde müderrislik yaptı. Şair, 1768 yılında Rodos’ta vefat etmiştir. Haşmet’in *Dîvân* başta olmak üzere *Senedü’ş-Şuarâ*, *Vilâdet-nâme* ve *İntisâbü’l-Mülûk* adlı eserleri vardır. Tüm eserleri, Haşmet Külliyyatı ismiyle yayımlanmıştır. Haşmet’in Koca Râgıb Paşa ve kadın şairlerden Fıtnat Hanım ile sıkı münasebet içerisinde olduğu rivayet olunmuştur. (Aksoyak, 2013).

²⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, “Hâmî-i Âmidî”, *DİA*, C. 15, İstanbul 1997, s. 458.

²¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. H. İbrahim Demirkazık, “Hasan Çelebi”, *TEİS*, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2052> (ET: 16.12.2018).

²² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Orhan Okay, “Haşmet”, *DİA*, C. 16, İstanbul 1997, s. 422-424.

Hatem (?/1754): Asıl adı Ahmed'dir. Dîvân-ı Hümâyun kalem memurlarından Saray Bosna'da kütüphanesi olan Akovalı Osman Şehdî Efendinin oğludur. Babasının Akovalı olması sebebiyle Akovalızâde olarak bilinir. 1703 tarihinde İstanbul'a gelmiştir. Daru'l Fulûh' Şehzâde Sultan Mehmet Han Cami'inde bulunan Nakşibendi tarikatı şeyhlerinden Mehmet Emin Tokâdî Efendiye intisap eder. İlim aşkıyla Hicâz'a oradan da sırayla Mısır, Keşân, Turhal'da bulunur. Ömrünün son yıllarını burada halkı irşâd etmek ve Arapça öğretmekle geçirir. Memleketi olan Yenişehir-i Fener'de vefat eder. Hatem'in, Türkçe, Farsça Arapça şiirlerinin bulunduğu Dîvânı ve ahlâk ilmine ait çeşitli kitapları bulunmaktadır.

Hâtîfî Mehmed Çelebi (?/1591): Niğde'de doğdu. Asıl adı Mehmed olan şair Hâtîfî mahlasıyla şiirler yazdı. İyi bir eğitim gördü. Medine kadısı Kara Davudzâde'den mülazım oldu ve kadılık yaptı. Az sayıda şiiri olan şairin gazelleri güzeldir. Belâgat ilminde üstattır. Hâtîfî, 1591 yılında vefat etti (Kılıç 2010: 530, 531, Solmaz 2005: 307).

Hâzık (1690/1763): Erzurum'da doğdu. Asıl adı Seyyid Mehmed'dir. Şiirlerinde usta, maharetli anlamına gelen Hâzık mahlasını kullanmıştır. Ömrünün çoğunu Erzurum'da geçirmiş ve bu nedenle de Erzurumlu Hâzık olarak tanınmıştır. Babası Erzurumlu âlimlerinden İspirli Bekir Efendi'dir. Devrin tanınmış âlimlerinden ilim tahsil etti. Tahsilini tamamladıktan sonra çeşitli medreselerde müderrislik yaptı. Müderrisliği sırasında Erzurumlu İbrahim Hakkı'ya Farsça hocalığı yaptı. Şair, 1763 yılında Erzurum'da vefat etti. Hâzık, Arapça ve Farsçaya vâkıf olan mâhir bir şairdir. Şairin Dîvân'ı ile mensur Ta'likât Alâ Tefsîri'l-Beyzâvî ve Fetvâlar adlı eserlerinin olduğu bilinmektedir.²³

²³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Naci Okçu, "Hâzık", **DİA**, C. 17, İstanbul 1998, s. 122.

Himmetzâde (1640/1710): Şeyh Abdullah Efendi adıyla da bilinen şair Himmet Efendi'nin oğludur. İstanbul'da doğmuş ve eğitimini orada yapmıştır. Tefsir ve hadis ilimlerinde ihtisas yapmıştır. Bayrâmiyye tarikatına intisap edip babasının müridi olmuştur. Kasımpaşa Camii'ne, sonra da Fatih Halil Paşa Camii'nde vâiz olmuştur. 1688'de hacca gitmiş, dönüşünde Sultan Selim Camii cuma vâizliğine tayin edilmiştir. Hayatının sonlarında Beyazıt ve Süleymaniye camileri vâizliklerini yapmış ve 1710 yılında vefat etmiştir. Üsküdar'daki Bezciâde Tekkesi'ne gömülmüştür. Tasavvufî şiirleri bir dîvânda toplanan Himmetzâde'nin Hz. Peygamber'in hayatını anlatan Gencîne-i İ'câz isimli mesnevisi ve "Dîvân-ı lugaz" ismiyle bilinen, lugazlardan oluşan bir risâlesi de vardır. Şair, ayrıca hat ve mûsiki ile de ilgilenmiş ve bu konularda da eserler vermiştir.

İshâk [Çelebi] (1464-65?/1537-38): Üsküp'te doğdu. Kılıç ustası İbrâhim Efendi'nin oğludur. Öğrenimine Üsküp'te başlayan şair, İstanbul'da tamamlayıp Kara Bâlî'den mezun oldu. Çeşitli medreselerde müderrislik ve Şam'da kadılık yaptı. Şam'a tayininden 1 yıl sonra da vefat etti. Hoşsohbet, mizah ve latifeden hoşlanan mizacıyla çevresinde sevilip aranan bir insan olarak takdir edilmiş fakat rahat yaşayışı, laubali hareketleriyle ve şaraba aşırı düşkünlüğüyle de eleştirilere maruz kalmıştır. İshâk Çelebi'nin Dîvân'ı ve Selîm-nâme'si vardır.²⁴

Kâmî (1649-50/ 1724): Edirne'de doğdu. Asıl adı Mehmed olan şair, Edirne Gülşenî Tekkesi şeyhlerinden İbrâhim Gülşenî'nin oğludur. Edirneli Efendi veya Edirneli Çelebi adıyla tanınmıştır. İlköğrenimini Edirne'de yapan şair, Edirne Murâdiye

Mevlevîhânesi şeyhi Neşâtî Dede'den edebiyat ve Farsça dersleri aldı. 1675'te Ankaravî Mehmed Efendi'den mülâzım oldu. İlmiye mesleğine girip çeşitli medreselerde müderrislik yaptı. Daha sonra Bağdat kadısı oldu. Devrinde büyük

²⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hamdi Savaş, "İshak Çelebi, Kılıççızâde", **DİA**, C. 22, İstanbul 2000, s. 528-529.

şöhret kazanan ve şiirleri birçok şiir mecmuasında yer alan şair, 1724 yılında İstanbul'da sıtma hastalığından vefat etmiştir. Kâmî, lâle devrinin zevk ve eğlence hayatını şiirlerine başarıyla yansıtmış bir şairdir. Manzum ve mensur birçok eser kaleme almıştır: *Dîvân*, *Firuz-nâme*, *Âsaf-nâme*, *Rıyazü'l-Kâsımîn*, *Huz-mâ-safâ*, , *Behçetü'l Mu'ammâ*, *Tuhfetü'l-vüzerâ*, *Fetevâ-yı Kâidiyye*, *Sıhhat-nâme*, *Nefîsetü'l-uhreviyye*, *Metâlib-i Sâire*, *Tabakât-ı Hanefiye*, *Mehâmül-Enâm* ve *Mehâmül-Fukahâ*.²⁵

Levnî (?/1733): Edirne'de doğdu. Asıl adı Abdülcélil Çelebi olup Levnî lakabıdır. İstanbul'a gelmiş ve saraya girip müzehhip olarak yetişmiştir. II. Mustafa zamanında nakkaşbaşılığa kadar yükselmiş, III. Ahmed döneminde de aynı görevi sürdürmüştür. Ölümünden sonra Ayvansaray Mezarlığı'na gömülmüştür. Levnî, Avrupa resim tarzına da Hint resimlerinin yapısını da ustalıkla icra etmiştir. Levnî Osmanlı minyatür sanatının son büyük ustasıdır. Levnî'nin minyatürlerinin en önemlilerinden bir grup, III. Ahmed'in şehzadelerinin 1720'deki sünnet düğününü anlatan Seyyid Vehbî'nin Surnâme'si için hazırladığıdır. Sanatçının padişahlar albümünde ise Osman Gazi'den III. Ahmed'e kadar gelen padişah portreleri mevcuttur. Levnî'nin eserlerinin tamamı Topkapı Sarayı Müzesi'ndedir. Aynı zamanda şiir de yazan Levnî'nin yirmi kadar şiiri bulunmaktadır. Onun, bazı atasözü ve deyimleri içeren bir şiirin de olduğu bilinmektedir. Levnî, şiirlerinde hem aruz hem hece veznini kullanmış, en çok hecede başarılı olmuştur.²⁶

Muhibbî (1494/1566): Osmanlı padişahlarının onuncusu olan Kanûnî Sultan Süleymân, 1494'te Trabzon'da doğdu. Babası Yavuz Sultan Selîm Han, annesi ise Hafsa Sultan'dır. İlk tahsilini çocukluğunun geçtiği Trabzon'da yapmıştır. On beş yaşındayken Kefe Sancak beyliğine tayin olur. Babasının padişah olmasıyla I. Süleymân önce İstanbul'a çağrılır, ardından da Saruhan sancak beyliği ile Manisa'ya

²⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Gülgün Yazıcı, "Kâmî", *DİA*, C. 24, İstanbul 2001, s. 279-280.

²⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Şehnaz Yalçın, "Levnî", *DİA*, C. 27, İstanbul 2003, s. 154-155.

gönderilir. Yavuz Sultan Selîm'in vefatı üzerine İstanbul'a gelir ve padişah olur. Kırk altı yıl süren padişahlık döneminde birçok sefere katılmış ve ömrü zaferler ve zenginliklerle geçmiştir. İlim, şiir ve sanatla uğraşanları korumuş ve onları teşvik etmiştir. *Türkçe Dîvân*'ında dört bine yakın şiiri olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan Kanûnî, edebiyatımızda en çok şiir yazan hükümdar olarak kabul edilmiştir. Şiirlerinde *Muhibbî* mahlasını kullanmıştır. Kanûnî'nin Türkçe şiirlerinin yanında Farsça ile yazdığı şiirlerinin de olduğu bilinmektedir.²⁷

Nâbî (1642/1712): Eski adı Ruhâ olan Şanlıurfa'da doğdu. Asıl adı Yûsuf olan şair, eserlerinde Nâbî mahlasını kullandı. Babasının adı Seyyid Mustafa'dır. Kâtiplik yeteneği sayesinde İstanbul'a gitmesinden iyi bir eğitim aldığı anlaşılmaktadır. Nâbî, İstanbul'da Musâhib Mustafa Paşa'ya intisap etmiş ve uzun yıllar onun himayesinde kalmıştır. Şair, Musâhib Mustafa Paşa'nın vefatı üzerine Halep'e geri döner. İstanbul'a dönmeyi arzulayan Nâbî, Halep Valisi Baltacı Mehmed Paşa vesilesiyle yeniden İstanbul'a gider. Nâbî'nin İstanbul'a dönüşü şairler arasında büyük memnuniyetle karşılanır. 1712 tarihinde de şair vefat etmiştir. Nâbî, devrinde Sebki Hindî akımının en büyük temsilcisidir. Nâbî'nin *Türkçe Dîvân*, *Farsça Dîvân*, *Hayrâbâd*, *Hayrî-nâme*, *Sûr-nâme*, *Tuhfetü'l-Haremeyn*, *Münşeât*, *Kırk Hadis Tercümesi*, *Zeyl-i Siyer-i Veysî* ve *Feth-nâme-i Kamaniçe* adlı eserleri vardır.²⁸

Nâ'îlî (?/1666): Nâ'îlî'nin hayatına dair bilgiler, tezkirelerin verdiği az sayıda bilgiye ve şairin kendi Dîvân'ından elde edilen bazı verilere dayanmaktadır. Bunun nedenini Halûk İpekten, Nâ'îlî'nin yüksek rütbeli bir devlet memuru olmamasıyla ve devlet büyükleri ile bir yakınlığının bulunmamasıyla ilişkilendirir. Nâ'îlî, şiirleriyle ön plana çıkan, başarıyı yakalamış bir şairdir. Beliğ, şairin künyesini İstanbulî Pîrî-zâde Mustafa Çelebi olarak verir. Kaynaklarda babasının adı Pîrî Halife olarak aktarılır.

²⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Feridun Emecen (1. bölüm); Coşkun Ak (2. bölüm), "Süleyman I", *DİA*, C.38, İstanbul 2010, s. 62-75.

²⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, "Nâbî", *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 258-260.

Rıza Tezkiresi'nde Nâ'îlî'nin manalar söylemeye muktedir ve irfan sahibi bir şair olduğu belirtilir. Şairin kasidelerinden hareketle Edirne'ye sürgün edildiği anlaşılmaktadır. Nâ'îlî, İstanbul'a döndükten sonra da 1666 yılında vefat etmiştir. Nâ'îlî, sebk-i Hindî üslubunun önemli temsilcilerindendir. Gazelleri ile şöhret bulmuştur. Süslü ve girift bir dille şiirler kaleme kalmıştır.

Nedîm (1681/1730): İstanbul'da doğan şairin asıl adı Ahmed'dir. Babası, Kadı Mehmed Efendi, annesi ise Karaçelebizâdeler ailesinden Sâliha Hatun'dur. Aile çevresinden iyi bir eğitim aldı. Devrinin klasik ilimlerini, Arapça ve Farsçayı şiirler yazacak kadar iyi öğrendi. Tahsilini tamamladıktan sonra medrese müderrisliği yaptı. 1718 yılında da sadrazamlık makamına ulaştı. Hamisi Damat İbrahim Paşa'ya sunduğu kasideleriyle övgülerine devam etti. Şairin nasıl öldüğü tam olarak bilinmemekle birlikte Patrona Halil İsyanı sırasında öldüğü kesindir. 18. yüzyıl gibi birçok akımın bulunduğu bu devirde şair, Nedîmâne denilen yeni bir tarz geliştirmiştir. Bu tarzda söyleyiş mükemmelliği, yerlilik arzusu ve Nedîm'e özgü edâ esastır. Nedîm, kendi adıyla anılan yeni bir tarz ortaya koymayı başarmış büyük bir Lâle devri şairidir. Nedîm'in asıl şöhreti bulduğu *Dîvân*'ının yanında *Sahâîfî'l-Ahbâr* ve *Aynî Tarihi* olmak üzere iki eseri daha vardır.²⁹

Nef'î Ömer Efendi (1572/1635): Asıl adı Ömer olan Nef'î, Erzurum'da doğmuştur. Soylu bir aileye mensup şairin baba ve dedesi sancak beyliği yapmıştır. Nef'î iyi bir eğitim almış, Arapçayı Farsçayı, iyi bildiği anlaşılmaktadır. Nef'î şiire genç yaşta başlamıştır. Gelibolulu Âlî'den etkilenen Nef'î'nin Sultan I. Ahmed'in tahta çıkmasından sonra İstanbul'a geldiği, ölümüne kadar burada kaldığı bilinmektedir. Nef'î'nin, kendine duyduğu aşırı güven kıskançlıklara sebep olmuş birçok kişinin düşmanlığını kazanmış, bu yüzden zor durumda kalmış ve görevinden uzaklaştırılmıştır. Hicivlerinden dolayı azledilmiştir.

²⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Muhsin Macit, "Nedîm", *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 510-513.

Ölümü hiciv yüzünden olan şair, sarayın odunluğunda kementle boğdurulmuş, cesedi denize atılmıştır. Nefî'nin, *Türkçe Dîvân*, *Farsça Dîvân* ve hicivlerini içeren *Sihâm-ı Kazâ*'sı vardır. *Farsça Dîvân*'da yer alan *Tuhfetü'l-Uşşâk*, bazı kaynaklarda müstakil bir eser olarak gösterilir.³⁰

Nesîmî (?/1417): Doğum yeri Bağdat'ta (Nesîm nahiyesi) olduğu söylenebilir. Türkmen asıllıdır. Kaynaklarda ismiyle birlikte "Seyyid" unvanıyla anılmaktadır. İyi bir eğitim almış, genç yaşta Hurûfilik anlayışını benimsemiştir. Anadolu'da fikirlerini yayacak ortam bulamayınca Nesîmî Halep'e gitmiş ve orada şairlik gücünü fikirlerini yaymak için kullanmıştır. Nesîmî'nin "Tanrı'nın insan yüzünde tecelli etmesi" ve "vücudun bütün organlarını harflerle izah" gibi fikirleri yüzünden yanlış anlaşılıp İslâm'a aykırı olduğunu ileri sürülerek öldürülmesi için fetva verilmiştir. Bu fetva boynu vurulup derisi yüzülmek suretiyle yapılmıştır. Kabri Halep'te bir tekkede bulunmaktadır. Türk edebiyatında önemli etkisi olan Nesîmî'nin eserleri: *Dîvân* (Türkçe), *Dîvân* (Farsça), *Mukaddimetü'l-hakâik*.³¹

Râgıb Paşa (1698-99/1763): İstanbul'da doğdu. Asıl adı Mehmed olup Koca Râgıb Paşa olarak tanındı. Babası, Defterhâne-i Âmire kâtiplerinden Şevki Mehmed Efendi'dir. İlköğrenimini babasından ve özel hocalardan alan Râgıb Paşa, Hoca Sâlih Efendi'den ise Farsça öğrendi. Kâtiplik, mektupçuluk ve defter eminliği gibi görevlerde çalıştı. Sonraları defterdarlık ve reîsülküttâb vekilliği görevinde bulundu. Çeşitli devlet görevlerinde hizmet eden Râgıb Paşa, hukuk bilgisi, şairliği ve sohbetiyle İstanbul'a ve Osmanlı kültürüne katkıda bulunmuştur. 18. yüzyılın Nedîm ve Şeyh Gâlib'ten sonra en büyük şairidir. Şiirleri ahenkli bir nazma ve açık, pürüzsüz bir söyleyişe sahiptir. Râgıb Paşa'nın *Dîvân*'ı başta olmak üzere *Münşeât-ı Râgıb*, *Fethiyye-i Belgrad*, *Huneyniye ve Tâifiye*, *Tahkîk ve Tefvik*, *Mecmûa-i Râgıb*

³⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bahir Selçuk, "Nefî Ömer Efendi", **TEİS**, "http://www.turkedebiyatisimlersonzlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=911(ET: 09.12.2018)

³¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Azmi Bilgin, "Nesîmî" **DİA**. C. 33,b İstanbul 2007, s. 3-5.

Paşa, Sefînetü'r- Râgıb ve Defînetü' Metâlib, Aruz Risâlesi, Tercüme-i Matla-ı Sa'deyn ve Tercüme-i Ravzatü's- Safâ adlı eserleri de vardır.³²

Rûhî Bağdadî(?/1605): Asıl adı Osman'dır. Bağdat'ta doğmuş olan şair yine orada yaşayıp vefat etmiştir. Babası gibi şairin kendisi de Osmanlı ordusunda askerlik yapmıştır. 1605 yılında Şam'da ölmüştür. Şiirlerinde tasavvuf etkisi vardır ama kendisi tasavvufu heyecan ve duygu olarak ele almıştır. Sade bir dil kullanmış şiirleri nazım bakımından zayıftır. Bağdatlı Ruhi'nin en çok Fuzuli'den etkilenmiştir. Şair; aşk, kahramanlık yerine yaşadığı yerlerin idari sistemlerini toplumun eksik noktaları, yanlış din anlayışı gibi konularda, eleştiriler yazmıştır. Rûhî'nin sadece *Türkçe Dîvâm* vardır. Bağdatlı Ruhi'nin en ünlü eseri *Terkib-Bend* isimli manzumesidir. Bu eser, yüzyıllarca beğenilerek okunmuş olup Ziya Paşa ve Muallim Naci bu esere nazire yazmıştır. Şair bu şiirde, devrinin kusurlu ve eksik yanlarını, din ve ahlak sahasındaki kötülükleri anlatmıştır.³³

Rüşdî (1637-38/1700): Asıl adı Ahmed olan şair, Bosna vilayetine bağlı Mostar'da doğdu. Şiirlerinde Rüşdî mahlasını kullandı. Sahhâflık yaptığı için Rüşdî-i Sahhâf olarak da anılmıştır. Rüşdî, 1673'te Mekke kadısı olan Abdurrahimzâde Mehmed Efendi'den mülâzım olup müderrisliğe başladı. Son görev yeri olan Çan kazasında kadılık görevinde iken 1700 yılında vefat etti. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır. Sahhâf Rüşdî, tarih düşürmedeki ustalığıyla nam salmıştır (Aksoyak, 2014).

Sâbit (?/1712): Bosna'nın Uziçe kasabasında doğan şairin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 1650 yılı civarında doğduğu tahmin edilmektedir. Asıl adı Alâeddin Ali'dir. Eserlerinde Sâbit mahlasını kullanmıştır. İlk eğitimini Müftü Halil Efendi'den aldı. Sonraları İstanbul'a giden Sâbit, Kaptanıderyâ Seydizâde Mehmed

³² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mesut Aydınar, "Râgıb Paşa", *DİA*, C. 34, İstanbul 2007, s. 403-406.

³³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nihat Öztoprak, "Rûhî Bağdatlı", *TEİS*, "http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2428(ET: 15.12.2018)

Paşa'nın himayesine girdi. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulundu. Şairin son görev yeri 1708'de atandığı Diyarbakır Mevleviyetinden 2 yıl sonra azledilerek İstanbul'a döndü. 1712 yılında da vefat etti. Sâbit, hem gazel ve kasideleriyle hem de mesnevileriyle döneminde takdir edilmiş sevilen bir şairdir. Dîvân'ı başta olmak üzere Zafer-nâme, Dere-nâme, Berber-nâme, Amrû'l-leys ve Edhem ü Hümâ adlı eserleri vardır.³⁴

Sâhib (1710/1770): 1710 yılında İstanbul'da doğan Osman Sâhib Efendi, Şeyhülislâm Pîrîzâde Mehmed Sâhib Efendi'nin oğludur. Öğrenimini tamamladıktan sonra müderris oldu. Devletin çeşitli kademelerinde görevlerde bulundu. Kaynaklarda Osman Sâhib Efendi'nin âlim, güzel konuşan bir zât olduğu, nazım ve nesiyle ön plana çıktığı belirtilmektedir. Güçlü bir dîvân şairi olarak kaydedilen Osman Sâhib Efendi, eserlerinde Sâhib mahlasını kullanmıştır. Kâtipzâde Mehmed Ref'î Efendi'den ta'lik hattını öğrenmiştir. Kaynaklarda şaire ait bir dîvân olduğu belirtilse de elde böyle bir eser bulunmamaktadır. Osman Sâhib'in şiirlerine çeşitli mecmualarda rastlanmaktadır.³⁵

Sâlik (1717-18/180?): İstanbullu olan şair, Kasımpaşalı Sâlik Efendi adıyla anılmaktadır. Sâlik Efendi, doğum tarihini kendi rubâisinde tarih düşmüştür. Ölüm tarihi ve yeri kesin olarak bilinmemekle birlikte, 85 yaşının üzerinde öldüğü tahmin edilmektedir. Çeşitli kaynaklarda dîvân kâtipliği yaptığı, iyi bir eğitim aldığı, ilim ve irfan sahibi olduğu belirtilmiş ve şiirlerinden övgüyle bahsedilmiştir. Kasımpaşalı Sâlik Efendi'nin bilinen tek eseri *Devhatü'l-Eser* adını verdiği *Dîvân*'ıdır.³⁶

³⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Turgut Karacan, "Sâbit", **DİA**, C. 35, İstanbul 2008, s. 349-350.

³⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Tahsin Özcan, "Pîrîzâde Osman Sâhib Efendi", **DİA**, C. 34, İstanbul 2007, s. 291-292.

³⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Muzaffer Kılıç, "Sâlik, Kasımpaşalı", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2478> (ET: 15.12.2018).

³⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hüseyin Gönel, "Mehmed Sırrî Efendi", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1876> (ET: 16.12.2018).

Sırrî (?/1574): Asıl adı Mehmed'dir. Trabzon'da doğmuştur. Sırrî'nin ailesi ile ilgili bir bilgi yoktur ama babasının Muzaffer adında biri olduğu bilinmektedir. Eğitiminden sonra bazı yerlerde kâtiplikler yapmış olan şair, Şehzade Sultan II. Selim zamanında sohbet meclislerine devam etmiştir. Mehmed Sırrî Efendi, birçok yerde kâtiplik yapmış olup Sultan III. Murad'ın tahta çıktığı 1574 yılı içinde çok genç yaşta vefat etmiştir. Sırrî şairliğinin yanında hattatlık da yapmıştır. Bütün hat çeşitlerinde başarılı olmuş özellikle nestalik yazısı çok beğenilmiştir. Sırrî Türkçe şiirler yazmış ve çok beğenilmiştir. Çok yetenekli ve hünarlı olan şair dili de çok iyi kullanmış ve hoş sohbet biridir.

Subhî (?/1548-49): Asıl adı Mustafa'dır. Babası, Fatih devri tabiplerinden Reisületibbâ Sinan Çelebi olması nedeniyle Hekîm-zâde ve Hekîm Sinân-zâde olarak tanınmıştır. Eğitimini tamamlayarak müderrisliğe başlamıştır. Sonraları Kütahya, Gelibolu, Diyarbakır gibi birçok yerde kadılık görevinde bulunmuştur. Son görev yeri Sofya'da iken 1548-49 tarihinde de vefat etmiştir. Tezkire yazarları Subhî'nin şiirlerinden övgüyle bahsetmiş ve şiirlerinin çok meşhur olduğunu dile getirmişlerdir. Şair, en çok Necâtî Bey'den etkilenmiştir. Eser sahibi olup olmadığı hususunda herhangi bilgi bulunmayan Subhî'nin çeşitli mecmualarda şiirlerine rastlanmaktadır (Köksal, 2013).

Tâbî, Dervîş (?/1688-89): Asıl adı Ahmed olup, aslen Afyon Karahisarlıdır. Doğum tarihi belli olmayan şair, önce Afyon'da bulunan Sultân Semâ'iyü'd-Dîvânî dergâhına intisap ederek Mevleviliğe adım atmıştır. Daha sonra Mustafa Dede ve Seyyah Ebubekir Dede'ye hizmet etmiştir. Tâbî, Yusuf-ı Sîneçâk'ın talebelerinden Günâhî Dede, Şûrî Dede ve Gurbetî Dede gibi şairlerin arkasından gitmiş, dönemin önemli şairlerinden Hayalî Bey'in şiirlerine nazireler yazmıştır. Hayâlî Bey'e olan aşırı ilgisi dolayısıyla Vardar Yenicesi şairleri arasında sayılan Tâbî, 1100 / 1688-89'da vefat etmiştir.

Tâlib (?/1706): Bursa’da doğdu. Asıl adı Mehmed olup Kürd Mustafa Efendi adıyla tanınan bir imamın oğlu olması nedeniyle Kürdzâde ve Kürdefendizâde gibi lakaplarla anılmıştır. Küçük yaşta ilmiye sınıfına yönelen Tâlib, Bursa’da devrin ünlü âlimlerinden ilim tahsil etti. Çeşitli medreselerde müderrislik ve Kütahya kadılığı yaptı. Paşmakçızâde Ali Efendi tarafından yine kadılık göreviyle Erzurum’a gönderildi ve kısa süre sonra 1706’da vefat etti. IV. Mehmed döneminde şöhrete ulaşan Tâlib, Arapçaya olan hakîmiyetinin yanı sıra şairliği ve bestekârlığıyla da tanınmıştır. Bilinen tek eseri Dîvân’ı olan şair, Türkçe şiirlerinde Tâlib, Farsça gazellerinde ise Âzim mahlasını kullanmıştır.³⁷

‘Ubeydî (?/1573): Asıl adı Abdurrahman’dır. Doğum tarihi bilinmemekle birlikte Edirne’de doğdu. Devrinin sevilen ve sayılan bir vâizi olan babasının adı kaynaklarda, Nebî Efendi, Nebî Halife, Nebî Dede isimleriyle geçmektedir. Küçük yaşta eğitim almaya başlayan Ubeydî, devrin ilimlerini tahsil etmiş ve iyi derecede Farsça öğrenmiştir. Aynı zamanda büyük bir ilgi ile mûsikî ve muammâ ilmiyle uğraşmıştır. Daha öğrencilik yıllarında yazdığı bir şiiri Sultan Süleymân’a takdim etmiş ve kendisine ulûfe verilerek sultanın özel duacı ve hizmetkârları arasına dahil edilmiştir. Ubeydî ’nin bilinen tek eseri Dîvân’ıdır. Kaynaklarda Ubeydî’den, güler yüzlü, derviş-meşrep ve bilgili bir şair olarak bahsedilmektedir (Şanlı, 2014).

‘Ulvî (?/1585): Asıl adı Mehmed olup Terzi-zâde lakabıyla tanınmaktadır. Doğum tarihi bilinmeyen Ulvî, İstanbulludur ve ilmiye sınıfındandır. Şehzâde Selîm’e sunduğu kasidelerle onun birçok ihsanına nail olmuş ve kısa zamanda gözde şairlerden biri haline gelmiştir. Bir dönem hamisi olan Turak Çelebi’nin katledilmesi üzerine yazdığı bir beyit yüzünden katli istenen Ulvî, kaçarak bir süre ortadan kaybolmuş ve gurbetteki günlerinde şaraba düşkünlüğü başlamıştır. Hasta ve yalnız

³⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nuri Özcan, “Tâlib Efendi”, **DİA**, C. 39, İstanbul 2010, s. 506.

bir şekilde de 1585 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Ulvî, akıcı ve renkli tarzıyla kendine has üsluba sahiptir. Ulvî'nin bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Şahin, 2014).

Usûlî (?/1538-39): Vardar Yenicesi'nde doğdu. Asıl adı Abdullah'tır. Öğrenimini tamamladıktan tasavvufa yöneldi. Daha sonra Mısır'a giderek İbrâhim Gülşenî'ye intisap etti. 1534 yılında şeyhi vefat edince Vardar Yenicesi'ne geri döndü. Ömrünü Rumeli'de Gülşenîliği yayarak geçirdi. Aynı zamanda akıncı beylerine musâhiplik yapmıştır. Doğum tarihi kesin olarak bilinmeyen Usûlî, 1538-39 yılında doğduğu şehirde vefat etmiştir. Latîfî, Usûlî'nin genellikle *Seyyid Nesîmî* tarzında şiirler yazdığını ve devrin derviş meşreplerinin ise şaire *Fazlullah-ı Sâni*, *Sırr-ı Nesîmî* dediklerini kaydeder. Usûlî'nin aruzla yazdığı şiirlerinin yanında hece ile yazdığı sade ve akıcı şiirleri de bulunmaktadır. Başta *Dîvân*'ı olmak üzere *Manzum Hadis Tercümesi* ve *Yenice Şehrengîzi* adlı eserleri vardır.³⁸

Vehbî (?/1736): İstanbul'da doğan Vehbî'nin asıl adı Hüseyin'dir. Babası, Hacı Ahmed Efendi olup, soyu Ehl-i beyt'e dayandığı için "Seyyid" lakabıyla anılmıştır. Nesebi Hüsâmeddin Efendi'ye ulaştığı için gençliğinde bir süre Hüsâmî mahlasını kullanmıştır. Fakat hocası şair Mîrzâzâde Ahmed Neylî'nin tavsiyesi üzerine sonraları Vehbî mahlasını almıştır. İyi bir eğitim alan Vehbî, Abdülbâkî Ârif Efendi'den de hat dersi aldı. Yazdığı kaside ve tarihlerle III. Ahmed'in ilgisini çekti. Çeşitli yerlerde müderrislik yaptı ve yazdığı Sur-nâme adlı eserine mükafat olarak Tebriz'e kadı tayin edildi. Son göre yeri olan Halep'ten ayrılırken hacca gitti ve hastalanarak vefat etti. Vehbî'nin gazellerinde Nâbî ve Nedîm'in, kasidelerinde ise Nef'î'nin etkisi görülmektedir. Şairin *Dîvân*'ının yanında Sur-nâme, Hadîs-i Erbaîn Tercümesi ve Risâle-i Sulhiyye adlı eserleri de bulunmaktadır.³⁹

³⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, "Usûlî", *DİA*, C. 42, İstanbul 2012, s. 213-214.

³⁹ ³⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hamit Dikmen, "Seyyid Vehbî", *DİA*, C. 37, İstanbul 2009, s. 74-75.

Veysî (1561-62/1628): Manisa Alaşehir’de doğdu. Asıl adı Üveys olup Kadı Mehmed Efendi’nin oğludur. Eserlerinde Veysî mahlasını kullanmıştır. Alaşehir’de başladığı eğitimini İstanbul’da devam ettirdi ve eğitimini tamamladıktan sonra kadılığa yöneldi. Birçok yerde kadılık yaptı. Son görev yeri olan Üsküp’te 1628 yılında vefat etti. Uzun yıllar burada kadılık yaptığı için *Veysî-i Üskübî* şeklinde anılmıştır. Şiirlerinden ziyade nesriyle şöhret bulan Veysî, Türk edebiyatında sanatlı nesir alanının en güçlü isimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Veysî’nin *Dürretü’t-tâc fî sîreti sâhibi’l-mi’râc (Siyer-i Veysî)*, *Hâb-nâme (Vâkıa-nâme/Rü’yânâme)*, *Münşeât*, *Dîvân*, *Merace’l-bahreyn fî ecvibe ‘alâ i’tirâzâti’l-Cevherî*, *Düstûrü’l-amel (Şehâdet-nâme)*, *Fütûh-ı Mısr*, *Gurretü’l-asr fî tefsîri sûreti’t-Asr* ve *Hicviyye* adlı dokuz tane eseri bulunmaktadır.⁴⁰

Yesrî/Yüsrî (?/1659): Yüsrî Efendi Diyarbakırlıdır. Vefat tarihi Tuhfe-i Nailî ve Tezkire-i Şu’arâ-yı Âmid’de 1659-60 olarak kayıtlıdır (Kurnaz 2001: 4769/1220).

⁴⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, “Yahyâ Efendi, Zekeriyâyâde”, **DİA**, C. 43, İstanbul 2013, s. 245-246.

1.6. Şiirlerde Kullanılan Vezinler

1.6.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri

1.6.1.1. Remel Bahri

-Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

G. 7, Müf. 10, Rb.18, G. 20, G. 25, G. 33, 34, G. 35, G. 38, G. 40, N. 43, T.B. 45, G. 47, K. 52, G. 54, G. 59, G. 60, G. 62, Müf. 64, G. 69, G. 86, G. 90, Msd, 97, G. 100, Tes. 101, Tes. 103, G. 128, N. 133, Tah. 135, G. 136, Tah. 139, Tah. 145, G. 146, G. 149, G. 153, K. 154,

-Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Mat. 3, G. 5, Mat. 8, G.13, G. 22, G. 24, Mat. 32, G. 36, G. 51, Müf. 53, Müf. 56, G. 58, Müf. 66, G. 71, Müf. 72, G. 75, G. 87, Müf. 93, G. 94, Kt. 104, G. 107, G. 109, G. 115, G. 121, G. 123, G. 124, G. 126, Müf. 127, G. 132, G. 134, G. 138, Tah. 141, G. 142, G. 148, G. 150, G. 152,

-Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

N 151

-Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

G. 57, Mes. 67,

1.6.1.2. Hezec Bahri

-Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Müf.1, G. 12, G. 17, G. 23, G. 28, G. 29, Kt. 31, Mat. 37, G. 44, G. 46, G. 49, G. 55, Kt. 65, G. 73, G. 74, G. 77, Müf. 78, G. 83, G. 84, G. 85, G. 89, G. 105, Tah. 108, Tah. 116, G. 117, Tah. 118, Tah. 120, G. 125, Tah. 137, G. 143, G. 144, Tah. 147, G. 158, G. 162, G. 163

-Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

Mat. 9, Kt. 92, G. 98,

-Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

T.B. 2, Rb.14, T.B. 21, G. 26, G. 27, G. 39, G. 41, G. 61, G. 63, G. 70, G. 76, Kt. 79, G. 81, N. 91, Tes. 95, G. 102, G. 111, Müf. 129, G. 131

1.6.1.3. Müctes

-Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Mat. 4, Rb.16, G. 30, G. 110, Msd. 130, K. 159,

-Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün

G. 157

-Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ül

Rb. 42, N. 48,

-Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'

Rb. 15, Rb. 19,

1.6.1.4. Muzârı Bahri

-Mef' ülü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

Kt. 11, Kt. 50, Kt. 80, G. 96, Tes. 99, Tes. 106, G. 112, G. 113, Tah. 114, G. 119, G. 140, G. 155, G. 156, G. 161,

-Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün

Mat. 6, G. 68, G. 160

-Müfte' ilātün Müfte' ilātün Müfte' ilātün Müfte' ilātün

G. 122

1.6.2. Hece Vezinleri

1.6.2.1. 11'li Hece Ölçüsü

1.7. Mecmuanın (1b-44a) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu

Tablo 3. Mecmuanın (1b-44a) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nr.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Cem‘iyyetü’ş- Şi‘r, No: 105.							
Yp. nr.	Mahlas	Matla’ beyti / bendi	Makta’ beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1b	Nef‘î	Ne âdemler helâk eyler görüñ ol çeşm-i cellâdı Añılsa yine ammâ nâ-tüvân pür hastedür adı		Müfred		... / ... / ... / ...	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
1b	Rûhî	Şanmañ bizi kim şîre-i engür ile mestüz Biz ehl-i harâbâtdanuz mest-i elestüz Ter-dâmen olanlar bizi âlüde şanur lik Biz mâil-i bûs-ı leb-i câm ü kef-i destüz Şadrun gözedüp neyliyelüm bezm-i cihânuñ Pây-ı hum-ı meydür yirimüz bâde-perestüz Mâil degülüz kimsenüñ âzârına ammâ Hâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestüz Erbâb-ı garaż bizden ırağ olduğı yegdür Düşmez yire zirâ oqımız şâhib-i şaştüz Bu ‘âlem-i fânide ne mîr ü ne gedâyuz Â‘lâlara â‘lâlanıruz pestile pestüz Hem-kâse-i erbâb-ı dilüz ‘arbedemüz yok Meyhânedeyüz gerçi velî ‘aşkile mestüz Biz mest-i mey-i mey-gede-i ‘âlem-i cânuz Ser-halka-i cem‘iyyet-i peymâne-keşânuz	Verdük dil [ü] cânile rızâ biz ki kazâyâ Ġam çekmezüz ugrarsak [eger] derd ü belâya Ġoyduğ vatânı Ġurbete bu fikr ile çığduk Kim renc-i sefer bâ‘ iş ola ‘izz ü ‘alâya Devr eylemedük yir komaduk bir nice yıldur Uyduğ dil-i divâneye dil uydı hevâyâ Olduğ ne yire varduğ ise ‘aşka giriftâr Alındı gönül bir şanem-i mâh-liķâyâ Bağdâda yolun düşse[ger] ey bād-ı seher-ġiz Ġdâb ile var ġizmet-i yârân-ı şafâyâ Rûġiyi eger bir sorar ister bulunursa Dirlerse buluşduñ mı o bî-berk ü nevâyâ Bu maţla‘-i ġarrâyı oқи ebsem ol andan Ma‘lûm olur aġvâlimüz erbâb-ı vefâyâ [Vasıta Beyiti] Ĥâlâ ki biz üftâde-i ġübân-ı Dımışķuz Ser-halka-i rindân-ı melâmet-keş-i ‘aşķuz	Terkîb-i bend		... / ... / ... / ...	Mecmuada “Tercî-i Bend” olarak yazılmıştır.
2a	Rüşdî	Va[r] mıdur bir ehl-i dil olmuş felekde kâm-yâb Seyr idersün şarkı ġarbı rüz u şeb ey âftâb		Maţla‘		... / ... / ... / ...	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
2b	Vehbî	Vezîr olan yine muġtâc-ı zîb-i cevher olur Baķılsa cevher-i ġarf-i vezîr ziver olur		Maţla‘		... / ... / ... / ...	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
3a	Nâbî	Hiç birinde ârzü yok ârzü-yı vaşl-ı yâr Biz hezârân ġâtır-ı nâ-şâde girmiş çıķmışuz		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyt-i Nâbî

3b	Vehbî	Her dem ki' arz-ı maḥz-ı hülûş idem saḡa Hiç iltifât eylemedüñ n'eyledüm saḡa		Maṭla'c		-- / -- / -- / --	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
4a	Nâbî	Yâre ta'lim idüp aḡyâr ile nerd oynamada Zâr idüp ḡaşmumı âḡîr gözûme yeḡdürdüm		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyt-i Nâbî
4b	Rüşdî	Yoḡ <m> senüñ zerre kadar nusḡa-i ḡüsnüñde ḡalaṭ ḡam-ı zülfi siyhüñdür var ise anda saḡaṭ		Maṭla'c		... / ... / ... / ...	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
5a	Rüşdî	Yine nev ḡaṭ senüñ arturdı şānuḡ Laṭîf oldı bahārundan ḡazānuḡ		Maṭla'c		... / ... / ...	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
5a	Kāmî	Yâsemen dām ḡurup dāne dōkince sünbül ḡaçtı ḡülden öterek sıḡlıḡa girdi bülbül		Müfred		... / ... / ... / ...	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
5b	Şābî (Bosnalı)	Yâ Rab çerendegān-ı beyābānı sen ḡayır Yaḡdı kiyāhı tâb-ı temûzî cayır cayır		Ḳıṭ'a		-- / -- / ... / --	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
6a	Mustākî m-zāde	Kırıldı şāne-i tesbîḡi elde pîr-i gerdüñüñ 'Ayān olduḡça encüm arasından şanma her kevkeb		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Şairin divānına ulaşılammıştır.
6b	Lā-Edrî	Āteş-i 'aşḡumı teskîn idemez bahr-i muḡîṭ Mācerāmız bizüm ey dil daḡı çoḡ [su] götürür		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
6b	Lā-Edrî	Dāḡ itdi derün-ı dilini ḡalḡ-ı cihānuḡ Ol va' d-i kerem ki eḡeri olma[dı] zāḡîr İnsān degil şimdi benüm ḡannum odur ki Kimün daḡı aldayımaz va' d-i ekābir		Rubā'î		-- / ... / ... / --	Rubā'î
6b	Lā-Edrî	تو در کجا ile şafā vir yâ Rabb Mi'rāt-ı derünuma cilā vir yâ Rabb Muḡtāc-ı ṭabîbān-ı zamān itme beni Dest-i keremüñle sen devā vir yâ Rabb		Rubā'î		-- / ... / ... / -	Rubā'î
6b	Lā-Edrî	Ayā ḡabîb-i ḡudāsın görür misün layık Kî olmaya dem-i ḡaşr ümmetüñ selāmetde Şefā' at itseḡ eger ser-keşān-ı küffāre Yirinde yiller eser Dūzahın ḡiyāmetde		Rubā'î		... / ... / ... / ...	Rubā'î
6b	Lā-Edrî	Görenler ruḡlaruñ ḡaṭṭıyla ḡaṭṭ-ı la' lüñi ey māḡ Şanurlar Süre-i Naḡl ortasında şekl-i bismillāḡ		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
6b	Lā-Edrî	Saḡa uydum ne kadar alçak olursam da faḡîr Kehfe uymaḡ ile buldı kerem[i] kelb-i ḡaḡîr 'Acizem 'āşiyem ey ḡān-ı şefā' at ḡüş it		Rubā'î		... / ... / ... / ...	Rubā'î

		Didüm aḥvālîmi hep saḡa naḡîr u kıṭmîr					
6b	Lā-Edrî	Zehr ile yanumda cām-ı şahbâ birdür Luṭf-ı aḡbâb ile cevri a' dâ birdür Yeksân görünür zemin ü eflâk baḡa Piş-i nazarumda zîr ü bālâ birdür		Rubâ'î		-- / .--- / .--- / -	Rubâ'î
7a	Hâtîfî	İtme dervîş 'abâ-pûşa ḡaḡâretle nazar O da ḡâlince fenâ milketinüḡ şâhî geçer		Ġazel/1		... /... /... /..-	Şaire ait bir divân tespit edilememiştir.
7a	Ḥaşmet	Keyfiyyet-i bî-keyf ile Allâh-perestüz Ser-mestî-i şahbâ ile peymâne-şikestüz Derd-i ser olur ehl-i dile neş'e-i âmâl Biz bâde-i bî-reng-i kemâ-kân ile mestüz Şeh-râh-ı ta' ayyün dilüme vâdî-i nîstî Da' vâ-yı vücûdî ḡoyalum hest ile hestüz A' lâ-yı merâtibde 'ayân zıll-ı vücûdüz Düşdük yire biz sâye-şifat ḡâk ile pestüz İrmez elimüz dâ'ire-i keşrete aşlâ Biz ḡâlka-i tevḡîd gibi dest-be-destüz Şûfî gibi biz şâf-dil-i nûr-ı şafâyuz Mîr'ât-ı cilâ-dâde-i vech-i 'urefâyuz	Dil-ḡvâhı gibi var mı murâda eli ermiş Meczûmdur ' âlemd e Ḥudânunḡdur irâde Rabṭ itdi bizi dergeh-i Mevlâya bu ḡurbet Bâ' iş olanuḡ ' ömrünü Ḥaḡ ide ziyâde Ḥaşmet gibi âzâde-ser-i minnet olup it Levh-i ḡadere cebhe-i teslîmi nihâde Ey peyk-i şabâ semt-i Sitânbüla gidersen Aḡbâbıma ḡâl-i dili it böyle ifâde [Vasîta Beyiti] Ḥâlâ reh-i vâdî-i tevekkülde muḡkîmüz Zâhirde dehen-beste vü bātında Kelimüz	Terkîb-i bend		... / ... / ... / ...	Rûḡî Bağdâdiye Nazîre Olmak Üzere Terkîb-i Bend-i Ḥaşmet Efendî Mecmuada "Tercî-i Bend" olarak yazılmıştır.
7b	Cinânî	Var mı bir ruḡsâre kim ḡatt-ı siyeh- fâm olmya Dehr içinde ḡankı ḡün ḡördün ki aḡşâm olmaya		Ġazel/1		... /... /... / ..-	Beyit
8a	Lā-Edrî	Bu bağun bağbânî lāneden çok murḡ uçurmuşdur Nice benüm gibi bî-çâre ḡondurmuş ḡöçürmüşdür		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
8b	Bâkî	Çihresinde görinen şanmaḡ o ḡününüḡ deḡân ' Aşıkın ḡurbân iderken şıçramış bir ḡatre ḡan		Ġazel/1		... /... /... / ..-	Beyt-i Bâkî
9a	Veysî	Bezm-i iḡbâlini târ eylesün dirse felek Kişi yaḡtıḡı çerâḡ üzere pervâne gerek		Ġazel/1		... /... /... / ..-	Beyit
9b	Ḥân (Enis Dede)	Taḡdîr-i Ḥüdâ kuvvet-i bâzû ile dönmez Bir şem' i Ḥüdâ yaḡsa o bir vechle sönmez		Ġazel/1		-- / ... / ... / ...	Beyt-i Ḥân
10a	' Âlî	Mescidde ki ḡavḡaları ḡaḡruḡdan idersün Vâ' iz şaf-ı mey-ḡânede ḡördük ki yirün yok		Ġazel/1		-- / ... / ... / ...	Beyit
10b	Nâilî	Yapışmış dâmen-i tevfiḡa dil dest-i irâdetle Felekden itmemiş bir kerre istimdâd ayak başmış		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
11a	Lā-Edrî	Buḡün ' aşileri setr itdi settârû'l-' uyüb ismi Yarın keşf ola küllî her kişinüḡ ismi hem resmi		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
11a	Ḥaşmet	Ne dem ki cām-ı ṭarab-zâ ṭolar ṭaşar boşalur Sebû-yı bezm-i aḡibbâ ṭolar ṭaşar boşalur	Bu âb u tâb-ı zeḡanla derün-ı dil Ḥaşmet Ḥulâşa delvçe âsâ ṭolar ṭaşar boşalur	Ġazel/6		... / ... / ... / ...	Ġazel-i Ḥaşmet

11a	Haşmet	Eger ikbâl idersen Haşmet-i şeydāya devletli Muķim-i dergehündür pişgâhında çağır söylet Efendim rüyuna bir kez gülersen ol zamân söyler Fiğâmı ‘andelibün mevsim-i gülde olur elbet		Kıt‘a		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Rubâî” olarak yazılmıştır.
11a	Haşmet	Çizmece mey-hānesinden çekmez ayağın o şüh Bir ayağı bizde ise bir ayağı çizmede		Maṭla‘		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
11b	Hāzık	Vaşla meyli o mehün ḥatt-ı siyeh fām işidür Tāzelerle bizüm ey dil işimüz şām işidür		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Beyt-i Hāzık
11b	Haşmet	Ey veliyyü’n-ni‘amım şāh-ı şefā‘at-ger için Ya‘nî sulṭān-ı rūsul Ḥazret-i Peyğamber için Pāre-i kebd-i ciğer-güşe-i şāh-ı kevneyn Cām-nüşān-ı şehādet ol iki server için Ḥulle-püşān-ı tebāşir-i duḥül-i firdevs Tāc-dārān-ı ḥilāfet o muķarrebler için Kurretül-‘ayn-ı cihān pertev-i ‘ayn-ı a‘yān Merdüm-i dīde-i sulṭān-ı Sikender-fer için Āteş-i firķat ile tābiş-i Dūzaḥ mānend Her seḥer eyledigüm āh-ı şerer-perver için	Ḥaķ Te‘alā anı mañşür u muzaffer itsün ‘Adl ü dād ile cihād ile mu‘ammer itsün Seyf-i tevfiķ-i zafer ile cihān-gir olsun Ser-be-ser ‘arşa-geh-i dehri musaḥḥar itsün Görmedük mişlini bu pādişeh-i devrānuḡ Ḥıızr-ı tevfiķi Ḥudā zātına yāver itsün Ziver-i dest-i zafer ide Kızıl Elmayı Ḥün-ı a‘dā ile bu arzı muḥammer itsün Biz de tāriḥ-i kaşā‘id yapalum vaşında Ol daḡı kullarını luṭfuna mazhar itsün [Vasıta Beyiti] Yüzüñi yire koyup eyle du‘āyı Haşmet Vire tahtında Ḥüdā ol şehe yüz yıl müddet	Terkīb-i bend		.--- / .--- / .--- / .---	‘Arzuḥāl-i Haşmet Efendi Vaķtı Münfit Rāğıb Paşa Ḥazretlerine Tahrir İdüp Vuşülü Muķtedir Olmışdur.
12a	Tālib (Bursalı)	Çeşm-i inşāf kadar kāmile mizān olmaz Kişi nokşānını bilmek gibi ‘irfān olmaz		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
12b	Şābit (Bosnalı)	Zümre-i aḥbāba boş varmak degildür ‘ādeti Cām-ı Cemden görmedür āyin ü erkānı kaḡeḡ		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
13a	Fethi	Fitil-i şem‘i baḡtum gerçi sulṭānum uyandurdu Çerāğ itdi beni ammā velākin yaķdı yandurdu		Maṭla‘		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
13b	‘Āṭif	Perdesi şıyrık olan tazeye söz olmaz idi Yatma herkesün āgüşuna ṭanbūr gibi		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Beyt-i ‘Āṭif
14a	Vehbi	Ḥün-hāre civānum kesici ḡançere mağrūr Emniyyetimiz yoķ o miyān korkulu yoldur		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Sünbülzāde Vehbî ve Seyyid Vehbî Divānı’nda bulunmamaktadır.
14a	Rāğıp	Şanma kim dā‘ire-i şeyḡi kerāmetle döner Ehl-i cūd eylediği feyz-i semāḡatle döner	Dürd ü şāfi ne ise Rāğıbā hep yeksāndur Bendelikden anı zann itme küdüretle döner	Ġazel/5		.--- / .--- / .--- / .---	Ġazel-i Rāğıp
14a	Şābit (Bosnalı)	Geh bāde içir zāhīde sākī geh ‘arāķ baş Mestem duramam dirse ‘aşāsıyla dayāķ baş		Ġazel/1		.--- / .--- / .--- / .---	Mecmuada “Beyit” olarak

)						yazılmıştır.
14a	Lā-Edrī	Çün kim yed-i kudretle döner hayr ile şer Besdür bilene tesliyet imān kadar Deryāda ne miqdār olur hār u hāşāk Dünyā için olmaz dil-i dānāda keder		Rubā'ī		-- / --- / --- / --	Rubā'ī
14a	Lā-Edrī	Şekl-i tebdilde virdükçe ta' ab geşt ü güzār Bu maḥal olsaydı rāhat için cāy-ı qarār Daḥı çok kimse bizüm gibi gelüp gitse gerek Böyledür kā'ide-i vaz' -ı sipihri devrān		Nazm		--- / --- / --- / --	Mecmuada "Rubāi" olarak yazılmıştır.
14b	Lā-Edrī	Sen ne kadar eylerisen hile vü tedbir Hengām-ı emel bildügiñ eyler yine takdir		Ġazel/1		-- / --- / --- / --	Beyit
14b	Fehim	Ey nigāh-ı gāzabı mest-i mey-i naḥvet-i nāz Ġamzesi sākī-i cām-ı ecel-i ehl-i niyāz Ey fūrū' -ı rūḥ-ı hūy-gerde hūrşid-güdāz Ey leb-i nādire gül-berg-i gül-i gülşen-i rāz Korqaram rāzumı fāş ide çeşm-i gammāz Āşinā oldı dile Ġamze-i peykāne-nevāz Şeb-i hicr ü Ġam-ı zülf ü dil-i sevdā-perdāz İḥtiyārī degül āh eyler isem dūr u dirāz Āh idersem n'ola sevdān ile dolmuş göñlüm Ḥaberüm yok ki senüñ 'āşıkun olmuş göñlüm	Hüsünüñi görse eger Yūsuf olur bende saña Ḥayl-i 'uşşāk nice olmasun efgende saña 'Āşık olurduñ eger görse idüñ sen de saña Böyledür kısmet-i Ḥāk girye baña ḥande saña Bir naşihatdur ider 'āşık-ı şermende saña Korqaram yār olur aġyār-ı firibende saña Ḥande et aġlasa ḥālin dil-i nālende saña Ba' dezin bendeyüm ey şāh-ı cihān ben de saña Girde-bālīñ [gül]- āgende idüp püte-i hār Derd-i ġayretle helāk ola Fehim- i bīmār	Terkib-i bend		--- / --- / --- / --	Mecmuada "Mu' aşşer-i Fehim" olarak yazılmıştır.
15a	Nergiszā de	Meni mahḥrüm ider her demde ol nevhāt vişālünden Diñüz ol āfet-i cān utanmaz mı şakalundan		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyt-i Nergiszāde
15b	Himmat zāde	Varma mey-ḥāneye kim varıñı ifsāde virür Naqd-i 'ömrüñi alup muġbeçeler bāde virür		Ġazel/1		--- / --- / --- / --	Beyt-i Himmatzāde
15b	Lā-Edrī	Nādır bulunur tıynet-i kāmilde kuşūr Kem māyeden eyler ne kim eylerse zuhūr İkbāl [i]se rüze bile taġayyur gelmez Mest olsa da ḥabt eylemez erbāb-ı şu'ūr		Nazm		-- / --- / --- / --	Mecmuada "Kıtt'a" olarak yazılmıştır.
15b	Şābit (Bosnalı)	Ḥacelsiz bezm-i hāş-ı 'işrete zāhid kadem başdı Yetiş ey baḥt-ı - bīdārım beni kābūs ı Ġam başdı		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Şābit Divānı'nda bulunmamaktadır.
15b	Ḥaşmet	Keyf-i şarāb la' l-i leb-i dil-berümeddür Feyz-i neşāt-ı bezm-i ferāḥ perverümeddür Benden ta' līm eyleyüñ ayın vaşlunı Ḥaşmet niyāz-nāme-i 'aşk ezberümeddür		Kıt'a		-- / -- / -- / --	Ḥaşmet Divānı'nda bulunmamaktadır.
16a	Belīġ	Fırsatı fevt itme ey dil böyle qalmaz rüzgār Keşt-i bāde şuyun buldurdı kolan keyf-i cān		Ġazel/1		--- / --- / --- / --	Beyt-i Belīġ
16a	Fennī	Hep ġalaḥ sözle geçürdi gününü 'āşık-ı yār Ġalaḥ zevkine gitmiş gibi aġyār ile yār	Ġālībā Fennī tamām eyleyecekdür zevki Aḥalar seyrine düşmiş o perinüñ şevki	Kāsīde/61		--- / --- / --- / --	Sāḥil nāme-i Fennī

16b	Şābit (Bosnalı)	Dil ḥadeng-i ḡamzesinūn menzil-i idmānıdır Ol kemān-ebrūya şahn-ı sine Oḡ Meydānıdır		Müfred		-.-- /-.- /-.- / -.-	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
17a	Lā-Edrī	Ḳısmet-i rüz-ı ezel baḡş olıcak ḡayrılara Miḡnet-i derd-i elem düşdi bizüm pāyumıza		Ġazel/1		..-- /..-- /..-- /..-	Beyit
17b	Lā-Edrī	Gönüldür da‘ vī-i şıdḡ-ı ḡulūşa şāhid-i ‘ādil Miyān-ı rāst-ḡüyān-ı muḡabbetde yemīn olmaz		Ġazel/1		..-- / ..-- / ..-- / ..--	Beyit
18a	Şābit (Bosnalı)	Ḥāk-i kūyuḡla gözüm rüşen idüp bād-ı şabā Ḳa‘ beden sürme getürür baḡa ḡacı ḡüiyā		Müfred		-.-- /-.- /-.- / -.-	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
18a	Lā-Edrī	Hele ben bildigüm ey yār-ı vefā Boḡāziçinūn her ḡarafı medḡ-serā		Ġazel/1		..-- /... /..-	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
18a	Lā-Edrī	Vuşlatıyla o mehūn eyleye dil ḡeşt-i ḡüzār Astāne gibi olmaz ‘āşıkā cāy-ı ḡarār		Ġazel/1		-.-- /-.- /-.- / -.-	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
18b	Ḥātem	Güli eller ḡakınup nālesün eyler bülbül O firākāne hevā bizde de var istemeyüz		Ġazel/1		..-- /..-- /..-- /..-	Beyit
18b	Hāmī Ahmed	Dehen-i nā‘[i]re-i ḡāme-i ḡün-āba-niḡār Bu ḡarık ile olur şekve ḡırāzuḡ ile bār	Zir-i zātında revān ola semend-i devlet Edhem ü eşebini ta ki süre leyl ü nehār	Kāsīde/32		..-- /..-- /..-- /..-	‘Arzuḡāl-i Esb
19a	Lā-Edrī	Bir ḡıḡ‘ ası var kim kızıl elmada da yetmez Sīb-i zekān-ı yāre uyar sīb-i müferriḡ		Ġazel/1		..- / ..- / ..- / ..-	Beyit
19b	Lā-Edrī	Naḡl-i aḡyār idigūn var mı mecāl inkāre Büsedden sīb-i zenaḡdānda eḡer āmāde		Ġazel/1		..-- / ..-- / ..-- /..-	Beyit
19b	Lā-Edrī	Ḥāl-i ser-i ebrūşı ki bir fitne-nümādur Levḡ-i dilüme noḡḡa-ı pergār-ı cefādur		Ġazel/1		..- / ..- / ..- / ..-	Beyit
19b	Şābit (Bosnalı)	Zeyn idüp ḡāl-i siyeh ḡarf-ı ‘izārün yir yir Noḡḡacı Cāmi‘ ine döndi cemāl-i dilber		Müfred		..-- /..-- /..-- /..-	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
19b	Feyzī	Dem-a-dem eyle bu mecmū‘ anuḡ evrākını maḡfūz Çü ḡonca bād-ı āfetle perişān olmasun yā rab Hemān bir şāhid-i zībāya düşmedi leḡāfetde Giriftārı rakīb-i dest-i nā-dān olmasun yā rab		Kıḡ‘ a		..-- / ..-- / ..-- / ..--	Kıḡ‘ a
20a	Şābit (Bosnalı)	El çeküp la‘ lünden ammā ḡāle düşdi ḡönlümüz Neşe-yi şāḡbāyı biz afyona tebdil eyledük		Müfred		-.-- / -.- / -.- / -.-	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
20a	Şābit (Bosnalı)	Naḡl ider Çorlıda bir kāşif-i rāz Bir cevān var idi dil-dāde-nevāz	Açılıp kāle-i ‘ayş-ı ḡāvid Çıkdı külçeyle tefāriḡ-i ümid	Mesnevi/9 0		..-- /... /..-	Berber-nāme-i Şābit Efendi

20b	Lā-Edrī	Hāricde qalma hāyelerüm gibi ey s... Gir şahn-ı kevn-i dilbere dāhīl müderris ol		Ġazel/1		--- / -.- / .-- / -.-	Beyt-i Qabīh
21a	Lā-Edrī	İbtidā-yı ‘amelün āhīri der-pīş gerek Kār-ı evvelde kişi ‘ākıbet-endiş gerek		Ġazel/1		..- / ..- / ..- / ..-	Beyit
21b	Vehbī (Seyyīd)	Ol berbere ‘uşşāk tırāş o olmağa düşdi Gör sen de gönül kayd-ı serin iş başa düşdi		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Beyt-i Berber” olarak yazılmıştır
22a	Lā-Edrī	İki uylukları bir olurdu yāriş... Araya girer münāfīk bir bileğüm bu rākmesi		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyt-i Qabīh
22b	Lā-Edrī	Tiğ-i miñnet cānuma kār eyledi ey bağı taş ‘Aşquna Selmān-ı pākūñ gel beni eyle tırāş		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Müfred-i Berber (tekrar)
23a	Lā-Edrī	Ma‘ārif olmayan dilber hemān hoş u şavtdur Yağar şahīn gibi ammā haqīkatde şığırıcığdur		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
23a	Lā-Edrī	İkāmēt eyleyüp ihlāş-ı mihrāb-ı mu‘allāda Bütün kendüsine uydırdı yārānı imām-zāde	Diler eczā-yı cefā-yı nazara āmāde Būy-ı vaşlunı çoğutmaz bize ‘aṭṭār-zāde	Ġazel/1x ⁴¹		--- / --- / --- / --- 42 ..- / ..- / ..- / ..-	Der- Evşāf-ı Zādegān
23b	Lā-Edrī	Tiğ-i miñnet cānuma kār eyledi ey bağruma taş ‘Aşqına selmān-ı pākūñ gül beni eyledi tırāş		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit(tekrar)
24a	Vehbī (Seyyīd)	Ol berbere ‘uşşāk tırāş olmağa üşdi Gör sende gönül kayd-ı şirin iş başa düşdi		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır(tekrar)
24b	Lā-Edrī	Güzeşte-i fitne çü nev-resteye ta‘lim-i cevri eyler Ki ben üftādegāne şöyle eylerdüm zamānumda		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
25a	Şābit (Bosnalı)	Gör nāf-ı beyāz-ı yārda bir hāl-i ‘anber-bu Nedir didüm göbek miski didi ol göz[leri] āhū		Müfred		--- / --- / --- / ---	Müfred

⁴¹ Bu bölüm “Der Evşāf-ı Zādegān” başlığı altında birbirinden bağımsız farklı vezin ve “...-zade” redifli beyitlerden oluşmuştur.

⁴² İlk ve son vezin.

25a	Lā-Edrī	Ey pertev-i ser-tāc-ı çerāgān-ı ‘ināyet Şem‘-i harem-i luftuḡa pervāne-hücümüz Budur ġarażum şem‘ dān ile ez-dil Her hizmetiḡe ya‘ nī şem‘ dān ile mumuz		Kıt‘ a		--- / --- / --- / ---	Kıt‘ a
25a	Lā-Edrī	Ey zīb-i şadr-ı ‘ātıfet u mesned-i kerem Bildüm cihānda derdüme dermān efendimüḡ İtdim hezār serim ile ben ref‘-i ‘arz-ı hāl Mes‘elemüḡ huşūline fermān efendimüḡ		Kıt‘ a		--- / --- / --- / ---	Kıt‘ a
25b	Lā-Edrī	Ĥāl-i ser-i ebrūsıḡa bir fitne-i nümā‘dur Levh-i dilüme noḡta-i perr-kār-i cefādur		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
25b	Levnī	Ṭut atalar sözin ḡalb-i selīm ol Gönülden gönüle yol var dimişler Gider yavuzluḡu[ḡ] ṭab‘-ı hālīm ol Şarb sirke ḡabına zarar dimişler	Levnī naşihati pīrlerin böyle Ḍurüb-ı emşāli nazm-ile söyle Mizān-ı hünerde aḡırlıḡ eyle Aḡır başsa yenli ḡalkar dimişler	11’li Hece Ölçüsü (Destan)			Durūbi’ Emşāl-i Levnī
26a	Lā-Edrī	Cihāna meyl kılduḡça saḡa kīnin ziyād eyler Zamāne muḡbedür ‘uşşāḡlarını nā-murād eyler		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
26b	Yesrī	Ḳ‘o dursun sīnede yāḡūt-ḡabza-ı ḡançerüḡ ey meh Bilinsün ṭaş diken menziliḡe ḡatır-şikenlikde		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyt-i Necib Efendi
27a	Lā-Edrī	Beni maḡrüm ider her demde ol nev-ḡat vişālünden Diḡüz ol āfet-i cāna utanmaz mı şaḡalundan		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
27a	Şābit (Bosnalı)	‘Aşıḡuḡ ḡoynuna girmezdi o şūḡ-ı raḡḡāş N’işlesün şıḡleti var sā‘ati delālde gezer		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
27a	Lā-Edrī	Bend-i şalvārın çözüp öpsem kes[i] nermīn n’ola Yarma şeftālusi bāḡ-ı vuşlatuḡ ḡāyet lezīz		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
27b	Sırrı	Neden tā böyle incinmek dil-i şeydāya sultānum Nedür bā‘iş bu deḡlü tāze istiḡnāya sultānum		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
27b	Rūhī	Bī- ‘amel ‘ilmile ‘āmil geçinen cāhildür Kim ki ḡaṭṭ-ı ruḡ-ı ḡübānı oḡur kāmildür	Ma‘rifet olmayıcaḡ bir kişide ey Rūḡi Cāhilüḡ başı göḡe irse yine cāhildür	Ġazel/8		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Baḡdād-ı Rūḡi
27b	Lā-Edrī	Sinem hedef-i nāvek-i müḡān iderin ben Cevr oḡlarına cānumı ḡurbān iderin ben Şabr eyleyemem ḡonca gibi teng-dil olsam Gül gibi hemān çāk-i giribān iderin ben		Nazm		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Kıt‘ a” olarak yazılmıştır.
27b	Lā-Edrī	Dime yoḡ feyz-i isti‘dād sende İdersen gerçı da‘vā-yı muḡabbet		Kıt‘ a		--- / --- / ---	Mecmuada “Rubāi” olarak yazılmıştır.

		Bulutdan nem kıpar gâyetde terdür Kiyâh-ı hüşî-i şahrâ-yı muhabbet					
27b	Lâ-Edrî	Gerçi dir siz şeh'r içinde yokdur İstânbûlumuz Dursun İstânbûlunuz Bursa bizüm makbûlümüz		Müfred		--- / --- / --- / ---	Müfred
28a	Lâ-Edrî	Öldürür nâ-gâh birgün rûze-i firkat beni ‘İyd-ı vaşla bârî kırbân it be hey âftâb beni		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
28a	Yümnî	Gül-zâr-ı cihânda gül-i ra‘ nâ mı bulunmaz Efgân idici bir bülbül-i şeydâ mı bulunmaz Serkeşlik ider serv ü dil-ârâ mı bulunmaz Seyr itmege bir özge temâşâ mı bulunmaz Ey dil saña bir dil-ber-i zîbâ mı bulunmaz Derd ü elem miñnet ü ğavġâ mı bulunmaz	Yümnî kulunı red ideli ol şeh-i hûbân Esrâr-ı ğam-ı ‘aşk ile eyledi hayrân Her şâm u şeherde idiben nâle vü efgân Bu maţla‘-i cân sözi okur derd ile her ân Ey dil saña bir dil-ber-i zîbâ mı bulunmaz Derd ü elem miñnet ü ğavġâ mı bulunmaz	Tesdîs		--- / --- / --- / ---	Tesdîs-i Yümnî
28b	Bâkî	Bildün mi sende kendünjey ey bî-vefâ nesin Âşûb u dehr ü fitne-i devr ü zamânesin		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit (tekrar)
28b	‘Ulvî	Kıl nazar hâlûme ey kışver-i hüşnün şâhı Gâh cev'r eyler iseñ bârî esirge gâhî Koma tenhâda vü firkatde dil-i gümrâhı İrnesün çarġa dilersen bu ġarîbüñ âhı Bezme gel bu gice ey ‘âlem-i hüşnün mâhı Yoġsa yirden göge dek incinürüz vallâhı	Ġayırlarla nice bir câm-ı mey nüş idesün Cür‘ aveş ġake şalup ‘Ulvîyi bî-hüş idesün Nice bir kıavm-i ġasûduñ sözüni ġüş idesün Nice bir eyledüġün ‘ahdi ferâmûş idesün Bezme gel bu gice ey ‘âlem-i hüşnün mâhı Yoġsa yirden göge dek incinürüz vallâhı	Tesdîs		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Tesdîs” olarak yazılmıştır.
29a	Lâ-Edrî	Demi hoş gör ki dehrün lâ‘ neti var Bu devrün dürlü dürlü şüreti var		Ġazel/1		--- / --- / ---	Beyit
29a	Şevkî	Şâhum gedâ-yı ‘aşk olalı pâdişâhlaruz Küyunda zâr ider dün ü gün bî-nevâlaruz Derd ü belâ vü miñnet ile âşinâlaruz Yoluñda terk-i ser iderüz bî-riyâlaruz ‘Âşıklaruz belâ-zedeler mübtelâlaruz ‘Âlemde bir muġabbete kıalmış gedâlaruz	Yârün cefâsı baña vefâdur sitem degül Derd ü belâsı göñlüme her dem elem degül Kimdür ki cev'r-i dil-bere diye kerem degül Hicrân ilinde olsa da Şevkîye ġam degül ‘Âşıklaruz belâ-zedeler mübtelâlaruz ‘Âlemde bir muġabbete kıalmış gedâlaruz	Tesdîs		--- / --- / --- / ---	Edirneli Şevkî Divânı’nda bulunmamaktadır.
29b	Lâ-Edrî	Zâl-ı dünyâ ile biz ülfete kıâil degülüz Ya‘ nî merdânelerüz ‘avrete kıâil degülüz		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
29b	Tâbî	Yanalı âteş-i miñnetde dil-i süzânüm Tutalı gökyüzini derd-i dil-i nâlânüm Sâkı-i bezmün olup dîde-i hoş efsânüm Ġuşsa-ı derd ü ġam u hecr olalı yârânüm Nâle ney gözyaşu mey oldı ciger biryânüm	Cür‘ a-i câmunı aġyâr denî nüş ideli Çekeli sineñi pehlûya der-âġuş ideli Câm-ı hecrün içirüp Tâbî-yi bî-hüş ideli Ĥâlet-i bâde-i ‘aşkunı beni medhûş ideli Nâle ney gözyaşu mey oldı ciger biryânüm Ĥâne-i dilde ġayâlün olalı mihmânüm	Tesdîs		--- / --- / --- / ---	Tesdîs-i Tâbî

		Ĥāne-i dilde ĥayālūñ olalı miĥmānum				
30a	Rāğıb	Çün micmeremūñ neş 'esi cām-ı meye beñzer Bağ süziş-i taħrır ile ĥāmem neye benzer		Ġazel/1		--- / --- / --- / --- Mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.
30a	Ĥaşmet	Beni tenhā ĥoduñ ey āfet-i ĥūnī-meşreb Şimdi kimler ile şoĥbet ideyūm leb-bā-leb Var mıdur sevdiğim āğūşuma senden enseb Şarıluñ yatar iken sine-be-sine her şeb Şimdi ĥurbānuñ olam söyle baña n'oldu sebeb Āşinā-yı ezeliye bu teğāfūl bu ĥazāb	Beni şad-pāre iden hecr-i müjeñdür böyle Seni de ĥaste iden sūz-ı dilümdür öyle Gel de ĥoç başıñ için Ĥaşmeti ĥurbān eyle Nemden āzürdesiñ ey ĥonce-deĥānım söyle Şimdi ĥurbānun olam söyle baña n'oldu sebeb Āşinā-yı ezeliye bu teğāfūl bu ĥazāb	Tesdīs		--- / --- / --- / --- Tesdīs-i Ĥaşmet Efendi
30a	Lā-Edrī	Bir belā gelse başa ĥoşdur şabır eylemek Līk derd üstüne derd olur ĥalursuñ ıztırāb Biri budur kim ceza' ĥıldıñça a[r]tar miĥnetūñ Bir belā-i miĥnet oldur kim ĥalursun bī-şevāb		Kıt'a		--- / --- / --- / --- Mecmuada "Rubāī" olarak yazılmıştır.
30b	Lā-Edrī	Açıl gül gibi meclisde gül-i şirin-dehen söyle 'Ayān ola deĥāñundan nice rāz-ı nihān söyle		Ġazel/1		--- / --- / --- / --- Beyit
30b	Ĥaşmet	Girmez bu deme ĥūş-ı şafāya şadā-yı ney Men' itdi nūş-ı bādeyi Cem cāh-ı şāh key Lāyık mıdur ki aña yasağ ola tā-be-key Billāh ĥeĥilmez ola ĥuşūşān rey Ĥumlar şikeste cām tehī yoğ vücūd-ı mey İtdin eşir-i ĥahve bizi hey zamāne hey	Şadımuz[u] da eyle dil-i pūr-derd zāhide Āyın-i cem kendi telĥ oldı kā' ide Rağbet olur mı büse-i simin sā' ide Hem-dem olursam ol büte Ĥaşmet ne fā'ide Ĥumlar şikeste tehī yoğ vücūd-ı mey İtdin esir ĥahra bizi hey zamāne hey	Tesdīs		--- / --- / --- / --- Tesdīs-i Ĥaşmet
31a	Lā-Edrī	Ey perī-şüret beni dīvāne ĥıldıñ 'ākıbet Dāstānum 'āleme efsāne ĥıldıñ 'ākıbet		Ġazel/1		--- / --- / --- / --- Beyit
31a	Ĥaşmet	Vişāle bā' iş olsa āh-ı āteş-zād ĥābildür Fiğānı perde perde eylemek müjdād ĥābildür Enin ü nāle her dem ey şeh-i bī-dād ĥābildür Eger müstelzim-i ihsān ise feryād ĥābildür Kerem mebzūl olursa 'arz-ı isti' dād ĥābildür	Felātūn-ı zamāndur re 'y-i pāki olsa feyz-āver Ĥabāb-ı bahri fānūs-ı çerāğ-ı şu'le-dār iyler Niğın-i zātı faşş-ı tahta yā Rabb vire dā'im fer Görüp müşkil-pesendān-ı cihān tedbir ü re 'yüñ der Bu derk ü fehm ile cem' iyyet-i ezdād ĥābildür	Taĥmīs		--- / --- / --- / --- Ġazel-i Vecdī Taĥmīs-i Ĥaşmet Efendi
31a	Lā-Edrī	İztırāb-ı ĥalk ile beyhūde ĥavĥādur sebeb Dünyāda āsāyişe ancağ müdārādur sebeb		Ġazel/1		--- / --- / --- / --- Beyit
31b	Şābit	Bırağmam ey ĥam-ı dil-ber seni ben ölsem de Naşib olursa senüñle mezāra dek giderüz	Beyāz gerdeni[nün] ümmīdi ile ey Şābit Ĥudā virürse eger Aĥşışāra dek giderüz	Ġazel/3		--- / --- / --- / --- Mecmuada başlıksız yazılmıştır.

31b	Rāgıp	Bezm ehline sāķī bugün āmāde mi geldūñ Ya mey-i ķadeħ bāde hemān sāde mi geldūñ	Eyyām-ı ŧebāb oldı telef bilmedūm aŧlā Rāgıb bu fenā mülkine rüyāda mı geldūñ	Ġazel/3		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
31b	Lā-Edrī	Oldı reside tıĝ-ı sitem üstühānuma Ölsem bu derd ile acımam tatlı cānuma		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
32a	Şāhib	Şanmañ kumāŧ-ı ħüsne ħaĝ-ı nev ziyān virür Cedvel-keŧide Muŧhafa benzer ki ŧān virür				--- / --- / --- / ---	Beyit
32a	Rāgıp	Sermāye-i sa' ādet-i çerĝ-i aĝterümdedür Perr-i ħümā-yı devleti tāc-ı serümdedür Aŧā-yı feyz-i ni' met-i [Ĥaĝ] peykerümdedür Mevc-i murād bāde-i cān-perverümdedür Ĥarf-i neŧāĝ zır-i leb-i sāĝarumdudur	Dil-cü yeter hevāsı ŧafā-ĝız-ı ħāķi pāk Her naĝl-bā[r]-ı neŧvede mānend-i ŧāĝ-ı tāk Rāgıb ider ħayāl-i ĝirībān-ı ŧabrı cāk Nābī ider ŧukūfeler i deħri 'ıtır-nāk Bāĝ-ı behiŧ ħāĝır-ı nāzık-terümdedür	Taĝmīs		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Nābī Taĝmīs-i Rāgıb Paŧa
32b	Lā-Edrī	Büse cer itdüm umardum kim ħıķa ol ŧāh vire Fetĝ-i bāb olmadı ĝitdi ki yürü Allāh vire		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
32b	Yümnī	Benüm ' ālemde ŧimdi baĝr-ı yanık ĝözleri pür-nem Vücüdüm ŧehrini yire berāber eyledi ĝam hem Daĝı aĝvālümü izĝār kılmadum olmuŧam ebsem Mükedder ħāĝırumdan kılmadı bir kimse def' -i ĝam ŧafādan dem uran hem-demleri ehl-i riyā ĝördüm	Muĝabbetden eŧer olmayıcaĝ ĝeĝdüm bu ' ālemden Nifaĝ u ba' z olur zāhir temāmet ŧimdi ādemde[n] İdüp kıĝ' a-ı ' āķır Yümnīyā vallāhi bu ĝamdan Fużülü ' ayb kıлма yüz[üm] çevirsem ehl-i ' ālemden Neden kim her kime yüz ħıtdum andan {yüz}ceĝā ĝördüm	Taĝmīs		--- / --- / --- / ---	Taĝmīs-i Yümnī
33a	Levhī	Ġazeller ĝül gibi üŧküftedür ĝül-zār-ı mecmū' a Ĥazā-yı nāĝl-i ĝüldür ĝül-bün-i eŧ' ār-ı mecmū' a		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
33a	Sālik	Kenār-ı sebzede ĝül-zār-ı ĝördük dīdeler rüŧen Ĥasenle ittiĝād-ı nārı ĝördük dīdeler rüŧen Niķāb-ı ħüsniye dīdārı ĝördük dīdeler rüŧen Ĥaĝ-ı nevre ruĝ-ı dil-dārı ĝördük dīdeler rüŧen Miŧāl-i mihr-i zerrīn-tārı ĝördük dīdeler rüŧen	O ŧūĝı ħünki rām itdüñ füsün-ı ĝerm-i ülfetle Sipihr-i süz-nāk itmek ħācet āh-ı hasretle Ĥ'o ' ālem Sālikā āzürde olsun daĝ-ı ĝayretle Der-āĝuş eyledükde yārı Ĥaŧmet nār-ı fıŗkatle Ĥutuŧmuş dāmen-i āĝyārı ĝördük dīdeler rüŧen	Taĝmīs		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Ĥaŧmet Taĝmīs-i Sālik
33b	Lā-Edrī	Mest olsa yār meclis-i meyde ŧeb-i viŧāl ŧarıñup miyānına bel bel baĝar mısın		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
33b	Rāgıp	Ne kütāĝı-yı ħimmetden ne noĝŧān-ı ħünerdendür Ne bī-miħrī-yı tā' liden ne baĝt-ı bed-ĝüherdendür Ne ' ulviden ne süfliden ne efrād-i beŧerdendür Ne sendendür ne bendendür ne ħarĝ-ı kine-verdendür Bu derd-i ser ħumār-ı neŧve-i cām-ı ķaderdendür	Bülend olmaĝdadur Rāgıb ħemiŧe ħimmet-i taĝ' uñ Daĝı bālā[sı] mümkindür olursa raĝbet-i taĝ' uñ Müsellemdür egerĝi ehl-i taĝ' a riķķat-i taĝ' uñ Bu ta' bīrāt vüs' unda degüldür kuvvet-i taĝ' uñ Bu feyz-i ma' nevi Nābīye mecrā-yı diĝerdendür	Taĝmīs		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Nābī Taĝmīs-i Rāgıb Paŧa

34a	Lā-Edrī	Gönlümün āyīnesinden gösterür didār şî' r Her nefes söyler zebānum aņı ũtũvār şî' r		Ġazel/1		-. / - / - / -	Beyit
34a	Muĥibbī	Ol gözi āhũ ol ruĥı meh-rũ ħāl-i siyeh-rũ māv-likādur Fitne-i cāndur āb-ı revāndur dāğ-ı nihāndur zıllı Ĥudādur	Tālî' -i meymũn ol ruĥ-i eفزũn ħāl-i digergũn bũlbũl-i maĥzũn Dil-ber-i cānānı yakdı cihānı öldi Muĥibbī ħařd-ı fenādur	Ġazel/5		-. / - / - / -	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
34a	Uřũlı	Bir melek sevdũm ki görse ins ũ cān ĥayrān olur Allāĥ Allāĥ ol perī peyker ne ĥũb insān olur		Ġazel/1		-. / - / - / -	Beyit
34a	Nesimī	Merĥabā ĥoř geldũy ey rũĥ-ı revānum merĥabā Ey şeker-leb yār-i şirin cān-ı cānum merĥabā		Ġazel/1		-. / - / - / -	Beyit
34a	Ĉākī	‘Abā-yı hicr ile öldũm ‘ ināyet yoĥ mı hey zālim Bu zũlme ġāyet olmaz mı ‘ adālet yoĥ mı hey zālim		Ġazel/1		.. / .. / .. / ..	Beyit
34a	Lā-Edrī	Nice bir virmeye el vuşlat-ı cānān nice bir Nice bir yana firāk āteřine cān nice [bir]		Ġazel/1		-. / - / - / -	Beyit
34b	řābit (Bosnalı)	Cezb idũp zevraĥ-ı esmā ile ol fettānı Ya vũrũd iskelesine Ĉekelũm pinĥānı		Mũfred		.. / .. / .. / ..	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
34b	Ĥařmet	Meş‘al-i āĥım olur şu‘le ver inřāallāĥ Rāĥ-ı maĥřũda delālet ider inřāallāĥ Oluruz ĥāfile-bend-i zafer inřāallāĥ Ĥalmadı rāĥ-ı tālebde ĥātır inřāallāĥ İderüz kũy-ı murāda gũzer inřāallāĥ	Zib-i āġũř-ı nigāĥ eyle ruĥ-ı pũr-tābı Ziver-i şişe-i řevĥ eyle gül-i řādābı Ĥařmetũm dilde görür şuret-i āb u tābı Olsa bir kerre vezān bād-ı kerem ey Nābĩ Ĥomaz āyine-i dilde keder inřāallāĥ	Tāĥmīs		.. / .. / .. / ..	Ġazel-i Nābĩ Tāĥmīs-i Ĥařmet
35a	řābit (Bosnalı)	Bir yirde yatalum diyecek nāzı uzatdı Yatmam didi bir ĥayli inād eyledi yatdı		Mũfred		.. / .. / .. / ..	Mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.
35a	‘Ulvĩ	Ne dilde zevĥ u sũrũr u ne cānda rāĥat var Ne tālî‘ oldı mũsā‘ id ne başda devlet var Ne kisede zer ũ sım ũ ne elde vũs‘at var Ne bende cevre taĥammũl ne sende řefĥat var [Ne ĥālũm aņmaġa ĥudret ne şabra taĥāt var] [Efendũm ĥāl-i mũkedder ziyāde ĥayret var]	Sitemle geĈdi gũnũm cũmle māv ũ sālũmden Kime řikāyet idem bilmezũm melālũmden Zamāne yũz Ĉevirũp ‘Ulvĩyā kemālũmden Netice dũřdi bu gũftār ĥasb-i ĥālũmden [Ne ĥālũm aņmaġa ĥudret ne şabra taĥāt var] Efendũm ĥāl-i mũkedder ziyāde ĥayret var	Mũseddes		.. / .. / .. / ..	Mecmuada “Tāĥmīs” olarak yazılmıştır.
35b	Lā-Edrī	Dil virmiş idũm bir yũzi gül-ruĥları ala şaldı beni bir şuret ile āldan āla		Ġazel/1		.. / .. / .. / ..	Beyit
35b	Lisānĩ	Dũnyāda dost bulunmaz insāna aĥĈesiz Āřnālık eyemez insāna bir cān aĥĈesiz	Ne baĥtlu ol kişi kim dā‘im Ĥudāya ĥamd ide GiĈine sultān gibi dũnyāda her ān aĥĈesiz	Ġazel/5		-. / - / - / -	şairin divānına ulaşılmamıştır.
36a	Lā-Edrī	İtdũrũr ĥande bu bezmũn mey-i gül-fām[1] baġa		Nazm		.. / .. / .. / ..	Mecmuada “Ĥit‘a” olarak

		Gösterür rüy-ı şafâ âyine-i cāmı baḡa Olmaz olmaz diyerek mîve-i gül-zâr-ı vişâl Dil-berân eyledi ‘âdet ta‘ am-ı ḥāmı baḡa				yazılmıştır.
36a	Lâ-Edrî	‘Âşık oldum derdüme yoḡdur devâ şimden girü Günde biḡ kez olurum ben mübtelâ şimden girü		Ġazel/1	-.-- / -.-- / -.-- / -.--	Beyit
36a	Feyzî	İhtiyâr elde degil ḥüb-i cemâ[li] severin Nâz ile şalınan ol tâze nihâli severin ‘İydımız ḡande gibi rüz-ı vişâli severin İtse ol ḡonca-dehen ḡunc u delâli severin Gözi elâda olan şîve vü âli severin	Pâdişehdür o güzel şeh-r-i melâhat içre Kimse mânend olamaz mülk-i letâfet içre Kuliyum bende anuḡ mülk-i şadâkat içre Zü'l-fününüm bugün erbâb-ı belâgat içre Diye ger Feyzî o şeh ehl-i kemâli severin	Taḡmîs	... / ... / ... / ...	Taḡmîs-i Feyzî
36b	Mevlânâ Ḥasan Çelebi	Nice taḡrîr ideyün vaşfını derd ü elemün Baḡrı yufka kâḡıdın göz[er]i yaşlu ḡalemünḡ		Ġazel/1	... / ... / ... / ...	Beyit
36b	Yaḡyâ	Açıldı zaḡm-ı sînem ایه او برود محمدت Zuhûr itdi derünüm âteş-i süz-ı kelâmumdan Bilindi sırr-ı mektûmum kemâl-i ihtirâmumdan Ṭuyıldı râz-ı pinhânım ziyâde iltiyâmumdan Seni sevdiğim aḡlatdı tevâzu‘yla selâmumdan	Dirîḡâ ‘Avnî-yi zâra o şâh-ı mülk-i istiḡnâ Nazar ḡılmaz ne deḡlü eylese feryâd idüp şekvâ Aḡunçün ‘arzuḡâl-i pür-melâlüm diḡlemez aşlâ Aḡunçün oḡumaz eş‘arum cânânım ey Yaḡyâ Terahḡüm eylemek lâzım gelür süz-ı kelâmumdan	Taḡmîs	... / ... / ... / ...	Ġazel-i ‘Avnî Taḡmîs-i Yaḡyâ
37a	Lâ-Edrî	Nice ḡansun şu şarâba sâḡî-i nâzük-mizâç Eylemez çün âb ile bir yirde âteş imtizâç		Ġazel/1	-.-- / -.-- / -.-- / -.--	Beyit
37a	İşhâḡ	Nice bir cevrün ile câna cefâ eyleyelüm Olalum biz bize dirlikde devâ eyleyelüm Bend-i tenden çözelüm rûḡ-ı [...] eyleyelüm Yolına sen şanemün câni fedâ eyleyelüm Duralum ḡavlimüze ‘ahde vefâ eyleyelüm	Ne mübârek olur ey ‘âşık ḡülden ḡademün Ertedi ḡünden ḡüne bende ḡam u derd ü elemün Fevrî bezm-i ḡam ile ḡoş dem olur ‘ıyş u demün Kim baḡar ni‘mete pâyân mı var ḡvân-ı ḡamunḡ Cümle ‘aşḡ ehline İşhâḡ şalâ eyleyelüm	Taḡmîs	... / ... / ... / ...	Ġazel-i Taḡmîs-i İshâḡ
37b	Bâkî	Bildün mi sen de kendünji ey bî-vefâ nesin Âşüb-ı dehr ü fitne-i devr-i zamânesin		Ġazel/1	... / ... / ... / ...	Mecmuada başlıksız yazılmıştır. (tekrar)
37b	Lâ-Edrî	Şimdi dergâh-ı mu‘allâda olan devletlüler Gel berü dirler eliḡde nesne görseler eger Ger tehî dest olsaḡ am mâ her biri yüzün döner Aḡçeden ḡoş nesne yoḡ bunlar ḡatında mu‘teber Sîm ü zerdür maşlaḡat gören cihânda sîm ü zer	Zâten idrâk iylemez kimisi paşadur gider Ma‘rifet yoḡ zerrece kimisi aḡadur gider Ḳara câhil kimi ḡâḡı adı mollâdur gider Zulm ü bid‘at ṭutdı dünyâyı temâşâdur gider Sîm ü zerdür maşlaḡat gören cihânda sîm ü zer	Taḡmîs	... / ... / ... / ...	Taḡmîs

38a	İshāk	Va ⁶ de-i vaşla dilünden dil-berih lā gelmedi Çok vefā şüretlerin gösterdi illā gelmedi		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
38a	‘Ubeydī	Ayağum adım atmaz bir yire mey-hāneden ğayrı Dilüm bir nesne tıtmaz sākīyā peymāneden ğayrı	‘Ubeydīnün mekânını şorarsañ ey perī peyker Yatağı yokdur ol dīvānenün vīrāneden ğayrı	Ġazel/5		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i ‘Ubeydī
38b	Lā-Edrī	Ağız açmazsa her yirde şedefveş dil tehī şanma Ma‘ārif dürlerini meclis-i ‘irfān için şağlar		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
38b	Ĥaşmet	Āteş-i ‘aşk ile dil oldu heves-kār şaşa Yanarak yakılarak didi dil-i zār şaşa Zararum ne benüm ey şüh-ı sitem-kār şaşa Mübtelā oldum ise ‘aşk ile nā-çār şaşa Neyledüm neyledüm ey dil-ber-i mekkār şaşa	Nağl-i nāzım gül-i zībā-yı ruğuş şolmuş iken Mīve-i hüsn ü melāhat da tamām olmuş iken Kendine Ĥaşmet şeydā gibi kul bulmuş iken Bilmedün kadrünü hayfā ki eşir olmuş iken Bu Nağfī gibi bir ‘aşık-ı ğam-h‘ār şaşa	Tağmīs		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Nağfī Tağmīs-i Ĥaşmet
39a	Subhī	Kīme derdüm yanayın sīne-i suzānumdan Kīme kan ağlayayın dīde-i giryānumdan		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
39a	‘Alī	Lebūnden büse almak mürde cān bulmak kadar vardur Saçun koçmak hayāt-ı cāvidan bulmak kadar vardur Miyānuñ çoçma çak genc-i nihān bulmak kadar vardur Vişālūñ cāna almak rāygān bulmak kadar vardur Ne var bir himmet it şeydālar ol āşarı görsünler	Süzülsün çeşm-i mestūñ devlet-i bīdārı görsünler Bozılsun bend-i zūlfūñ bendeler dīdārı görsünler Süzülsün dügmeler mi ‘rāt-ı pūr-envārı görsünler Çıkar pīrāhenūñ tā kudret-i settārı görsünler Meded rūh-ı muşavver niç’olmuş bārı görsünler	Tağmīs		--- / --- / --- / ---	Tağmīs-i ‘Ālī
39b	Lā-Edrī	Şūfīyā şāfī dil olmazsañ şafā gelmez şaşa Ĥud-nümāsın zevk-i pey‘ām-ı Ĥudā gelmez şaşa		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Beyit
39b	Bākī	Müje haylin dizer ol ğamze-i fettān şaf şaf Gūyiyā cenge turur nīze-güzārān şaf şaf	Ĥadrünji seng-i muşallāda bilüp ey Bākī Turup el bağlaya[lar] karşıña yārān şaf şaf	Ġazel/7		--- / --- / --- / ---	Ġazel-i Bākī
39b	Lā-Edrī	Gördi ten şehrini ğam barānı vīrān eyledi Ĥūn-ı eşküm bir ğazel yağmurluk ihsān eyledi		Ġazel/1		--- / --- / --- / ---	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
39b	Lā-Edrī	Ĥāk olan neyer kabāda ferī Kim ğubār olsa gerek āhir seri Aldanan dünyā-yı dünūñ eline Serserīdür serserīdür serserī		Nazm		--- / --- / ---	Mecmuada “Kıt‘a” olarak yazılmıştır.
39b	‘Alī	Nice bir nālān olam bülbül gibi şād it beni Künc-i ğam <da> mağbüsiyam ey server āzād it beni	Küşe-i firqatde bīmāram yitiş ol dest-ğir Āşnā-yı derd-i ‘aşıkum ey eccl yād it beni	Ġazel/2		--- / --- / --- / ---	Mecmuada “Kıt‘a” olarak yazılmıştır.

40a	Lā-Edrī	Bulanık qahve içirüp in ^ç âm idersin Eger ihsân ideriseñ طوری vir		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
40a	Hāsib	Bārekallāh zihī şehri-güzün [ü] vālā Ĥabbezā belde-i pākīze-i cennet āsā	Āb-dār oldu bu nazm-ı güherün ey [Hāsib] Ĥazret-i ĥān-ı kerem-kāra anı it iĥdā	Kasīde/38		... / ... / ... / ...	Der-medḥ-i mahrūsa-i Burūsada Olan
40b	Rāğīb	Şāyān kırp-ı ĥazret olur bir ĥulūşa baq Yoḥsa behište zāhid ^ç ibādet qomaz seni		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
41a	Lā-Edrī	^ç Arz eyledüm fitile dāğ-ı dil ü serī Ā ^ç lā buḥūrilar didi gördükde ol peri		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
41a	Bākī	Şebnem gibi saçilsun qov eşk-i firāvānum Güller gibi açilsun tek gōnca-i ĥandānum	Sen gül gibi gülmekte gülmekte açılmaqda İjler kafes-i tende mürğ-i dil-i nālānum	Ġazel/3		... / ... / ... / ...	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
41b	Lā-Edrī	Bilen ĥāk-i Sitānbuldur rüsüm-i şeydā-i nāzı Kenārun dil-beri nāzikde olsa nāzenin olmaz		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
41b	Nedīm	Bu şeb düşünme olup dīde ĥābdan bīdār Ĥurūşa başladı nā-gāh serde derd-i ĥumār	^ç İnāyet-i ezeli feyz-baḥş u feyz-āsān Sipihr bende-i fermān sitāre ĥizmetkār	Kasīde/71		... / ... / ... / ...	Ĥammāmiyye-i Nedīm
42a	Fedāi	Zāhid didi günāhdur qoynuna girme yārūñ Söz tutmadım Fedāi vardum günāha girdüm		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
42b	Rāğīb	Āhendan olsa da felegün çek kemānını Çekme felekde suflelerün imtinānını		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Mecmuada başlıksız yazılmıştır.
43a	Lā-Edrī	O rütbe mürtefi bünyāddur qaşr-ı tevāzu ^ç kim Riyāz-ı cennete nezzāre qābildür zemīnünden		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit
43b	Lā-Edrī	Qanā ^ç at ehline şanma Ĥudā ki dest-gīr olmaz İşin bilen aşın yiyen işin bulan faqīr olmaz		Ġazel/1		... / ... / ... / ...	Beyit

Tablo 4. Mensur Bölümün MESTAP'a Göre Sistemik Tasnifi

Yp. nr.	Müellif	Eser Adı	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
27a	-		Cāhile mes'ele söylemek hımār boynuna incü taşmağa beşzer	Yüze dönege mes'ele söylemek kâfirleri şarāb virmege beşzer	Nasihah	

BÖLÜM 2: CEM‘İYYETÜ’Ş-Şİ‘R’ İN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Çalışmamızın Karşılaştırmalı Metin bölümünde mecmuanın 1b-44a varakları arasında yer alan şiirlerin transkripsiyonunu yaptık.
2. Metni kurarken mecmuanın mevcut şiir düzenini koruduk.
3. Varak numaralarını metnin sol tarafında ve köşeli parantez içerisinde gösterdik.
4. Baş kısmı tarafımızdan çalışılan mecmuada yer alan şiirlere, kendi içinde ve müteselsilen numara verdik. Bu çerçevede müfred veya beyit başlığı ile kaydedilmiş olan manzumeleri de numaralandırdık.
5. Karşılaştırmada kullandığımız dîvân vb. eserler için uygun kısaltmalar belirledik (Bâkî D.). Bunları Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar başlığı altında ve kısa künyeleri ile birlikte verdik.
6. Metnin karşılaştırmasını yaparken öncelikle mecmuada yer alan şairlerin yayımlanan dîvânlarını tespit etmeye çalıştık. Tespit edemediğimiz durumlarda dîvânların yazma nüshalarına ulaşmaya gayret ettik. İhtiyaç halinde tezkirelere de başvurduk. Ayrıca tez, makale, bildiri, ansiklopedi maddesi vb. diğer ilgili akademik çalışmaları inceledik.
7. Karşılaştırma yapılan şiirin bulunduğu eserdeki künyesini, şiir numarasını, eserin kısaltmasını, ilgili nazım şeklinin kısaltmasını, beyit sayısını ve bulunduğu sayfa numarasını vermek suretiyle gösterdik:

Rûhî D., s.38-50.

8. Karşılaştırma yapılan şiir dîvânda yoksa şu şekilde belirttik:

Bu beyit, a.g.e’ de bulunmamaktadır.

Dîvânını tespit edemediğimiz şairleri ise şu şekilde belirttik:

Şairin dîvânına ulaşamadım.

Şairlerini tespit edemediğimiz şiirleri şu şekilde belirttik:

Rubâînin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Kıt’anın hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Müfredin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

9. Mecmua ile karşılaştırma yapılan eser arasındaki farklar dipnot alanında gösterilirken iki şekil arasına “ : ” işareti konulmuştur:

düşse ey: düşerse ger ey **D.**

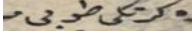
10. Mecmuada yer alan bir şiirin dîvân dışındaki eserlerde bulunması hâlinde, tezkire vb. ilgili diğer kaynaklarda varsa şu şekilde gösterdik:

TN-3, s. 518. Bu beyit mecmuada “Beyt-i Necîb Efendi” başlığı altında bulunmaktadır.

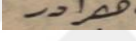
ST., s. 350. Bu matla mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

TN-2, s. 390.

11. Mecmuada bulunan ancak karşılaştırma yapamadığımız şiirlerin, okuyamadığımız bölümleri için metnin aslını kopyalayıp ilave ettik:

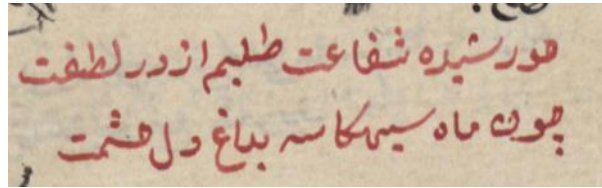
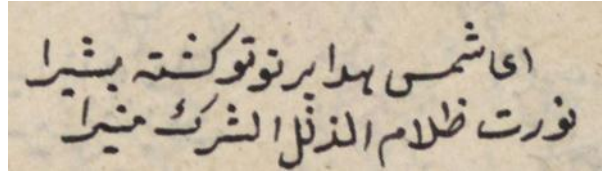
Yirinde müheyyâ şâbi âmâde

Eger lâzım ise kıntâr nazarda muhtesib-zâde

Şerâb lem‘ası veş nef den

Nihâd-i pâkine nisbetle feyz-i ebr-i bahar

Ayrıca “Farsça” yazılmış beyitleri olduğu gibi metne dahil ettik:

12. Bazı beyitlerde iktibas olarak yazılmış ayet ve hadislerin künyelerini ve anlamlarını şöyle belirttik:

Şuara/88, “Evladın ve malın yarar sağlamadığı gün.”

“Kişi sevdiği ile beraberdir.” hadisinden iktibas edilmiştir.

13. Mecmuada yer almayan beyitleri metne dâhil etmediğimiz gibi dipnot alanında da vermedik.

14. Mecmuada bazı beyitler tekrarlanmıştır. Bu durumu şöyle belirttik:
³⁹²Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. (Bu beyit daha önce BEYT-İ NERGİSZÂDE başlığı altında yazılmıştır.)

Mecmuada bulunan nesir bölümünü şöyle belirttik:

Bu bölümde atasözlerine yer verilmiştir.

15. Vezin ve anlam bakımından metinde olması gerektiğini düşündüğümüz kelime ve ekleri ise köşeli parantez içerisinde metne dâhil ettik; mecmuada olmadığını ayrıca belirtmedik:

Zâhid dil-i mestâne tehi-dest [de] gildür

Rindân-ı mey-âşam-ı şafâ cām-be-kefdür

16. Vezin ve anlam bakımından metinde olmaması gerektiğini düşündüğümüz kelime ve ekleri ise < > arasında gösterdik; dîvânda olmadığını ayrıca belirtmedik:

Yok <mı> senüñ zerre kadar nuşa-i hüsnünde ğalať

Ħam-ı zülf-i siyehüñdür var ise anda saķať

Nice bir nālân olam bülbül gibi şād it beni

Künc-i ğam <da> maĥbûsiyam ey server āzād it beni

17. İlgili farklar vezin ve anlam bakımından bir uyumsuzluk mecmuadaki şekli esas aldık, diğeri şekil/şekilleri fark olarak verdik:

Ferdâ elemün çekme mey iç baķ ruĥ-ı yâre

‘ Āşıklara ferdâda daĥı va‘ d-i liķā var

ruĥ-ı yâre: ruĥ-ı ĥûba **D**.

18. Vezin problemi olduğunu düşündüğümüz yerleri şu şekilde gösterdik:

Vezin aksamaktadır.

19. Mecmuada bulunan şiirlerin mısra ve beyit sırasında da farklılıklar bulunabilmektedir. İlgili farkları aşağıdaki şekillerde gösterdik:

Bu beyit, a.g.e’ de XV/7. beyittir.

Bu mısra, a.g.e’ de IV/3b dir.

Bu beyit, a.g.e’ de 24. beyittir.

Bu bendde iki beyit eksiktir.

Bu beyit, bendi bozmaktadır.

20. Aynı mahlası kullanan birden çok şairin dîvânına ya da aynı mahlasta şiirlere yer veren tezkire vb. kaynaklara ulaştığımız hâlde, mecmuadaki şiiri tespit edemediysek şu şekilde gösterdik:

Bu beyit, Vehbî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

Feyzî mahlaslı şairlerin dîvânlarında bu tahmîs tespit edilememiştir.

Avnî ve Yahya mahlaslı şairlerin dîvânlarında bu tahmîs tespit edilememiştir.

Gazelin beyitleri eksiktir. Bu gazelin makta beyitinde “Sâbit” mahlası bulunmakta ancak şiir, Sâbit Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

21. Bazı şiir başlıklarında nazım şekli adının yanlış yazılması söz konusudur. Bu gibi durumlarda başlığa dîvândaki adı ekleyip diğerini ise fark olarak verdik:

Nefî D., Müf. 9, s. 353. Bu müfred, mecmuada “Beyit” olarak yazılmıştır.

Rûhî D., s. 38-50. Bu Terkîb-i Bend, mecmuada “Tercî-i Bend” olarak yazılmıştır.

Rüşdî D., Mat. 37, s. 330. Bu matla'mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

22. Mecmuada bazı matla beyitlerinin müfred, bazılarının ise beyit başlığı altında kaydedildiği görülmektedir. Bu gibi durumlarda başlıklar korunmuş, matla olduklarına ayrıca dikkat çekilmemiştir.
23. Mecmuada her varağın a ve b yüzlerinde müstakil beyitler bulduklarından dolayı bir önceki şiirin devamını belirtmek açısından “velehu” ibarelerine köşeli parantezle bazen bend ve bazen nazım birimini sayılarını ilave ettik:

Velehu Terkîb-i bend [XII]

Velehu Terkîb-i Bend-i Hâşmet [III]

Velehu [Müseddes IV]

Velehu [Tahmîs V]

24. Mecmuada bazı şiirlerin aynı vezin ve kafiyede olanları, benzer beyitlerle karşılaştırdık:

Müfredin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. (Bu müfred 75. şiirde “Beyit” başlığı altında tekrar yazılmıştır.) Bu beyit İznikli Vezni’ni

“Gam-ı zülfiñ çekeyin her ne kadar müşkil ise

Ölümündür başa gösterme haññ eyle tırâş”

beyitiyle benzerlik göstermektedir. **TN-3**, s. 400.

25. Mecmuada bulunan ancak aynı mahlas kullanan şairlerin dîvânlarında tespit edemediğimiz şiirlerin bazı beyitlerini farklı kaynaklardan tespit ettik:

Bu Tesdîs, Edirneli Şevkî Divânı’nda bulunmamaktadır.

Bu beyit Usuli Dîvânı’nda 42. gazelin matla beyitidir.

“‘Āvâreler felek-zedeler bî-nevâlarız

‘Ālemde bir muhabbet eşîri gedâlarız”

26. Mecmuada bazı şiirlerin içerikleriyle ilgili açıklamalarda bulunduk:

FM., s. 838. Bu şiirle ilgili, a.g.e’de “şair, Tanrı’dan, bu mecmuanın yapraklarını korumasını, sert rüzgârdan dolayı gonca gibi dağılmamasını, cahillerin eline geçmemesini diler” şeklinde bir not yazarak mecmuanın içeriği hakkında bilgi verilmiştir.

Berbernâme, s. 27-34. (Bu mesnevinin karşılaştırılması el yazmasından yapılmıştır. El yazmasında, her sayfa için Arapça numaralar verilmiş olup sonradan varak numaraları Latin olarak yazılmıştır(v. 15-18).

Bu şiirde çeşitli meslek grupları anlatılmaktadır. Beyitler, çeşitli divânlardan seçilerek alınmıştır. Her bir beytin vezinleri farklıdır. Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ve bazı bilinmeyen meslekler manzum olarak açıklanmış.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Metnin transkripsiyonu hazırlanırken bilimsel çalışmalarda kullanılan MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. Mecmuada yer alan şiirler Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri korunarak yazılmıştır.
3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsı Prof. Dr. İsmail Ünver'in "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" adlı makalesine göre yapılmıştır.¹
4. Farsça kelimelerde hiç okunmayan vâv-ı ma'dûleler “ ˘ ” işareti ile gösterilmiştir: ħ˘āb, ħ˘āce vb.
5. Vezin gereği zihaf yapılması gereken āyīne, sākī gibi kelimelerdeki mevcut uzunluk korunmuş ve italik yazılmıştır. Ayrıca imâle yapılarak uzun okunan kelimelerde uzun şekiller yazılmamıştır.
6. Farsça kelimelerde kısa ünlü (ötre) olarak okunan vâv-ı mechûleler kısa ünlü olarak yazılmıştır: ħod, ħoş vb.
7. Bazı isim ya da kelimelerin sonunda yer alan elif-i maksûreler “ ا ” veya “ ى ” harfiyle yazılmış olsa da a'lı okunuşu tercih edilmiştir: Īsā, Yahyā vb.
8. Dağ, dolu, doğru gibi kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “d” sesi genellikle “ط” harfi ile yazılmış olup (örn. tağ, tolu, toğrı) metindeki şekil esas alınmıştır. Aynı şekilde ditrer, daşra vb. “d”li yazılışlar korunmuştur.
9. Eser, gezegen, şahıs ve yer adları gibi özel isimler tevriyeli kullanılmış da olsa büyük harfle gösterilmiş, ek almaları durumunda ilgili ekler “ ’ ” işareti ile ayrılmamıştır: **Rūḥī**yi, Ḥudāsın, Venedikūñ, Nūşirevāndur vb.

¹ İsmail Ünver, "Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", **Türkoloji Dergisi**, C. XI, S. I, İstanbul, 1993, s. 51-89.

10. K'ola, n'eylesün, nic'olur, n'ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir.
11. 'Aşk-' ışk, 'ayān-' iyān, 'ayş-' ıyş gibi iki şekilde de okunabilen kelimelerin 'aşk, 'ayān, 'ayş şekilleri tercih edilmiştir.
12. Arapça ve Farsça edat ve ön ekler eklendikleri kelimededen “-” işareti ile ayrılmıştır: Bi-hamdi'llāh, Min-ba' d, lā-yenāmumdan vb.
13. Farsça son ekler kelimeye bitişik yazılmıştır: cāygāh, şekeristān, gülzār, çeşmesār vb.
14. Dürr, hazz ve şemm gibi çift ünsüzle biten kelimeler vezin gereği tek ya da çift ünsüzlü olarak yazılmıştır.
15. Vasıta eki ile bağlaç olan “ile” eğer metinde kelimeye bitişik yazılmış ise metne bağlı kalınmıştır: talebiyle, itmekle, nāzla vb. Eğer metinde i- fiili alıp da kelime ile bitişik ise, “-” işareti ile eklendiği kelimeyle birlikte yazılmıştır: hāk-ile, naẓm-ile vb. Vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “-la,-le” ekleri bitişik yazılmıştır. Aynı durum “-miş, -idi” kelimeleri için de geçerlidir.
16. Yönelme ekinin a'lı okunuşu tercih edilmiştir: kenāra, vb. Ancak metin içinde kafiye ve anlam uyumu göz önüne alındığında e'li okunuşlarına da yer verilmiştir.
17. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmayıp metindeki şekilleri esas alınmıştır:., itdükce vb.
18. Farsça kelime tekrarlarının arasına gelen ekler “-” işareti ile ayrılmıştır: dem-ā-dem, ser-ā-ser, ser-te-ser, Ser-ā-pā vb.
19. Farsça birleşik isim ve sıfatlar “-” işareti ile ayrılmıştır: kâfile-bend, jeng-beste, dehen-beste, sühan-sāz, niyāz-nāme, Sāhil-nāme vb.
20. Āfitāb-āftāb, rūzigār-rūzgār gibi Farsça kelimelerdeki ünlü türemeleri gösterilmemiş, medli okunuşları tercih edilmiştir.
21. Metinde bulunan kapalı e seslerinin i'li kullanımı korunmuştur: dimek, gice, virmek vb.

22. Metin içinde çoğunlukla “ء” işareti ile yazılan hemzenin standart bir kullanım sağlamak adına “ى”siz şekli tercih edilmiştir: dā'im, nā'il, mā'il vb.
23. Metinde “ب (ب)” harfi ile yazılan up/üp zarf fiil ekinin “پ (پ)”li şekli yazılmıştır: olup, diyüp vb.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 5. Transkripsiyon Tablosu

آ, ا	A, a, Ā, ā, E, e	ش	Ş, ş
ء	ء	ص	Ş, ş
ب	B, b	ض	Ž, ž, Đ, đ
پ	P, p	ط	Ṭ, ṭ
ت	T, t	ظ	Z, z
ث	S, s	ع	ء
ج	C, c	غ	Ġ, ġ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	H, h	ق	Q, q
خ	H, h	ك	G, g, K, k, D, d
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	Ū, ū, Ü, ü, V, v
ژ	J, j	ه	H, h, e
س	S, s	ی	Ī, ī, I, i, Ĭ, ĭ, Y, y

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[1b]

1⁴³

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

MÜFRED-İ NEF'İ⁴⁴

1. Ne âdemler helâk eyler görünüş ol çeşm-i cellâdı
Añılsa yine ammâ nâ-tüvân pür hastedür adı

2⁴⁵

Hezec

Me' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

TERKİB-İ BEND-İ RŪHİ BAĞDÂDİ⁴⁶

I

1. Şanmañ bizi kim şîre-i engür ile mestüz
Biz ehl-i harâbâtdanuz mest-i elestüz
2. Ter-dâmen olanlar bizi âlüde şanur lîk
Biz mâil-i būs-ı leb-i cām ü kefi destüz
3. Şadrun gözedüp neyliyelüm bezm-i cihānuñ
Pây-ı hum-ı meydür yirimüz bâde-perestüz⁴⁷
4. Mâil degülüz kimsenüñ âzârına ammâ
Hâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestüz⁴⁸
5. Erbâb-ı ğaraż bizden ırağ olduğı yegdür
Düşmez yire zîrâ oqımız şâhib-i şaştüz⁴⁹
6. Bu ' âlem-i fânide ne mîr ü ne gedâyuz
Â' lâlara â' lalanıruz pestile pestüz⁵⁰

⁴³ Nef'î D., Müf. 9, s. 353.

⁴⁴ Bu müfred, mecmuada "Beyit" olarak yazılmıştır.

⁴⁵ Rûhî D., s. 38-50.

⁴⁶ Bu Terkîb-i Bend, mecmuada "Tercî-i Bend" olarak yazılmıştır.

⁴⁷ Bu beyit a.g.e'de I/4. beyittir.

⁴⁸ Bu beyit a.g.e'de I/6. beyittir.

⁴⁹ Bu beyit a.g.e'de I/5. beyittir.

7. Hem-kāse-i erbāb-ı dilüz ʿ arbedemüz yok
Meyhānedeyüz gerçi velī ʿ aşķile mestüz
8. Biz mest-i mey-i mey-gede-i ʿ ālem-i cānuz
Ser-ħalka-i cem ʿ iyyet-i peymāne-keşānuz

II

1. Sāķi getir ol bāde-i kim dāf i-i ğamdur
Ur şayķal⁵¹ o mir ʿāta ki pür-jeng-i elemdür⁵²
2. Dil-bestelerüz bizden ıraĝ eyleme bir dem
Ol bāde-i [kim] nūr-i dil ü dāde-i Cemdür
3. Ey ħvāce fenā eħline zīnhār ululanma
Dervīşi bu mülküñ şeh-i bī-ħayl ü ħaşemdür⁵³
4. Ħāk ol ki Ħudā mertebenī eyleye ʿ ālī
Tāc-ı ser-i ʿ ālemdür o kim ħāk-i ħademdür
5. Gel doĝrılalum mey-gedeye raĝmıña anuñ
Kim bār-ı riyādan ħad-i ber-geştesi ħāmdur
6. Mey şun bize sāķi bizüz ol ħavm ki dirler
Rindān-ı şabūhī-zede-i bezm-i ħıdemdür
7. Bu nazmı Peyāmiden işit hāle münāsip
Kim zübde-i erbāb-ı⁵⁴ süħandān-ı ʿ Acemdür

[2a]

3⁵⁵

Remel

Fā ʿ ilātün Fā ʿ ilātün Fā ʿ ilātün Fā ʿ ilün

MAṬLA ʿ -I RÜŞDİ⁵⁶

1. Va[r] mıdur bir ehl-i dil olmuş felekde kām-yāb

⁵⁰ Bu beyit a.g.e’de I/3. beyittir.

⁵¹ Ur şayķal: Şayķal ur D.

⁵² pür-jeng-i elemdür: pür-jeng ü elemdür D.

⁵³ şeh-i bī-ħayl ü ħaşemdür: şeh-i bā-ħavl ü ħaşemdür

⁵⁴ zübde-i erbāb-ı: zübde-i yārān-ı D.

⁵⁵ Rüşdî D., Mat. 37, s. 330.

⁵⁶ Bu matla’ mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

Seyr idersün şarkı ğarbí rûz u şeb ey âftâb

Velehu Terkîb-i Bend-i Rûhî [II]

8. Mâ rind-i sabûhî-zede-i bezm-i elestüm
Pîş ez-heme derdi-keş ü bîş ez-heme mestîm⁵⁷

III

1. Hûş gûşe-i zevk idi şafâ ehline ‘âlem
Bir hâlile sürseydi eger ömrini âdem
2. Şihhat şonu derd olmasa vuşlat şonı hicrân
Nûş âhiri niş olmasa sūr âhiri mâtem
3. Bu ‘âlem-i fânide şafâyı ol ider kim
Yeksân ola yanunda eger zevk [u] eger ğam
4. Dâ’im ola hem-şoĥbet-i rindân-ı kadeĥ-nûş
Varın ĥoya meydâna eger bîş ü eger kem
5. Şûfi ki şafâda geĥinür Mâlik-i Dînâr
Bir dirhemini alsan eger olur⁵⁸ ĥâtırını derhem⁵⁹
6. Zâhir bu ki âhir yiri ĥâk olsa gerekdür
Ger dirheme muĥtâc ola ger mâlik-i dirhem
7. Mey şun bize sâķi içelüm za’ mım anuĥ
Kim cehli ile bilmedügi yirden urur dem
8. Her münkir-i keyfiyyet-i erbâb-ı ĥarâbât
Öz ‘âķlı ile ĥâķķı diler kim bula⁶⁰ heyhât

IV

1. Gör zâhidi kim şâĥib-i irşâd olayum⁶¹ der
Dün mektebe vardı bugün üstâd olayum⁶² dir
2. Mey-ĥânede ister yıkılıp olmaĥa vîrân
Bî-ĥâre ĥarâbâtda âbâd olayın dir

⁵⁷ Bu beyit a.g.e.’de bulunmamaktadır.

⁵⁸ alsan eger olur: alsan olur **D.**

⁵⁹ Vezin aksamaktadır.

⁶⁰ kim bula: bulmaĥa **D.**

⁶¹ olayum: olayun **D.**

⁶² olayum: olayun **D.**

3. Elden omasun gl gibi cm-ı meyi bir dem
Her kim ki bu am-nede dil-d olayın dir
4. Bir serv addn bende-i efkendesı olsun
 lemede o kim uadan zd olayın dir
5.  mrn geirp kh-ı belda dil-i eyd
Ber hem-zen-i hengme-i Ferhd olayın dir

[2b]

4⁶³

Mctes

Mef iln Fe iltn Mef iln Fe iln

MALA -I VEHBİ⁶⁴

1. Vezir olan yine mutc-ı zib-i cevher olur
Baılsa cevher-i harf-i vezir-i ziver olur

Velehu Terkib-i Bend [IV]

6. Val istemeyp hicr ile ho gedgi bu kim
Miskin am-ı cnneye mu td olayın dir
7. Gezdi yrdi bulmadı bir eylenecek⁶⁵ yir
Min-ba d yine azim-i Badd olayın dir
8. Badd adefdr gheri drr-i Necefdr
Yanunda anu drr  gher seng  hazefdr

V

1. Ol gevher-i yekt ki bulunmaz aa hem-t
Gelmez adef-i dehre⁶⁶ bir yle drr-i yekt
2. Ol zt-ı erife yaraur da vi-i himmet
Kim oldu ne dny aa masd ne ub
3. Kim derk ider anı [ki] ola ztna ma lm
Remz-i ktb-i medrese-i lem-i bl⁶⁷

⁶³ Seyyid Vehb D., Mat. 16 s. 735.

⁶⁴ Bu matla mecmuada "beyit" olarak yazılmıtır.

⁶⁵ eylenecek: eglenicek D.

⁶⁶ adef-i dehre: adef-i kevne D.

4. Ol zāhidūñ ađlar yir ü gök ħāline yarın
Kim içmeye destinden anuñ cām-ı muşaffā
5. Bir nođtadadır⁶⁸ sırrı didi çār kitābuñ
K'ol⁶⁹ çārdadır sırr-ı kütüb-ħāne-i eşyā
6. Ol nođta⁷⁰ menem didi dönüp remzini seyr it
Ya' nī [ki] menem⁷¹ cümleten esmā-yı müsem mā
7. Çün ħişşe imiş kışşadan ehl-i dile maķşūd
Maķşūd nedür aňla bil ey 'ārif-i dānā
8. Hep mađlaťadur laklaķa-i bāťın u zāhir
Bir noğta imiş aşl-ı süħan evvel ü āħir

VI

1. Ey şāħib-i ħudret ħanı inşāf-ı mürüvvet
Rindān-ı mey āşāma niçün olmaya rağbet

[3a]

5⁷²

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

BEYT-İ NĀBĪ

1. Hiç birinde ārzü yok arzū-yı vaşl-ı yār
Biz hezārān ħāťır-ı nā-şāde girmiş çıkmışuz

Velehu Terkīb-i bend [VI]

2. Ķısmetleri dirseñ ezeli cevri ü cefādur⁷³
Cevri ola niçün zevķ [ü] şafā olmaya ħısmet
3. Dirseni ki bugün eylemeyün yarın ider zevķ
Çok mı iki gün bendelerün eylese⁷⁴ 'işret

⁶⁷ Remz-i kütüb-i medrese-i 'ālem-i bālā: Remz-i kütüb-i medrese-i 'ilm ile bālā **D.**

⁶⁸ noğtadadır: noğtadır **D.**

⁶⁹ K'ol: Ol **D.**

⁷⁰ noğta: noğşa **D.**

⁷¹ menem: benem **D.**

⁷² **Nābī D.**, II. C., s. 1253.

⁷³ cevri-i cefādur: cevri ü cefādur **D.**

4. Hācetlerimiz kâdir iken kılmaya hâşıl
Şalmağ keremünden bizi ferdāya ne hācet
5. Nā-çār çeker halk bu miḥnetleri yoḥsa⁷⁵
Ādem kara tağ olsa getürmez buña tākāt
6. Hālün kime açsañ saña dir ḥikmeti vardur
Öldürdi bizi āh bilinmez mi bu ḥikmet
7. Bihūde dönüp neyler ola başımız üzre
Halkuñ bu felek didügi dülāb-ı meşakḳat
8. Bihūde yeter döndi hemān⁷⁶ terkini kılsa
Kim ‘ aksine devr eylemeden yegdi yıkılsa

VII

1. Çarḥuñ ne sa‘ dinde ne naḥsinde beḳā var
Dehriñ ki ne ‘āmında ne ḥāşında⁷⁷ vefā var
2. Aldanma anuñ sa‘ dine naḥsinden üşenme
Naḥsinde dime miḥnet u sa‘ dinde şafā var
3. Meyl itme anıñ ḥāşına ‘āmından alınma⁷⁸
‘Āmindan dime ḥisset ü ḥāşından⁷⁹ ‘aḫā var
4. Cehd eyle hemān ğayr eline⁸⁰ baḳmaya gör kim
Benden ne saña fā’ide senden ne baña varf
5. Egnünde görüp ğayrılarıñ atlās [u] dībā
Ġam çekme ki egnümde benüm köhne ‘abā var
6. Geç cümle bu efkārdan [vü] ‘ārif-i vaḳt ol
Ser-geşte bil anı ki başında⁸¹ bu hevā var
7. Ferdā elemün çekme mey iç baḳ ruḥ-ı yāre⁸²
‘Āşıklara ferdāda daḫı va‘ d-i liḳā var

⁷⁴ eylese: eyleye D.

⁷⁵ yoḥsa: yoksa D.

⁷⁶ hemān: hemen D.

⁷⁷ ne‘āmında ne ḥāşında: ne ḥāşında ne ‘āmında D.

⁷⁸ alınma: üşenme D.

⁷⁹ ḥāşından: ḥāşında D.

⁸⁰ eline: elinde D.

⁸¹ başında: serinde D.

⁸² ruḥ-ı yāre: ruḥ-ı ḥūba D.

[3b]

6⁸³

Muzāri^ç

Mef^ç ūlū Fā^ç ilātūn Mef^ç ūlū Fā^ç ilātūn

MAṬLA^ç -I VEHBİ⁸⁴

1. Her dem ki ^ç arz-ı maḥz-ı ḥulūṣ idem saḡa
Hiç iltifāt eylemedüñ n'eyledüm saḡa

Velehu Terkīb-i bend [VII]

8. El virse şafā fırsatı fevt eyleme bir dem
Dünyā aḡa degmez ki cefāsın çeke ādem

VIII

1. Giryen ḡopar ey ḡ^vāce meger kim cigeründen
Kim çıkdı ciger-pāreleri ceşm-i teründen
2. Biñ giryē idersün seni āḡir ayırurlar
Ferzend ü zen ü tañtana-i sīm ü zeründen
3. Bu mülk-i fenāya ki ^ç ademden sefer itdün⁸⁵
Süduñ nedür ancaḡ anı bilseñ seferünden
4. Yoḡ çıkmaḡa ḡöñlüñ der-i dünyāyı deniden
Billāh diye⁸⁶ ḡoşnūd mısun yoḡsa yiriñden
5. Bu mezbeleden böyle ḡüzār eyleyigör kim
Bir zerre ḡubār irmeye tā reh ḡüzeriñden
6. Sīm ile zeri kendüñe ḡat ḡat siper itdün
Merd⁸⁷ oḡunı geçmez mi şanursun siperünden
7. ^ç Aḡl adın aḡup kendüñi teklife bırakma⁸⁸
Dīvāne olup ref^ç -i ḡalem ḡıl üzeriñden⁸⁹

⁸³ Seyyid Vehbî D., Mat. 1, s. 732.

⁸⁴ Bu matla mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

⁸⁵ ki^ç ademden sefer itdün: ^ç ademden ḡüzer itdün D.

⁸⁶ diye: daḡı D.

⁸⁷ Merd: Merg D.

⁸⁸ bırakma: düşürme D.

8. Ey h^vāce eger kim sen iseñ ‘ākıl [ü] dānā
Şeydāluğı biñ ‘aqla değışmez dil-i şeydā

IX

1. Vardum seheri t̄ā‘ atičün⁹⁰ mescide nā-gāh
Gördüm oturur halka olup bir nice gümrāh
2. Girmiş kimisi vaħdete almış ele tesbīħ
Her birisinüñ vird-i zebānı çil ü pencāh
3. Didüm ne şatarsuz ne alursuz ne virürsüz
K’aşlā diliñüzde ne Nebī var ne ħod Allāh

[4a]

7⁹¹

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

BEYT-İ NĀBĪ

1. Yāre ta‘ līm idüp ağıyar ile nerd oynamada
Zār idüp ħaşmumı āħir gözüme yeñdürdüm

Velehu Terkīb-i bend [IX]

4. Didi biri kim şehrimizüñ ħākim-i vaḳti
Ĥayr itmekiçün halka gelür mescide her gāh
5. İĥsānı ya pencāh u ya çildür fuḳarāya
Şabr eyle ki demdür gele ol mīr-i felek-cāh
6. Geldüklerini mescide bildüm ne içündür
Yüz döndürüp andan didüm ey ḳavm oluñ āgāh
7. Sizden kim ırağ oldı ise Ĥaḳḳa yaḳındur
Zīrā ki <bu> ḳalālet yolıdur gitdüñüz rāh
8. Taḳḳıḳ bu kim hep işiñüz zerḳ ü riyādur
Taḳlīdde sizün⁹² t̄ā‘ atıñuz cümle hebādur

⁸⁹ ref‘ -i ḳalem ḳıl üzeriñden: ref‘ ḳıl anı üzeriñden **D.**

⁹⁰ t̄ā‘ atičün: şā‘ atičün **D.**

⁹¹ **Nābī D.**, II.C., s. 1256

X

1. Dünyāda denīlerden idersen şaleb-i kām⁹³
Ey hām-ı şama^ç niceye dek bu şam^ç -ı hām
2. Bir nā-şalefi⁹⁴ cübbe vü destār ile görşen
Eylersün anuş cübbe vü destārına ikrām
3. Naşşın çıkarup eylemedün zātını ma^ç lūm
Başlarsun aña eylemege faşruñı i^ç lām
4. Cerrār diyu virmez olur Tañrı selāmıñ
Şerminde ider eylese bir⁹⁵ şabbece in^ç ām
5. Vay er olasun hırka[da] nāmuş ola dervīş
Mülhid diyu yandurmağa eyler seni iķdām
6. Yazık şaña kim eyleyesün hırş u şama^ç dan⁹⁶
Bir cübbe içün kendüñi ^ç ālemlere bed-nām
7. Yoķ sende şanā^ç at gözü[ñ] aç oldığı oldur
Rızkuş irişür şaña eger şubş eger şām

[4b]

8⁹⁷

Remel

Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilātün Fā^ç ilün

MAŞLA^ç -I RÜŞDİ⁹⁸

1. Yoķ <mı> senüş zerre şadar nuşa-i şüsñünde şalaş
Şam-ı zülfi siyehüşdür var ise anda şakaş

Velehu Terķib-i bend [X]

8. Et loķması lāzım mı şoyurmaz mı seni nān
Zehr olsun o loķma k'ola pes-mande-i dūnān

⁹² Taķlidge sizün: Taķliddesüz D.

⁹³ şaleb-i kām: şama^ç -ı hām D.

⁹⁴ nā-şalefi: ādemi ger D.

⁹⁵ Şerminde ider eylese bir: Şerminden ider itse şaş D.

⁹⁶ şama^ç dan: şama^ç dan D.

⁹⁷ Rüşdi D., Mat. 153, s. 349.

⁹⁸ Bu matla mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

XI

1. Ebnā-yı zamānuñ talebi nām u nişāndur
Her biri taşavvurda falan ibn-i falandür
2. Güftāra gelüp söyleseler cehl-i mürekkep
Zu' mınca velī her biri bir kuṭb-ı zamāndur
3. Erbāb-ı hıred zerre kadar mu' tekid olmaz
Ol mürşide kim mu' tekid-i bī-hiredāndur⁹⁹
4. Taklīd ile seccāde-nişin olmuş oturmuş
Ḥaḳīkide¹⁰⁰ ammā hār-ı bigsiste-^c ināndur
5. Dirmiş baña keşf oldı hep esrār-ı ḥaḳīkat
Vallāh yalandur sözü billāh yalandur
6. Kendü[η]den ırağ ol¹⁰¹ düşüp ardına yorulma
Ş'ol¹⁰² bī-ḥaberün gitdügi yol zann u gümāndur
7. Ey tālib-i taḥḳīk eger var ise bilgün¹⁰³
Güş it bu sözi kim ḥaber-i bī-ḥaberāndur¹⁰⁴
8. Zīnhār unud[up] bildüğini düşme ^c ināda
Bir pīre yapış kim iresün sırr-ı mi^c āda

XII

1. Şüretde eger¹⁰⁵ zerre isek ma^c nīde rūḥuz¹⁰⁶
Rūḥü'l-ḳudüsün Meryeme neyh¹⁰⁷ itdügi rūḥuz
2. Peymāne-i hürşidile her şubḥ¹⁰⁸ iderüz ^c ayş
^c ĩsī ile peymāne-keş-i cām-ı şabūḥuz
3. İtdükse şarāb içmemege tevbe güzelsüz
Şābit-ḳademüz tevbemüz üstünde naşūḥuz

⁹⁹ bī-hiredāndur: bī-ḥaberāndur **D.**

¹⁰⁰ Ḥaḳīkide: Taḥḳīkde **D.**

¹⁰¹ ırağ ol: ırağa **D.**

¹⁰² Ş'ol: Ol **D.**

¹⁰³ bilgün: ^c aḳluñ **D.**

¹⁰⁴ bī-ḥaberāndur: bā-ḥaberāndur **D.**

¹⁰⁵ eger: n'ola **D.**

¹⁰⁶ rūḥuz: yūḥuz **D.**

¹⁰⁷ neyh: nefh **D.**

¹⁰⁸ şubḥ: dem **D.**

[5a]

9¹⁰⁹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

MAṬLA' -I RÜŞDİ¹¹⁰

1. Yine nev ḥaṭ senün arturdı şānuṅ
Laṭīf oldı bahārundan ḥazānuṅ

Velehu Terkīb-i bend [XII]

4. Mār ise ' adū biz yed-i beyzā-yı Kelīmüz
Ṭūfān ise dünyā ḡamı biz keşti-i Nūḥuz
5. Mollā oḡusun medresede şerh-i muṭāle' a¹¹¹
Metn-i ḡadeḥi şun bize biz ehl-i şürūḥuz
6. Pür-gūlara¹¹² leb-beste görünmekteyüz ammā
Rindān-ı Mesīhā-dem ü¹¹³ miftāh-ı fütūḥūz¹¹⁴
7. ' İsi-dem-i¹¹⁵ Rūḥi-laḡāb u Ḥıẓr-ḥayātuz
Deryā-yı şifāt içre nihān gevher¹¹⁶ [ne] zātuz¹¹⁷

XIII

1. Dünyā ṭalebiyle¹¹⁸ kimisi ḥalkuṅ emekde
Kimi oturup zevḡ ile dünyāyı yimekte¹¹⁹
2. Yoḡ derdüne bī-çāre ider mīr ü gedādan¹²⁰
Sen çektiḡün ālāya gerek şaḡla gerek de¹²¹

¹⁰⁹ Rüşdî D., Mat. 168, s. 352.

¹¹⁰ Bu matla mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

¹¹¹ şerh-i muṭāle' a': şerh-i me' ānī D.

¹¹² Pür-gūlara: Bed-gūlara D.

¹¹³ Rindān-ı Mesīhā-dem ü: Rindān-ı Mesīhā-deme D.

¹¹⁴ Bu beyit a.g.e'de XII/7. beyittir.

¹¹⁵ ' İsi-dem-i: ' İsi-dem ü D.

¹¹⁶ gevher: gör ki D.

¹¹⁷ Bu beyit a.g.e'de XII/8. beyittir.

¹¹⁸ ṭalebiyle: şalebiyle D.

¹¹⁹ Bu beyit a.g.e'de XVI/1. beyittir.

¹²⁰ gedādan: gedāda D.

¹²¹ ālāya gerek şaḡla gerek de: ālāmı eger şaḡla eger de D. / Bu beyit a.g.e'de XVI/2. beyittir.

3. A^ç yān-ı cihāndan kerem umma anı şanma
Āşār-ı ^ç aṭā ola ya paşada ya begde¹²²
4. Muṭbaḥlarına aç varan ādem degenek yer
Derbānları var göz қаpuda el degenekde¹²³
5. Bir devrede geldük bu fenā ^ç āleme biz kim
Āşār-ı kerem yoқ ne beşerde ne melekde¹²⁴
6. Ağyār vefādan dem urur yār cefādan
Ādemde vefā olmaya vü ola köpekde¹²⁵
7. Evc-i felege başdı қadem cāh ile cāhil
Erbāb-ı kemālūñ yiri yoқ zīr-i felekde¹²⁶
8. Yā Rabb bize bir er bulunur¹²⁷ himmet ider mi
Yoқsa günümüz böyle felāketle geçer mi¹²⁸

XIV

1. Eyā nice bir devr ide bu çār-^ç anāşır
Ki aṇa ne evvel ola ma^ç lūm ne āḫır¹²⁹
2. Gāh ideler¹³⁰ ^ç ālem-i tefrīdde seyrān
Gāhī olalar [ālem-i] terkībde sā^ç ir¹³¹

10¹³²

Remel

Fe^ç ilātūn Fe^ç ilātūn Fe^ç ilātūn Fe^ç ilūn

MÜFRED-İ KĀMĪ¹³³

1. Yāsemen dām қurup dāne dōkince sūnbül

¹²² ya paşada ya begde: ne paşada ne begde **D.** / Bu beyit a.g.e’de XVI/3. beyittir.

¹²³ Bu beyit a.g.e’de XVI/4. beyittir.

¹²⁴ Bu beyit a.g.e’de XVI/5. beyittir.

¹²⁵ Bu beyit a.g.e’de XVI/6. beyittir.

¹²⁶ Bu beyit a.g.e’de XVI/7. beyittir.

¹²⁷ bulunur: bulunup **D.**

¹²⁸ Bu beyit a.g.e’de XVI/8. beyittir.

¹²⁹ Bu beyit a.g.e’de XIII/1. beyittir.

¹³⁰ ideler: eyleyeler **D.**

¹³¹ Bu beyit a.g.e’de XIII/2. beyittir.

¹³² **Kāmī D.**, Müf. 83, s. 293.

¹³³ Bu müfred mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

Kaçtı gülden öterek sıklığa girdi bülbül

[5b]

11¹³⁴

Muzâri^ç

Mef^ç ulü Fâ^ç ilâtü Mefâ^ç ilü Fâ^ç ilün

KİT^ç A-İ ŞĀBİT¹³⁵

1. Yā Rab çerendegān-ı beyābānı sen kayır
Yağdı giyāhı tāb-ı temūzī cayır cayır

Velehu Terkīb-i bend [XIV]

3. Tefrīd idicek¹³⁶ çār ola nā-çār ola devri
Terkībe gelince se-mevālīd ola zāhir¹³⁷
4. Bu cümle mezāhirden ola mu^ç teber insān
İnsānuñ ola cümle tufeylī bu mezāhir¹³⁸
5. Nefsini bilenler getüre Hālika imān
Bilmezlere imān getürenler diye kāfir¹³⁹
6. Kāfir ki yirin Dūzağ ider cehlden ider¹⁴⁰
Çün cehl haqīkatde ola kāfir^ç aceb siz¹⁴¹
7. Dünyā vire cāhillere el kāmīl olanlar
Ayakda qalup olmayalar ḥabbeye qādir¹⁴²
8. Çün cehldedür zevk kemāli nidelum biz
Qāl ehli şafā eyleye ḥālī nidelum biz¹⁴³

XV

¹³⁴ **Sābit D.**, Kt. 33 (2 Beyit), s. 397.

¹³⁵ Bu kıta mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

¹³⁶ Tefrīd idicek: Tefrīdde **D.**

¹³⁷ Bu beyit a.g.e’de XIII/3. beyittir.

¹³⁸ Bu beyit a.g.e’de XIII/4. beyittir.

¹³⁹ Bu beyit a.g.e’de XIII/5. beyittir.

¹⁴⁰ ider: eyler **D.**

¹⁴¹ Bu beyit a.g.e’de XIII/6. beyittir

¹⁴² Bu beyit a.g.e’de XIII/7. beyittir.

¹⁴³ Bu beyit a.g.e’de XIII/8. beyittir.

1. Şūfî ki riyā ile ider kendüyi mevşūf
Evķāt-i şerîfi ola taķlîd ile maşrūf¹⁴⁴
2. Minberde ĥaţîb ola vü maĥfelde mu' arrif
' Ār eylemeye olduđına cehlile ma' rūf¹⁴⁵
3. Āyîne-i ħalbüni küdüret ide tîre
Rüşengeri¹⁴⁶ feyz-i Ĥaķ ile olmaya mekşūf¹⁴⁷
4. Cem' -i kütüb itmekle mümkin mi ola¹⁴⁸ vāķıf¹⁴⁹
Esrār-ı Ĥudāya ki ola mürşide mevķūf¹⁵⁰
5. Zātunda ķi āşār-ı kemāl olmaya ĥārdur
Ya şāl-ı siyeh egnüne giymiş ya yeşil şūf¹⁵¹
6. ' Ālemde ki kāmîl çeke ġam zevķ ide cāhil
Yirden göge dek yūĥsa baņa ger dimez isem¹⁵² yūf¹⁵³

[6a]

12¹⁵⁴

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYT-İ MUSTAĞİM-ZĀDE

1. Ėırıldı şāne-i tesbîĥi elde pîr-i gerdünuġ
' Ayān olduķça encüm arasından şanma her kevkeb

Velehu Terķîb-i Bend

[Vasıta Beyiti]

Çün ĥaķ diyeni eylediler zūlmile ber-dār
Bāţın¹⁵⁵ söze āġāz idelüm biz daĥı nā-ćār¹⁵⁶

¹⁴⁴ Bu beyit a.g.e' de XIV/1. beyittir.

¹⁴⁵ Bu beyit a.g.e' de XIV/2. beyittir.

¹⁴⁶ Rüşengeri: Rüşenleri **D**.

¹⁴⁷ Bu beyit a.g.e' de XIV/3. beyittir.

¹⁴⁸ mümkin mi ola: ne mümkin ola **D**.

¹⁴⁹ Vezin aksamaktadır.

¹⁵⁰ Bu beyit a.g.e' de XIV/4. beyittir.

¹⁵¹ Bu beyit a.g.e' de XIV/6. beyittir.

¹⁵² yūĥsa baņa ger dimez isem: yūf baņa ger dimeyem **D**.

¹⁵³ Bu beyit a.g.e' de XIV/7. beyittir./ Vezin aksamaktadır.

¹⁵⁴ Şairin dîvânına ulaşlamamıştır.

XVI

1. Yūf hārına dehrūñ gül-i gül-zārına hem yūf
Ağyārına yūf yār-i cefā-kārına hem yūf¹⁵⁷
2. Bir ‘ ıyş ki mevķūf ola keyfıyyet-i hāmra
‘ Ayyāşına yūf hāmırına hāmārına hem yūf¹⁵⁸
3. Zī-kıymet olınca n’idelüm cāh ü celālū
Yūf anı şatan dūna harīdārına hem yūf¹⁵⁹
4. Çün ehl-i vücūduñ yiri şahrā-yı ‘ ademdür
Yūf kâfile [vü] kâfile-sālārına hem yūf¹⁶⁰
5. ‘ Ālemde ki bengiler ola vākıf-i esrār
Hayrānına yūf anlaruñ esrārına hem yūf¹⁶¹
6. ‘ Ārif ki ola müdbir ü nā-dān ola muķbil
İķbāline yūf ‘ ālemüñ idbārına hem yūf¹⁶²
7. Çarķ-ı felegüñ sa‘ dine vü naħsine lā‘ net
Kevkeblerinüñ şābit ü seyyārına hem yūf¹⁶³

[Vasıta Beyiti]

Çün oldı harām ehl-i Haķa dūnye vü ‘ uķbā
Cehd eyle ne dūnyā ola hāķırda ne ‘ uķbā¹⁶⁴

XVII

1. Verdük dil [ü] cānile rızā biz ki¹⁶⁵ każāya
Ĝam çekmezüz uğrarsaķ [eger] derd ü belāya¹⁶⁶
2. Koyduķ vaţanı ğurbete bu fikr ile çıķduk
Kim renc-i sefer bā‘ iş ola ‘ izz ü ‘ alāya¹⁶⁷

¹⁵⁵ Bāţın: Bāţıl **D.**

¹⁵⁶ Bu beyit a.g.e’de XIV/8. beyittir.

¹⁵⁷ Bu beyit a.g.e’de XV/1. beyittir.

¹⁵⁸ Bu beyit a.g.e’de XV/2. beyittir.

¹⁵⁹ Bu beyit a.g.e’de XV/5. beyittir.

¹⁶⁰ Bu beyit a.g.e’de XV/4. beyittir.

¹⁶¹ Bu beyit a.g.e’de XV/3. beyittir.

¹⁶² Bu beyit a.g.e’de XV/6. beyittir.

¹⁶³ Bu beyit a.g.e’de XV/7. beyittir.

¹⁶⁴ Bu beyit a.g.e’de XV/8. beyittir.

¹⁶⁵ ki: bu **D.**

¹⁶⁶ Bu beyit a.g.e’de XVII/1. beyittir.

3. Devr eylemedük yir kıomaduk bir nice yıldur
Uyduğ dil-i dıvāneye dil uydı hevāya¹⁶⁸
4. Olduğ ne yire varduğ ise¹⁶⁹ ‘aşka giriftār
Alındı göñül bir şanem-i māh-liķāya¹⁷⁰
5. Bađdāda yolun düşse[ger] ey¹⁷¹ bād-ı seher-ķiz
Ādāb ile var ķizmet-i yārān-ı řafāya¹⁷²

[6b]

13¹⁷³

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

BEYİT

1. Āteř-i ‘aşkıımı teskīn idemez baır-i muķit
Mācerāmız bizüm ey dil dağı çok [su] götürür

Velehu Terķib-i Bend [XVII]

6. **Rūķi**yi eger bir řorar ister bulunursa
Dirlerse buluşduğ mı o bī-berk ü nevāya¹⁷⁴
7. Bu mağla‘-i ğarrāyı¹⁷⁵ oķı ebsem ol andan
Ma‘ lüm olur aķvālimüz erbāb-ı vefāya¹⁷⁶

[Vasıta Beyiti]

Ĥālā ki biz üftāde-i ķübān-ı Dımışkıuz
Ser-ķalkā-i rindān-ı melāmet-keş-i ‘aşkıuz¹⁷⁷

14¹⁷⁸

¹⁶⁷ Bu beyit a.g.e’ de XV/2. beyittir.

¹⁶⁸ Bu beyit a.g.e’ de XV/3. beyittir.

¹⁶⁹ varduğ ise: varduğ ise **D**.

¹⁷⁰ Bu beyit a.g.e’ de XV/4. beyittir.

¹⁷¹ yolun düşse[ger] ey: yolun düşerse ger ey **D**.

¹⁷² Bu beyit a.g.e’ de XV/5. beyittir.

¹⁷³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁷⁴ nevāya: hevāya **D**. / Bu beyit a.g.e’ de XV/6. beyittir.

¹⁷⁵ mağla‘-i ğarrāyı: mağta‘-i ğarrāyı **D**.

¹⁷⁶ Bu beyit a.g.e’ de XV/7. beyittir.

¹⁷⁷ Bu beyit a.g.e’ de XV/8. beyittir.

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

RUBÂ'Î

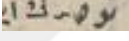
1. Dâğ itdi derûn-ı dilini halk-ı cihānuñ
Ol va' d-i kerem ki eşeri olma[dı] zāhir
2. İnsān degil şimdi benüm zannum odur ki
Kimün dağı aldaymaz va' d-i ekābir¹⁷⁹

15¹⁸⁰

Hezec

Mef'ülü Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'

RUBÂ'Î

1. ile şafā vir yā Rabb
Mi'rāt-ı derūnuma cilā vir yā Rabb
2. Muhtāc-ı tabībān-ı zamān itme beni
Dest-i keremünle sen devā vir yā Rabb

16¹⁸¹

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilātün Mefâ'ilün Fe'ilün

RUBÂ'Î

1. Ayā habīb-i Hudāsın görür misün lāyık
Ki olmaya dem-i haşr ümmetün selāmetde
2. Şefā' at itseñ eger ser-keşān-ı küffāre
Yirinde yiller eser Dūzağın kıyāmetde

17¹⁸²

¹⁷⁸ Rubâinin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁷⁹ Vezin aksamaktadır.

¹⁸⁰ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸¹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYİT

1. Görenler ruğların ıattıyla ıattı-ı la' lüñi ey mäh
Şanurlar Süre-i Naııl ortasında Şekl-i bismillah

18¹⁸³

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

RUBĀ'Ī

1. Saña uydum ne kadar alçak olursam da fakır
Kehfe uymak ile buldı kerem[i] kelb-i haķır
2. 'Ācizem 'āşiyem ey kıan-ı Őefā' at güş it
Didüm aıvālimi hep saña naķır u kııtmır

19¹⁸⁴

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'

RUBĀ'Ī

1. Zehr ile yanumda cām-ı Őahbā birdür
Luıf-ı aıhbāb ile cevr-i a' dā birdür¹⁸⁵
2. Yeksān görünür zemin ü eflāk baña
Pış-i nażarumda zır ü bālā birdür

[7a]

20¹⁸⁶

Remel

¹⁸² Beyitin hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸³ Rubâinin hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸⁴ Rubâinin hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸⁵ Vezin aksamaktadır.

¹⁸⁶ Şaire ait bir divân tespit edilememiştir. **RŞ.** s. 340.

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

BEYT-İ [HĀTİFİ]

1. İtme derviş ' abā-pūşa haķāretle nazār
O da hālince fenā milketinün şāhı geķer

21¹⁸⁷

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

RŪĤİ BAĖDĀDĪYE NAZĪRE OLMAĖ ŪZERE TERĖİB-İ BEND-İ

ĖAŞMET EFENDİ¹⁸⁸

I

1. Keyfıyyet-i bī-keyf ile Allāh-perestüz
Ser-mestī-i şahbā ile peymāne-şikestüz
2. Derd-i ser olur ehl-i dile neş'e-i āmāl
Biz bāde-i bī-reng-i kemā-kān ile mestüz
3. Şeh-rāh-ı ta' ayyün dilüme vādī-i nīstī
Da' vā-yı vücūdı ķoyalum hest ile hestüz
4. A' lā-yı merātibde ' ayān zıll-ı vücūduz
Düşdük yire biz sāye-şıfat hāk ile pestüz
5. İrmez elimüz dā' ire-i keşrete aşlā
Biz halka-i tevĥīd gibi dest-be-destüz
6. Şūfī gibi biz şāf-dil-i nūr-ı şafāyuz
Mir'āt-ı cilā-dāde-i vech-i ' urefāyuz

II

1. Hem-dā' iredir ādeme ĥayvān u nebātāt
Derk eyle bu devrāndadur devr-i mūkāfāt
2. Tafşīlimizün defter-i icmālīdür āfāk¹⁸⁹

¹⁸⁷ Haşmet D., T.B. 23 (116 Beyit), s. 90-97.

¹⁸⁸ Bu Terķib-i Bend, mecmuada "Tercī-i Bend" olarak yazılmıştır.

¹⁸⁹ āfāk: evķāt D.

- Enfüsden alur pertevini nūr-ı semāvāt
3. Büt gibi perestiş mi olur şems-i cihāna
Bī-ķayd-ı cihet olmalıdır dilde ‘ibādāt
 4. Āyīnesidir vech-i beşer nūr-ı cemālūñ
Esmā vü şıfāt oldu müsemmasına mir’āt
 5. Ne ğavş-ı biķār it ü ne gül-geşt-i diyār it
‘Ummān-ı dilünde bulunur dürr-i murādāt
 6. Ta‘ rife sezā sırr-ı İlahīde söz olmaz
Yoķdur harem-i cān u dile rāh-ı maķālāt

[Vasıta Beyiti]

Āyīne gibi şāf gerek sīne-i ‘ārif
Kim anda bedīdār ola timşāl-i ma‘ārif

III

1. Nūr-ı siyeh-i dil ki süveydāda nihāndur
Ol nūr-ı siyeh merdümek-i dīde-i cāndur

[7b]

22¹⁹⁰

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

BEYT-İ [CİNĀNĪ]

1. Var mı bir ruhsāre kim ĥatt-ı siyeh-fām olmya
Dehr¹⁹¹ içinde ķankı gün gördün ki aķşām olmya

Velehu Terķīb-i Bend-i Ĥaşmet [III]

2. Terķ eyle ķuyūdāt-ı izāfātı ser-ā-ser
Kimse dimesün saķa fülān ibn-i fülāndur
3. Sil levķ-i diliñden heves-i būd u nebūdu
Bil sırr-ı kemālātıñı ne ĩn ü ne āndur
4. Vāķıf olayum dirseñ eger sırr-ı zuhūrda¹⁹²

¹⁹⁰ RŞ., s. 108

¹⁹¹ Dehr: Devr RŞ.

- Āsar ḥalāyıkda ʿayān dilde nihāndur
5. Āmed şüdüne eyle nazar leyl ü nehārun
İqbāl ile idbār-ı cihān anda ʿayāndur
6. Gir dāʾire-i vaḥdete devrāna ḳapılma
İqbāl ile idbāra sebep devr-i zamāndur

[Vasıta Beyiti]

Cān sırrına maḥrem olan aḅlar bu şafāyı
Bu dār-ı fenā içre bulur zevḳ u bekayı

IV

1. Sākī bize şun bāde-i engūru İremden
Keyfıyyet-i uḅrā ḳapalum meşreb-i Cemden
2. Bir bāde ola neşve-i ser-şārı dem-ā-dem
Virşün dile şevḳ-i ebedī bezm-i ḳıdemden
3. Mecnūn degil āḳil ü dānādur o dil kim
Bī-ḳayd ola zencīr-i ḥurūfāt-ı ḳaleminden
4. Kendün bilen eyler mi nazar naḳş-ı vücūda
Vārestedür erbāb-ı beḳā ḥayl u ḥaşemden
5. Bükme belini vaʿz-ı girān ile bu ḥalḳuḅ
Sen daḅı ser-āzād olasuḅ bār-ı sitemden
6. İnsāna ḥaḳāretle nazar ʿayn-ı ḥaḫardur
Ey merdüm-i dīde yaraşan ḥüsn-i nazardur

V

1. İnsān olana dīde-i cānunda yir eyle
Merdümlere ey ḳurre-i ʿaynum nazar eyle
2. ʿAksiḅ alayum dirseḅ eger nūr-ı cemālūḅ
Āyīne gibi levḫ-i diliḅ şāf-ter eyle

[8a]

23¹⁹³

Hezec

¹⁹² zuhūrda: vücūda D.

¹⁹³ Beyitin hangi şaire ait olduḅu tespit edilememiştir.

BEYİT

1. Bu bāğun bāğbānı lāneden çok murğ uçurmuşdur
Nice benüm gibi bī-çāre kondurmuş göçürmüşdür

Velehu Terkīb-i Bend [V]

3. Nūr-ı başarı ' ayn-ı başiret ile pür kı1
Ey dil ikilikden hāzer eyle hāzer eyle
4. İşkāt-ı kuyūd¹⁹⁴ ile gelür pertev-i vahdet¹⁹⁵
Envār-ı tecerrüdle diliñ şu' le-ver eyle
5. Geldüñ bu fenā mülküne çün geç ' aqabātı
Bir ahsen-i şüret ile bārī güzer eyle
6. Bī-fā 'ide dünyāya perestiş nice bir bu
Öldürdi bizi āh bu bīhūde tekābū

VI

1. Dünyā şeb-i hırmān u beqā şubḥ-ı şerefdür
Bīdār-ı beqā olmayanuñ ömri telefdür
2. Ey cevher-i kān-ı cevāhir bu bilişle
Gevher deyu aḥz eyledigüñ seng-i hazefdür
3. Mānende-i bedr bul şerefi nūr-ı siyehden
Māh-ı ruḥuna her güzeliñ ḥaṭṭı kelefdür
4. Zāhid dil-i mestāne tehī-dest [de]gildür
Rindān-ı mey-āşam-ı şafā cām-be-kefdür
5. Ta' na siper olduqça alır menzili ' arif
Sehm-i siteme ehl-i diliñ cismi hedefdür

[Vasıta Beyiti]

Bir hāle heves eyle ki dā 'im ola bākī
Zımnında anıñ ŧatmayasın zehr-i firākı

VII

¹⁹⁴ İşkāt-ı kuyūd: İşkāt-ı kuyūdāt D.

¹⁹⁵ Vezin aksamaktadır.

1. Ağyār-ı dil-āzār saña hem-dem olur mı
Murğān-ı güle zāğ-ı siyeh tev'em olur mı
2. Olmazsa nihādında eger cevher-i ferdi¹⁹⁶
Hiç şadr-ı şadāretle kişi ādem olur mı
3. Zīnhār şaķın bakma haķāretle faķire
Vādī-i tecerrüdde kişi hiç kem olur mı
4. Baħşāyiş-i Haķ zāhire tatbīķ ile olmaz
Mīzān-ı meşi[yyet]de gönül derhem olur mı

[8b]

24¹⁹⁷

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

ĠAZEL-İ BĀĶĪ

1. Çihresinde görinen şanmañ o ħūnünüñ dehān
‘ Āşıkın ķurbān iderken şıçramış bir ķatre ķan

Velehu Terķib-i Bend [VII]

5. Hep ķā' ide-i ħikmete merhūndur eşyā
Bī-rābıta-i sırr-ı ħikem ‘ ālem olur mı
6. Ĥāline göre rızķı olaydı bed ü nīkūñ
Olmazdı zer-i tām-‘ ayarı Venedikūñ

VIII

1. Peymāne-keş-i mazleme ħükkām-ı zamāndur
Bezm-i mey-i ‘ iffetde yine Nūşirevāndur
2. Reftār-ı zarāfetle bu eyyāmda gerçek
Müsta‘ mel olan şıdķ-ı ħulūşāne yalandur
3. Ĥātem gibi nām ister iseñ semt-i seĥāda
Baş mührü temessüklere eşnāfı dolandur
4. Hem-cinsi[mi]z Allāh bilür söylemem ammā

¹⁹⁶ cevher-i ferdi: cevher-i merdi D.

¹⁹⁷ Bāķī D., G. 373 (5Beyit), s. 239.

- Paşalar u mollaların aḥvāli yamandır
5. Baḡ gittigimiz mesleke baḡ meslek-i Ḥaḡḡa
Ḥaḡḡā yolumuz rāst-rev-i Dūzaḥiyāndur

[Vasıta Beyiti]

Ayā bize rāh-ı hidāyet görünür mi
Yoḡsa dil-i bī-çāre bu yolda sürinür mi

IX

1. ‘ Ārif çekemez ṭavrını nev-reste kibārın
İllā ki aḡa şadrına geçmiş çuḡadārın
2. Erbāb-ı ḡinā daḡdaḡa-i cāh ile cāhil
Vādī-i tecāhülde ider geşt ü güzārın
3. Bir ḡande-i gül-rīze daḡı olmadı bādī
Güş eyledük eḡḡanını güleşende hezārın
4. Devletle cihān taḡtına şāhen-şeh olanlar
Hep taḡt-ı türāb eylediler cāy-ı ḡarārın
5. Ḥandānī-yi iḡbāline aldanma bu dehrün
Ānide geçer revnaḡı eyyām-ı bahārın

[Vasıta Beyiti]

Her istedigün kāra eliḡ bir kez ereydi
Dünyāya kişi geldigüne bārī degeydi

[9a]

25¹⁹⁸

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

GAZEL-İ [VEYSİ]¹⁹⁹

1. Bezm-i iḡbālini tār eylesün²⁰⁰ dirse felek
Kişi yaḡtıḡı çerāḡ üzere²⁰¹ pervāne gerek

¹⁹⁸ Veysi D., G. 26 (5 Beyit), s. 203.

¹⁹⁹ Bu gazel mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

²⁰⁰ eylesün: eylemiye D.

²⁰¹ üzere: üstine D.

Velehu Terkīb-i Bend

X

1. Hāḫḫā bu da bir²⁰² şavn-ı hikem-perver-i ḳudret
Kim virmedi mi idi²⁰³ murādātına ruḫşat
2. Ḳurtarmaz özün lücce-i emvāc-ı belādan
Girdāba virür ādemi ‘ ün vān-ı riyāset
3. Dünyā için icrā-yı ğaraż şānına düşmez
Aḫbāba degil düşmeniḡe eyle mürüvvet
4. Evlādını sen māla sipāriş mi idersün
Ebnāsı[na] mīrāş-ı peder bā‘ iş-i nekbet
5. Tıoğduğda ider kendüye ebnā-yı zamāne
Et vār-ı sefihāneyi ser-meşḳ-ı zarāfet
6. Bir zātıḡ ola mertebe vü mālı mükemmel
Şāyeste mi zulmi edine māye-i²⁰⁴ devlet

[Vasıta Beyiti]

Aldanma meded zīnet-i dünyāyı n’idersün
Bī-vāye gelüp dehre tehi-māye gidersün

XI

1. Zāhirde siyeh kevkeb isek ma‘ nīde nūruz
Pertev-fiken-i bāriḡa-i devha-i Tūruz
2. Bir lema‘ -i pūr-şa‘ şa‘ yız nūr-ı siyehden
Ḥurşīd-şıfat şu‘ le-ver-i şubḡ-ı zuhūruz
3. Rūşen ḳılaruz bikr-i ma‘ ānīyi gelince
Ḥaclet-geh-i‘ irfānda biz şem‘ -i şu‘ ūruz
4. Nağmede²⁰⁵ nihān ‘ ālem-i kübrā ile şağrā
Seyr ile Süleymān-ı zamān cism ile mūruz
5. ‘ Ummān-ı ḫaḳīḳatde ḡafī lü’lü-i zātuz
Pā-dest-i ḳader münselik-i silk-i şıfātuz

²⁰² bu da bir: ki bu bir **D**.

²⁰³ virmedi mi idi: vermedi ālemde **D**.

²⁰⁴ zulmi edine māye-i: zulm edene sermāye-i **D**.

²⁰⁵ Nağmede: Nakşında **D**.

XII

1. ul itdi bizi a o eh-i her d-cihna
ıgmaı i' am-ı kevkebesi kevn  mekna
2. Her zerresi bir ulle-i af olsa sezdur
ems-i erefi nice ıgr evc-i beyna

[9b]

26²⁰⁶

Hezec

Mef' l Mef' l Mef' l Fe' ln

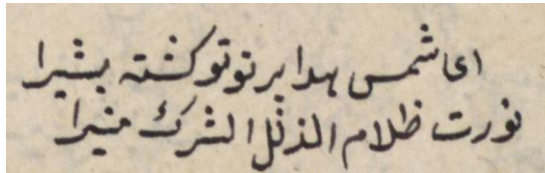
BEYT- HN

1. Tadr-i ud uvvet-i bz ile dnmez
Bir em' i ud yasa o bir vech ile snmez

Velehu Terkb-i Bend [XII]

3. Girmez gzne bir eadn nr-ı tecell
Kul itmeyicek k-i rehn dde-i cna
4. Derghna yz srmege bi cn ile asret
Hep bende-i fermn-beri hn-ı zamne
5. Cn buld zhrunda²⁰⁷ ann aleb-i ' alem
Rh oldu vcd ezeli cism-i cihna²⁰⁸
6. Ol pdieh-i tc-ver-i ube-i levlk
Suln-ı eref-perver-i heft-kiver-i eflak

XIII²⁰⁹

²⁰⁶ TN-1, s. 208-209. Bu beyit a.g.e'de "Enis Dede" balı altında bulunmaktadır.

²⁰⁷ zhrunda: zuhurundan D.

²⁰⁸ vcd ezeli cism-i cihna: vcdu ezeli cism ile cna D.

²⁰⁹ Mecmuada ve Hamet Dvn'nda bu beyitler Farsa olarak yazılmıtır.

ارزوی تو هرنگ ویدی ترینه باست
اوسیت الی الحق بشیراً و نذیراً

یکغنی و باغ سمیت عین بهشت
لا عابته لی هیفته آن کنت ظهوراً

ار آتشی دوزخ به کریم وجه باکم
فرشت الی روضتک رومی حصیراً

رویم بدرت سده شده است به سعادت
ضع باسندی رهلیک علی وجهی سیراً

هور سیده شفاعت طلبیم از در لطف
پهون ماه سیرکاسه بدیغ دل هشت

XIV

1. Yüz virdi dile pertev-i hürşid-i ilāhī
Döndürdi beyāz-ı sehere rüy-ı siyāhı
2. Bir dilde ola 'aşq-ı şehen-şāh-ı nübüvvet
Tāb-āver-i hürşid olur pertev-i āhı
3. Müşkil mi qalur ol dil-i pür-nūr-ı hikemde
Hep keşf olur esrār-ı şu 'ünāt kemāhī
4. Hāqdan bilirüz cümle zühūrātı berādur
Esbāba daḥı eylemezüz nīm nigāhı

[10a]

[ĠAZEL-İ ĀLİ]

1. Mescidde ki ğavġaları ħahruḡdan idersün
Vā' iz şaf-ı mey-ḡānede gördük ki yirün yok

Velehu Terkīb-i Bend [XIV]

5. Çıkmaz bu gidişle yolumuz semt-i şalāḡa
Elden ħoma ma' naya giden meslek ü rāḡı
6. Bu saltanat u ceng ü şavaş ehli nic' oldu
Dehrin nereye gitdi bu şāḡān u sipāḡı

[Vasıta Beyiti]

Şarf eyleme dünyāya yazık ' ömrü telefdür
Dünyā selef uḡrā bilene ḡayr-ı ḡalefdür

XV

1. Cūyān olagör Ḳāf-ı dilin ' anḡāsın
Elbet arayan dilde bulur Mevlāsın
2. ' Ārif düşe mi²¹¹ çengel-i ḡıl u [daḡı] ḡāle
Fehm eylemeden sırr-ı diliḡ ma' nāsın
3. Hep gördigümüz luḡf u kerem ḡahr u sitemdür²¹²
Bildürdi felek bizlere ' aşruḡ küremāsın
4. Dil-teşne ider feyzine eḡrāfi kerem-ver
Öz zātıḡa maḡşuş ḡılup cūd-ı ' aḡāsın
5. Faḡr ile ḡınā zīnet ü zīverle²¹³ bilinmez
Farḡ idemedük şehr u beḡā bay u gedāsın
6. Bir pīre yapış kim olasın vāḡıf-ı esrār
Sa' y it saḡa pīrsiz dimesün zümre-i eşrār

²¹⁰ Gelibolulu 'Āli D., G. 673 (5 Beyit), s. 833.

²¹¹ Mecmuada "düşer mi" yazılmıştır.

²¹² Ḳāḡr u sitemdür: āḡ u sitemdür D.

²¹³ zīnet-i zīverle: zīnet ü zīverle D.

XVI

1. Yā Rabb esāfilde nedür böyle sa' ādet
Bu rütbe-i 'ālīye²¹⁴ neden geldi mezellet
2. Bī-berg ü nevā kıaldı ilāhī 'urefāmuz
Oldı cühelā zümresi hep nā' il-i devlet
3. Düşdük bu ħarābāta nedür çāre ħumāra
Mest itdi bizi āh bu peymāne-i ħikmet
4. Gördüğ mi bu āyīne-i devrānda söyle
Kim virdi murād üzre ħayālātına şüret
5. Zevķin bulamaz neşve-i şahbā-yı fenānuğ
Dil ehl-i ħarābāta döner eylese 'işret

[10b]

28²¹⁵

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

ĠAZEL-İ NĀİLİ²¹⁶

1. Yapışmış dāmen-i tevfiķa dil dest-i irādetle
Felekden itmemiş bir kerre istimdād ayak başmış

Velehu Terķīb-i Bend [XVI]

6. Biz keşmekeş-i çilleyi ħurbetde çıkarduk
Geh belde-i İzmirde gehi Bursada ħalvet

[Vasıta Beyiti]

Bilmem bu zühür-ı sitemi Zeyd ü ' Amrdan
Billāh kuşurumdur efendim baņa reh-zen

XVII

1. Vaz' it ser-i teslīmi der-i emr-i Ĥudāya
Cānuğ var ise verme rızā ħükm-i kazāya

²¹⁴ rütbe-i 'ālīye: rütbe e' āliye D.

²¹⁵ Nāilī D., G. 178 (8 Beyit), s. 212.

²¹⁶ Bu gazel mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

2. Dür itdi ʔarabgāh-ı vaʔandan bizi devrān
Şahbā-keş-i üns eyledi bezm-i ğurebāya
3. Altmış yedi ay itmiş Bursada ārām
Şaldum yine İzmire dağı nefy ile sāye
4. Şāyeste idük terbiyeye ʔoĝrusı biz de
Dil ğaflet ile gitmiş idi rāh-ı hevāya
5. Zāhirde nedür cürmüme āĝāh olaydum
Vallāh aĝız açmaz idüm çün ü çerāya
6. Bildik ki vaʔan cilve-geh-i sırr-ı Hüdādur
Başş eyledük İstānbūlı yārān-ı şafāya
7. Varmış ʔıtalum maskāʔ-ı re³se kişi bir baş²¹⁷
Dür olmuş ahibbā-yı vaʔan semt-i vefāya

[Vasıta Beyiti]

Aĝlatmayalum ğayrı yeter çeşm-i pür-ābı
Dürüst-i ʔarab²¹⁸ eyleyelüm cām-ı şarābı

XVIII

1. Böyle hareket eyleyelüm bezm-i şafāda
Geh būsış-i cānān gehi būsış-i bāde
2. Çek sāĝarı sen def^c -i ğam it meclis-i meyde
Hamyāze-keş olsun bulunan semt-i riyāda

[11a]

29²¹⁹

Hezec

Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün

BEYİT

1. Bugün ‘ aşileri setr itdi settārü’l-^c uyüb ismi
Yarın keş ola küllī her kişinün ismi hem resmi

²¹⁷ Bu beyit, bendi bozmaktadır.

²¹⁸ Dürüst-i ʔarab: Der-dest-i ʔarab **D**.

²¹⁹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Velehu Terkīb-i bend [XVIII]

3. Dil-ḥ^vāhı gibi var mı murāda eli ermiş
Meczūmdur ʿ ālemde Ḥudānuḡdur irāde
4. Rabṡ itdi bizi dergeh-i Mevlāya bu ġurbet
Bā^ʿ iş olanuḡ ʿ ömrüni Ḥaḡ ide ziyāde
5. **Ḥaṡmet** gibi āzāde-ser-i minnet olup it
Levh-i ḡadere²²⁰ cebhe-i teslīmi nihāde
6. Ey peyk-i ṡabā semt-i Sitānbūla gidersen
Aḡbābıma ḡāl-i dili it böyle ifāde

[Vasıta Beyiti]

Ḥālā reh-i vādī-i tevekkülde muḡīmüz
Zāhirde dehen-beste vü bātında Kelīmüz

30²²¹

Hezec

Mefāʿ ilün Feʿ ilātün Mefāʿ ilün Feʿ ilün

ĠAZEL-İ ḤAṡMET

1. Ne dem ki cām-ı ṡarab-zā ṡolar ṡaşar boşalur
Sebū-yı bezm-i aḡıbbā ṡolar ṡaşar boşalur
2. Bu bezm-i neṡ^ʿe-fürüzun uṡül-i devriyle
ṡarāb u sāġar u mīnā ṡolar ṡaşar boşalur
3. ṡolınca dīde-i ter çeṡmesār-ı eşkimden
Miṡāl-i ḡırba-ı saḡḡā ṡolar ṡaşar boşalur
4. Edince ḡalvet o ṡūḡ ile ḡulleteynāsā
Dü-çeṡm-i ʿ āṡıḡ-ı ṡeydā ṡolar ṡaşar boşalur
5. Zuhūr-ı mevce-i tūfān-ḡurūṡ-ı ḡādīṡeden
ḡazā-yı meṡreb-i dūnyā²²² ṡolar ṡaşar boşalur
6. Bu āb u tāb-ı zekānla derün-ı dil **Ḥaṡmet**

²²⁰ Levḡ-i ḡadere: Levḡ-i ḡadeḡe D.

²²¹ **Ḥaṡmet D.**, G. 50 (6 Beyit), s. 147-148.

²²² ḡazā-yı meṡreb-i dūnyā: Fezā-yı meṡreb-i dūnyā D.

Hulāşa delvçe āsā ʔolar ʔaşar boşalur

31²²³

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

ƘIT' A-İ [HAŞMET]²²⁴

1. Eger iǰbāl idersen **Haşmet**-i şeydāya devletli
Muǰīm-i dergehüñdür piş-gāhıñda ʔaǰır söylet
2. Efendim rüyuna bir kez gülersen ol zamān söyler
Figānı ' andelibün mevsim-i gülde olur elbet

32²²⁵

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

MAṬLA' -I [HAŞMET]²²⁶

1. ʔizmeçi mey-hānesinden ʔekmez ayaǰuñ o şüh
Bir ayaǰı bizde ise bir ayaǰı ʔizmede

[11b]

33²²⁷

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

ĠAZEL-İ HĀZİK

1. Vaşla meyli o mehüñ haṭṭ-ı siyeh fām işidür
Tāzelerle bizüm ey dil işimüz şām işidür

34²²⁸

Remel

²²³ **Haşmet D.**, Kt. 9 (2 beyit), s. 241.

²²⁴ Bu kıta mecmuada “rubâî” olarak yazılmıştır.

²²⁵ **Haşmet D.**, Mat. 10, s. 248.

²²⁶ Bu matla mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

²²⁷ **Hâzık D.**, G. 105 (9 Beyit), s. 104.

²²⁸ **Haşmet D.**, T.B. 22 (72 Beyit), s. 85-89.

‘ARZUḤĀL-İ ḤAŞMET EFENDİ VAḤT-İ MÜNĖİT RĀĖİB PAŞA
ḤĀZRETLERİNE TAḤRİR İDÜP VUŞULİ MUḤTEDİR OLMİŞDUR

I

1. Ey veliyyü'n-ni' amım şāh-ı şefā' at-ger için
Ya' nī sultān-ı rūsul Ḥāzret-i Peyġāmbet için
2. Pāre-i kebd-i ciger-gūşe-i şāh-ı kevneyn
Cām-nūşān-ı şehādet ol iki server için
3. Ḥulle-pūşān-ı tebāşir-i duḤül-i firdevs
Tāc-dārān-ı Ḥilāfet o muḤarrebler için
4. Ḥurretül-' ayn-ı cihān pertev-i ' ayn-ı a' yān
Merdüm-i dīde-i sultān-ı Sikender-fer için
5. Āteş-i firḤat ile tābiş-i DūzaḤ mānend
Her seḤer eyledigüm āh-ı şerer-perver için

II

1. Ne Ḥadar şıḤlet ise diḤle benüm feryādum
Oldı āzürde-i eyyām dil-i nā-şādum
2. Ḥāliyā renciş-i hicrān ile bī-dermānum
El-meded sūziş-i Ḥirmān ile āteş-dānum
3. İtdi Ḥünābe-i çeşmim o Ḥadar cūşiş kim
BeḤzedi pençe-i mercāna şaf-ı müjġānum
4. Şöyle pür-Ḥün-ı sirişk oldı ki bu dīdelerüm
Döndü Ḥan şişesine ' aynı ile çeşmānum
5. Nice Ḥan ağlamasun çeşm-i ter-i ġam-dīde
Āteş-i hecr-i peder yaḤdı dili sultānum
6. İdemem dā'ire-i şabr u taḤammülde Ḥarār
ÇıḤsun evc-i felege velvele-i eġānum

[Vasita Beyiti]

El-meded el-meded ol āteş-i sūzān-ı nifāḤ
İtdi şāḤn-ı dilümi DūzaḤ-ı pür-süz-ı firāḤ

III

1. Āh devletli vefāt-ı peder öldürdi beni
Felek açdı baḤa dervāze-i beytü'l-Ḥazeni

2. Ber-araf rbta-i meyl-i vaan glmden
ve-i kemeke-i hecr ile krdu reseni

[12a]

35²²⁹

Remel

Fe' iltn Fe' iltn Fe' iltn Fe' iln

AZEL- [TLB] ²³⁰

1. em-i inf kaar kmile²³¹ mzn olmaz
Kii noknn bilmek gibi ' irfn olmaz

Velehu ' Arul [III]

3. Olamam bir daı dem-sz-ı hev-y rm
Darb-ı mzrb-ı ka bozdı o perde dzeni
4. almadı d'ire-i servet  smn-ı peder
Nice der-p-i taayyl ideym ben vaan
5. ltic-y emele kaamadı tka dilde
Aamam nk  bed nuka muaal deheni

[Vasta Beyiti]

h idersem bu arretle felekler ttuur
orarım yirde beer gkde melekler ttuur

IV

1. Hn ile ddelerim tldı efendim tldı
ararup gl gibi rusre-i ŗevm ŗoldı
2. Gl gibi aılamam bg-ı ferda gyr
Pene-i dest-i ka gnce-i kmum yoldı
3. Olmamıken mey-i ibl ile ser-mest-i gurr
Bu hmr ile bu hmyzeye b' i n'oldı
4. Geldi bu dr-ı mczt-ı cihna n dil

²²⁹ Bursal Tlib D., G. 38 (7 Beyit), s. 212.

²³⁰ Bu gazel mecmuada "beyit" olarak yazlmıtır.

²³¹ kaar kmile: kar-i km-ile D.

İtdigi var ise devletli efendim buldı

5. İlticā eylemezem āḫir[e] inşāallāh
Ġayrı bilmez bu gönül luḫfuḫa me'lūf oldu

[Vasıta Beyiti]

Melce'-i çāre-resim sensin efendim sensin
Taḫrıdan mültemesim sensin efendim sensin

V

1. Bir zamān şoḫbet-i cān-baḫşına dil maḫzar idi
Murġ-ı dil tūḫī gibi kām-ver-i sūkker²³² idi
2. Dergeh-i' āḫıfetiḫ cilve-gehīm olmuşken
Gūyiyā **Ḥaşmetūḫ** ol bābda Dārā-der idi
3. Yāl ü balum var idi sāye-i luḫfunda benüm
Şimdi tāb-ı elem-i hecr ile yaġum eridi
4. Ne zen-i dehre ne bintü'l-inebe meyl idüm
Ülfet ü şoḫbete ḫasr eyledigüm hep er idi

[12b]

36²³³

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

ĠAZEL-İ [ŞĀBİT]²³⁴

1. Zümre-i²³⁵ aḫbāba boş varmaḫ degildür 'ādeti
Cām-ı Cemden görmedür āyīn ü erkānı ḫadeḫ

Velehu 'Arzuḫāl [V]

5. Ya' nī cürmüm nedür ey kām-ı kerem ḫiç bilmem
Şöhret-i cāzibemüz gerçi biraz ber-ter idi

[Vasıta Beyiti]

Şübhe yok dilde budur mā-ḫaşal-ı efkārüm

²³² sūkker: şekker **D.**

²³³ **Sābit D.**, G. 53 (5 Beyit), s. 376.

²³⁴ Bu gazel mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

²³⁵ Zümre-i: Meclis-i **D.**

Baḡa ḡalkuḡ naḡarı degdi ‘ ināyet-kārum

VI

1. Vākı‘ ā derd-i ŧemātet beni itdi sersem
Sizi ḡasdī‘ iderüm gūŧ-zedim söylesem
2. Jāj-ḡāyıḡ anasıḡ aḡladur erbāb-ı ŧamem
Ben taḡammülde kuŧūr itmem er oḡlı ersem
3. Sen hemān ŧaḡ ol ‘ ināyetlü kerīmü’ŧ-ŧiyemüm
Ḥaŧmı iŧḡāt iderüm ben de süḡan-perversem
4. Hāk-i päyiḡe yüzüm sürmedür ancaḡ ḡarażum
Ya‘ nī nā-merd olayum maḡıb u māl istersem
5. Māye-i feyż-i neŧāḡ-ı dil-i ḡam-nākimsüḡ
Cāna minnet yoluḡa rüḡ-ı revānı virsem

[Vasıta Beyiti]

Bendeyüm ben ŧaḡa devletli efendüm bende
Kim ne söylese baḡa ŧonra olur ŧermende

VII

1. Ḥānedānıḡ ŧeref ü ‘ izz ile ma‘ mūr olsun
Kec baḡanlar ḡarem ü devletine kör olsun
2. Dürr-i zātuḡ ŧadef ü māyesi olduḡlarıçün
Cilvegāḡ-ı ebeveynıḡ daḡı pür-nūr olsun
3. Ḥaḡ Te‘ ālā seni tevfiḡa refiḡ itsün kim
Zīr-i sāyende cihān emn ile mesrūr olsun
4. Yoḡdur evŧāfıḡı imlāya dilümde kudret
Süstī-i ḡab‘ ile bu mertebe ma‘ zūr olsun
5. İttikā-gāḡ-ı süḡan-perver iken dergeḡ-i ŧeh
Ne revā ben gibi bir ehl-i süḡan dūr olsun

[Vasıta Beyiti]

Künc-i ḡurbetde niçün ḡaldum efendüm böyle
Bildür aŧlın baḡa Allāhı seversen söyle

[13a]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

MATLA' -I [FETHİ]

1. Fıtil-i şem' i bahtum gerçi sultānum uyandırdı
Çerāğ itdi beni ammā ve lākin²³⁷ yaqdı yandırdı

Velehu 'Arzūhāl

VIII

1. Bilsem 'arz-ı hünere bende liyākat yok mı
Neşr-i āsar-ı suhan itmege kudret yok mı
2. Ya' nī bī-behre miyüm ma' rifet-i dānişden
Yoğsa erbāb-ı suhan şafına²³⁸ rağbet yok mı
3. Māni' -i luğf u kerem ise ma' ārif şimdi
Bizde de el gibi bir pāre hamākat yok mı
4. Cürm ü ' işyanımıza gerçi nihāyet yoğ ise
Meslek-i Muştafavī üzre şefā' at yok mı
5. Āsitān-ı şeh-i devrāna varılmağ güç ise
Bāri sāhillere 'azm itmege ruğşat yok mı

[Vasıta Beyiti]

Çaldı āhir burada bende-i efgendeleri
Gıtdi İstānbūla menfāda olan bendeleri

IX

1. Gerçi eṭvār-ı siyeh-kār-ı ḥaṭāda 'alemüm
Līk şimdi niğeh-endüz-ı zuhūr-ı keremüm
2. 'Afv-ı sultān-ı zamān bizleri güldürmez mi
Ḥaşyet-i cürm ile ben girye-künān-ı nedemüm
3. Ṭavf-ı dergāh-ı şehen-şāha kıyām itdükce

²³⁶ ST., s. 350. Bu matla mecmuuda "beyit" olarak yazılmıştır.

²³⁷ ve lākin: velikin ST.

²³⁸ şafına: şınıfına D.

Güyyā mağfirete ṭā'if-i beytü'l-ḥaremüm

4. Bir kızıl işde yed-i ma'rifetüm yoğ ancak
Cürmümüz var ise bir cām ile bir ğonce-femüm

[Vasıta Beyiti]

Sen de luṭf it kerem it **Ḥaşmet-i** pür-derd ü ğama
Söyle aḥvālını ol pādişeh-i muḥtereme

X

1. Ya' nī 'arza giricek ḥāl-i dili taḫrīr it
Bir bir iḥlāş-ı ubūdiyyetümi taḫrīr it
2. Nice inkār olunur rütbe-i isti'ādum
Şevket ü Şā'ib ü ḥassāne beni tanzīr it
3. 'Avn-i Bāriyle şu'ūbetli bir emre ḳullan
'Uhdenden gelemesem o zamān ta'zīr it

[13b]

38²³⁹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

BEYT-İ 'ĀTIF

1. Perdesi şıyrık olan tāzeye söz olmaz idi²⁴⁰
Yatma[sa] herkesün ağuşuna ṭanbūr gibi

Velehu 'Arzuḥāl [X]

4. Dönmeyüm ḥāne-i vīrānuma luṭf eyle meded
Köhne beytü'l-ḥazen-i ḥātırumı ta'mīr it
5. İḳtizāsına göre eyle efendim ḥareket
Ḥātır-ı pādişeh-e enseb ise tezkīr it

[Vasıta Beyiti]

Bā-ḥuşuş ehl-i süḥan himmete şāyān-ter olur
Anlara luṭf-ı şehen-şāh-ı zamān ekşer olur

²³⁹ TN-2., s. 390.

²⁴⁰ olmaz idi: olurdu TN-2.

XI

1. İttiḥāz-ı şu‘ arā pādişehi sünnetdür
Şā‘ irān lāzıma-i dā’ire-i devletdür
2. Pādişāhān-ı cihān nādire-dānsız olamaz
Şi‘ r-i pākize [sūḥan]vāsıta-i şöhretdür²⁴¹
3. Ḥuṭbveş kim oḡusa midḥat-ı sulṭānı ne dem
‘ Arş-ı a‘ lāya çıḡa nāmı bu ne rif‘ atdür
4. Şā‘ irān olmasa bu ‘ arza-geh-i ‘ ālemde²⁴²
Nām u şān-ı küremā keşide-i ġaybetdür²⁴³
5. Herkesüñ kārı mı meddāḡ-ı şehen-şāh olmaḡ
Vaşf-ı sulṭāna sezā nāṭıḡa-i Ḥaşmetdür

[Vasita Beyiti]

İ‘ tibār eyleye şevketlü efendim ḡuluna
Ben de şarf eyleyeyüm naḡd-i ḡayālî yolına

XII

1. Ḥaḡ Te‘ alā²⁴⁴ anı manşür u muḡaffer itsün
‘ Adl ü dād ile cihād ile mu‘ ammer itsün
2. Seyf-i tevfiḡ-ı zafer ile cihān-ġir olsun
Ser-be-ser ‘ arşa-geh-i dehri musaḡḡar itsün
3. Görmedük mişlini bu pādişeh-i devrānuḡ
Ḥıẓr-ı tevfiḡi Ḥudā zātına yāver itsün

[14a]

39²⁴⁵

Hezec

Mef‘ ülü Mefā‘ ilü Mefā‘ ilü Fe‘ ülün

BEYT-İ VEHBİ

1. Ḥūn-ḡāre civānum kesici ḡançere maḡrūr

²⁴¹ Şi‘ r-i pākize vāsıta-i şöhretdür: Şehr-yārāna sūḡan vāsıta-i şöhretdür **D**.

²⁴² ‘ arza-geh-i ‘ ālemde: ‘ arşa-geh-i ‘ ālemde **D**.

²⁴³ keşide-i ġaybetdür: güm-şüde-i ġaybetdür **D**.

²⁴⁴ Ḥaḡ Te‘ alā: Ḥazret-i Ḥaḡ **D**.

²⁴⁵ Bu beyit Sünbülzāde Vehbî ve Seyyid Vehbî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

Emniyetimiz yok o miyān korkulu yoldur

Velehu ‘Arzūhāl [XII]

4. Zīver-i dest-i zafer ide Kızıl Elmayı
Hūn-ı a‘ dā ile bu arzı muhammer itsün
5. Biz de tārīh-i қаşā’id yapalum vaşında
Ol dağı kullarını luţfuna mazhar itsün

[Vasıta Beyiti]

Yüzüñi yire koyup eyle du‘āyı **Haşmet**
Vire tahtında Hudā ol şehe yüz yıl müddet

40²⁴⁶

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

ĠAZEL-İ RĀĠİB

1. Şanma kim dā’ire-i şeyhi kerāmetle döner
Ehl-i cūd eylediği feyz-i semāhatle döner
2. Oldı rüşen baña hem şüret-i fānūs-ı hayāl
Çarḫ-ı ser-geşte dağı tāb-ı maḥabbetle döner
3. Āb u ḫākinde var āşār-ı cerh²⁴⁷ mey-gedenün
Kim ki endūh ile ‘azm itse meserretle döner
4. Görse ağıyār ile cānā seni hem bezm-i şarāb
‘Āşıkun ḫalb-i kebāba tef-i ḡayretle döner
5. Dürd ü şāfi ne ise **Rāġibā** hep yeksāndur
Bendelikden anı zann itme küdüretle döner

²⁴⁶ **Rāġib Paşa D.**, G. 32 (5 Beyit), s. 224.

²⁴⁷ cerh: ferāḫ **D.**

41²⁴⁸

Hezec

Meʿ ūlū Meʿāʿ ilū Meʿāʿ ilū Feʿ ūlūn

ĞAZEL-İ ŞĀBĪT²⁴⁹

1. Geh bāde içir zāhide sāķī geh ʿ araķ baş
Mestem duramam dirse ʿ aŗasıyla dayaķ baş

42²⁵⁰

Hezec

Meʿ ūlū Meʿāʿ ilū Meʿāʿ ilū Feʿ ūl

RUBĀʿĪ

1. Çün kim yed-i ķudretle döner ĥayr ile ŗer
Besdür bilene tesliyet imān ķadar
2. Deryāda ne miķdār olur ĥār u ĥāŗāk
Dünyā için olmaz dil-i dānāda keder

43²⁵¹

Remel

Feʿ ilātūn Feʿ ilātūn Feʿ ilātūn Feʿ ilūn

NAZM²⁵²

1. Ŗekl-i tebdilde virdükçe taʿ ab geŗt ü gūzār
Bu maĥal olsaydı rāĥat için cāy-ı ķarār
2. Daĥı çok kimse bizüm gibi gelüp gitse gerek
Böyledür ķāʿ ide-i vaŗ ʿ -ı sipihr-i devrān

[14b]

44²⁵³

²⁴⁸ **Sābit D.**, G.169 (5Beyit), s. 499.

²⁴⁹ Bu gazel mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

²⁵⁰ Rubāʿinin hangi ŗaire ait olduğu tespit edilememiŗtir.

²⁵¹ Nazmın hangi ŗaire ait olduğu tespit edilememiŗtir.

²⁵² Bu nazm mecmuada “rubāʿi” olarak yazılmıştır.

Hezec

Meʿ ūlū Meʿāʿilū Meʿāʿilū Feʿ ūlūn

BEYİT

1. Sen ne kadar eylerisen hile vü tedbîr²⁵⁴
Hengâm-ı emel bildüğü eyler yine taqdîr

45²⁵⁵

Remel

Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün

TERKİB-İ BEND-İ FEHİM²⁵⁶

I

1. Ey nigâh-ı gâzabı mest-i mey-i nahvet-i nâz
Ġamzesi sâķi-i câm-ı ecel-i ehl-i niyâz
2. Ey fūrūʿ -ı rûḥ-ı hūy-gerde hūrşid-güdâz
Ey leb-i nâdire gül-berg-i gül-i gülşen-i râz
3. Ķorķaram râzumı fâş ide çeşm-i ğammâz
Âşinâ oldu dile ğamze-i peykâne-nevâz
4. Şeb-i hicr ü ğam-ı zülf ü dil-i sevdâ-perdâz
İhtiyârî degül âh eyler isem dūr u dırâz
5. Âh idersem n'ola sevdâñ ile dolmuş göñlüm
Ĥaberüm²⁵⁷ yok ki senün ʿ aşıkun olmuş göñlüm

II

1. Ĥüsnün evvel baķışumda beni itdi meftün
Eyledi sâḥir-i çeşmün baña biñ mekr ü füsün
2. Zülfün itdi dilümi silsile-cünbân cünün
Âḥirü'l-emr bu sevdâ ile oldum mecnün
3. Gördün oldum elem-i ʿ aşkun ile zâr u zebün

²⁵³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

²⁵⁴ Vezin aksamaktadır.

²⁵⁵ **Fehim-i Kadim D.**, T.B. 4, s. 264-270.

²⁵⁶ Bu terkib-i bend mecmuada “muaşşer” olarak yazılmıştır.

²⁵⁷ Ĥaberüm: Ĥaberün D.

Şerbet-i luţf ile derd-i dilüm itdi[n] efzün

4. Toldı tã derd-i maĥabbetle derün u bîrün
Başladuĥ zehr-i sitekle cigerüm itmege ĥün
5. Rüy-ı dil gösterüp itdün beni çün dîvâne
Ol ey âhû-yı vaĥşî giderek bigâne

III

1. Bî-mürüvvet ne idi ‘ arz-ı maĥabbet evvel
Ne idi eyledigün luţf u mürüvvet evvel
2. Neye virdün dile nezzâreye ruĥşat evvel
Niçün itdün dil-i bî-çâreye şefkat evvel
3. İtmek idi ġarazuĥ çünki ferâġat evvel
Ne idi tã bu kadar germi-i ülfet evvel
4. Üns idi elde iken şâniġa ‘ âdet evvel
Şâhbâzum yoġ idi sende bu vaĥşet evvel

[15a]

46²⁵⁸

Hezec

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

BEYT-İ NERGİSZÂDE

1. Meni maĥrûm ider her demde ol nevhât vişâlünden
Diġüz ol âfet-i cãn utanmaz mı şaġalundan

Velehu Terkîb-i Bend Fehîm [III]

5. ‘ Afv kıl ĥüsnüġe küstâĥ niġâĥ itdüm ise
İġtiyâr elde degil girye vü âĥ itdüm ise

IV

1. Gerçi ben ser-ĥoşı ‘ aşkuġla şarâb itmez idün
Âteş-i cevr ile baġrumda kebâb itmez idün

²⁵⁸ Şairin dîvânına ulaşılamamıştır. (Bu şiir 85. şiir olarak “Beyit” başlığı altında tekrar yazılmıştır.)

2. Evvel ālüfteje tā böyle it‘ āb itmez idün
Biñ su ‘āl eylese bir tünd cevāb itmez idün
3. Luṭf iderdün ğazab-ālūde ḥiṭāb itmez idün²⁵⁹
Beni gördükçe ser-i rehde ŧitāb itmez idün
4. Çeşümümi āteş-i ḥasretle pür-āb itmez idün²⁶⁰
Dil-i vīrānemi tekrār ḥarāb itmez idün
5. Şimdi ḳurbānuñ olam söyle nedür n’oldu sebab
Āşinā-yı ezeliye bu tecāhül bu ğazab

V

1. Mest-i şīrin-suḥanam telḥi-i ğüftār nedür
Luṭfuñ evvel ne idi şimdi bu āzār nedür
2. Pür-teġāfül nigeḥ-i nergis-i bīmār nedür
Renciş-i bī-sebeb-i ğamze-i pergār nedür
3. Sitem-i ğamze yeter çeşm-i cefā-kār nedür
Mübtelāña nedür ey şūḥ bu eṭvār nedür
4. Sitem itmekde yine ḳādir iseñ eyle baña
‘ Āşıkam ‘ aşıkam ey şūḥ-ı cefā-kār saña²⁶¹

VI

1. Ḥod-perestüm reviş-i dinüñe ḳurbān olayum
‘ Āşık-āyīnesin āyīnüñe ḳurbān olayum
2. Pīçiş-i ṭurra-i müşkīnüñe ḳurbān olayum
Reşkden bister ü bālīnüñe ḳurbān olayum
3. Çeşm-i ‘ ayyār-ı suḥan-çīnüñe ḳurbān olayum
O kemān ebrū-yı pür-çīnüñe ḳurbān olayum

[15b]

47²⁶²

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

²⁵⁹ Bu beyit, a.g.e’de IV/4. beyittir.

²⁶⁰ Bu beyit, a.g.e’de IV/3. beyittir.

²⁶¹ Bu bendde iki beyit eksiktir.

²⁶² Bu beyit Himmetzāde Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

BEYT-İ HİMMETZÂDE

1. Varma mey-ḥāneye kim varıñı ifsāde virür
Naḳd-i ‘ömrüñi alup muğbeçeler bâde virür

Velehu Terkīb-i Bend Fehīm [VI]

4. Nāvek-i ḡamze-i pür-kīnūñe ḳurbān olayum
Zehr-ḳand-i leb-i şīrinūñe²⁶³ ḳurbān olayum
5. Sīneñe²⁶⁴ kīneden ey āyīne-ruḡ şāf eyle
Öleyüm mi ele mir’āt alup inşāf iyle

VII

1. Ḥüsñüñi ḡorse eger Yūsuf olur bende saña
Ḥayl-i ‘uşşāḳ nice olmasun efgende saña
2. ‘Āşıḳ olurduñ eger ḡorse idüñ sen de saña
Böyledür ḳısmet-i Ḥaḳ girye baña ḡande saña²⁶⁵
3. Bir naşīhatdur ider ‘āşıḳ-ı şermende saña²⁶⁶
Ḳorḳaram yār olur aḡyār-ı firībende saña²⁶⁷
4. Ḥande et aḡlasa ḡālīn dil-i nālede saña²⁶⁸
Ba‘ dezīn bendeyüm ey şāh-ı cihān ben de saña²⁶⁹
5. Girde-bālīñ [ḡül]-āḡende idüp pūte-i ḡār
Derd-i ḡayretle helāk ola **Fehīm**-i bīmār

48²⁷⁰

Hezec

Mef’ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ül

NAZM²⁷¹

1. Nādir bulunur tıynet-i kāmilde ḳuşūr

²⁶³ Zehr-ḳand-i leb-i şīrinūñe: Zehr-ḡand-i leb-i şīrinūñe **D**.

²⁶⁴ Sīneñe: Sīneñi **D**.

²⁶⁵ Bu dize a.g.e.’de IV/3b dizesidir.

²⁶⁶ Bu dize a.g.e.’de IV/4a dizesidir.

²⁶⁷ Bu dize a.g.e.’de IV/4b dizesidir.

²⁶⁸ Bu dize a.g.e.’de IV/3a dizesidir.

²⁶⁹ Bu dize a.g.e.’de IV/2a dizesidir.

²⁷⁰ Nazmın ḡangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir.

²⁷¹ Bu nazm mecmuada “kıt’a” olarak yazılmıştır.

- Kem mâyeden eyler ne kim eylerse zühür
2. İqbāl [i]se rûze bile tağayyur gelmez
Mest olsa da ħabt eylemez erbâb-ı şu'ür

49²⁷²

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYT-İ ŞĀBĪT

1. Ħacelsiz bezm-i ħāş-ı 'işrete zāhid kadem başdı
Yetiş ey baht-ı bîdārim beni kâbūs-ı ğam başdı

50²⁷³

Muzāri'

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

ĶĪT' A-İ ĦAŞMET

1. Keyf-i şarāb la' l-i leb-i dil-berümdedür
Feyz-i neşāt-ı bezm-i ferāĥ perverümdedür
2. Benden ta' lîm eyleyüĥ ayın vaşlunı
Ħaşmet niyāz-nāme-i 'aşĥ ezberümdedür

[16a]

51²⁷⁴

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

BEYT-İ BELĪĠ

1. Fırşatı fevt itme ey dil böyle ħalmaz rüzġār
Keştî-i bāde şuyun buldurdı ħolan keyf-i cān

52²⁷⁵

²⁷² Bu beyit Sâbit Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

²⁷³ Bu kıtâ Ħaşmet Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

²⁷⁴ NA, s. 221.

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

SÂHİL-NÂME-İ FENNİ²⁷⁶

1. Hep ğalaṭ sözle geçürdi gününü ' aşık-ı yâr²⁷⁷
Ğalaṭa zevkine gitmiş gibi ağyâr ile yâr
2. Kesret-i keyf ile rind gice almış fitili²⁷⁸
Der-i Mum-ḥâneye varmış mum olmuş şeheri²⁷⁹
3. Hele sekdürdi²⁸⁰ sühanlarla bu gün ṭav[rı] ğarīb
Falya virmiş gibi Ṭophānede yâr ile rakīb
4. Bağlanup kalmış iken zülf-i siyeh-kârında
Şavdı başdan beni āḥir Şalıbâzârında²⁸¹
5. Ṭutsa ' uşşâk maḥâldür kırılır gibi ṭaraf
Buldı ol gözleri bādām ile Fındıklı şeref
6. Seng-dil eḥarı²⁸² nerm eyle[mese] meyle her an
Hiç tehî mi dayanurdı Kabaṭaşa yârân²⁸³
7. Kalmadı kimsede hiç nân alacak bir aḳçe²⁸⁴
Ser[v]-kaddler ile pür olalı Ṭolmabâğçe
8. Ṭıfl iken saña ḥırām[-ı yedi] öğretdügi-çün
Dilerüm Ḥaḳdan anı kim o Beşiktaş olsun
9. Oldı dil olmuş iken ḳayd-ı cihāndan raste
Ortaköyde yine bir müy-miyāna beste

²⁷⁵ **Fennî D.**,s. 691-695.

²⁷⁶ Boğaziçi'nde Olan Maḥalli Beyân İder Bir Kāsidedür. (Fennî tarafından mesnevi nazım şekliyle kaleme alınan sahilnâmede adından da anlaşılacağı üzere İstanbul'un Boğaziçi sahil belde ve kasabalarını isim isim anlattığı 66 beyitlik bir mesnevidir. İstanbul'un ilçelerinden tek tek bahsettiği şiirinde Fennî yaptığı teşbihler ve verdiği detaylarla bizlere 17. yüzyıla ait bir İstanbul sahil kıyısı tablosu çizer.)

²⁷⁷ ' aşık-ı yâr: ' aşık-ı zâr **D.**

²⁷⁸ almış fitili: fitili almış **D.**

²⁷⁹ Der-i Mum-ḥâneye varmış mum olmuş şeheri: Der-i Mum-ḥānede varmış şeheri mum olmuş **D.**

²⁸⁰ sekdürdi: sekdürme **D.**

²⁸¹ Şalı Bâzârında: ŞalıBâzârıda **D.**

²⁸² eḥarı: āfeti **D.**

²⁸³ yârân: rindân **D.**

²⁸⁴ alacak bir aḳçe: alacak aḳçe **D.**

10. Eylemekden o mehûn şahş-ı firākıyla şavaş
Gözlerümde Kıriçeşme gibi hîç kalmadı yaş
11. Taķılıp ardına āl ile rakīb-i nā-pāk
Arnabud Kıaryesine gitmiş o şūh-ı dellāk
12. Yaralı bir güzelin ‘ aşkı ile [dī]de-i ter
Arnabudköyi aķındısı gibi durmaz aķar

[16b]

53²⁸⁵

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

MÜFRED-İ ŞĀBĪT²⁸⁶

1. Dil hadeng-i ğamzesinün menzil-i idmānidur
Ol kemān-ebrüya şahn-ı sine Oķ Meydānidur

Velehu Sāhil-nāme

13. Oldı muhtāc-ı göñül tıflı cevān-ı ğayra
Gitmeyince Bebekbāğçesine²⁸⁷ merdüm-i dīdem seyre²⁸⁸
14. Fiske taşıyla eger ürker ise gülşende[n]
Bülbül-i zāra Kıayalar kıadar mesken olmaz²⁸⁹
15. Yāri ağyār ideyüm şandı [çü] zevraķda kenār
Yāri ağyār ile oldı Hışāra revān²⁹⁰
16. Gel senünle bulalum şaķlanacaķ maķfi mekān
Balķalimanı bugün dalğalıķ ey serv-i revān²⁹¹
17. Bizi begliķ ğam ile itdi felek şivende
Mīrgūna varalum zevķ idelüm gülşende²⁹²

²⁸⁵ Sābit D., Müf. 75, s. 628.

²⁸⁶ Bu müfred mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

²⁸⁷ Bebek bāğçesine: Bebeke D.

²⁸⁸ Bu beyit a.g.e’de 14. beyittir./ Vezin aksamaktadır.

²⁸⁹ mesken olmaz: olmaz mesken D. Bu beyit a.g.e’de 15. beyittir. / Vezin aksamaktadır.

²⁹⁰ Yāri ağyār ile oldı Hışāra revān: Topa tıtulmışa döndürdi ahāl-i Hışār D. / Bu beyit a.g.e’de 16. beyittir.

²⁹¹ Bu beyit a.g.e’de 18. beyittir.

²⁹² Bu beyit a.g.e’de 19. beyittir.

18. Rūzgāruᅇ sitemünden kim olur āzāde
İçe dildār ile İstinyede tenhā bāde²⁹³
19. Gelicek yarun²⁹⁴ diliᅇ ᅇoᅇrusı derdin yalılar²⁹⁵
Tāzeler ile Yeᅇiköydeki eski demler²⁹⁶
20. Yār unuttursa n'ola pīr-i muᅇāna deyri
O Şanem ile olan maᅇfi ᅇarabya seyri²⁹⁷
21. Zāhidā gezme Őoᅇaklarda tehī sīne sīne
Çamuruᅇ çünki ᅇuru git Kefeli ᅇaryesine²⁹⁸
22. Gözümüᅇ yaşına raᅇm itmediᅇi-çün cānān
Bir Büyükdere gibi itmede her dem ceryān²⁹⁹
23. Teb-i ' aşᅇ ile tenüm itse daᅇı zār ü nizār
Yine itmez dil-i bī-çāreye meyl ol Őarı-yār³⁰⁰
24. ᅇalmadı görmediᅇün seyre sezā cāy-ı Őafā³⁰¹
Rumeli HıŐnına var seyri tamām it cānā³⁰²

[17a]

54³⁰³

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

BEYİT

1. ᅇısmet-i rüz-ı ezel baᅇŐ olıcaᅇ ᅇayrılara
Miᅇnet-i derd-i elem düşdi bizüm pāyumıza

Velehu Sāᅇil-nāme

25. Oldı rindāna dümen Őuyu ile vāᅇi' -i ᅇay

²⁹³ Bu beyit a.g.e' de 20. beyittir.

²⁹⁴ yarun: yāda **D**.

²⁹⁵ yalılar: yeᅇiler **D**.

²⁹⁶ Bu beyit a.g.e' de 21. beyittir.

²⁹⁷ Bu beyit a.g.e' de 22. beyittir.

²⁹⁸ Bu beyit a.g.e' de 24. beyittir.

²⁹⁹ Bu beyit a.g.e' de 23. beyittir.

³⁰⁰ Bu beyit a.g.e' de 25. beyittir.

³⁰¹ Bu beyit a.g.e' de 26. beyittir.

³⁰² Bu beyit a.g.e' de 26. beyittir.

³⁰³ Beyitin hangi Şaire ait olduᅇu tespit edilememiştir.

- araaş altına mı gitdi  aceb zevrak-ı mey³⁰⁴
26. Meyl idüp Őem -i  izarı için ol Őim-bere
Düşdi pervâne-i dil Şimdi Fenerden Fenere³⁰⁵
27. Oldı germiyyetün ol Şüh ile zâhid çü hevâ
Bu bürüdetle [Őovuk]Şu  aşķ saņa cây³⁰⁶ sezâ³⁰⁷
28. Âh idüp ķâmeti sevdâsı ile cânânuğ
Şimdi başında Đavaķ yeli eser yârânuĖ³⁰⁸
29.  IŐ u nüş eyle de terk eyle³⁰⁹ biraz pâf pûfi
Şadr-ı mey-hâne Umuryeri degüldür Őûfi³¹⁰
30. Yâr buldum diyu kendime ķatı Őenlikde
Ögünür  aşık-ı bu sevdâ³¹¹ Degirmenlikde³¹²
31. Ref i Ėam itmeĖe³¹³ ey Şüh ararsığ çâre
Var mulûkâne-i yanaŐ İskele-i Ėünkâre
32. ĖüsniĖe öğdül olup da bulayum³¹⁴ diyu kemâl
Yalıköyünde ķoŐu itmede her dem etfâl³¹⁵
33. İstemem kim [ki] dilerse anuğ olsun ķarye
Salţanatdur baņa ol Şâh ile Sulţâniyye³¹⁶
34. Çekdiler sîneye İncirlide bintü'l- inebi
arısı başuna ey sırmalı zen-dost çeledi³¹⁷
35. Őav yanundan bugün ey Şüh aman ağyârı
Gel PaŐabâĖçesine zevķ idelüm Ėünkârı³¹⁸
36. Đırup Ėam³¹⁹ ķor mı idi dilde Şafâ-yı ĖâĖır

³⁰⁴ Bu beyit a.g.e'de 27. beyittir.

³⁰⁵ Bu beyit a.g.e'de 28. beyittir.

³⁰⁶  aşķ saņa cây sezâ: saņa cây olsa **D**.

³⁰⁷ Bu beyit a.g.e'de 29. beyittir./ Vezin aksamaktadır.

³⁰⁸ Bu beyit a.g.e'de 30. beyittir.

³⁰⁹ eyle: it **D**.

³¹⁰ Bu beyit a.g.e'de 31. beyittir.

³¹¹  aşık-ı bu sevdâ:  aşık-ı Őüride **D**.

³¹² Bu beyit a.g.e'de 32. beyittir.

³¹³ Ref i Ėam itmeğe: Def i Ėam itmeğe

³¹⁴ ĖüsniĖe öğdül olup da bulayum: Ėüsnde öğdül alup da bulalum **D**.

³¹⁵ Bu beyit a.g.e'de 34. beyittir.

³¹⁶ Bu beyit a.g.e'de 36. beyittir.

³¹⁷ Bu beyit a.g.e'de 37. beyittir.

³¹⁸ Bu beyit a.g.e'de 38. beyittir.

- Olmasa zevk-i nihāniye Çubuqlı hāzır³²⁰
37. Açdı tîğ-i sitem ile cigerümde yara
Kırlıcaqlı yine bir ğamzel[er]i hūn-hvāre³²¹
38. İzn-i ʿāmdur diyu gitmemek o gūnā degme yire
Zürefā Körfezi bahş eyledi zan-pārelere³²²

[17b]

55³²³

Hezec

Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün Mefāʿ ilün

BEYİT

1. Gönüldür daʿvî-i şıdk-ı hülüşa³²⁴ şahid-i ʿādil
Miyān-ı rāst-güyān-ı muhabbetde yemîn olmaz

Velehu Sāhil-nāme

39. Ne revā seyr-i Hişārda ola yārüm mahzūn
Sākiyā baña Yarımca vir[üp] Añaṭolu şun³²⁵
40. Gök-ğandil³²⁶ güc ile irdi gönül maşşuda
Bir siyeh-çerdeye māʿil³²⁷ olıcağ Gökşuda³²⁸
41. Bir fiten-kāra şataştırdı bizi rüzgār
Oldı Begkozlı bir āfet ile çeşmim giryān³²⁹
42. Fürkatünle şu kadar giryeler itdüm cānā
Bir Küçükşu görünür eşküme nisbet deryā³³⁰
43. Bağrumuñ yağın eritdi [beli] her eṭvārı

³¹⁹ Kırup ğam: Çüb-ı ğam **D**.

³²⁰ Bu beyit a.g.e.'de 39. beyittir.

³²¹ Bu beyit a.g.e.'de 40. beyittir.

³²² Bu beyit a.g.e.'de 41. beyittir.

³²³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

³²⁴ daʿvî-i şıdk-ı hülüşa: şıdk-ı daʿvā-yı hülüşa

³²⁵ Bu beyit a.g.e.'de 42. beyittir.

³²⁶ Gök-ğandil: Mest ğanzil **D**.

³²⁷ māʿil: malik **D**.

³²⁸ Bu beyit a.g.e.'de 43. beyittir.

³²⁹ Bu beyit a.g.e.'de bulunmamaktadır.

³³⁰ Bu beyit a.g.e.'de 44. beyittir.

- Hele andillide bir cām ile yıdum yāri³³¹
44. bı zīrā ki mūrāyī olana dermādur
aı-zādeliye Vānikōyi pek esbāndur³³²
45. Leb-i deryādaki ayuya mı oldu meftūn
ulelibāgeye hırı rakībūn efzūn³³³
46. Hele³³⁴ buldum saa allanmaa bir zge maāl
Sözümü dile rakībā yalnız engele gel³³⁵
47. Hāsed ol rinde ki mey nū ide ana ana
O eh-i hūsn ile Beglerbeğinde³³⁶ mīrāne³³⁷
48. ıba ol aa olur irdügi dem nev-rūza
Gide cān ile³³⁸ zev itmege İstavroza³³⁹
49. andılar dut-i reze geldi  Arablarla yanu
Sūhte-gān zūmresine cāy olur³⁴⁰ uzguncu³⁴¹
50. ’o ıgırlar gibi yatsun uyusun tenhāyi³⁴²
Oldı ayāra maarr ünkü öküz Limanı³⁴³

[18a]

56³⁴⁴

Remel

Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn

MÜFRED-İ ABİT³⁴⁵

1. Hāk-i kūyula gözüm rūen idüp bād-ı abā
a’ beden sürme getirür baa hacı gūyiyā³⁴⁶

³³¹ Bu beyit a.g.e’de 45. beyittir.

³³² Bu beyit a.g.e’de 46. beyittir.

³³³ Bu beyit a.g.e’de 47. beyittir.

³³⁴ Hele: İte **D**.

³³⁵ Bu beyit a.g.e’de 48. beyittir.

³³⁶ Beglerbeğinde: Beglerbeyide **D**.

³³⁷ Bu beyit a.g.e’de 49. beyittir.

³³⁸ Gide cān ile: O anemle gide **D**.

³³⁹ Bu beyit a.g.e’de 50. beyittir.

³⁴⁰ olur: olalı **D**.

³⁴¹ Bu beyit a.g.e’de 51. beyittir.

³⁴² tenhāyi: pinhāni **D**.

³⁴³ Bu beyit a.g.e’de 52. beyittir.

³⁴⁴ **abit D.**, Müf. 2, s. 621.

³⁴⁵ Bu müfred mecmuada “beyit” olarak yazılmıtır.

Velehu Sāhil-nāme

51. Қа⁶ be топрағы diyu olsa bile nām-āver
Üsküdardan dağı yegdür baña kūy-ı dil-ber³⁴⁷
52. Şemsī nāmında bir āfet mi zuhūr itdi ⁶ aceb
Şemsīpaşayı mekān eylediler yārān hep
53. [Bir] şerīfūñ nigeñ-i luţfi irse³⁴⁸ dünyāda
Қаşr-ı dil döndi ⁶ aynı ile³⁴⁹ Şeref-ābāda³⁵⁰
54. Бақарақ руһlarına eşki rakībūñ aқmış
Şandılar bāğçe-i ħüsn içre Ayazma çıқmış³⁵¹
55. Vuşlatuñ gördi kıyās eyleme ey dil elyāk
Ĥavfum oldur seni ferdālara yārıñ Şalacaқ³⁵²
56. Қаşduñ ⁶ ālemde teferrüc ise [ger] bir derece
Duĥter-i rez ile Қızқulesini³⁵³ bul ferece³⁵⁴
57. Қāmeti fikri ĥayāl-i ruĥ-ı alıyla yine
Deşt-i dil ⁶ aynı ile döndi Қavaқbāğçesine³⁵⁵
58. Dilde bu tāze³⁵⁶ süvār ola o şūĥ-ı yektā
Atı oynağı olur sāĥa-i Ĥaydarpaşa³⁵⁷
59. Ey gönül boşlama da⁶ vāñı hemān ġamla sürüş
Қađıköyinde ayaқ nā³ibinūñ pāyına düş³⁵⁸
60. Fikr-i ruĥsārı ile yandı tenüm bilmez mi
⁶ Aceb ol māĥ Fenerbāğçesine gelmez mi³⁵⁹

³⁴⁶ güyiyā: güya **D.**

³⁴⁷ Bu beyit a.g.e’de 53. beyittir.

³⁴⁸ irse: ile **D.**

³⁴⁹ döndi ⁶ aynı ile: aynı ile döndi **D.**

³⁵⁰ Bu beyit a.g.e’de 55. beyittir.

³⁵¹ Bu beyit a.g.e’de 56. beyittir.

³⁵² Bu beyit a.g.e’de 57. beyittir.

³⁵³ Қızқulesini: Қızқulesine **D.**

³⁵⁴ Bu beyit a.g.e’de 58. beyittir.

³⁵⁵ Bu beyit a.g.e’de 59. beyittir.

³⁵⁶ Dilde bu tāze: Döldül-i naza **D.**

³⁵⁷ Bu beyit a.g.e’de 60. beyittir.

³⁵⁸ Bu beyit a.g.e’de 61. beyittir.

³⁵⁹ Bu beyit a.g.e’de 62. beyittir.

61. Ğālibā **Fennī** tamām eyleyecekdür zevķi
Aṭalar seyrine düşmiş o perīnūñ şevķi³⁶⁰

57³⁶¹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

[BEYİT]

1. Hele ben bildigüm ey yār-ı vefā
Boğaziçinūñ her tarafı medḥ-serā³⁶²

58³⁶³

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

[BEYİT]

1. Vuşlatıyla o mehūñ eyleye dil geşt-i güzār
Āstāne gibi olmaz 'āşıkā cāy-ı qarār

[18b]

59³⁶⁴

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

ĠAZEL-İ ḤĀTEM

1. Güli eller ṭaķınup nālesün eyler bülbül
O firākāne hevā bizde de var istemeyüz

60³⁶⁵

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

³⁶⁰ Bu beyit a.g.e'de 63. beyittir.

³⁶¹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

³⁶² Vezin aksamaktadır.

³⁶³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

³⁶⁴ **Hatem D.**, G. 59 (7 Beyit) s. 328.

³⁶⁵ **Hāmī Ahmed D.**, K. 4 (32 Beyit), s. 80-83.

‘ARZUḤĀL-İ ESB

1. Dehen-i nā’[i]re-i ḥāme-i ḥūn-āba-niṣār
Bu ṭarīk ile olur ŧekve ṭrāzuḡ ile bār
2. Derdine çāre ümīd ile bu ‘abd-i küstāḡ
‘Arz-ı ḥāl eyledi ey āṣaf-ı ‘ālī miḡdār
3. Bir atum var ki mecmū‘ a-i eṣḡām u ‘ilel³⁶⁶
Mūy-ı endāmı ḡadar ‘ayb tenünde der-kār
4. Sinn ü sālūn dir iseḡ tāze civāndur ancaḡ
Ṭay imiṣ bu daḡı Tīmur idicek Rūma gūzār
5. Bir nice ‘ömr-i ṭabī‘ ini tecāvüz itmiṣ³⁶⁷
Ḥükemā ḡavlini ibṭāle olur ṭurfe medār
6. Ḳapacaḡ nesne eger bulmasa kendin ıṣırur
Devletin³⁶⁸ daḡı deper itse ḡafasında ḡarār
7. Pīrliginden o ḡadar çeṣm-i za‘īf olmiṣ kim³⁶⁹
Ṣāyis itmez üzilür çaldı diyu gice timār
8. Za‘f-ı pīri anı bir ḡalıba ifrāḡ itmiṣ
Ki uçar ḡas gibi ṣaḡrāda ṭoḡunsa i‘ṣār
9. Naḡṣ-ı semendān³⁷⁰ eṣer mi görinür sāye gibi
Berḡ-i nūr[ı] yek Ḥicāz üzre iderse refṭār
10. Līk dendān mı aḡzında³⁷¹ eger diṣlese de
Elüḡi ṣaḡdı ṣanursun zārāfetle³⁷² dildār
11. O ḡadar ‘uzv-ı ḡabīṣ[inde] tenāsüb tā-būd
Çār ḡas-pāreye ḡiçmiṣ gibi bir köhne ḡıyār³⁷³
12. Ekṣerüḡ³⁷⁴ bār-ı girānına taḡammül mi ider
Dūṣına zengi degül belki olur sāyisi bār

³⁶⁶ eṣḡām u ‘ilel: eṣḡām-ı ‘ilel **D.** / Vezin aksanaktadır.

³⁶⁷ ‘ömr-i ṭabī‘ ini tecāvüz itmiṣ: ‘ömr-i ṭabī‘ iyi tecāvüz ḡılmıṣ **D.**

³⁶⁸ Devletin: Devleti **D.**

³⁶⁹ çeṣm-i za‘īf olmiṣ kim: cism-i raḡīḡ olmiṣ kim **D.**

³⁷⁰ Naḡṣ-ı semendān: Naḡṣ-ı sūmmünden **D.** / Vezin aksanaktadır.

³⁷¹ Līk dendān mı aḡzında: Liki dendān mı var aḡzında **D.**

³⁷² ṣaḡdı ṣanursun zārāfetle: ṣıḡdı zārāfetle ṣanursun **D.** / Vezin aksanaktadır.

³⁷³ köhne ḡıyār: tāze ḡıyār

³⁷⁴ Ekṣerüḡ: Egerüḡ **D.**

[19a]

61³⁷⁵

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

BEYİT

1. Bir kıt'ası var kim kızıl elmada da yetmez
Sīb-i zeķan-ı yāre uyar sīb-i müferrih

Velehu 'Arzuḥāl-i Esb

13. Çıkarur 'ayn ile arpayı yoķ ḥāzimesi
Yudar elbetde ric' iün yine virsen tekrār
14. Bu cihetle ḳuluḡa var hele vāfir Nef' i
Bir yem arpa iriṣür aḡa ṣūhūr-i bis-yār
15. Pīrliginden ṡutamaz kendüyi bī-çāre za' if³⁷⁶
ṡarafeyninden ider itse teneffüs her bār
16. Nice kez cāy-ı ḡod³⁷⁷ zīnini tebyīz itmiş
Nice kez arpalıḡun silmiş³⁷⁸ o köhne murdār
17. ṡopuz ursañ bir adım bir ḡareket eyleyemez
Aḡa ḡaddāre uran ya nice olmaz ḡaddār
18. Süst-pādur ne ḡadar depmesi te'sir idecek
Depse de bir ḡül ile urdı ṣanursın seni yār
19. ḡizmetinde ser-i mü deḡlü ḡuṣūr itsem eger
İnkisārından idüp ḡavf iderüm istiḡfār
20. Yimez içmez uyumaz ṣūret-i bī-rūh gibi
Ṣol feres ṣekline beḡzer ki ol³⁷⁹ naḡṣ-i dīvār
21. Müsteṣārımdur o bir müṣkil iṣüm olsa³⁸⁰ eger
ḡālibā meṣveret erbābı olur ṣeyḡ ü kibār

³⁷⁵ Beyitin hangi ṣaire ait olduḡu tespit edilememiṣtir.

³⁷⁶ Pīrliginden ṡutamaz kendüyi bī-çāre za' if: Pīrlükden ṡutamaz kendüyi bī-çāre faḡir **D**.

³⁷⁷ cāy-ı ḡod: cāy-ı nemed **D**.

³⁷⁸ silmiş: ṣalmıṣ **D**.

³⁷⁹ ki ol: k'ola **D**. / Vezin aksamaktadır.

³⁸⁰ olsa: düṣṣe **D**.

22. Bu kadar ʿ ayb ile hep atlarımın aşlıdır
Anların hālini taşrihe ne hâcet dağ var
23. Karlı tağlardan aşırılmaz beni bu pîr-i kühen
Karlı tağlar gibi³⁸¹ ihsânına ümmidüm var
24. Hâşılı hem kuluğu hem o zaʿ ifi kırtar
Hağ Burâğ ile mükâfâtun ide rûz-i şümâr

[19b]

62³⁸²

Remel

Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilâtün Feʿ ilün

BEYİT

1. Nağl-i ağıyar idigün var mı mecâl inkâre
Büsedden sîb-i zenağdânda eşer âmâde

Velehu ʿ Arzuğâl-i Esb

25. Kuluğa bir güzel at eyle kerem sulţânım
Devletiñde olayum³⁸³ adam gibi bir esbe süvâr³⁸⁴
26. Tabʿ -ı şühüm gibi maţbûʿ ola cüst ü çâlâk
Nazm-ı pāküm gibi mevzün ola ħink-i rehvâr
27. Cerr-i nûr itse nʼola zerre-i ħürşid-i qarîn
Kütüb-i nağvda ħod qâʿ idedür cerr ü civâr³⁸⁵
28. Cerr düniğ buğa zirâ ki murâdum dilini³⁸⁶
Yine Mevlâsına ʿ arz itse dinlemez cerrâr³⁸⁷
29. Şekeristân-ı belâgatde bugün sulţânım
Var mıdur tûğî-i tabʿ um gibi şirin-güftâr
30. ʿ Ālemi püşt-i be-dîvar iderüm ħayret ile

³⁸¹ gibi: kadar D.

³⁸² Beyitin hangi şaire ait olduğı tespit edilememiştir.

³⁸³ Devletiñde olayum: Devletiñden olam D. / Vezin aksamaktadır.

³⁸⁴ Vezin aksamaktadır.

³⁸⁵ qâʿ idedür cerr ü civâr: qâʿ ide-i cerr-i civâr D. / Vezin aksamaktadır.

³⁸⁶ Cerr düniğ buğa zirâ ki murâdum dilini: Cerr dinilmez buğa zirâ ki meram-ı dilini D.

³⁸⁷ Yine Mevlâsına ʿ arz itse dinlemez cerrâr: Bende Mevlâsına ʿ arz eylese olmaz cerrâr D.

- Olsa h̄usn-i nazaruñ ʃabʿ uma ger āyinedār
31. Geldi hengām-ı şafā³⁸⁸ eyleme taṭvīl-i kelām
Dāʾimā h̄izmet-i Mevlāda gerek h̄izmetkār
32. Zīr-i zātında revān ola semend-i devlet
Edhem ü eşhebini ta ki süre leyl ü nehār

63³⁸⁹

Hezec

Meʿülü Meʿāʿilü Meʿāʿilü Feʿülün

BEYİT

1. Hāl-i ser-i ebrūşı ki bir fitne-nümādur
Levh-i dilüme noḡta-ı pergār-ı cefādur

64³⁹⁰

Remel

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

MÜFRED-İ [ŞĀBĪT]

1. Zeyn idüp hāl-i siyeh ʃarf-ı ʿizārün yir yir
Noḡtacı Cāmiʿ ine döndi cemāl-i dil-ber

65³⁹¹

Hezec

Meʿāʿilün Meʿāʿilün Meʿāʿilün Meʿāʿilün

ḲİṬʿ A-I [FEYZĪ]

1. Dem-ā-dem eyle bu mecmūʿ anuñ evrāḡını maḡfūz
Çü gonca bād-ı āfetle³⁹² perişān olmasun yā Rabb

³⁸⁸ hengām-ı şafā: hengām-ı duʿā **D**.

³⁸⁹ Beyitin hangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir.

³⁹⁰ **Sābit D.**, Müf. 12, s. 622.

³⁹¹ **FM.**, s. 838. Bu şiirle ilgili, a.g.e'de “şair, Tanrı'dan, bu mecmuanın yapraklarını korumasını, sert rüzgârdan dolayı gonca gibi dağılmamasını, cahillerin eline geçmemesini diler” şeklinde bir not yazarak mecmuanın içeriḡi hakkında bilgi verilmiştir.

2. Hemān bir šāhid-i zībāya düşmedi³⁹³ leāfetde
Giriftārı rakīb-i dest-i nā-dān³⁹⁴ olmasun yā Rabb

[20a]

66³⁹⁵

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

MÜFRED-İ [ŞĀBĪT]³⁹⁶

1. El çeküp la' lünden ammā hāle düşdi gönlümüz³⁹⁷
Neş'e-yi şahbāyı biz afyona tebdil eyledük

67³⁹⁸

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

BERBER-NĀME-İ ŞĀBĪT EFENDİ

1. Naql ider Çorlıda bir kāşif-i rāz
Bir cevān var idi dil-dāde-nevāz
2. Eli uz ağızı düz berber idi
Eli ağzına uyar dil-ber idi
3. Ber-kemāl idi güzellik terlik
Şan' atı olmuş³⁹⁹ idi berberlik
4. Şan' atı ol ne ki fitne harāş
Ya' nī merihden itmişdi tırāş
5. Müşteri baksa eger sīnesine
Kordı cān naqdini⁴⁰⁰ āyīnesine

³⁹² bād-ı āfetle: bād-ı āfetden **FM**.

³⁹³ düşmedi: dönmüşdür **FM**.

³⁹⁴ Giriftārı rakīb-i dest-i nā-dān: Girībān-ı rakīb dest-i nā-dān **FM**.

³⁹⁵ **Şābit D.**, Müf. 120s. 633.

³⁹⁶ Bu müfred mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

³⁹⁷ ammā hāle düşdi gönlümüz: olduk mā'il-i hāl-i siyah **D**.

³⁹⁸ **Berbernâme**, s. 27-34. (Bu mesnevinin karşılaştırılması el yazmasından yapılmıştır. El yazmasında, her sayfa için Arapça numaralar verilmiş olup sonradan varak numaraları Latin olarak yazılmıştır (v. 15-18).

³⁹⁹ Şan' atı olmuş: Zana' atı olmuş **B**.

6. Aşmış ol mūy-ı miyān-ı mergūb
Pîş-i nezzāreye bir āyīne ʔob⁴⁰¹
7. Gösterür ‘āleme döndükçe şafā
Başka bir ‘ālem imiş zevk-i nemā’
8. Görünür⁴⁰² āyīnesinde fi’l-hāl
Küre-i hey’et-i iklīm-viṣāl
9. Nigeḥ-i zālīmi tiġ-i bürrān⁴⁰³
Ġamzesi nişter idi ḥūn-efṣān⁴⁰⁴
10. Kendi şākird nigāhı üstād
Çeşm-i ḥūn-ḥāresi ʔās-ı faşşād⁴⁰⁵
11. Berber iskemlesi kürsī oldu
Şeyḥ Efendile eḥibbā doldu⁴⁰⁶
12. İtdi dükkānda ol şūḥ-ı zarīf
Kırşehir vā’ izi rişinden lif⁴⁰⁷
13. Şaçlı şeyḥ oldı hevāya maġlūb
N’ola ġisūların itse çārūb⁴⁰⁸
14. Kādīya cum’ a idi yevm tırāş
Eyledi hafta sekiz ‘aşkunu fāş⁴⁰⁹
15. Hafta ḥarfı gibi ol bī-çāre⁴¹⁰
Yaḡulırdı ġününi hem-vāre⁴¹¹

[20b]

68⁴¹²

Muzāri’

⁴⁰⁰ ʔordı cān naḡdini: Naḡdi cān-ı ʔordı bir **B**.

⁴⁰¹ Bu beyit a.g.e’de 7. beyittir.

⁴⁰² Görünür: Görüne **B**.

⁴⁰³ Bu dize a.g.e’de 11b dizesidir.

⁴⁰⁴ Bu dize a.g.e’de 11a dizesidir.

⁴⁰⁵ Bu beyit a.g.e’de 12. beyittir.

⁴⁰⁶ Bu beyit a.g.e’de 14. beyittir.

⁴⁰⁷ Bu beyit a.g.e’de 15. beyittir.

⁴⁰⁸ Bu beyit a.g.e’de 16. beyittir.

⁴⁰⁹ Bu beyit a.g.e’de 17. beyittir.

⁴¹⁰ bī-çāre: āvāre **B**.

⁴¹¹ Bu beyit a.g.e’de 18. beyittir.

⁴¹² Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

BEYT-İ ҚABİḤ

1. Hāricde қalma ḥāyelerüm gibi ey s...
Gir şahn-ı kevn-i dil-bere dāḥil müderris ol

Velehu Berber-nāme

16. Marāz-ı 'aşq ile қan oldurdı
Hiç ne dil қaldı ne cān aldurdı⁴¹³
17. Şan'at-ı қаşdı idi ol pīş-nihād
Nice қan dökmiş idi ol cellād⁴¹⁴
18. Mübtelānuḡ çoḡunı sındirdi⁴¹⁵
Kimi şīşe kimi diş çekdirdi⁴¹⁶
19. Bir yire gitse eger üstādı
Қullanırdı bir 'acāyib vādī⁴¹⁷
20. Ya' nī қalduқda başına buyruқ
'Āşık-ı zāra şalardı қuyruқ⁴¹⁸
21. Şīve vü nāz⁴¹⁹ ile gerden қıraraq
Naқd-i cānı çıkarurdı buraraq⁴²⁰
22. Şāne-āsā⁴²¹ kim тоқunursa teline
Şoḡra virürdi şaқalun eline⁴²²
23. Nā-tırāşıḡ biri meftūnı idi
Serez-i dildesi Mecnūnı idi⁴²³
24. Yürüse bir yire ol⁴²⁴ serv-i revān

⁴¹³ Bu beyit a.g.e'de 19. beyittir.

⁴¹⁴ Bu beyit a.g.e'de 20. beyittir.

⁴¹⁵ Bu dize a.g.e'de 21b dizesidir.

⁴¹⁶ Bu dize a.g.e'de 21a dizesidir.

⁴¹⁷ Bu beyit a.g.e'de 22. beyittir.

⁴¹⁸ Bu beyit a.g.e'de 23. beyittir.

⁴¹⁹ Şīve vü nāz: Şīve-yi nāz **B**.

⁴²⁰ Bu beyit a.g.e'de 24. beyittir.

⁴²¹ Şāne-āsā: Şāne-veş **B**.

⁴²² Bu beyit a.g.e'de 25. beyittir.

⁴²³ Bu beyit a.g.e'de 26. beyittir.

⁴²⁴ Yürüse bir yire ol: Bir yire yönelimde **B**.

- Ṭaḳılurdu aña bu⁴²⁵ ṭasma kıran⁴²⁶
25. Ḳara şabun gibi gāh-bi-gāh⁴²⁷
Ezilürdi bu⁴²⁸ civāna her gāh⁴²⁹
26. Peştemālı ucu gibi miskīn
Ḳuru topraḳda⁴³⁰ sürünürdü ḥazīn⁴³¹
27. Cisini nāle ile itdi ḥilāl
Ḳulaġa ḳoymadı hīç ol kākül al⁴³²
28. Geçmedi būs-ı kenāra bileġi
Ele⁴³³ girmedi o sīmīn bileġi⁴³⁴
29. İrmedi kākül-i müşkīne eli
Kesdi miḳrāş ile tār-ı emeli⁴³⁵
30. Çıḳmadı şāhnişīn-i kereme
Düşdi na' lini gibi ḥāk-i ġama⁴³⁶
31. Gördiġüm ġamzesi şuyun viremez
Sözini usturaveş kesdüremez⁴³⁷

[21a]

69⁴³⁸

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

BEYİT

1. İbtidā-yı 'amelün āḥiri der-piş gerek
Kār-ı evvelde kişi 'āḳıbet-endiş gerek

⁴²⁵ bu: ol **B**.

⁴²⁶ Bu beyit a.g.e'de 27. beyittir.

⁴²⁷ gāh-bi-gāh: oldur siyah **B**.

⁴²⁸ bu: o **B**.

⁴²⁹ Bu beyit a.g.e'de 28. beyittir.

⁴³⁰ Ḳuru topraḳda: Ṭaşa topraġa **B**.

⁴³¹ Bu beyit a.g.e'de 29. beyittir.

⁴³² Bu beyit a.g.e'de 30. beyittir.

⁴³³ Ele: Eline **B**.

⁴³⁴ Bu beyit a.g.e'de 32. beyittir.

⁴³⁵ Bu beyit a.g.e'de 31. beyittir.

⁴³⁶ Bu beyit a.g.e'de 33. beyittir.

⁴³⁷ Bu beyit a.g.e'de 34. Beyittir.

⁴³⁸ Beyitin hangi şaire ait olduġu tespit edilememiştir.

Velehu Berber-nāme

32. Dām ƙaşd eyledi bu kebke ol ƙağ⁴³⁹
Çekdi dükkān-ı hayāl öñüne ağ⁴⁴⁰
33. Ya' nī uğratmağ için bir hāle
Düşdi endişe-i mekr ü āle⁴⁴¹
34. Vardı dükkāna melül ü gam-nāk
Satl-i berber gibi çeşmi nem-nāk⁴⁴²
35. Sīnesi⁴⁴³ şīşe-i haccām-āsā
Ƙan ƙuyusuydı pelīdūğ āmā⁴⁴⁴
36. Didi ol āfete⁴⁴⁵ giryān giryān
Üstüğe şihhat eyā rūğ-ı revān⁴⁴⁶
37. Pederüm geh gelüp olurdı tırāş
Şimdi bālīn-i helāke ƙodı baş⁴⁴⁷
38. Hastedür āh işidür āh bilür
Hālīni Hāzret-i Allāh bilür⁴⁴⁸
39. Uğramış bir marāz-ı cān-kāha
Derd ile ƙalmış işi Allāha⁴⁴⁹
40. Ƙan oturmuş dil-i mecrūhunda
Bir ramağ ƙaldı hemān ruğunda⁴⁵⁰
41. Cān virüp derd ile cān almadadur
Didiler çāresi ƙan almadadur⁴⁵¹

⁴³⁹ bu kebke ol ƙağ: o kebke Dūƙağ **B**.

⁴⁴⁰ Bu beyit a.g.e'de 35. beyittir

⁴⁴¹ Bu beyit a.g.e'de 37. beyittir.

⁴⁴² Bu beyit a.g.e'de 40. beyittir.

⁴⁴³ Sīnesi: Dīdesi **B**.

⁴⁴⁴ Bu beyit a.g.e'de 41. beyittir.

⁴⁴⁵ ol āfete: cananına **B**.

⁴⁴⁶ Bu beyit a.g.e'de 42. beyittir.

⁴⁴⁷ Bu beyit a.g.e'de 43. beyittir.

⁴⁴⁸ Bu beyit a.g.e'de 44. beyittir.

⁴⁴⁹ Bu beyit a.g.e'de 45. beyittir.

⁴⁵⁰ Bu beyit a.g.e'de 46. beyittir.

⁴⁵¹ Bu beyit a.g.e'de 47. beyittir.

42. Ne kadar zahmet ise gel fi'l-hāl
Nîşter-i ğamzeñ ile bir an al⁴⁵²
43. Kûşte-i aşua dermān eyle⁴⁵³
o baıñ-ūn anı urbān eyle⁴⁵⁴
44. Derd ile nāleleri cāndandur
Ram ıl meramet īmāndandı⁴⁵⁵
45. Meramet ılmaz iseñ mûşkil olur
[aste-i aşu ecelsiz de lūr]⁴⁵⁶
46. Yetiř ol astaya ey rūh-ı revān
Ola řoñ demde refii īmān⁴⁵⁷
47. Ser-i bālīnūne gelseñ ey ūr
İndi derlerdi řehīd ūstūne nūr⁴⁵⁸

[21b]

70⁴⁵⁹

Hezec

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn

AZEL-İ VEHBİ⁴⁶⁰

1. Ol berbere uřa tırāř o olmaa ūřdi
Gör sen de gōñūl ayd-ı serūn⁴⁶¹ iř bařa dūřdi

Velehu Berber-nāme

48. Gūř idūp bu sōzū ol ğonca-dehen
Meramet opdı hemān albinden
49. oldı sīnemle iki nergis-i ter⁴⁶²

⁴⁵² Bu beyit a.g.e.'de 48. beyittir.

⁴⁵³ Bu beyit a.g.e.'de 49. beyittir.

⁴⁵⁴ Bu beyit a.g.e.'de 49. beyittir.

⁴⁵⁵ Bu beyit a.g.e.'de 50. beyittir.

⁴⁵⁶ Bu beyit a.g.e.'de 51. beyittir.

⁴⁵⁷ Bu beyit a.g.e.'de 52. beyittir.

⁴⁵⁸ Bu beyit a.g.e.'de bulunmamaktadır.

⁴⁵⁹ **Seyyīd Vehbī D.**, G. 261 (7 Beyit), s. 677. (Bu beyit mecmuada iki kere yazılmıştır. "76 numaralı şiir")

⁴⁶⁰ Bu gazel mecmuada "Beyt-i Berber" olarak yazılmıştır.

⁴⁶¹ sen de gōñūl ayd-ı serūn: ayd-ı serūñ sen de gōñūl **D.**

- Ġamze oldu ŐuvarılmıŐ nıŐter⁴⁶³
50. Yazdı esfine seni itmege bende
Kākūlūn eyledi ĥamdāde kemend⁴⁶⁴
51. Őıġayup ĥolunı tīz-ender-tīz
Oldı her bir nigeĥi bir tebitīz⁴⁶⁵
52. Ġamzesi tīġini merriĥ-i felek
Meh kimi ĥerĥe ĥıĥardı ōġerek⁴⁶⁶
53. Őġūne dūŐdi o ŐaĥŐ-ı ĥallāb
Bu da alup puŐadı itdi Őitāb⁴⁶⁷
54. Şandı aġlatmıŐ onu renc-i peder
Dilde bilmez ki yaturdı babalar⁴⁶⁸
55. Der-i bīmāra varınca ol māĥ
GūŐuna geldi derūndan bir āĥ⁴⁶⁹
54. Dil-i ‘āŐıĥ gibi cūst ū ĥālāk
Eyledi ĥapı girībānını ĥāk⁴⁷⁰
55. Bāb-ı ta‘ zīmde ol ġonca lebe
İltiyām ile dōŐendi ‘atebe⁴⁷¹
56. Đıĥdı ĥaŐr ūzre o miĥr-i ūmmīd
Nitekim tārem-i ĥarĥa ĥūrŐid⁴⁷²
57. Ġördi bir bezm-i Őūreyyā tertīb
HāleveŐ müfre-i meclis bize zīb⁴⁷³
58. ĐeŐm-i nergis ĥamaŐur zīnetden
Aġzın aĥmıŐdı ĥadeĥ ĥayretten⁴⁷⁴

⁴⁶² Bu beyit a.g.e’de 54. beyittir.

⁴⁶³ Bu beyit a.g.e’de 54. beyittir.

⁴⁶⁴ Bu beyit a.g.e.’de bulunmamaktadır.

⁴⁶⁵ Bu beyit a.g.e’de 55. beyittir.

⁴⁶⁶ Bu beyit a.g.e’de 60. beyittir.

⁴⁶⁷ Bu beyit a.g.e’de 61. beyittir.

⁴⁶⁸ Bu beyit a.g.e’de 62. beyittir.

⁴⁶⁹ Bu beyit a.g.e’de 63. beyittir.

⁴⁷⁰ Bu beyit a.g.e’de 64. beyittir.

⁴⁷¹ Bu beyit a.g.e’de 65. beyittir.

⁴⁷² Bu beyit a.g.e’de 67. beyittir.

⁴⁷³ Bu beyit a.g.e’de 68. beyittir.

59. Bāb-ı hizmetde turur çeng ü rebāb
Cāy-ı ʿişretde döner sīḫ-i kebāb⁴⁷⁵
60. H̄um yatur şīşe-i raḥşende turur
Ehl-i meclis oturur cām yürür⁴⁷⁶
61. Bir kucaḫ nāy yatur mihre-nevā⁴⁷⁷
Şanki ḫulluḫda döğülmüşdi ʿaşā⁴⁷⁸

[22a]

71⁴⁷⁹

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

BEYT-İ ḲABİḤ

1. İki uyluḫları bir olurdu yāriḫ...
Araya girer münāfiḫ bir bileḫüm bu rāḫmesi

Velehu Berber-nāme

62. H̄alka-i meclis-i ʿişret-girdāb
Ser-nigün geşte ḫadeḫ ana ḫabāb⁴⁸⁰
63. Almış eṫrāfını ḫayl-i esrār
H̄alka-i encümeni ḫalka-i mār⁴⁸¹
64. Engerek yüzlü yılan dilli kilāb
Mārveş zehrlenirlerdi kebāb⁴⁸²
65. H̄aste yoḫ āteş-i dilden pür-dāḫ
Oturandar hepisi itden şāḫ⁴⁸³
66. Bir yatur yoḫ ḫum-ı meyden ḫayrı

⁴⁷⁴ Bu beyit a.g.e’de 69. beyittir.

⁴⁷⁵ Bu beyit a.g.e’de 70. beyittir.

⁴⁷⁶ Bu beyit a.g.e’de 71. beyittir.

⁴⁷⁷ Bu beyit a.g.e’de 72. beyittir.

⁴⁷⁸ Bu beyit a.g.e’de 72. beyittir.

⁴⁷⁹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁴⁸⁰ Bu beyit a.g.e’de 73. beyittir.

⁴⁸¹ Bu beyit a.g.e’de 74. beyittir.

⁴⁸² kebāb: şarāb **B.** / Bu beyit a.g.e’de 75. beyittir.

⁴⁸³ Bu beyit a.g.e’de 76. beyittir.

- İnlemez ortada kimse neyden⁴⁸⁴ ğayrı⁴⁸⁵
67. Gördi bu miĝlaṭayı⁴⁸⁶ çün o perī
Duydı dolāb idigün döndi geri⁴⁸⁷
68. Kırtulup dā 'ireden çün pergār
Cedvel-āsā çizeyim şandı kenār⁴⁸⁸
69. Ardına düşdi biri zelle mişāl
Halka-i bezme çevirdi fi'l-hāl⁴⁸⁹
70. Āh idüp hūrdeyi duydı cānān
Şanma kākül başına kopdı tūmān⁴⁹⁰
71. Anladı dā 'ireden dolābı
Def gibi kızdı ruḡ-ı pūr-tābı⁴⁹¹
72. O şūrāhī gibi ser-keş çeledi
Boĝazı virdi ele⁴⁹² şīşe gibi⁴⁹³
73. Zīr ü bālāya baķup ol kürek
N'eylesün yir pek idi gök yüksek⁴⁹⁴
74. İdüben āḡir elif-i kıddini lām
Egilüp virdi ol eşḡāşa selām⁴⁹⁵
75. Bir hoş-āmedle idüp istīnās
şadr-ı şafāya iclās⁴⁹⁶
76. Yürüsün sāĝar-ı sīmīn ' araķ
Aķ Deñiz zevraķıdur kullanacak⁴⁹⁷
77. ' Araķ ü bādeye beñzer yoķdur

⁴⁸⁴ ortada kimse neyden: ortada neyden **B.** / Vezin aksamaktadır.

⁴⁸⁵ Bu beyit a.g.e'de 77. beyittir

⁴⁸⁶ miĝlaṭayı: dā 'ireyi **B.**

⁴⁸⁷ Bu beyit a.g.e'de 78. beyittir.

⁴⁸⁸ Bu beyit a.g.e'de 79. beyittir.

⁴⁸⁹ Bu beyit a.g.e'de 80. beyittir.

⁴⁹⁰ Bu beyit a.g.e'de 81. beyittir.

⁴⁹¹ Bu beyit a.g.e'de 82. beyittir.

⁴⁹² Boĝazı virdi ele: Alıverdi boĝazı **B.**

⁴⁹³ Bu beyit a.g.e'de 84. beyittir

⁴⁹⁴ Bu beyit a.g.e'de 83. beyittir.

⁴⁹⁵ Bu beyit a.g.e'de 85. beyittir.

⁴⁹⁶ Bu beyit a.g.e'de 87. beyittir.

⁴⁹⁷ Bu beyit a.g.e'de 89. beyittir.

Ak çeşmeyle kızıl muşlukdur⁴⁹⁸

[22b]

72⁴⁹⁹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

MÜFRED-İ BERBER

1. Tîğ-i miñnet cānuma kār eyledi ey bağı taş
‘ Aşkına Selmān-ı pākūñ gel beni eyle tırāş

Velehu Berber-nāme

78. İtdi çeş-hāne kadehlerden nūş
Aldıyı altı o oldu āfet med-hūş⁵⁰⁰
79. Sākī-i maştaba ayak toladı
Ya' nī ol tāze nihāli⁵⁰¹ şuladı⁵⁰²
80. Töluya tıtdılar erbāb-ı dālāl
Mest olup düşdi yire sāye-mişāl⁵⁰³
81. Döşenüp ‘ arşa-yı ‘ işretde bisāt
Eşkıyā zümresine çıkdı sımāt⁵⁰⁴
82. Kırdu ‘ işret-gehī bir nice pelid
Çār-miñ üstüne bir cısr-i sefid⁵⁰⁵
83. Eyleyüp bir iki pāy-zen mānca
Şaldılar Akpınara kanca⁵⁰⁶
84. Fülkesi şafha-i sımından ak

⁴⁹⁸ Bu beyit a.g.e’de 91. beyittir.

⁴⁹⁹ Müfredin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. (Bu müfred 75. şiirde “Beyit” başlığı altında tekrar yazılmıştır.) Bu beyit İznikli Vezni’nin “Gam-ı zülfiñ çekeyin her ne kadar müşkil ise/ Ölümüdür başa gösterme hatıñ eyle tırāş” beyitiyle benzerlik göstermektedir. **TN-3**, s. 400.

⁵⁰⁰ o oldu āfet med-hūş: ol āfet-i pür-hūş **B.** / Bu beyit a.g.e’de 92. beyittir.

⁵⁰¹ Ya' nī ol tāze nihāli: Nihāl nevresteyi didede **B.**

⁵⁰² Bu beyit a.g.e’de 93. beyittir.

⁵⁰³ Bu beyit a.g.e’de 94. beyittir.

⁵⁰⁴ Bu beyit a.g.e’de 95. beyittir.

⁵⁰⁵ Bu beyit a.g.e’de 101. beyittir.

⁵⁰⁶ Bu beyit a.g.e’de 100. beyittir.

- Şukka gül-berg ü sefid ü berrāk⁵⁰⁷
85. Eyleyüp⁵⁰⁸ halka miyānun teslīm
Ya' nī bel virmiş o bünyān-ı ' aẓīm⁵⁰⁹
86. Olıcağ kāmēti ham-geşte kemer
Cir idi cūy-ı murād üzre meger⁵¹⁰
87. Geçdi bir bir üzerinden eşrār
Şan çatal köprüdür aldı küffār⁵¹¹
88. Çaldı ses çıkmadı ol şahş-ı besim⁵¹²
Ṭabl-ı ' ayş-ı niye der-zīr-i kelim⁵¹³
89. Her gelen urdı birer yol gülle
Yedi yol ağzına döndi zülle⁵¹⁴
90. Açılup kâle-i ' ayş-ı hādīd
Çıkdı külçeyle tefāriğ-i ümīd⁵¹⁵

[23a]

73⁵¹⁶

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYİT

1. Ma' ārif olmayan dil-ber hemān hoş u şavtdur⁵¹⁷
Bağar şāhin gibi ammā haqīkatde şıgırcıkdur

74⁵¹⁸

DER EVŞĀF-I ZĀDEGĀN

⁵⁰⁷ Bu beyit a.g.e'de 102. beyittir.

⁵⁰⁸ Eyleyüp: Eylese/Tilese **B**.

⁵⁰⁹ Bu beyit a.g.e'de 103. beyittir.

⁵¹⁰ Bu beyit a.g.e'de 105. beyittir.

⁵¹¹ Bu beyit a.g.e'de 106. beyittir.

⁵¹² şahş-ı besim: şahş-ı le' im **B**.

⁵¹³ Bu beyit a.g.e'de 109. beyittir

⁵¹⁴ Bu beyit a.g.e'de 108. beyittir.

⁵¹⁵ Bu beyit a.g.e'de 110. beyittir.

⁵¹⁶ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵¹⁷ Vezin aksamaktadır.

⁵¹⁸ Bu şiirde günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ve bazı bilinmeyen çeşitli meslek grupları anlatılmaktadır. Beyitler, çeşitli divānlardan seçilerek "Der Evşâf-ı Zâdegân" başlığı altında verilmiştir. Çalışmamızda her bir beyit numaralandırılmış ve vezin değişikçe beyitin üzerine yazılmıştır.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. İķāmet eyleyüp ihlāş-ı mihrāb-ı mu' allāda
Bütün kendüsine uydırdı yārānı imām-zāde

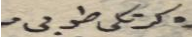
Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

2. Sende hātım oldı güzellik dir idüm dünyāda
Muşhaf-ı rüyını ' arz eylese hāfız-zāde
3. Cāmi' -i hüsünü zeyn itmek için dünyāda
Yağdı kandil-i dil-zārımı kayyim-zāde
4. Cāmi' -i sīnene ' uşşākı idüp āmāde
Arturur ķāmeti māhfilde mü 'ezzīn-zāde
5. Cihet-i vuşlatı maħlül olıcağ dünyāda
Kime ' arz eyler ' aceb kime müteveli-zāde
6. Ğayra ķul olmamağ için bu dili āzāde
Hüccet-i ' aşķını imzāladı ķādı-[zāde]
7. Eyleyüp maħkeme-i vuşlatına āmāde
' Aşķ ile itdi terāfu' beni muħzır-zāde

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

8. Yirinde müheyyā şābi āmāde
Eger lāzım ise ķanķār nazarda muħtesib-zāde

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

9. Çıķsun avāze-i hüsnum deyü bu esnāda
Çaldırur şablını ' aşķlara mehter-zāde⁵¹⁹

⁵¹⁹ Mehter: (Fars. mih "büyük"ten üstünlük eki-ter ile mih-ter "en büyük" mehter "en üst düzeydeki hizmet görevlisi; üst seviyedeki devlet adamlarına eşlik eden bando takımı")

a) Osmanlılar'da askerî mızıkı takımı, mehterhâne.

b) Bu takımda görevli er, mızıkı neferi.

c) (Tanzimat'tan önce) Bâbiâli çavuşu veya kavası.

10. Hüsüne itdi meh-i çārūbı ūftāde⁵²⁰
Yedi yaşında idi kullede dizdār-zāde

Velehu

11. Dāğdan sīnede pīr aqlar idüp āmāde
Aşdurur dilde ğamı ‘ aşık siyāhī-zāde⁵²¹
12. Cān u dil olmışıdı vaşlı için ğavgāda
Yapdı ma‘ kŭl ile bāzār miyāncı-zāde⁵²²
13. Hāşılı ‘ aşkuna kendüm olalı ūftāde
Hārman-ı şabrımı şavurdı şamancı-zāde
14. Şubha dek eyledigüm āh şeb-i yeldāda
Rāh-ı ‘ aşıkda kulağ tutmadı bekçi-zāde

[23b]

75⁵²³

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

BEYİT

1. Tīğ-i miñnet cānuma kār eyledi ey bağruma taş
‘ Aşkına Selmān-ı pākŭñ gel beni eyle tırāş

Velehu Zādegān

15. Geçmesün kimse kiriş yoğsa aña dünyāda
Penbeveş çerhe atar ‘ ömrüni ħallāç-zāde

d)Rütbe, nişan alanların veya daha yüksek bir memûriyete tâyin edilenlerin evlerine müjde götüren kimse, çaylak.

e)Yüksek rütbeli hizmetkâr.

f)Pâdişâhın, devlet adamlarının ve diğerk yüksek rütbeli kimselerin çadırlarını kurmak ve korumakla görevli olan hizmetkârlardan her biri.

g) At uşağı.

⁵²⁰ Vezin aksamaktadır.

⁵²¹ Siyâhî: Siyahla ilgili, siyah

a) Siyah tenli (kimse), zenci.

b) Osmanlı saray teşkilâtında zenci harem ağası.

⁵²² Meyancı-Miyancı: Bir işte araya giren, ara bulan kimse, aracı “miyancı, piyasayı kontrol altında tutan” (Y. Yücel, Es’ar Defteri 278.s.)

⁵²³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. (Bu beyit 72. şiirde “Müfred-i Berber” başlığı altında tekrar yazılmıştır.)

16. Dağı kütluğda iken olmuş idüm dil-dāde
Bizi şaşırđı şancıyla tūfengci-zāde⁵²⁴
17. Hān u mānı dil-i hicr āteşine yandurdı
İtmedi maḥrem-i vuşlat bizi ḥāncı-zāde
18. Terligin seyr idüp öpdüm ayağun tenhāda
Şatdı şavurdı beni mestdür çü haffāf-zāde
19. O güzel gözlerine oldı gönül üftāde
Yüzimüş çarasına bakma kömürcü-zāde
20. O leb-i şirini şordum bu gice tenhāda
Çande gitdi ‘acabā deyu şekerci-zāde
21. Çehre-i zerde numüne getürün yārāne
Çıymasun söyle bu cāğ ile tütüncü-zāde
22. Hāy meded şem‘ -i ruḥum söndi çü tenhāda
Yanarağ geldi bu şeb meclise mumcı-zāde
23. İşe girmek dilese şalvārun ider āmāde
Dönmesiyle çıkarur kiri çalaycı-zāde⁵²⁵
24. Leb-i deryāya götür çayığın it āmāde
Hele bir yol binelüm saña çayıççı-zāde
25. Olmadan taht-ı revāna gire mi āmāde
Meş‘ ale-i ‘aşğ ile yaçdı beni ‘akkām-zāde⁵²⁶
26. Saña biğ ‘avn ile yem dökerek tenhāda
Pek dağık işler ider ‘āşığa uncı-zāde

⁵²⁴ Tūfekçi-Tūfençci: Tūfek yapan ve tāmir eden usta. Saray muḥāfızı, saraylarda vazife gören silāhlı memur, tūfengî./ Vezin aksamaktadır.

⁵²⁵ Kalaycı: Kalay yapan kimse. Kalaycılık; bakırların ortaya çıktıktan sonra bir nevi bakırı tamamlama adına doğmuş bir meslek dalıdır. Kullanılan bakır eşyalar zamanla tabaka tutar, bu tabaka ve oksitlerden bakır arındırıp herhangi bir zehirlenmeyi önlemek için doğan bir meslektir. Bakırın ısıtılıp nişadır tozuyla silindikten sonra kurşun gibi yumuşak metallarla kaplanması işlemidir.

⁵²⁶ Akkām: a) Deveci, deve ile yük taşıyan kimse.

b) Osmanlı Devleti’nde her yıl Mekke ve Medine’ye gönderilen âdat, bahşış ve hediyeleri götürmek için düzenlenen sürre alayında hizmetçilik yapan Hicazlı, Şamlı, Halepli Araplar [Bunlar fakir hac yolcuları olup İstanbul mahallelerini dolaşır, dümbelek çalıp oynayarak, duâlar okuyarak sadaka toplarlardı. Halk arasında bunlara “hakkām” denilirdi]

c) Osmanlı ordusunda vezir ve diğere devlet adamlarına âit büyük çadırları kurmak, kaldırmak ve korumakla görevli kimseler, çadır mehterleri.

[24a]

76⁵²⁷

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

ĞAZEL-İ VEHBİ

1. Ol berbere 'uşşāk tırāş olmağa üşdi
Gör sende gönül kayd-ı şirin iş başa düşdi

Velehu Zādegān

Müctes

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

27. Dilerse girmek eger kaçır-ı behişt-ābāde
Gönül sarayını yapsun keresteci-zāde

Remel

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

28. Varaç-ı mühri o meh doğradı virdi bāde
Oydı miqrāş-ı gam ile beni fahrī-zāde
29. Bize va' d itmiş iken gayra olur āmāde
Daldan dala қondı şimdi ebābil-zāde⁵²⁸

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

30. Miy'ārını nāqış göricek қadr-i nihāde
Eksiklice tartışıldı biraz vezneci-zāde⁵²⁹

Hezec

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

31. Olur la' l-i nemek-riz beni şem iden ser-āzāde
Şadā hāsırına keskin devādur sirkeci-zāde

⁵²⁷ Seyyid Vehbî D., G. 261 (7 Beyit), s. 677. (Bu beyit memuada iki kere yazılmıştır. “70 numaralı şiir”)

⁵²⁸ Vezin aksamaktadır.

⁵²⁹ Vezneci: Tartı âleti yapıp satan kimse. (İstanbul’da Vezneciler semtinin ismi burada tartı âleti yapıp satılmasından gelmiştir.) Ayrıca, günümüzde banka vb. gibi para çekip yatırılan yerlerde bulunan görevli.

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

32. Bu kadar nân u nemek yenmişken ortada
Bizi itmek dilerimş yine gör foğlacı-zāde⁵³⁰

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

33. Lebün öp bönlük itme ibtidāde
Girerse destüñe filcāncı-zāde⁵³¹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

34. Erimiş yāğ gibi dil ' aşkuñ ile āmāde
Bizi cevriñe şızardı ðele yāğcı-zāde
35. Hāyme-i vaşlunı ağıyāra idüp āmāde
Bizi açıkda ðodı āh çadırcı-zāde⁵³²
36. Tığ-ber keş geliver biz de olalum ābāde
Kılıcı bizde değer var ise seyfi-zāde⁵³³
37. Ğayre la' l-i lebüñi bize virürsin bāde
Kānı inşāf-ı mürüvvet a yoğurtcı-zāde
38. Nice ol gül bedene olmayalum dil-dāde
Vāķı' a derd-i serüm oldı karanfil-zāde
39. Tef-i ğam-ı hicr ile idüp dil-dāde⁵³⁴

⁵³⁰ Fodlacı: Hazıra konmayı seven kimse, beleşçi. Eskiden fodla denen imâret ekmeğini gezdiren dağıtın veya satan kimse. (Fodlaları da imâretlerde ekmeķçi Arnavutlar, küfelerle sırtlarına alırlar, ellerine de beş on tâne çıkarıp “fodlacı” diye bazı evlere bırakır geçer, yolda arzu edenlere de satarlardı.)/ Vezin aksamaktadır.

⁵³¹ Filcancı (Fincancı): Fincan vb. porselen veya cam eşyâ satan kimse.

⁵³² Çadırcı: Çadır yapan veya çadır satan kimse. Tarih, Yeniçeri ocağında çadır yapmakla görevli olanlara verilen isim.

⁵³³ Seyfi: a) Kılıçla veya askerlikle ilgili.

b) Kılıcı andıran, kılıç şeklinde olan.

Seyfi kolu: Fütüvvet teşkilâtında kendilerine kılıç verilen ve gerektiğinde düşmanla savaşacak şekilde hazırlanan bir kol. Seyfi külâh: Bâzı Mevlevîler'ce giyilmiş olan ve yukarıya doğru yassıldığı için kılıca benzetilen Mevlevî sikkesi: XVI. yüzyılda ana tarafından Mevlânâ soyundan gelen Dîvâne Mehmed Çelebi (Sultan Dîvânî) bâzı vakit bu şekilde sikke giyerdi. Mensupları da seyfi külâh giyerlerdi (Abdülbâki Gölpınarlı).

Seyfiyye: Seyfi kelimesinin tamlamalarda ortaya çıkan aynı mânâdaki müennes şeklidir.

⁵³⁴ Vezin aksamaktadır.

Uğramaz dā 'ire-i vuşlata çengī-zāde⁵³⁵

40. Tulusun içmege 'uşşāka bütün āmāde
Başdı hūbānı güzelligde kabağçı-zāde⁵³⁶

[24b]

77⁵³⁷

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYİT

1. Güzeşte fitne çü nev-resteye ta' līm-i cevri eyler
Ki ben üftādegāne şöyle eylerdüm zamānumda

Velehu Zādegān

41. Yüklödüp bār-ı gamuñ hep bu dil-i nā-şāde
Bizi eşek yirine kodı semerci-zāde
42. Atulur oğ gibi yābāna olan üftāde
Taş diker seni çeken sīneye oğcı-zāde⁵³⁸
43. Men keserken dilümüz şışesi bu esnāda
Yapdı dest-i kerem ile anı cāmcı-zāde
44. Kendi çoç başına kurbān olan 'aşıkların
Tığ-i hançer ile zebh eyledi kaşab-zāde

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

45. İtdi dil-i ser-keşte felekden de ziyāde
Döndürdi beni kendüye āhir dede-zāde⁵³⁹

⁵³⁵ Çengi: Çarpâre, def, zil veya kaşık çalarak oynayan oyuncu kadın, rakkāse.

⁵³⁶ Kabağçı: Kabak denen çalgıyı çalan kimse. (Eskiden sokaklarda kabak çalarak gezen ve sadaka toplayan Araplara denilen isimdir.)

Deniz terimi olarak, selāma alıştırma için asılı bir kabağa her önünden geçişte selām veren acemi deniz erlerine verilen isimdir.

⁵³⁷ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵³⁸ Okçu: Ok yapan ve satan kimse, ok ustası, tirger. Ok atmak sûretiyle okçuluk sporu yapan kimse, kemankeş, tirendaz. Tarih terimi olarak, ok atmakta usta savaşçı.

Okçubaşı: Pâdişah oklarını hazırlamakla görevli olan okçu. Eskiden "Ok Meydanı"nda okçulukla ilgili spor faaliyetleri yapılırdı. Günümüzdeki adı buradan gelmektedir.

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

46. Küşte-i ' aşkı olur hep urılan üftāde
Kırdı t̄āgūt kadar halkı mübārek-zāde
47. Beni leb-beste-i nāz iken idüp āmāde
Şimdi güller gibi açıldı çiçekçi-zāde
48. Hāşm-ı ağıyār ile da' vāmızı faşl itmek için
Beni ihzār u huzūr eyledi çavuş-zāde

Hezec

Me' ulü Me' fā' ilü Me' fā' ilü Fe' ulün

49. Var hālını ' arz eyle ki kayd eyleye şāyed
Ser defter-i ' uşşāķına rüz-nāmecî-zāde⁵⁴⁰

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

50. Dağı nev-reste iken itmiş idi üftāde
Şimdi dest-i ' ademe şaldı hamāmcı-zāde
51. Vaşlına naķd-i dili eyleyeli āmāde
Kodı bir şāl ile ' uşşāķın ' abācı-zāde⁵⁴¹
52. Zeyd ü ' Amr oldu henüz ' aşkı ile üftāde
Viridi fetvā-yı muḥabbet yine müftî-zāde

[25a]

78⁵⁴²

⁵³⁹ Dede: Torunu olan veya yaşı çok ilerlemiş ihtiyar erkek. Erkek isimlerinden sonra kullanılan unvan sözü

Mevlevîlik'te çilesini doldurmuş Mevlevî dervişlerine, diğer tarikatlarda, şeyh adayı durumundaki dervişlere, Bektaşîler'de ise eskiden baba yerine mürşide verilen isim ve ünvanıdır.

⁵⁴⁰ Ruznāmecî: Ruznāme tutan kimse, ruznamçeci. Ruznāne: Günlük gazete, Takvim, Gündem, Günlük hesapların yazıldığı gelir ve gider defteri, yevmiye defteri, Günlük olayların, hâtraların yazıldığı defter: I. Mahmud, III. Selim, IV. Mustafa ve II. Mahmud'a âit ruznāmeler ve Hızır İlyas Efendi'nin Letâif-i Enderun isimli matbû eseri gibi Osmanlı pâdişahlarının günlük hayatlarına ve bâzı vakāyie dâir tutulmuş vakāyināmeler bu cümledendir (İsmâil H. Uzunçarşılı)

⁵⁴¹ Abacı: Aba denen kumaşı yapan, bu kumaştan giyecek şeyler diken veya bunları satan kimselere verilen isimdir.

⁵⁴² **Sâbit D.**, Mü. 63, s. 413.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

MÜFRED-İ [ŞĀBĪT]

1. Gör[üp] nāf-ı beyāz-ı yārda bir hāl-i ' anber-bu
Nedür didüm göbek miski didi ol göz[leri] āhū

Velehu Zādegān

53. Kānu bez almağičün sūka varup āzāde
Vuşlatuñ itdi muḥayyer bize şūfçı-zāde⁵⁴³
54. Kaldırur beste-i dükkān emelüm āmāde
Açmadı kufl-ı der-i vaşlı çilingir-zāde⁵⁴⁴
55. Mūydan zerre eşer yoğ o ten-i bālāde
Ne ' aceb dirler ise nāmına debbāğ-zāde⁵⁴⁵
56. Oturup kādı gibi maḥkeme-i şuğrāde
' Aşğ ile hükm ider ' uşşāka nāib-zāde
57. Dağ delmede hem-pā oluruz Ferhāda
Vay hālūme kemerlerse subulucı-zāde⁵⁴⁶

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

58. Bir zamān olmuş idi dümbelegi āmāde
Şimdi egri bağar oldı bize neyzen-zāde⁵⁴⁷
59. İtdi ' uşşāklarınıñ kāmētüni ḥamdāde
Çilesüzce görünür çilleci yaycı-zāde
60. Diler eczā-yı cefā-yı nazara āmāde
Būy-ı vaşlunu koğutmaz bize ' aṭṭār-zāde

⁵⁴³ Sufçu: Yün, sof. Yün dokuma işini yapan kişi. Bu ismin (tasavvuf) sūf (yün)'den geldiğini söyleyenler vardır

⁵⁴⁴ Çilingir: Kilit, anahtar vb. ince demircilik işleri ve tāmirleri yapan usta.

⁵⁴⁵ Debbāğ: Deri terbiye eden kimse, tabak, sepici. Eski esnaf loncaları teşkilâtından her loncanın, o esnaf zümresi tarafından seçilen bir pirleri ve bir yiğitbaşları vardı. Debbāğlar pirlere ahibaba derlerdi. Resmî kayıtlarda da unvânı debbāğlar ahibabası diye yazılırdı (Reşat E. Koçu).

⁵⁴⁶ Bu beyitte vezin yoktur.

⁵⁴⁷ Neyzen-Nayzen: Ney çalan kimse, nâyî.

61. anlar aqlatmış iken aşıkına tenhāda
Bir tırāřına rızā virmedi berber-zāde
62. Tār-ı gīsūsuna bend oldu dil-i ūftāde
Mazhar-ı ařk-ı cūnūn itdi beni Őeyh-zāde

79⁵⁴⁸

Hezec

Me^ʿ ūlū Me^ʿ ā^ʿ ilū Me^ʿ ā^ʿ ilū Fe^ʿ ūlūn

IT A

1. Ey pertev-i ser-tāc-ı erāgān-ı ināyet
Őem^ʿ -i harem-i lu^ʿfuņa pervāne-hūcūmuz
2. Budur ğarazum Şem^ʿ dān ile ez-dil⁵⁴⁹
Her hı^ʒmetiņe ya^ʿ nī Şem^ʿ dān ile mumuz⁵⁵⁰

80⁵⁵¹

Muzāri^ʿ

Me^ʿ ūlū Fā^ʿ ilātū Me^ʿ ā^ʿ ilū Fā^ʿ ilūn

IT A

1. Ey zīb-i Şadr-ı ā^ʿıfet u mesned-i kerem
Bildūm cihānda derdūme dermān efendimūņ
2. İtdim hezār serim ile ben ref^ʿ -i arz-ı hāl
Mes^ʾelemūņ huřūline fermān efendimūņ

[25b]

81⁵⁵²

Hezec

Me^ʿ ūlū Me^ʿ ā^ʿ ilū Me^ʿ ā^ʿ ilū Fe^ʿ ūlūn

BEYİT

⁵⁴⁸ Kıtānın hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁴⁹ Vezin aksamaktadır.

⁵⁵⁰ Vezin aksamaktadır.

⁵⁵¹ Kıtānın hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁵² Beyitin hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1. Hāl-i ser-i ebrūsıña bir fitne-i nümā 'dur
Levh-i dilüme nokta-i perr-kār-i cefādur

82⁵⁵³

11'li hece ölçüsü (Destan)

DURÛB-İ EMSĀL-İ LEVNĪ

1. Tūt atalar sözin qalb-i selim ol
Gönül den gönüle yol var dimişler
Gider yavuzluğu[η] ṭab' -ı hālim ol
Şarb⁵⁵⁴ sirke qabına zarar dimişler
2. Çü[n] bildün alçağa akma[k]dadur şu
Kāmilün cāhile naşihati bu
‘ İkrārı[nı] bir eyle sen olma bed-hū⁵⁵⁵
Birdür ‘ ikrār ile imān dimişler
3. ‘ Ākıbet-endiş ol olma pek çāpuk⁵⁵⁶
Yetişmez mi saña bu numūnelik
Qaçan lorı quşu bulsa bir kemik
Evvel ölçer şonra yudar dimişler
4. Dilden ister isen gıll ü gış gide
Metā' -ı rāzuñı açma hāsıde
Qıyma müşteriye az al fā'ide
Alan da şatandan umar dimişler⁵⁵⁷
5. Çārsüy-ı dehirde çok tozlar⁵⁵⁸ kıpar
Ol vaḳti gözeden çok taḳye kıpar

⁵⁵³ Levnī, NŞR, s. 45-47.

⁵⁵⁴ Şarb: Serd L.

⁵⁵⁵ bir eyle sen olma bed hū: gözet olma ‘ abeş-gū L.

⁵⁵⁶ Bu bend a.g.e’ de bulunmamaktadır.

⁵⁵⁷ Bu bend a.g.e’ de 14. benddir.

⁵⁵⁸ çok tozlar: nice toz L.

Helâl-zâde gelür bāzārı yapar
Harām-zâde bāzār bozar dimişler⁵⁵⁹

6. Tama^ç hamını def^ç eyle erken
Elinden dir isen gitmesün⁵⁶⁰ dümen
Deve āhū gibi boynuz ararken⁵⁶¹
İki kulağından çıkar dimişler⁵⁶²

7. Her kâra⁵⁶³ uzatma elün etegün
Yelkovana döner āhir emegün
Nitekim şaşgını gölde⁵⁶⁴ ördegün
Başın qor da götin⁵⁶⁵ dalar dimişler⁵⁶⁶

[26a]

83⁵⁶⁷

Hezec

Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün Mefā^ç ilün

[BEYİT]

1. Cihāna meyl kılduqça saña kīnin ziyād eyler
Zamāne muhbedür^ç uşşāklarını nā-murād eyler

Velehu Emsāl

8. Baqmam bu^ç ālemün kesb-i kārına⁵⁶⁸
Bir nefesüm virmem cihān varına⁵⁶⁹
Bugünki fırsatı qoma⁵⁷⁰ yarına

⁵⁵⁹ Bu bend a.g.e' de 13. benddir.

⁵⁶⁰ Elinden dir isen gitmesün: Elimden çıkmasın dir-isen L.

⁵⁶¹ ararken: isterken L.

⁵⁶² Bu bend a.g.e' de 19. benddir.

⁵⁶³ kâra: yaña L.

⁵⁶⁴ şaşgını gölde: göllerde şaşkın L.

⁵⁶⁵ qor da götin: qor kıçından L.

⁵⁶⁶ Bu bend a.g.e' de 3. benddir.

⁵⁶⁷ Beyitin hangi saire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁶⁸ Baqmam bu^ç ālemün kesb-i kārına: Aldanma cihanın sakın varına L.

⁵⁶⁹ Bir nefesim virmem cihān varına: Düşmeyegör anın anın āh ü zarına L.

Yar yıkıldığı gün tozar dimişler⁵⁷¹

9. ‘Ādet budur ezel ü āzād⁵⁷²

Ƙul Ƙula sebebdür ey dil-i nā-şād

Bāy gedā hı̄zmet itmeden murād

Bal duğan parmağun yalar dimişler⁵⁷³

10. Aşaydum⁵⁷⁴ bu ‘arşada ben de bir Ƙoyun⁵⁷⁵

Meydān-ı hünerde sen de gel⁵⁷⁶ soyun

Felegün zorına kār itmez⁵⁷⁷ oyun

Ƙatı zor oyunı bozar dimişler⁵⁷⁸

11. ‘Irzıyle eşkıyā varamaz eve

Uşlu gez ki seni ‘āķiller seve

Bunda begüm at var itdün deve

Deveden de büyük fil var dimişler⁵⁷⁹

12. Ʀālib-i ma‘ rifet çekerse emek

Yögrük at arturur yemiñ giderek

Şā‘ ire ses ile sāz u söz gerek

Yalnız taş dīvār olmaz⁵⁸⁰ dimişler⁵⁸¹

13. Güneş balçığıla şıvanmaz ey dil

⁵⁷⁰ fırsatı Ƙoma: işini Ƙoyma L.

⁵⁷¹ Bu bend a.g.e’de 4. benddir.

⁵⁷² ‘Ādet budur ezel āzād: ‘Ādet-i Hāķķ budur ezel ü ābād L.

⁵⁷³ Bu bend, a.g.e.’de 15. Benddir.

⁵⁷⁴ Aşaydum bu ‘arşada ben de bir Ƙoyun: Ben de asdım bu arsaya bir Ƙoyun L.

⁵⁷⁵ Baķmam bu ‘ālemün kesb-i kārına: Aldanma cihanın sakın varına L.

⁵⁷⁶ sen de gel: gel sen de L.

⁵⁷⁷ kār itmez: dayanmaz L.

⁵⁷⁸ Bu bend a.g.e’de 5. benddir.

⁵⁷⁹ Bu bend a.g.e’de bulunmamaktadır.

⁵⁸⁰ dīvār olmaz: olmaz duvār L.

⁵⁸¹ Bu bend a.g.e’de 20. benddir.

Bî-zebānda olsa bellidür kāmîl
Kendiden ğayrısın⁵⁸² begenmez cāhil
Kendi çalar kendi oynar dimişler⁵⁸³

14. Gerçi çok cihānda boşa⁵⁸⁴ yilenler
Hāddin bilmeyenler kıanda bilenler⁵⁸⁵
Böyledür kâ‘ide⁵⁸⁶ tağdan gelenler
Bāğda olanları kıovar dimişler⁵⁸⁷

[26b]

84⁵⁸⁸

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

BEYT-İ YÜSRÎ

1. Kı’o dursun sīnede yāķūt-kabza-ı hançerün ey meh
Bilinsün taş diken menziliğe hātır-şikenlikde

Velehu Emsāl

15. Bir mürşid-i kāmîl⁵⁸⁹ bulmayanlara
Pīrlerün naşihatını almayanlara⁵⁹⁰
Sözünün şebātı⁵⁹¹ olmayanlara
Bir boş kile dipsiz⁵⁹² anbār dimişler⁵⁹³

⁵⁸² ğayrısın: ğayrıy L.

⁵⁸³ Bu bend a.g.e’de 19. benddir.

⁵⁸⁴ Gerçi çok cihānda boşa: çoktur bu ‘ālemde boşa L.

⁵⁸⁵ Hāddin bilmeyenler kıanda bilenler: Kıanda bilenler ile bilmeyenler L.

⁵⁸⁶ Böyledür kâ‘ide: Eskiden ādetdür L.

⁵⁸⁷ Bu bend a.g.e’de 7. benddir.

⁵⁸⁸ **TN-3**, s. 518. Bu beyit mecmuada “Beyt-i Necīb Efendi” başlığı altında bulunmaktadır.

⁵⁸⁹ Bir mürşid-i kāmîl: Mürşid-i kāmili L.

⁵⁹⁰ Pīrlerün naşihatını almayanlara: Pīrler naşihatın almayanlara L. (Bu dizenin hecesi bozuktur. **M.**)

⁵⁹¹ Sözünün şebātı: Sözünün işbātı L.

⁵⁹² Bir boş kile dipsiz: Bir dipsiz kile boş L.

⁵⁹³ Bu bend a.g.e’de 12. benddir.

16. Yüzüm yirde benüm hāk-ile yeksān
Serim ğavġāda dil ise perīṣān
Gözümde gördiġi cānāna ħayrān
Gönlüm ma^ç ṣūmdur umar dimiṣler⁵⁹⁴
17. Durur mı cān ü dil bus ü kināre⁵⁹⁵
Hicrān-ı ^ç aṣḡ-ıla dil pāre pāre⁵⁹⁶
Nem⁵⁹⁷ giderse gitsün viṣāl-i yāre
Ki yek ^ç arzu hezār⁵⁹⁸ dīnār dimiṣler⁵⁹⁹
18. Hele ġāfil me-bāṣ⁶⁰⁰ eṭrāfa baġın⁶⁰¹
Ḳarda gez izin belirdme ṣaġın⁶⁰²
Kūy-ı dil-ārāya eylerseṅ aġın⁶⁰³
İl ^ç ārifdür işüġ⁶⁰⁴ duyar dimiṣler⁶⁰⁵
19. Ḳīleyi irtikāb itme kıl ḫāzer
Disünler adıṅa⁶⁰⁶ bir er oġlu er
Sen iliġ ḳapusın ḳaḳarsan eger
İl de senüġ ḳapun ḳaḳar dimiṣler⁶⁰⁷
20. Didiler bu pendi ṣordumṣa kime
Ṭuz ekmek bilmeze müṣkilüġ dime

⁵⁹⁴ Bu bend a.g.e’de bulunmamaktadır.

⁵⁹⁵ Durur mı cān ü dil bus ü kināre: Takdīr-i Mevlā hep gelür ne çare L.

⁵⁹⁶ ^ç aṣḡ-ıla dil pāre pāre: ^ç aṣḡ-ıla pāre pāre L.

⁵⁹⁷ Nem: Ne L.

⁵⁹⁸ Ki yek ^ç arzu hezār: Yek vuṣlāt hezārān L.

⁵⁹⁹ Bu bend a.g.e’ de 23. benddir.

⁶⁰⁰ Hele ġāfil me-bāṣ: Zinhār ġāfil olma L.

⁶⁰¹ Bu dize a.g.e’ de 2. dizedir.

⁶⁰² gez izin belirdme ṣaġın: yürü izin beldirme ṣaġın L. /Bu dize a.g.e’de 3. dizedir.

⁶⁰³ Bu dize a.g.e’de 1. dizedir.

⁶⁰⁴ İl ^ç ārifdür işüġ: İl oġlu^ç ārifdür L.

⁶⁰⁵ Bu bend a.g.e’ de 23. benddir./

⁶⁰⁶ adıṅa: saṅa L.

⁶⁰⁷ Bu bend a.g.e’de 21. benddir.

Kül kömür ye nā-merd loḳmasun yime
Bir gün olur başa ḳaḳar dimişler⁶⁰⁸

21. Gerek şaḳī olsun gerekse sa‘id
Keremünden Kerīm eylemez ba‘id⁶⁰⁹
Devr-i felekden kesmezem ümīd⁶¹⁰
Gün doğmadan neler doğar dimişler⁶¹¹

[27a]

85⁶¹²

Hezec

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

BEYİT

1. Beni maḫrūm ider her demde ol nev-ḫat vişālünden
Diḡüz ol āfet-i cāna utanmaz mı şaḳalundan

Velehu Emsāl

22. **Levnī** naşīhati pīrlereün böyle
Ḍurūb-ı emşāli⁶¹³ nazm-ile söyle
Mīzān-ı hünerde⁶¹⁴ aḡırlıḳ eyle
Aḡır başşa yenli ḳalḳar⁶¹⁵ dimişler⁶¹⁶

86⁶¹⁷

Remel

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

⁶⁰⁸ Bu bend a.g.e’de 8. benddir.

⁶⁰⁹ Keremünden Kerīm eylemez ba‘id: Kerīm keremünden eylemez teb‘id **L**.

⁶¹⁰ Devr-i felekden kesmezem ümīd: Böyledür Mevlādan kesme sen ümīd **L**.

⁶¹¹ Bu bend a.g.e’de 24. benddir.

⁶¹² Beyitin hangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir. Bu beyite mecmuada iki kere yer verilmiştir. Diğeri “Beyt-i Nergiszāde” başlıḡı altında 46. şiiirdir.

⁶¹³ Ḍurūb-ı emsali: Ḍurūb-ı emsalden **L**.

⁶¹⁴ Mīzān-ı hünerde: Meydān-ı hünerde **L**.

⁶¹⁵ yenli ḳalḳar: yegni aḡar **L**.

⁶¹⁶ Bu bend a.g.e’de 25. benddir.

⁶¹⁷ **Sābit D.**, G. 97 (7 Beyit), s. 260.

GAZEL-İ [ŞĀBĪT]⁶¹⁸

1. ʿĀşıkun ʾıyynuna gırmezdi o şūḥ-ı rakḫāş
N'ışlesün şıḫleti var sâʿati delâlde gezer⁶¹⁹

87⁶²⁰

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

BEYİT

1. Bend-i şalvārın çözüp öpsem kes[i] nermîn n'ola
Yarma şeftälüsi bâğ-ı vuşlatuḡ ġāyet lezîz

88⁶²¹

MES'ELE

1. Cāhile mes'ele söylemek ḫimār boynuna incü taḫmağa beḡzer
2. Aḫmağa mes'ele söylemek şağır kulağına ebyāt oḫumağa
beḡzer
3. Şerîre mes'ele söylemek kıtʿa-ı tarîk eline kılıç virmege beḡzer
4. Ḥaḫḫı ḫabül itmeyen münkere mes'ele söylemek ḫınzır
bogazına cevāhir taḫmağa beḡzer
5. ʿĀlim ḫadri bilmeyene mes'ele söylemek kelb ağızına nebāt
virmege beḡzer
6. Telbîse mes'ele söylemek ḫırsuza yol göstermege beḡzer
7. ʿAvrata mes'ele söylemek ʿadü eline oḫ virmege beḡzer
8. Münāfıḫa mes'ele söylemek cāsüsa ḫaber virmege beḡzer
9. ʿİlmi olmayan ʿālime mes'ele söylemek güneşe ḫarşu mum
yaḫma[ğa] beḡzer
10. Ehl-i dünyāya mes'ele söylemek mezār taşına vaʿz itmeye
beḡzer

⁶¹⁸ Bu gazel mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

⁶¹⁹ delâlde gezer: dellâldedir **D**.

⁶²⁰ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶²¹ Bu bölümde atasözlerine yer verilmiştir.

11. Ehl-i āhrete mes'ele [söylemek] mariz devā itmege beñzer
12. Kağıya mes'ele söylemek ĥalt-ı kelām itmege beñzer
13. Ğaşşāla mes'ele söylemek kelbi lāşeden men' itmege beñzer
14. Tuz etmek haqqı bilmeyene mes'ele söylemek kendü eliyle
'ayālını teslim itmege beñzer
15. Haşūda mes'ele [söylemek] yılana dībā giydirmege beñzer
16. Bahile mes'ele söylemek iblisden imān ummağa beñzer
17. Beynamāza mes'ele söylemek yahūdīye islām 'arz itmege
beñzer
18. Maĥbūb dosta mes'ele söylemek aĥbāb u bā-şafāya şekkeri
ĥelvā yedirmege beñzer
19. Zen dosta mes'ele söylemek vākı' a görmege beñzer
20. Puşt oğlana mes'ele söylemek mālını deryāya atmağa beñzer
21. Kaĥbeye mes'ele söylemek kenife dībā döşemeye beñzer
22. Yüze döneje mes'ele söylemek kāfirlere şarāb virmege beñzer

[27b]

89⁶²²

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYT-İ [SIRRI]

1. Neden tā böyle incinmek⁶²³ dil-i şeydāya sulţānum
Nedür bā' iş bu deñlü tāze⁶²⁴ istiğnāya sulţānum

90⁶²⁵

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

GAZEL-İ BAĞDĀD-İ RŪĤĪ

1. Bī-'amel 'ilmile 'āmil⁶²⁶ geçinen cāhildür

⁶²² RŞ., s. 180.

⁶²³ Neden tā böyle incinmek: Nedür çok böyle incinmen RŞ.

⁶²⁴ tāze: nāz u RŞ.

⁶²⁵ RŪĤĪ D., G. 369 (9 Beyit), s. 551-552.

Kim ki hatt-ı ruḥ-ı ḥübānı oḡur kāmildür

2. “Yevme lā-yenfa‘ u māl[ün]”⁶²⁷ didi çün⁶²⁸ Mevlāmuz⁶²⁹
Bu sözi kim ki ta‘ aḡḡul ide ol ‘ aḡıldür
3. Dā’imā Ḥaḡḡa maḡabbet ider ol ḡāfildür⁶³⁰
“Men eḡabbe”⁶³¹ nüktesine çünki o da⁶³² ḡā‘ ildür⁶³³
4. Oḡumaḡla kiṣi fāzil⁶³⁴ mi olur lāvallah⁶³⁵
“Men ‘ aref”⁶³⁶ sırrına her kim ki irür fāzıldur⁶³⁷
5. Kimi zāhirde ider seyri kimi bātında⁶³⁸
Kiminüḡ meṣrebi⁶³⁹ deryā kiminüḡ sāḡıldür⁶⁴⁰
6. Sālikān-ı reh-i Ḥaḡḡ⁶⁴¹ cennete meyl itmezler
Neylesün cennet-i didāra o kim vāşıldur
7. Ṭotalum mümkin imiṣ devlet-i dūnyāya vuṣul⁶⁴²
‘ Āḡil olan nider ol devleti kim zā’ildür

⁶²⁶ ‘ āmil: kāmil **D.**

⁶²⁷ Şuara/88, “Evladın ve malın yarar sağlamadıḡı gün.”

⁶²⁸ didi çün: ki didi **D.**

⁶²⁹ Bu beyit a.g.e’de 3. beyittir.

⁶³⁰ ḡāfildür: kāmil kim **D.**/ Bu beyit a.g.e’de 4. beyittir.

⁶³¹ “Kiṣi sevdiḡi ile beraberdir.” hadisinden iktibas edilmiṣtir.

⁶³² “Men eḡabbe” nüktesine çünki o da: “Men eḡabbeḡaceren” nüktesine **D.**

⁶³³ Vezin aksamaktadır.

⁶³⁴ fāzil: kāmil **D.**

⁶³⁵ Bu beyit a.g.e’de 5. beyittir

⁶³⁶ “Nefsini bilen rabbini bilir.” hadisinden iktibas edilmiṣtir.

⁶³⁷ fāzıldur: kāmildür **D.**

⁶³⁸ Kimi zāhirde ider seyri kimi bātında: Kimi bātında ider seyri kimi zāhirde

⁶³⁹ meṣrebi: menzili **D.**

⁶⁴⁰ Bu beyit a.g.e’de 7. beyittir.

⁶⁴¹ Sālikān-ı reh-i Ḥaḡḡ: Sālikān-ı reh-ı ‘ aṣḡ **D.**

⁶⁴² Bu beyit a.g.e’de 8. beyittir.

8. Ma'rifet olmayıcağ bir kişide ey **Rūhī**
Cāhilūn başı göge irse yine cāhildür

91⁶⁴³

Hezec

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

NAZM⁶⁴⁴

1. Sīnem hedef-i nāvek-i müjgān iderin ben
Cevr oğlarına cānumı qurbān iderin ben
2. Şabr eyleyemem gonca gibi teng-dil olsam
Gül gibi hemān çāk-i girībān iderin ben

92⁶⁴⁵

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

KİT' A⁶⁴⁶

1. Dime yoğ feyz-i isti' dād sende
İdersen gerçi da' vā-yı muḥabbet
2. Bulutdan nem qapar gāyetde terdür
Kiyāh-ı ḥüsn-i şahrā-yı muḥabbet

93⁶⁴⁷

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

MÜFRED

1. Gerçi dir siz şehir içinde yoğdur İstānbūlumuz
Dursun İstānbūlunuz Bursa bizüm makbūlümüz

⁶⁴³ Nazmın hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁴⁴ Bu nazm mecmuada “kıt'a” olarak yazılmıştır.

⁶⁴⁵ Rubâin'in hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁴⁶ Bu kıt'a mecmuada “rubâî” olarak yazılmıştır.

⁶⁴⁷ Müfredin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

[28a]

94⁶⁴⁸

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

BEYİT

1. Öldürür nā-gāh birgün rüze-i firkat beni
İyd-ı vaşla bārī kurbān it be hey āftāb beni

95⁶⁴⁹

Hezec

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

TESDİS-İ YÜMNİ

I

1. Gül-zār-ı cihānda gül-i ra' nā mı bulunmaz
Efgān idici bir bülbül-i şeydā mı bulunmaz⁶⁵⁰
Serkeşlik ider serv ü dil-ārā mı bulunmaz
Seyr itmege bir özge temāşā mı bulunmaz
Ey dil saña bir dil-ber-i zībā mı bulunmaz
Derd ü elem miḥnet ü gāvğā mı bulunmaz

II

2. Bir zerre-i ser-keşte idüp mihr-i cemālī
Gül-ruḥlarını gösterüben eyledi alı
Yokdur saña cevri eylemeden gāyr-ı kemālī
Ġayrıya vefā eyleyene itme vişālī
Ey dil saña bir dil-ber-i zībā mı bulunmaz
Derd ü elem miḥnet ü gāvğā mı bulunmaz

III

3. Dünyāda giyüp eyñüje bir şāl-ı melāmet

⁶⁴⁸ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁴⁹ Bu Tesdîs, Yümnî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

⁶⁵⁰ Vezin aksamaktadır.

Vahdetde olup keşreti terk eyle be-ğāyet
Ağyār ile ālūde olup şāh-ı melāmet
Red eylesün ‘ıyd-ı qadīmīni nihāyet
Ey dil saña bir dil-ber-i zībā mı bulunmaz
Derd ü elem miñnet ü gavgā mı bulunmaz

IV

4. ‘Aşķ ile anıñ eylessem kat‘-ı ‘alāik
‘Uşşāk arasında benüm şıdķ ile fāik
Bir kerre vefā eylemedi şıdķuma lāik
Bend eyleyüben didi saña cümle ħalāik
Ey dil saña bir dil-ber-i zībā mı bulunmaz
Derd ü elem miñnet ü gavgā mı bulunmaz

V

5. **Yūmnī** ħulunı red ideli ol şeh-i ħübān
Esrār-ı ħam-ı ‘aşķ ile eyledi ħayrān
Her şām u seħerde idiben nāle vü efgān
Bu maṭla‘-i cān sözi oğur derd ile her ān
Ey dil saña bir dil-ber-i zībā mı bulunmaz
Derd ü elem miñnet ü gavgā mı bulunmaz

[28b]

96⁶⁵¹

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

ĠAZEL-İ [BĀĶİ]

1. Bildün mi sende kendünji ey bī-vefā nesin
Āşüb u dehr ü fitne-i devr ü zamānesin⁶⁵²

97⁶⁵³

⁶⁵¹ **Bâkî D.**,G. 382 (7 Beyit) s. 335. Bu beyit mecmuada iki kere yazılmıştır (141 numaralı şiir).

⁶⁵² Āşüb u dehr ü fitne-i devr ü zamānesün: Āşüb-ı āfet-i ü devr-i zamānesün **D.**

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

MÜSEDDES-İ 'ULVİ⁶⁵⁴

I

1. Kıl nazār hālūme ey kişver-i hūsnūñ şāhı
Gāh⁶⁵⁵ cevr eyler iseñ bāri esirge gāhı
Çoma tenhāda vü firķatde dil-i gümrāhı
İrmesün çarħa dilersen bu ġarībūñ āhı
Bezme gel bu gice ey ' ālem-i hūsnūñ māhı
Yoħsa yirden göge dek incinürüz vallāhi

II

2. Zūlmet-i firķate şalma dil-i gümrāhımızı⁶⁵⁶
Her dem irgürme meded göklere efgānımızı
Merħamet kılmaz isen bāri esirge gāhı⁶⁵⁷
' Arz-ı hūsn it görelüm şem' -i şeb-istānımızı
Bezme gel bu gice ey ' ālem-i hūsnūñ māhı
Yoħsa yirden göge dek incinürüz vallāhi

III

3. Gözyaşın bezm-i muħabbetde şarāb eyleyelüm
Nāle vü āhı o meclisde rebāb eyleyelüm
Ciger-i āteş-i şevķiñ le kebāb eyleyelüm
Mey-i la' lünle dil-i meş ü ħarāb eyleyelüm
Bezme gel bu gice ey ' ālem-i hūsnūñ māhı
Yoħsa yirden göge dek incinürüz vallāhi

IV⁶⁵⁸

4. Şeb-i ġamda şu ķadar derd ile āh eylemişüz
Yirleri gökleri hep dūd-ı siyāh eylemişüz

⁶⁵³ 'Ulvi D., Müs. 24 (6 Bend), s. 165-166.

⁶⁵⁴ Bu müseddes mecmuada "tesdīs" olarak yazılmıştır.

⁶⁵⁵ Gāh:Gāhı. D.

⁶⁵⁶ gümrāhımızı: nālānımızı. D.

⁶⁵⁷ esirge gāhı: gel al cānımızı. D.

⁶⁵⁸ Bu bend a.g.e'de V. benddir.

Nazaruñ yoğ bize bilsek ne günāh eylemişüz
Gerçi cān nağdini yoluñda tebāh eylemişüz
Bezme gel bu gice ey   alem-i ĥüsnüñ māhı
Yoğsa yirden göge dek incinürüz vallāhi

V⁶⁵⁹

5. Ėayrılarla nice bir cām-ı mey nüş idesün⁶⁶⁰
Cürr  aveş ĥāke şalup   Ulvıyi bī-hüş idesün
Nice bir řavm-i ĥasūduñ sözüni güş idesün
Nice bir eyledüğün   ahdı ferāmüş idesün
Bezme gel bu gice ey   alem-i ĥüsnüñ māhı
Yoğsa yirden göge dek incinürüz vallāhi

[29a]

98⁶⁶¹

Hezec

Mefā  ilün Mefā  ilün Fe  ulün

BEYİT

1. Demi ĥoř gör ki dehrüñ lā  neti var
Bu devrüñ dürlü dürlü şureti var

99⁶⁶²

Muzāri 

Mef  ulü Fā  ilātü Mefā  ilü Fā  ilün

TESDİS-İ ŞEVKİ

I

1. Őāhum gedā-yı   ařķ olalı pādiřāhlaruz
Küyunda zār ider dün ü gün bī-nevālaruz
Derd ü belā vü mihnet ile āřinālaruz
Yoluñda terk-i ser iderüz bī-riyālaruz
  Āřıķlaruz belā-zedeler mübtelālaruz

⁶⁵⁹ Bu bend a.g.e' de VI. benddir.

⁶⁶⁰ idesün: ideyün (redif aynı) D.

⁶⁶¹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁶² Bu Tesdīs, Edirneli Őevkī Divānı'nda bulunmamaktadır.

‘ Ālemde bir muḥabbete ḳalmıř gedālaruz

II

2. Fānī cihānda kimseye baş egmezüz řehā
Cān u göñülden eylemesüz terk-i māsivā
Dībā ḳabā yirine yeter bize bu riya
‘ Ařḳuñ yolunda cān u dili eylerüz hebā
‘ Āřıḳlaruz belā-zedeler mübtelālaruz⁶⁶³
‘ Ālemde bir muḥabbete ḳalmıř gedālaruz

III

3. Her bir ḥasīs-i pāyine şu gibi aḳmazuz
Dünyā hevesiyle dili oda yaḳmazuz
Ḥāk olsa düzde derd-ile dermāna yaḳmazuz
řāhum ölünce ‘ ařḳuñı elden yire ḳomazuz
‘ Āřıḳlaruz belā-zedeler-i mübtelālaruz
‘ Ālemde bir muḥabbete ḳalmıř gedālaruz

IV

4. Cāna cefā vücūduñ ile virmeyüp amān
Öldürmek ise istedigüñ ruḥumuz revān
‘ Ařḳuñ yolunda virmeyevüz şanma bizi cān
İşte ḳılıcuñ işte serüm eyle imtiḥān
‘ Āřıḳlaruz belā-zedeler mübtelālaruz
‘ Ālemde bir muḥabbete ḳalmıř gedālaruz

V

5. Yārüñ cefāsı baña vefādur sitem degül
Derd ü belāsı göñlüme her dem elem degül
Kindür ki cevri-i dil-bere diye kerem degül
Hicrān ilinde olsa da řevḳīye ğam degül
‘ Āřıḳlaruz belā-zedeler mübtelālaruz

⁶⁶³ Bu beyit Usulī Dīvānı’nda 42. gazelin matla beyitidir. “‘ Āvāreler felek-zedeler bī-nevālaruz
‘ Ālemde bir muḥabbet eşiri gedālaruz”

‘ Ālemde bir muḥabbete ḳalḿıḡ gedālaruz

[29b]

100⁶⁶⁴

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

BEYİT

1. Zāl-ı dünyā ile biz ülfete ḳāil degülüz
Ya‘ nī merdānelerüz ‘ avrete ḳāil degülüz

101⁶⁶⁵

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

TESDİS-İ TĀBİ

I

1. Yanalı āteş-i miḡnetde dil-i sūzānum
Ṭutalı gökyüzini derd-i dil-i nālānum
Sāḳi-i bezmün olup dīde-i ḡoş efşānum
Ġuşşa-ı derd ü ġam u hecr olalı yārānum⁶⁶⁶
Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger biryānum
Ḥāne-i dilde ḡayālün olalı mihmānum

II

2. Olalı cān u gönül āteş-i miḡnet[de] kebāb
Cāmlar dīdelerüm oldı ciger ḳan-ı şarāb⁶⁶⁷
Şeb-i hecründe senün girmeyeli dīdeme ḡvāb
Çeng olup ḳāmet-i hum-geşte-i vehm sīne rebāb
Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger biryānum
Ḥāne-i dilde ḡayālün olalı mihmānum

III

⁶⁶⁴ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁶⁵ TŞM., s. 74-75.

⁶⁶⁶ yārānum: dermānum TŞM.

⁶⁶⁷ ḳan-ı şarāb: ḡun-ı şarāb TŞM.

3. H̄asret-i la' lūñ ile d̄idelerüm h̄ūn olalı
Fikr-i h̄aṭṭuñla [senin] d̄idelerüm h̄ūn olalı⁶⁶⁸
Kūnc-i fūrkatde gōñül hecr ile maḥzūn olalı
Leyle-i zūlfūñ üm̄idi ile Mecnūn olalı
Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger biryānum
H̄āne-i dilde ḥayālūñ olalı mihmānum

IV

4. Şalalı cān evine āteş-i⁶⁶⁹ hicrān ile od
Āteş-i ḥasretle s̄inemi yaḫduḫça çü 'ūd
Çihre-i çarḥı siyāh eyleyeli dūd-ı kebūd
Bezm-i aḡyārda sen nāle⁶⁷⁰ kılduḫça sūrūd
Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger biryānum
H̄āne-i dilde ḥayālūñ olalı mihmānum

V

5. Cür' a-i cāmuñı aḡyār denī nūş ideli
Çekeli s̄ineñi pehlūya der-āḡūş ideli
Cām-ı hecrūñ içirüp **Tābī**-yi bī-hūş ideli
H̄ālet-i bāde-i ' aşḫuñ beni medhūş ideli
Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger biryānum
H̄āne-i dilde ḥayālūñ olalı mihmānum

[30a]

102⁶⁷¹

Hezec

Meḥ' ulū Meḥā' ilū Meḥā' ilū Fe' ulūn

ĠAZEL-İ RĀĠİB PAŞA⁶⁷²

1. Çün micmeremūñ neş'esi cām-ı meye beñzer
Baḫ sūziş-i taḫrīr ile ḥāmem neye benzer

⁶⁶⁸ [senin] d̄idelerim h̄ūn olalı: senūn hāl-i dige-gūn olalı **TŞM**.

⁶⁶⁹ Şalalı cān evine āteş-i: Yaḫalı cān evine şu' le-i **TŞM**.

⁶⁷⁰ nāle:nāz **TŞM**.

⁶⁷¹ **Rāġib Paşa D. G. 35 (5 Beyit), s. 227.**

⁶⁷² Bu gazel mecmuada “beyit” olarak yazılmıştır.

TESDİS-İ HAŞMET EFENDİ

I

1. Beni tenhâ koduñ ey âfet-i hūnī-meşreb
Şimdi kimler ile şöhet ideyüm leb-bâ-leb
Var mıdur sevdigüm ağuşuma senden enseb
Şarılup yatar iken sîne-be-sîne her şeb
Şimdi qurbānuñ olam söyle baña n'oldu sebeb
Āşinā-yı ezeliye bu teğāfül bu gāzab

II

2. Çeşümü gıbta-i seylābe-i Ceyhūn itdün
Dīdemi bezm-i gama sāğar-ı gül-gūn itdün
Sīnemi külhan-ı hasret dilimi hūn itdün
Meded ey kāfir-i tünd-hū beni mecnūn itdün
Şimdi qurbānuñ olam söyle baña n'oldu sebeb
Āşinā-yı ezeliye bu teğāfül bu gāzab

III

3. Āharin derdi ile nāle vü āh eylemedüm
Sensüz ey şūh bu 'ālemde günāh eylemedüm
Cebhe-i 'aşkumı yanuñda siyāh eylemedüm
İncinür[sün] deyu bir ferde nigāh eylemedüm
Şimdi qurbānuñ olam söyle baña n'oldu sebeb
Āşinā-yı ezeliye bu teğāfül bu gāzab

IV

4. Beni şad-pāre iden hecr-i müjeñdür böyle
Seni de haste iden sūz-ı dilümdür öyle

Gel de o başın iin **HaŐmeti** urbān eyle
Nemden āzūrdesiŐ ey once-dehānım syle
Şimdi urbānuŐ olam syle başa n'oldu sebab
ĀŐinā-yı ezeliye bu tegāfūl bu azab

104⁶⁷⁴

Remel

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

ĶİT' A⁶⁷⁵

1. Bir belā gelse başa hoŐdur Şabır eylemek
Līk derd ũstūne derd olur alursuŐ iŐtırāb
2. Biri budur kim ceza' ıldıŐa a[r]tar miŐnetūn
Bir belā-i miŐnet oldur kim alursun bī-Őevāb

[30b]

105⁶⁷⁶

Hezec

Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn

BEYİT

1. Aıl ul gibi meclisde ul-i Şirin-dehen syle
'Ayān ola dehānundan nice rāz-ı nihān syle

106⁶⁷⁷

Muzāri'

Mef' ũlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn

TESDİS-İ HAŞMET

I

1. Girmez bu deme uŐ-ı Őafāya⁶⁷⁸ Őadā-yı ney

⁶⁷⁴ Ķıt'anın hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁷⁵ Bu kıt'a mecmuada "rubāi'" olarak yazılmıştır.

⁶⁷⁶ Beyitin hangi Şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁶⁷⁷ **Haşmet D.**, Tes. 4 (4 Bend), s. 117-118

⁶⁷⁸ bu rūma uŐ Őafāya: smāh-ı cānuma meysiz **D.**

Men' itdi nūş-ı bādeyi Cem cāh-ı şāh key⁶⁷⁹
Lāyık mıdur ki aña yasağ ola tā-be-key⁶⁸⁰
Billāh çekilmez ola huşuşān rey⁶⁸¹
Humlar şikeste cām tehī yoğ vücūd-ı mey
İtdin eşir-i qahve bizi hey zamāne hey

II

2. Çekdi ayağı mey-kededen cümle mey-keşān
Şahbā-yı şevki dökdi bütün rind-i meşrebān
Bī-neş 'edür bu hāl ile gör ser-be ser⁶⁸²cihān
Āhir bu vaqt-i 'āleme gösterdi[mi]⁶⁸³ zamān
Humlar şikeste cām tehī yoğ vücūd-ı mey
İtdin eşir-i qahve bizi hey zamāne hey

III

3. Ol mest-i nāzım olmalıydı şimdi⁶⁸⁴ bade-ḡ'ār
Vuşlat ne mümkün olsa [bu] 'ālemde⁶⁸⁵ neş 'e-dār
Luţf itmeyüp de böyle kalur ise rüzgār
Bilmem ne güne şayd olur ol şūḡ-ı şivekār
Humlar şikeste cām tehī yoğ vücūd-ı mey
İtdin eşir-i qahve bizi hey zamāne hey

IV⁶⁸⁶

4. Afyon u berş qahveye dil oldu mübtelā⁶⁸⁷
Çekdirmede yubüsetini çerḡ-i bī-nevā
Def' -i ḡarāret itmege bir çāre bul baña⁶⁸⁸
Sākī neden ki başımıza geldi bu bel olmas⁶⁸⁹

⁶⁷⁹ Men' itdi nūş-ı bāde-yi Cem cāh-ı şāh key: Geçdi ḡarīm-i sīneye serdī-i fasl-ı dey **D**.

⁶⁸⁰ Lāyık mıdur ki aña yasağ ola tā-be-key: Bu rencişi-ı ḡumār u bu ḡamyāze tā-be-key **D**.

⁶⁸¹ Billāh çekilmez ola huşuşān rey: Pīr-i mugāna virmiş iken nağd-i cān-ı mey **D**. / Vezin aksamaktadır

⁶⁸² Ol mest-i nāzım olmalıydı şimdi: Söndü çerāğ-ı şu'le-ver-i neş 'e-i **D**.

⁶⁸³ Āhir bu vaqt-i 'āleme gösterdi[mi]: Bu tīre rūzu bizlere gösterdi mi **D**.

⁶⁸⁴ Bī-neş 'edür bu hāl ile gör ser-be ser: Mest-i şarāb-ı nahvetim olmazsa **D**.

⁶⁸⁵ Vuşlat ne mümkün olsa 'ālemde: İtmez dil-i fütādeyi lā'liyle

⁶⁸⁶ Bu bend a.g.e'de V. benddir.

⁶⁸⁷ qahveye dil oldu mübtelā: keyfine dil oldu āşinā **D**.

⁶⁸⁸ Bu beyit a.g.e'de V. bendin 4. dizesidir.

Humlar Őikeste cām tehī yođ vūcūd-ı mey
İtdin eşir-i şahve bizi hey zamāne hey

V⁶⁹⁰

5. Őadımız[u] da eyle ⁶⁹¹ dil-i pūr-derd zāhıde
Āyīn-i cem kendi telĥ oldu kā^c ide⁶⁹²
Raĥbet olur mı⁶⁹³ būse-i sīmīn sā^c ide
Hem-dem olursam ol būte **ĤaŐmet** ne⁶⁹⁴ fā^c ide
Humlar Őikeste tehī yođ vūcūd-ı mey
İtdin esīr şahra bizi hey zamāne hey

[31a]

107⁶⁹⁵

Remel

Fā^c ilātūn Fā^c ilātūn Fā^c ilātūn Fā^c ilūn

BEYİT

1. Ey perī-Őūret beni dīvāne kılduĥ ^c āķıbet
Dāstānım ^c āleme efsāne kılduĥ ^c āķıbet

108⁶⁹⁶

Hezec

Mefā^c ilūn Mefā^c ilūn Mefā^c ilūn Mefā^c ilūn

ĖAZEL-İ VECDİ TAĤMİS-İ ĤAŐMET EFENDİ

I

1. ViŐāle bā^c iŐ olsa āh-ı āteŐ-zād ķābildūr
Fiĥānı perde perde eylemek mūjdād ķābildūr

⁶⁸⁹ Bu beyit a.g.e’de yoktur. V. bendde 3. dize ‘‘Dil Őerĥa-dār-ı hasret-i mey oldu sākīyā’’ olarak bulunmaktadır.

⁶⁹⁰ Bu bend a.g.e’de VI. benddir.

⁶⁹¹ Őadımız[u] da eyle: Var mūjde eyle ey **D**.

⁶⁹² Āyīn-i cem kendi telĥ oldu kā^c ide: Gelsin ısınsın ol gidi bu bezm-i bāride **D**. / Vezin aksamaktadır.

⁶⁹³ Raĥbet olur mı: FırŐat dūŐer mi **D**.

⁶⁹⁴ ne: ĥi **D**.

⁶⁹⁵ Beyitin hangi Şaire ait olduĥu tespit edilememiştir.

⁶⁹⁶ **ĤaŐmet D.**, Tah. 11 (8 Bend), s. 126-128.

Enīn ü nāle her dem ey şeh-i bī-dād kâbildür
Eger müstelzim-i ihsân ise feryād kâbildür
Kerem mebzûl olursa ‘ arz-ı isti‘ dād kâbildür

II

2. Cihānda olsa her gūşe tarab-gāh-ı dem-i ‘ işret
Yine peymāne-i leb-rīz-i şevke eylemem raġbet
Bulup zehr-ābe-i derd ü elemle başka keyfiyyet
Dil-i derd-āşinā cām-ı neşāta eylemez minnet
Ġubār-ı ġamla da bir lahza olmaġ şād-ı kâbildür

III

3. Gül-i bāġ-ı ümīdüm serdi-i hicrān ile şolsa
Riyāz-ı hātırum hār u has-ı ekdār ile tolsa
Vücūdum mū-be-mū ġasm-āşinā-yı nīş-i cevri olsa
Rızā yoġ intikāma mezheb-i ‘ uşşāġda yoġsa
Bir āh ile cihānı eylemek ber-bād kâbildür

IV

4. O şīrīnüm baġa icrā-yı cūy-ı vaşla açşa fem
Meded-ķārī-i ġayre nīm nigāh-ı iltifāt itmem
Ĥamīr-i fıtratumda ġayret olmış şöyle kim müdġam
Ben itsem bī-sütūna himmet itmem tīşe-i maġrem
Ĥuşūsā tab‘ -ı çālākūñ ide imdād kâbildür

V⁶⁹⁷

5. Revādur mazhar-ı luţf-ı şehen-şāh-ı zamān olsa
Bulur nazmum revācın ķasīd-i sūķ-ı beyān olsa
Ĥuşūsā naķd-i rengīn-mekārim der-miyān olsa
Sözi siġr itmek āsān raġbet-i şāh-ı cihān olsa

[31b]

109⁶⁹⁸

Remel

⁶⁹⁷ Bu bend a.g.e’ de VI. benddir.

⁶⁹⁸ Beyitin hangi şaire ait olduġu tespit edilememiştir.

BEYİT

1. İztirāb-ı halk ile beyhūde gavgādur sebab
Dünyāda āsāyişe ancak müdārādur sebab

Velehu [Taḥmīs V]

Sitāyişde kemāl-i nazm-ı sihr-icād kâbildür

VI⁶⁹⁹

6. Ḥudāvend-i yegāne cem' idüp şinf-ı kemālâtı
Rehîn-i şive-i imāsıdur halkun murādâtı
Cemāl-efrüz-ı rüy-ı şahid-i şevk ola kerâtı⁷⁰⁰
' Aceb fihrist-i eşnâf-ı keremdür nüşâ-i zâtı
Dimem ebvâb-ı luḫf u himmetün ta' dād kâbildür

VII⁷⁰¹

7. Felâḫün-ı zamāndur re'y-i pâki olsa feyz-āver
Ḥabâb-ı bahri fânüs-ı çerâğ-ı şu' le-dâr iyer
Nigîn-i zâtı faşş-ı taḫta yâ Rabb vire dâ'im fer
Görüp müşkil-pesendân-ı cihân tedbîr ü re'yün der
Bu derk ü fehm ile cem' iyyet-i ezdād kâbildür

110⁷⁰²

Müctes

Mefâ'ilün Fe'ilātün Mefâ'ilün Fe'ilün

[GAZEL-İ ŞÂBİT]

1. Bırakmam ey gam-ı dil-ber seni ben ölsem de
Naşib olursa senünle mezâra dek giderüz

⁶⁹⁹ Bu bend a.g.e'de VII. benddir.

⁷⁰⁰ ola kerâtı: oldu mir'âtı **D**.

⁷⁰¹ Bu bend, a.g.e'de VIII. benddir.

⁷⁰² Gazelin beyitleri eksiktir. Bu gazelin makta beyitinde "Şâbit" mahlası bulunmakta ancak şiir, Şâbit Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

2. Sitānbul olmaz ise ben faķire cāy-ı karar
Bir iki elebi ile Üsküdera dek giderüz
3. Beyāz gerdeni ümmīdi ile ey **Şābit**
Hudā virürse eger Akħişāra dek giderüz

111⁷⁰³

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

[GAZEL]

1. Bezm ehline sāķi bugün āmāde mi geldün
Ya mey-i adeh bāde hemān sāde mi geldün
2. Keyfiyet-i mey sende zuhūr eyledi bilmem
İşveyle meyün neş'esin icada mı geldün
3. Eyyām-ı şebāb oldı telef bilmedüm aşlā
Rāģıb bu fenā mülkine rüyāda mı geldün

112⁷⁰⁴

Muzāri'

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

BEYİT

1. Oldı resīde tıģ-ı sitem üstühānuma
Ölsem bu derd ile acımam tatlı cānuma

[32a]

113⁷⁰⁵

⁷⁰³ Gazelin beyitleri eksiktir. Bu gazelin makta beyitinde "Rāģıb" mahlası bulunmakta ancak şiir, Rāģıb Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

⁷⁰⁴ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷⁰⁵ FM., s. 848.

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ ilātü Mef‘āilü Fā‘ ilün

BEYT-İ [ŞĀHĪB]

1. Şanmañ ĩumāş-ı ĩüsne ĩağ-ı nev ziyān virür
Cedvel-keşide Muşhafa benzer ki şān virür

114⁷⁰⁶

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ ilātü Mef‘āilü Fā‘ ilün

ĖAZEL-İ NĀBĪ TAĖMĪS-İ RĀĖIB PAŞA

I

1. Sermāye-i sa‘ ādet-i çerĥ aĥterümdedür
Perr-i ĩümā-yı devleti tĀc-ı serümdedür
Aşā-yı⁷⁰⁷ feyz-i ni‘ met-i [Ėağ] peykerümdedür
Mevc-i murād bāde-i cān-perverümdedür
Ėarf-i neşāğ zĭr-i leb-i sāğarumdadur

II

2. ‘ Anğā-yı nāz-perver-i evc-i ĩanā‘ atüm
Ėāvūs-ı ĥoş-hırām-ı ĥıyābān-ı naĥvetüm
Şunğār-ı pür-füru-şiken-i nesr-i ĥişsetüm
Bāz-i şikār-gĭr-i çerā-gāh-ı himmetüm
Kām-ı dü kevn cünbiş-i bāl ü perrimdedür

III

3. Geşğ eyledüm eğāşĭ-yi ağğār-ı ‘ ālemi
Taĥğĭğ ĩçün mebādĭ-yi edvār-ı ‘ ālemi
Derk eyledüm netāyic-i esrār-ı⁷⁰⁸ ‘ ālemi
Benden şoruğ ĥağāyĭk-ı esrār-ı ‘ ālemi
Te ‘lif-i rāz-nāme-i⁷⁰⁹ dehr ezberümdedür

⁷⁰⁶ Rāğĭb Paşa D., Tah. 2 (5Bend), s. 374-375.

⁷⁰⁷ Aşā-yı: Aşār-ı D.

⁷⁰⁸ esrār-ı: āşār-ı D.

IV

4. Rüşen degil mi dāğ-ı derūnumda tāb-ı yūh
Her bir nefesde itmede bir feyz-i nev sutūh
Mevķūf-ı cūnbiş-i lebūm āşār-ı şad-fütūh
Āhımdadur kilīd-i tılsımāt-ı genc-i rūh⁷¹⁰
Āb-ı hayāt lücce-i çeşm-i terümdedür

V

5. Dil-cū yeter hevāsı şafā-ħiz-ı ħāki pāk
Her naħl-bā[r]-ı neşvede mānend-i şāħ-ı tāk
Rāğīb ider ħayāl-i girībān-ı şabrı cāk
Nābī ider şukūfeler i dehri ıtır-nāk
Bāğ-ı behişt ħātır-ı nāzik-terümdedür

[32b]

115⁷¹¹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

[BEYİT]

1. Būse cer itdüm umardum kim çıķa ol şāh vire
Feth-i bāb olmadı gitdi ki yürü Allāh vire

116⁷¹²

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

TAHMİS-İ YÜMNİ

I

1. Benüm ı alemdede şimdi bağr-ı yanık gözleri pür-nem
Vücüdüm şehrini yire berāber eyledi ğam hem

⁷⁰⁹ rāz-nāme-i: rüz-nāme-i D.

⁷¹⁰ Vezin aksamaktadır.

⁷¹¹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷¹² Bu tahmîs, Yümnî mahlaslı şairlerin dîvânında bulunmamaktadır.

Dağı aḥvālümü izhār kılmadum olmışam ebsem⁷¹³
Mükedder ḥātırundan kılmadı bir kimse def -i ğam
Şafādan dem uran hem-demleri ehl-i riyā gördüm

II

2. Şu deñlü çekmesem cevır ü cefāyı ey felek senden
Uşandurdu beni derün ğamı bu cān ile tenden
Muḥabbet resmini ne dostdan görem ne düşmenden
Eger şu dāmenün tutdum revān döndürdi yüz menden
Ve ger gözğüden umdum şıdķ ʿ aks-ı müdde ʿ ā gördüm

III

3. O dem ki emr-i Ḥaķ ile bu ḥāk-i cisme cān girdi
Ĝam-ı ʿ ālem nişābından baña ol dem naşīb irdi
Ne deñlü var ise derdi cihānuñ başıma virdi
Ayaķ başdum reh-i ümmīde sergerdānlıķ el virdi
Emel-ser-riştesin tutdum elümde ejdehā gördüm

IV

4. Bu ʿ ömr-i nāzeninün ğerdeşidür çünki ğāyet tez
Er ol bu zāl-ı dünyādan gönül kıldur yüzünden bez
Saña her ne olursa ey dil anı sen özün den bez
Baña gösterdi devrān tīre bahtum gözğüsün yüz kez
Men-i [bed] baht aña her ğāh kim baķdum kıara gördüm

V

5. Muḥabbetden eşer olmayıcaķ ğeçdüm bu ʿ ālem den
Nifāķ u ba ʿ z olur zāhir temāmet şimdi ādemde[n]
İdüp kıt ʿ a-ı ʿ āķır **Yümmīyā** vallāhi bu ğamdan
Fuzūli ʿ ayb kıılma yüz çevirsem ehl-i ʿ ālem den
Neden kim her kime yüz tutdum andan [yüz] cefā gördüm

[33a]

117⁷¹⁴

⁷¹³ Vezin aksamaktadır.

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYT-İ [LEVHÎ]

1. Ğazeller gül gibi üşküftedir gülzâr-ı mecmû' a⁷¹⁵
Kaẓâ-yı nâhl-i güldür gül-bün-i eş'âr-ı mecmû' a⁷¹⁶

118⁷¹⁷

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

ĞAZEL-İ HAŞMET TAĦMİS-İ SÂLİK

I

1. Kenâr-ı sebze gülzâr-ı gördük dîdeler rüşen
Ħasenle ittiĦād-ı nârı gördük dîdeler rüşen
Niķâb-ı Ħüsnile dîdârı gördük dîdeler rüşen
Ħaṭ-ı nevle ruĦ-ı dil-dârı⁷¹⁸ gördük dîdeler rüşen
Mişâl-i mihr-i zerrîn-târı gördük dîdeler rüşen

II

2. Pezîrâ-yı küşâd it nükte-i melġûze-i hecri
Hezârân sâl' ad it müddet-i yek rûze-i hecri
Çeküp câm-ı vişâli raĦne-dâr it gûze-i hecri
Hele 'idüġ sa' id olsun gönül boz rûze-i hecri
Hilâl ebruvân-ı yârı gördük dîdeler rüşen

III

3. Yeter berk-efgen-i Ħâşâk şabr oldı gönül âhuġ
Ne Ħâcet olmaġa Ħasret-güzâr-ı Ħüsnî ol şâhuġ
Pes ol ebr-i siyehden⁷¹⁹ zâhir oldı mihr ü dil-Ħvânüġ

⁷¹⁴ TN-4., s. 221.

⁷¹⁵ gül gibi üşküftedir gülzâr-ı mecmû' a: gül gül olmuş gülbün-i eş'âr-ı mecmû' a TN-4.

⁷¹⁶ Kaẓâ-yı nâhl güldür gülbün eş'âr-ı mecmû' a: Nihâl-i gül varaklar şî'r-i gül gülzâr-ı mecmû' a TN-4.

⁷¹⁷ Kasımpaşalı Sâlik D., Tah. 4 (5 Bend), s. 585-586.

⁷¹⁸ dil-dârı: didarı D.

⁷¹⁹ Pes ol ebr-i siyehden: Pes-i ebr-i siyehden

Göründi gerden-i kâfûru semmûrundan ol mâhuḡ
Şeb içre şubḡ-ı pür-envârı gördük dîdeler rûşen

IV

4. Tutar nâlem mişâl-i na' ra-i mestâne âfâkî
N'ola yek-câm ile sîrâb idersem bezm-i eşvâkî
Mey-i eşk oldı âḡîr zehr-i mâr[1] ḡuşşa tiryâkî
Ḥayâl-i leblerünle dîdemi pür-ḡûn idüp sâkî
Bu ḡüne sâḡar-ı ser-şârı gördük dîdeler rûşen

V

5. O şühî çünki râm itdün füsûn-ı germ-i ülfetle
Sipîhr-i süz-nâk itmek ḡâcet âh-ı hasretle
Ḷ'o 'âlem **Sâlikâ** âzürde olsun dâḡ-ı ḡayretle
Der-âḡuş eyledükde yâri⁷²⁰ **Ḥaşmet** nâr-ı firḡatle
Tutuşmış dâmen-i aḡyârı gördük dîdeler rûşen

[33b]

119⁷²¹

Muzâri'

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

BEYÏT

1. Mest olsa yâr meclis-i meyde şeb-i vişâl
Şarılup miyânına bel bel baḡar mısun⁷²²

120⁷²³

Hezec

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

ĠAZEL-İ NÂBİ TAḤMÎS-İ RÂĠİB

I

1. Ne kütâḡî-yi himmetden ne nokşân-ı hünerdendür

⁷²⁰ eyledükde yâri: eyledükce yâr-i D.

⁷²¹ Beyitin hangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir.

⁷²² Vezin aksamaktadır.

⁷²³ **Râḡîb Paşa D.**, Tah. 2 (5Bend), s. 372-373.

Ne bî-mihri-yi ʔāʕ liden ne baht-ı bed-güherdendür
Ne ʕulvîden ne süflîden ne efrâd-ı beşerdendür
Ne sendendür ne bendendür ne çarh-ı kîne-verdendür
Bu derd-i ser humâr-ı neşve-i câm-ı kaderdendür

II

2. Olan âzürde hâtır devlet-i dūnân-ı ʕ âlemde
Olur mı ʔad-hamîde minnet-i ihsân-ı ʕ âlemde
Nemek-lîs olsa da dil şoḥbet-i ihvân-ı ʕ âlemde
Dehân-âlûde olmaz niʕ met-i elvân-ı ʕ âlemde
Dimâĝ-ı dilde lezzet hʕvân-ı yağmâ-yı seherdendür

III

3. Olurken her nigâhuḡ ʕ âşîḡa bir nâvek-i dil-düz
Dil-i aĝyâra döndi şimdi şastuḡ oldu bed-âmüz
Budur ammâ yine âyîn-i mihr ey mâh-ı bezm efrüz
Düşen saḡa teĝâfûl[dür] baḡa âh-ı teĝâfûl-süz
Degil senden şikâyet şekve âh-ı bî-esîrdendür

IV

4. Bir âh-ı şubḡ-gâhuḡla olur ken maḡşada vâşıl
Bu cünbişle saḡa ʕ özr ü kuşur itmek nice ḡâbil
Degüldür bî-sebeb dermândelikler böyle pâ-der-gil
Saḡa işbât-ı taḡşîr eylemek bî-vehdür ey dil
Bu taḡşîr-i eşer senden degüldür çeşm-i terdendür

[34a]

121⁷²⁴

Remel

Fâʕ ilâtün Fâʕ ilâtün Fâʕ ilâtün Fâʕ ilün

BEYÎT

1. Gönlümün âyînesinden gösterür didâr şîʕ r
Her nefes söyler zebânum aḡı tûḡvâr şîʕ r

⁷²⁴ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Velehu [Taḥmīs]

5. Bülend olmaḳdadur **Rāḡı̄b** hemīşe himmet-i ṭab‘ uḡ
Daḡı bālā[sı] mümkindür olursa raḡbet-i ṭab‘ uḡ
Müsellemdür egerçi ehl-i ṭab‘ a rikḳat-i ṭab‘ uḡ
Bu ta‘ bīrāt vūs‘ unda degüldür ḳuvvet-i ṭab‘ uḡ
Bu feyz-i ma‘ nevī **Nābī**ye mecrā-yı digerdendür

122⁷²⁵

Recez

Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün

[GAZEL-İ MUḤİBBİ]

- 1 Ol gözi āhū ol ruḡı meh-rū ḡāl-i siyeh-rū mäh-liḳādur
Fitne-i cāndur āb-ı revāndur dāḡ-ı nihāndur zıllı Ḥudādur
- 2 Ṭurra-i müşḡin ḡamze-i ḡünin ol dil-i miskin⁷²⁶ ol [leb-i] la‘ līn
Bend-i belādur ‘ ayn-ı ḳazādur derde devādur sengi ḡārādur⁷²⁷
- 3 Sākī-i ‘ ālem ‘ aşḳ-ıla ḡoş dem şād[i] vü ḡurrem vuşlat-ı hem-
dem
Al ele sāḡar ‘ aşıḳ-ı bī-ser ol leb-i aḡmer ḡoş ne şafādur
- 4 Zülf-i kemendün nergis-i mestün ‘ aşıḳa cevruḡ ḡāl-i siyāḡuḡ⁷²⁸
Mār-ı dü-tādur çeşm-i şiyādur ‘ ayn-ı vefādur ‘ anber-sādur

⁷²⁵ **Muhibbī D.**,G. (5 Beyit), I. C., s. 55. Bu gazel Muhibbī'nin "Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün Müfte‘ ilātün" veznini kullanarak yazdığı gazellerden olup bir dizede iki kere siyah iki kere kırmızı mürekkep (her tef' ile farklı) kullanılmıştır. Bu vezin edebiyatımızda çok kullanılmamıştır. Ancak iki tef' ileli biçimleri tercih edilmiştir.

⁷²⁶ dil-i miskin: dil-i sengin **D.**

⁷²⁷ derde devādur sengi ḡārādur: sengi ḡārādur derde devādur **D.**

⁷²⁸ ‘ aşıḳa cevruḡ ḡāl-i siyāḡuḡ: ‘ aşıḳa virdün zülf-i siyāḡuḡ **D.**

- 5 Tāli‘ -i meymūn ol ruḡ-i efzūn ḡāl-i digergūn bŭlbŭl-i maḡzŭn⁷²⁹
Dil-ber-i cānānı yaḡdı cihānı ōldi **Muḡibbī** ḡaṣd-ı fenādur

123⁷³⁰

Remel

Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilŭn

GAZEL-İ [UŞŪLİ]

1. Bir melek sevdŭm ki gŭrse ins ũ cān ḡayrān olur
Allāh Allāh ol perī peyker ne ḡŭb insān olur

124⁷³¹

Remel

Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilātŭn Fā‘ ilŭn

GAZEL-İ [NESİMİ]

1. Merḡabā ḡoṣ geldŭḡ ey rŭḡ-ı revānum merḡabā
Ey šeker-leb yār-i širin cān-ı cānum⁷³² merhaba

125⁷³³

Hezec

Mefā‘ ilŭn Mefā‘ ilŭn Mefā‘ ilŭn Mefā‘ ilŭn

BEYT-İ [ÇĀKİ]

1. ‘ Abā-yı hicr ile ōldŭm ‘ ināyet yoḡ mı hey zālīm
Bu zŭlme ḡāyet olmaz mı ‘ adālet yoḡ mı hey zālīm

126⁷³⁴

Remel

⁷²⁹ bŭlbŭl-i maḡzŭn: bŭlbŭl-i mecnŭn **D.**

⁷³⁰ **Usŭlŭ D.**, G. 21(7Beyit), s. 117.

⁷³¹ **Nesimī D.**, G. 7 (5 Beyit) s. 186.

⁷³² cān-ı cānum: lā-mekānum **D.**

⁷³³ **ÇŞ.**, s. 218. Bu beyit, mecmuanın 119a /253 numaralı gazelinin matla beyitidir.

⁷³⁴ Beyitin hangi šaire ait olduḡu tespit edilememištir.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

BEYİT

1. Nice bir virmeye el vuşlat-ı cānān nice bir
Nice bir yana firāḳ āteşine cān nice [bir]

[34b]

127⁷³⁵

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

[MÜFRED-İ ŞĀBĪT]

1. Cezb idüp zevraḳ-ı esmā ile ol fettānı
Ya vürüd iskelesine çekelüm pinhanı

128⁷³⁶

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

ĠAZEL-İ NĀBĪ TAḤMĪS-İ ḤAŞMET

I

1. Meş' al-i āhım olur şu' le ver inşāallāh
Rāh-ı maḳşūda delālet ider inşāallāh
Oluruz ḳāfile-bend-i zafer inşāallāh
Ḳalmadı rāh-ı ṭālebde ḥātır inşāallāh
İderüz kūy-ı murāda güzer⁷³⁷ inşāallāh

II

2. Ḥāb-ı ḡaflet olamaz dīde-i şa' ye ḥā' il
İnhilāl-i 'uḳadin gösterür emr-i müşkil
Nāhun-ı himmeti der-kār idince kāmīl
Hīç bir 'uḳde mi vardur ki açılmaz ey dil
Var iken elde niyāz-ı seher inşāallāh

⁷³⁵ Sabit D., Mü. 102, s. 631.

⁷³⁶ Haşmet D., s. Tah. 8 (7 Bend), 120-121.

⁷³⁷ güzer: sefer D.

III

3. Meded it kuvvet-i bāzūsuna āh u zārun
Çekmesün çille-i hicrānı dil-i ğam-ḥārun
Hedef-i buse olur sīnesi seyr it yārun
Dil-i sengi ne kadar saht ise de dil-dārun
Nāvek-i āhum olur kār-ger inşāallāh

IV⁷³⁸

4. Var mıdur dā'ire-i meclis-i 'işretde uşul
Gerdişi olmuş iken beste-i eydī-i vuşul
Mıhr-i iqbāli gözet olma bu devrāna melul
Çerḥiñ olmuş tūtalum devri ḥilāf-ı me'mul
Dem olur kāmımız üzre döner inşāallāh

V⁷³⁹

5. Dīde-düz olmadayuz şāh-reh-i aḥbāra
Yolladım bād-ı şabāyı da reh-i dil-dāra
Bend-i zūlfünde mi kaldı 'acabā bī-çāre
Peyk-i āhum gideli ḥayli zamāndur yāre

[35a]

129⁷⁴⁰

Hezec

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

MÜFRED-İ [ŞĀBĪT]⁷⁴¹

1. Bir yirde yatalum diyecek nāzı uzatdı
Yatmam didi⁷⁴² bir ḥayli inād eyledi yatdı

Velehu [Taḥmīs V]

Umarız kim getürür bir ḥaber inşāallāh

⁷³⁸ Bu bend a.g.e'de V. benddir.

⁷³⁹ Bu bend a.g.e'de VI. benddir.

⁷⁴⁰ **Sābit D.**, Müf. 99, s. 630.

⁷⁴¹ Bu müfred mecmuada "beyit" olarak yazılmıştır.

⁷⁴² yattum didi: yatmam diyu **D.**

VI⁷⁴³

6. Zîb-i âgûş-ı nigâh eyle ruḥ-ı pür-tâbı
Zîver-i şîşe-i şevḳ eyle gül-i şādâbı
Ḥaşmetüm dilde görür şüret-i âb u tâbı
Olsa bir kerre vezân bād-ı kerem ey Nâbî
Ḳomaz âyîne-i dilde keder inşâallâh

130⁷⁴⁴

Müctes

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

MÜSEDDES-İ 'ULVÎ⁷⁴⁵

I

1. Ne dilde zevḳ u sürür u ne cānda rāḫat var
Ne ṭālî' oldı müsâ' id ne başda devlet var
Ne kîsede zer ü sîm ü ne elde vüs' at var
Ne bende cevre taḫammül ne sende şefḳat var
[Ne ḫālüm aḫmağa ḳudret ne şabra ṭaḳât var]
[Efendüm ḫâl-i mükedder ziyāde ḫayret var]⁷⁴⁶

II

2. Ḥadeng-i ṭa' n-ı ḫasûda vücûdum oldı siper
Fırâḳ-ı yâr ile kân ağlamaḳdan⁷⁴⁷ dîde-i ter
Ġubâr-ı ğam göñül âyînesine virdi keder
Şafâ-yı ḫâṭır ile idemem cihāna nazar
[Ne ḫālüm aḫmağa ḳudret ne şabra ṭaḳât var]
Efendüm ḫâl-i mükedder ziyāde ḫayret var

III

⁷⁴³ Bu bend a.g.e'de VII. benddir.

⁷⁴⁴ **ULVÎ D.** s. Müs. 27 (5 Bend), 169-170.

⁷⁴⁵ Bu müseddes mecmuada "tahmis" başlığı altında 5. dize olmadan yazılmıştır. Mecmûada ilk bend TAḤMÎS-İ 'ULVÎ başlığından önce başlıksız olarak yazılmıştır.

⁷⁴⁶ Bu dize a.g.e'de 6. dize olarak bulunmaktadır. / Bu dize V bendde de aynı şekilde bulunmaktadır.)

⁷⁴⁷ ağlamaḳdan: ağlamaḳda **D.**

3. Ümîd-i vaşlıla çeşmüm h[ay]âl-i h^vâba düşdi⁷⁴⁸
Zamân-ı ‘ömr ise her lahẓada şitâba düşdi
Gehî seyâhate geh zühde geh şarâbe düşdi
Ten ıztırâb ile ƣaldı dil inƣilâba⁷⁴⁹ düşdi
[Ne hâlüm aňmağa ƣudret ne şabra taƣât var]
Efendüm hâl-i mükedder ziyâde hayret var

IV

4. Şu deňlü bî-kes ü zâram ki yâr-ı ğârum yoƣ
Ğamuñdan özge cihân içre ğam-küsârum yoƣ

[35b]

131⁷⁵⁰

Mef[‘]ülü Mefâ[‘]ilü Mefâ[‘]ilü Fe[‘]ülün

Hezec

BEYİT

1. Dil virmiş idüm bir yüzi gül-ruhları ala
Şaldı beni bir şüret ile âldan âla

Velehu [Müseddes IV]

Dükendi naƣd-i hayâtum elümde varum yoƣ
Hevâ-yı ‘aşƣ ile âvâreyüm ƣarârum yoƣ
[Ne hâlüm aňmağa ƣudret ne şabra taƣât var]
Efendüm hâl-i mükedder ziyâde hayret var

V

5. Sitekle geƣdi günüm cümle mâh ü sâlümden
Kime şikâyet idem bilmezüm melâlümden
Zamâne yüz çevirüp ‘Ulviyâ kemâlümden
Netice düşdi bu ğüftâr hasb-i hâlümden
[Ne hâlüm aňmağa ƣudret ne şabra taƣât var]

⁷⁴⁸ düşdi: düşüp **D.** (redifler aynı)

⁷⁴⁹ Ten ıztırâb ile ƣaldı dil inƣilâba: Ten inƣilâb ile ƣaldı dil ıztırâba **D.**

⁷⁵⁰ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Efendüm hâl-i mükedder ziyâde hayret var

132⁷⁵¹

Remel

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

ĞAZEL-İ LİSÂNİ

1. Dünyâda dost bulunmaz insâna aqçesiz⁷⁵²
Âşnâlık eylemez insâna bir cân aqçesiz
2. Tâlib olsañ bir şeye kim ihtiyâcuñ yoğ iken
Vüzerâlar böyle virmez saña fermân aqçesiz
3. Öyle buldum bu cihânı öldigün vaqit bile
Rûhın için oqumazlar saña Qurân aqçesiz
4. Ey **Lisânî** kimseye dime hâlüm şudur benüm⁷⁵³
Her ne istersen virür ol ganî sübhân aqçesiz
5. Ne bahtlu ol kişi kim dâ'im Hudâya hamd ide⁷⁵⁴
Giçine sulţân gibi dünyâda her ân aqçesiz

133⁷⁵⁵

Remel

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

NAZM⁷⁵⁶

1. İtdürür hande bu bezmün mey-i gül-fâm[1] baña
Gösterür rüy-ı şafâ âyine-i câmı baña

⁷⁵¹ Şairin divânına ulaşlamamıştır.

⁷⁵² Vezin aksamaktadır.

⁷⁵³ Vezin aksamaktadır.

⁷⁵⁴ Vezin aksamaktadır.

⁷⁵⁵ Nazmın hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷⁵⁶ Bu nazm mecmuada “kıt'a” olarak yazılmıştır.

2. Olmaz olmaz diyerek mīve-i gülzār-ı vişāl
Dil-berān eyledi ʿādet ʿā am-ı hāmı baḡa

[36a]

134⁷⁵⁷

Remel

Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilātün Fāʿ ilün

BEYİT

1. ʿĀşık oldum derdüme yokdur devā şimden girü
Günde biḡ kez olurum ben mübtelā şimden girü

135⁷⁵⁸

Remel

Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilātün Feʿ ilün

TAHMİS-İ FEYZİ

I

1. İhtiyār elde degil hūb-i cemā[li] severin
Nāz ile şalınan ol tāze nihāli severin
ʿİydımız ḡande gibi rüz-ı vişāli severin
İtse ol ḡonca-dehen ḡunc u delāli severin
Gözi elāda olan şīve vü ālı severin

II

2. Severin cāndan anuḡ aḡzı ḡaber virdüḡiḡün
Cān-nişār aḡa söz açdıḡça ḡüher virdüḡiḡün
Ṭūḡi-yi ʿā b-ı sūḡan-sāza şeker virdüḡiḡün
ḡırmen-ı ḡüsn-i cihān sözine fer virdüḡiḡün
Merdüm-i dīde gibi dāne-i ḡāli severin

III

3. Gün yüzi şevḡ-i ziyād itdi yine tāb-ı tenüm
Bunca dāḡ üzre gören penbe şanur pīrehenüm

⁷⁵⁷ Beyitin hangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir.

⁷⁵⁸ Feyzī mahlaslı şairlerin dīvānlarında bu tahmīs tespit edilememiştir.

Ser-te-ser dāğ-ı muḥabbetle pür oldı bedenüm
Süz-ı āhum felege irdi egerçi ki benüm
Ḳāmetüm ḥām iden ol ḳaşı ḥilāli severin

IV

4. Sākin-i kūy-ı ḥarābāta peyām ile gelür
‘Aḳlum alup benüm ol bāde vü cāmıyla gelür
Bize ol pīri muğāndan bu selāmıyla gelür
Gele dā’im ḥaber-i yār-ı kirāmıyla gelür
Gül-i ümīdüm açan bād-ı şimāli severin

V

5. Pādişehdür o güzel şehr-i melāḥat içre
Kimse mānend olamaz mülk-i leṭāfet içre
Ḳuliyum bende anuḡ mülk-i şadāḳat içre
Zü’l-fününüm bugün erbāb-ı belāgat içre
Diye ger **Feyzî** o şeh ehl-i kemāli severin

[36b]

136⁷⁵⁹

Remel

Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilātün Fe’ ilün

BEYT-İ [MEVLĀNĀ ḤASAN ÇELEBİ]

1. Nice taḫrīr ideyün⁷⁶⁰ vaşfını derd ü elemün
Bağrı yufḳa kāğıdın göz[ler]i yaşlu ḳalemün

137⁷⁶¹

Hezec

Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün

ĠAZEL-İ ‘AVNĪ TAḤMĪS-İ YAḤYĀ

⁷⁵⁹ HB.,s. 60.

⁷⁶⁰ ideyün: ideyim HB.

⁷⁶¹ Avnî ve Yahyâ mahlaslı şairlerin dîvânlarında bu tahmîs tespit edilememiştir

I

1. Açıldı zaḥm-ı sīnem
Zuhūr itdi derūnum āteş-i sūz-ı kelāmumdan
Bilindi sırr-ı mektūmum kemāl-i ihtirāmumdan
Tuyıldı rāz-ı pinhānum ziyāde iltiyāmumdan
Seni sevdüğim aḡlatdı tevāzu‘ yla selāmumdan

II

2. Beşāret var ise cān ile ol āyāt-ı ḥüsnünde
Tecellī nūridur raḡşān olan meşkāt-ı ḥüsnünde
Eşerler aḡlanur didārdan ravza-i ḥüsnünde
Vefā şüretlerin gördüm bugün mir ‘āt-ı ḥüsnünde
Şefā‘ at nūrı bırakursa n’ola fahrü’l-enāmumdan

III

3. Ḥalāş itdi muḡabbet ‘ālemi dünyāya raḡbetden
Bi-ḡamdi’llāh naşīb aldum ḡamuḡla cām-ı vaḡdetden
Eger mesrūrum esrār gele geçdüm bezm-i keşretten
Eger tadмага ‘aşḡunla uyandum ḡāb-ı ḡafletden
Murādum bu idi çoḡdan Ḥudā-yı lā-yenāmumdan

IV

4. Beni görüñce yollarda ıraḡlardan güzār eyler
Ne bir kez iltifāt ider ne bir dem i‘tibār eyler
Perī gibi nedendür bilsem adumdan firār eyler
Ġarīb oldıḡum içün adımı aḡmaḡa ‘ār eyler
Bu istiḡnālar umulmaz ol şāh-ı cihānumdan

V

5. Dirīḡā ‘Avnī-yi zāra o şāh-ı mülk-i istiḡnā
Nazar kılmaz ne deḡlü eylese feryād idüp şekvā
Aḡunçün ‘arzuḡāl-i pür-melālüm dinlemez aşlā
Aḡunçün oḡmaz eş‘ārumı cānānum ey **Yaḡyā**

Terahhüm eylemek lâzım gelür sūz-ı kelāmumdan

[37a]

138⁷⁶²

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

BEYİT

1. Nice kıansun Şu Őarāba sākī-i nāzük-mizāç
Eylemez çün āb ile bir yirde āteŐ imtizaç

139⁷⁶³

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

ĠAZEL-İ TAĤMİS-İ İŐĤĀĶ⁷⁶⁴

I

1. Nice bir cevrüŋ ile cāna cefā eyleyelüm
Olalum biz bize dirlikde devā eyleyelüm
Bend-i tenden çözelüm rüĥ-ı [...] eyleyelüm
Yolına sen Őanemüŋ cānı fedā eyleyelüm⁷⁶⁵
Duralum kıavlimüze ' ahde vefā eyleyelüm⁷⁶⁶

II

2. O mehüŋ rüz-ı vaŐlıŋı ĤaĶ bize ' aĥā rüzı kıla⁷⁶⁷
Derd-i bīmār-ı ĝam-ı ' aŐĶa devā rüzı kıla
Daĥı aĝyār-ı bed-endişe belā rüzı kıla
Sen cefā-kāra Ĥudā mihr [ü] vefā rüzı kıla⁷⁶⁸
Gel ki⁷⁶⁹ bu niyyete Őıdķile du' ā eyleyelüm⁷⁷⁰

⁷⁶² Beyitin hangi Şaire ait olduĝu tespit edilememiştir.

⁷⁶³ **İŐĤĀĶ Ćelebi D.**, G. 179 (5 Beyit),s. 168.

⁷⁶⁴ Bu Őiirde İŐĤĀĶ Ćelebi kendi gazeline tahmis yapmıŐtır.

⁷⁶⁵ Bu dize a.g.e.'de 179. Gazel 1a'dadır.

⁷⁶⁶ Bu dize a.g.e.'de 179. Gazel 1b'dedir.

⁷⁶⁷ Vezin aksamaktadır.

⁷⁶⁸ Bu dize a.g.e.'de 179. Gazel 2a'dadır.

⁷⁶⁹ Gel ki: Gele **D.**

⁷⁷⁰ Bu dize a.g.e.'de 179. Gazel 2b'dedir.

III

3. İçin ol muğbeçenüñ lā^ç l-i şarāb-ı nābın
Tağıdur cūş u hurūş ile halkuñ hā^vbın
Vir mey-hāne baña zāhide mescid bābın
Görmeyelden iki ay oldu kaşuñ mihrābın⁷⁷¹
Ol geçen vaqt namāzını każā eyleyelüm⁷⁷²

IV

4. Tağl-ı rihlet önüne gūş uralum işidelüm
‘Azimüm mülk-i beqādur bu fenādan gidelüm
Vuşlat-ı vaşl olalum cān-ı cihānı n’idelüm
Gel begüm gel dil ü cān naqdini teslīm idelüm⁷⁷³
Ölmeden borcumuzı saña edā eyleyelüm⁷⁷⁴

V

5. Ne mübārek olur ey ‘āşık gülden qademüñ⁷⁷⁵
Ertedi günden güne bende ğam u derd ü elemüñ⁷⁷⁶
Fevrī bezm-i ğam ile hoş dem olur ‘ıyş u demün
Kim baqar ni‘ mete pāyān mı var h^vān-ı ğamuñ⁷⁷⁷
Cümle ‘aşq ehline **İshāk** şalā eyleyelüm⁷⁷⁸

[37b]

140⁷⁷⁹

Muzāri‘

Mef^ç ūlü Fā^ç ilātü Mefā^ç ilü Fā^ç ilün

[ĠAZEL-İ BĀĶĪ]

1. Bildüñ mi sen de kendüñi ey bī-vefā nesin

⁷⁷¹ Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 4a’dadır.

⁷⁷² Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 4b’dedir.

⁷⁷³ Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 3a’dadır.

⁷⁷⁴ Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 3b’dedir.

⁷⁷⁵ Vezin aksamaktadır.

⁷⁷⁶ Vezin aksamaktadır.

⁷⁷⁷ Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 5a’dadır.

⁷⁷⁸ Bu dize a.g.e’de 179. Gazel 5b’dedir.

⁷⁷⁹ **Bâkî D.**, G. 382 (7 Beyit) s. 335. Bu beyit mecmuada iki kere yazılmıştır (96 numaralı şiir).

Āşüb-ı dehr ü fitne-i devr-i zamānesin⁷⁸⁰

141⁷⁸¹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

TAHMİS

I

1. Şimdi dergāh-ı mu' allāda olan devletlüler
Gel berü dirler eliñde nesne görseler eger
Ger tehī dest olsañ ammā her biri yüzün döner
Aķçeden hoş nesne yoķ bunlar ķatında mu' teber
Sīm ü zerdür maşlahat gören cihānda sīm ü zer

II

2. Ehl-i dīvān u ķuzātu cümle şāhib-salţanat
Birine ma' nī dimişlerdir birine ma' rifet
'Arz idüp bir şaĥşı aņunla ķılurlar terbiyet
Māl ile alunur oldı şimdi her cihet⁷⁸²
Sīm ü zerdür maşlahat gören cihānda sīm ü zer

III

3. Bir ķurı vādī imiş 'ālem iç[e]rürü 'adl ü dād
Ķadılık beylik کر dellāl elindedür mezād
Virmeyecek olamaz kimse cihānda ber-murād
Bitürür ķan işlerün dünyā to[lu] olsa fesād
Sīm ü zerdür maşlahat gören cihānda sīm ü zer

IV

4. Ne ķadar şāhib-kemāl olup faķir olsa ķişi
Kimse baķmaz yüzine ger göge irürse başı
Elde naķdi olanuñ geldügi gün biter işi

⁷⁸⁰ Āşüb-ı dehr ü fitne-i devr-i zamanesin: Āşüb-ı dehr ü āfet-i devr-i zamanesin D.

⁷⁸¹ Tahmîsin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷⁸² Vezin aksamaktadır.

Hak için hiç kimse iş görmez kaması
Sım ü zerdür maşlahat gören cihānda sım ü zer

[38a]

142⁷⁸³

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

GAZEL-İ [İSHĀK]

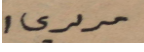
1. Va' de-i vaşla dilünden dil-berih lā gelmedi
Çok vefā şüretlerin gösterdi illā gelmedi

Velehu [Taḥmīs]

V

5. Her kimün varsañ kapisına tehī virmez vücūd
Yüziñe bakmaz cihānda biñ kez idersen sübūd
Bir zamāne kalmışuz virmez kemālün dağı sūd
Mañşibuñ a' lāların tersā dutar kimün mecūd
Sım ü zerdür maşlahat gören cihānda sım ü zer

VI

6. Hātem-i mühr-i Süleymān sikke-i 'Oşmānidür
Her kimün destinde olsa 'ālemün sulṭānidür
 ihyā iden 'ālemde rūḥ-ı şānidür
İş bitürmekde nazīri yok cihān fettānidür
Sım ü zerdür maşlahat gören cihānda sım ü zer

VII

7. Zāten idrāk iylemez kimisi paşadur gider
Ma' rifet yok zerrece kimisi ağadur gider
Kara cāhil kimi kādī adı mollādur gider
Zulm ü bid' at tıtdı dünyāyı temāşādur gider
Sım ü zerdür maşlahat gören cihānda sım ü zer

⁷⁸³ İshāk Çelebi D., G. 278 (7 Beyit), s. 305.

143⁷⁸⁴

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

ĞAZEL-İ 'UBEYDİ

1. Ayağum adım atmaz bir yire mey-ğāneden ğayrı
Dilüm⁷⁸⁵ bir nesne tutmaz sākiyā peymāneden ğayrı
2. oya ğavgāyı ey vā' iz ulağım nesne gūş itmez
Şürāhī ğulgulıyla⁷⁸⁶ na' ra-i mestāneden ğayrı
3. ' Aceb mi zāhidā ħūr-ı behište nāzır olmazsam
Gözüm⁷⁸⁷ hiç kimse görmez şahid-i kāşāneden ğayrı⁷⁸⁸
4. Nice rengin ü şirin olmasun ğüftār-ı dil-sūzum
Dilüm bir nesne zıkr itmez leb-i cānāneden ğayrı⁷⁸⁹
5. 'Ubeydīnün mekānını şorarsağ ey perī peyker
Yatağı yoğdur ol dīvānenün vīrāneden ğayrı

[38b]

144⁷⁹⁰

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

[BEYİT]

1. Ağız açmazsa her yirde şedefveş dil tehī şanma
Ma' ārif dūrlerini meclis-i ' irfān için şağlar

⁷⁸⁴ 'Ubeydī D., G. 318 (5 Beyit), s. 528-529.

⁷⁸⁵ Dilüm: Elüm D.

⁷⁸⁶ ğulgulıyla: ulğulıyla D.

⁷⁸⁷ Gözüm: Dilüm D.

⁷⁸⁸ Bu dize 4. beyitin 2. dizesidir.

⁷⁸⁹ Bu dize 3. beyitin 2. dizesidir.

⁷⁹⁰ Beyitin hangi şaire ait olduğı tespit edilememiştir.

145⁷⁹¹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

GAZEL-İ NAHİFİ TAHMİS-İ HAŞMET

I

1. Āteş-i 'aşk ile dil oldı heves-kār saña
Yanarağ yağılarağ didi dil-i zār saña
Zararum ne benüm ey şūh-ı sitem-kār saña
Mübtelā oldum ise 'aşk ile nā-çār saña
Neyledüm neyledüm ey dil-ber-i mekkār saña

II

2. Beni Mecnūn-reviş deşt-i beyābān itdüñ
Halka-i āhımı zencire-i efgān itdüñ
Yıkdıñ 'ālemde beni böyle perişān itdüñ
Dil-i mahzūnumu biñ cevr ile vīrān itdüñ
Kaldı hātırcıgım ey şūh-ı cefā-kār saña

III

3. Hecr-i la' liyle sirişkim Kızılıрмаğ olsun
Vaşlunı haтта rehın itdi yüzi ağ olsun
Tahta-i sinede ey dil bu da bir dāğ olsun
O cefā-cū bize yār olmaz ise sağ olsun
Hiç bulunmaz mı gönül dünyede bir yār saña

IV

4. Ney gibi nāle ider 'aşkuñ ile dāğ-ı zenān⁷⁹²
Olmada velvele-i āh ile dem-sāz-ı figān
Başamaz rāst reh-i vaşlıña pāy-ı imkān
'Ömri beyhüde geçer āh u figān ile hemān
Olmasun derd ile hiç kimse giriftār saña

⁷⁹¹ Haşmet D., s. Tah. 12 (5 Bend), 124-125.

⁷⁹² zenān: zeban D.

V

5. Naḥl-i nāzım gül-i zībā-yı ruḥuṅ ṣolmuş iken
Mīve-i ḥüsn ü melāḥat da tamām olmuş iken
Kendüne **Ḥaṣmet** şeydā gibi ḳul bulmuş iken⁷⁹³
Bilmedüṅ ḳadrüni ḥayfā ki eṣīr olmuş iken
Bu **Naḥīfi** gibi bir ‘ aşık-ı ḡam-ḥ‘ār ṣaṅa

[39a]

146⁷⁹⁴

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

[BEYT-İ SUBHİ]

1. Kime derdüm yanayın sīne-i suzānumdan
Kime ḳan ağlayayın dīde-i giryānumdan

147⁷⁹⁵

Hezec

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

TAḤMİS-İ ‘ ALİ

I⁷⁹⁶

1. Lebünden buse almak mürde cān bulmak ḳadar vardur
Saḳuṅ ḳoḳmaḳ ḥayāt-ı cāvidan bulmak ḳadar vardur
Miyānuṅ ḳoḳma ḳak genc-i nihān bulmak ḳadar vardur
Viṣālün cāna almak rāygān bulmak ḳadar vardur
Ne var bir himmet it şeydālar ol āṣārı görsünler

II⁷⁹⁷

2. Ruḥuṅ zülf içre⁷⁹⁸ gösterdüṅ ḳıyāmetden niṣānsun sen

⁷⁹³ Vezin aksamaktadır.

⁷⁹⁴ PBM., s. 1931.

⁷⁹⁵ Gelibolulu Âli D., Tah. 1 (5 Bend), s. 382-383.

⁷⁹⁶ Bu bend a.g.e’de II. benddir.

⁷⁹⁷ Bu bend a.g.e’de III. benddir.

Ser-ā-pā dehr-i vīrān eyleyen genc-i nihānsun sen
Günüñ mağribde doğmuş fitne-i aḥir zamānsun sen
Ne māhiyyetsün āyā ya neden nā mihribānsun sen
Müneccimler ҡosunlar ғayrı sen mekkārı görsünler

III⁷⁹⁹

3. Meger bir kāse içre⁸⁰⁰ misk-i terdür hıızr için cānı
Yaḥud mülk-i melāḥat şāhınuñ tūğ-ı perīşānı
Ƙonubdur⁸⁰¹ başuḡa yaḥud hümā-yı taḥt-ı⁸⁰² sulṭānı
İnanmaz görmeyen çāk başdan ey şūḥ-ı cihān anı
‘Araḡ-çinüñ çıkar ol ıurra-i ıarrārı görsünler

IV⁸⁰³

4. O mehr ü baḥt-ı ‘Alī gibi ғaddār olmaḡ istermiş
Kerem semtinden el çekmiş sitem-kār olmaḡ istermiş⁸⁰⁴
Ƙırup ‘aşıḡların cellād-ı hūn-ḡvār olmaḡ istermiş⁸⁰⁵
Muḥaşşal zulme meyl itmiş cefā-kār olmaḡ istermiş
Yitişsünler meded üftādeler yalvarı görsünler

V⁸⁰⁶

5. Süzüksün çeşm-i mestün devlet-i bīdārı görsünler
Bozılsun bend-i zülfün bendeler dīdārı görsünler

[39b]

148⁸⁰⁷

Remel

Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün

BEYİT

⁷⁹⁸ Ruḡuḡ zülf içre: Ƙadd-i bālāḡı **D.**

⁷⁹⁹ Bu bend a.g.e’de IV. benddir.

⁸⁰⁰ içre: pür **D.**

⁸⁰¹ Ƙonubdur: Ƙopandur **D.**

⁸⁰² taḥt-ı: baḥt-ı **D.**

⁸⁰³ Bu bend a.g.e’de V. benddir.

⁸⁰⁴ Bu dize a.g.e’de V/3. dizesidir.

⁸⁰⁵ Bu dize a.g.e’de V/2. dizesidir.

⁸⁰⁶ Bu bend a.g.e’de I. benddir.

⁸⁰⁷ Beyitin hangi şaire ait olduḡu tespit edilememiştir.

1. Şūfiyā şāfi dil olmazsañ şafā gelmez saña
Hod-nümāsın zevk-i pey'ām-ı Hudā gelmez saña

Velehu [Taḥmīs V]

Süzülsün⁸⁰⁸ dügmeler mi 'rāt-ı pür-envārı görsünler
Çıkar pīrāhenüñ tā kudret-i settārı görsünler
Meded rūḥ-ı muşavver niç'olurmuş bāri görsünler

149⁸⁰⁹

Remel

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

ĠAZEL-İ BĀĶĪ

1. Müje ḥaylin dizer ol ġamze-i fettān şaf şaf
Güyyā cenge ṭurur nīze-güzārān şaf şaf
2. Seni seyr itmek için reh-güzere-i gülşende
İki cānibde ṭurur serv-i ḥırāmān şaf şaf
3. Leşger-i eşk-i ferāvān ile ceng itmek için
Gönderür mevclerin lücce-i 'ummān şaf şaf
4. Cāmi' içre göre tā kimlere hem-zānūsın
Şekl-i şakkāda gezer dīde-i giryān şaf şaf
5. Gökde efġān iderek şanma geçer ḥayl-i küleng
Çekilür kūyuna murġān-ı dil ü cān şaf şaf
6. Ehl-i dil derd ü ġamuñ ni'etine müstaġrağ
Dizilürler keremüñ ḥ'ānına mihmān şaf şaf

⁸⁰⁸ Süzülsün: Çözilsün

⁸⁰⁹ Bāki D., G. 229 (9 Beyit), s. 241-242.

7. Kıadrüñi seng-i muřallāda bilüp ey **Bākī**
Tırup el bağlaya[lar] karřuņa yārān şaf şaf

150⁸¹⁰

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

[BEYİT]

1. Görđi ten şehrini ğam barānı vīrān eyledi
Hün-ı eşküm bir ğazel yağmurluğ iřsān eyledi

151⁸¹¹

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

NAZM⁸¹²

1. Hāk olan neyer kabāda ferī
Kim ğubār olsa gerek āhir seri
2. Aldanan dūnyā-yı dūnuđ eline
Serserīdür serserīdür serserī

152⁸¹³

Remel

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

ĞAZEL-İ [‘ĀLİ]⁸¹⁴

1. Nice bir nālān olam bülkül gibi⁸¹⁵ řād it beni
Künc-i ğam <da> maĥbūsiyam ey server⁸¹⁶ āzād it beni

⁸¹⁰ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸¹¹ Nazmın hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸¹² Bu nazm mecmuada “kıt’a” olarak yazılmıştır.

⁸¹³ **Gelibolulu Āli D.**, s. G. 1516 (5 beyit) , s. 1232.

⁸¹⁴ Bu ğazel mecmuada “kıt’a” olarak yazılmıştır.

⁸¹⁵ nālān olam bülkül gibi: bülkül gibi nālān olam **D.**

⁸¹⁶ Künc-i ğamda maĥbūsiyam ey server: Künc-i ğam maĥsūsiyam ey serv **D.**

2. Kūşe-i firkatde bīmāram yitiş ol dest-gār
Āşnā-yı derd-i ‘āşıkum ey ecel yād it beni

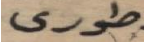
[40a]

153⁸¹⁷

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

BEYİT

1. Bulamık qahve içirüp in‘ām idersin
Eger ihsān ideriseñ vir⁸¹⁸

154⁸¹⁹

Remel

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

DER-MEDĤ-İ MAĤRŪSA-İ BURŪSADA OLAN ĀB-I LEZİZLER

1. Bārekallāh zihī şehir-i güzün [ü] vālā
Ĥabbezā belde-i pākize-i cennet āsā
2. Var mı bu şehir ki beldeye mānend ola
Cümle büldāna n’ola olsa müreccaĥ Bursa
3. Şehir-i Bursada olan şuları ta‘dād idelüm
Vādī vü nehr ü ĥuveyzāt ü ‘uyün ü şettā
4. Şularun başı Pınar Başı Şuyıdur ancaĥ⁸²⁰
Anı terciĥ ider cümle miyāha ĥükemā
5. Mu‘tedil [pāk] şudur hem daĥı Nā’ib Pınarı
Ĥumsı zayī‘ olur ol āb-ı lezizün ĥayfā
6. Severüm vaĥt-i şabādan beri ābı degülüm
Ĥatı şirin gelür Südlicenüĥ ābı baĥa

⁸¹⁷ Beyitin hangi şaire ait olduĥu tespit edilememiştir.

⁸¹⁸ Vezin aksamaktadır.

⁸¹⁹ **Miyāhiyye-i Ĥasib**, s. 435-437. (Ayrıntılı bilgi için bkz. Kaynakça)

⁸²⁰ ancaĥ: el hak **Mkl**.

7. Var mı Şarnıç⁸²¹ Şuyunuñ dünyede bir mānendi
İtdirür hazm-ı ta‘āmı ne kadar olsa revā
8. Bir kez içmekle toyulmazdı Umurbeg Şuyına
Bu da bir emr-i acıbdür anı kıl istinbāt⁸²²
9. Müfti Şuyun olur olmaz şuya tanzīr idemem
Hele şer‘ice şudur iç ve ‘aleyhi’l-fetvā
10. Hoş gelür pırlere içmege Āb-ı ‘Āşā
Anı izhār-ı kerāmetle aķıtmış Mevlā
11. Hazım u mu‘tedil u müdrir olan Yeni Şudur
Zevk-baħş olur ağır kahve yirine haķka
12. Kandırur Āb-ı Kışık çeşmesi ‘atşānları hep
Mütelezzīz olur elbette ider kesb-i şafā
13. Teşte-gāna hele Kātip Suyı rūh-efzādur
Hoş-güvār oldığına şafveti şāhid[dür] aña
14. Āb-ı Devlengeçi ısrār ile terciħ iderüm
Sereťān ‘illetine olsa n’ola ‘aynı şifā

[40b]

155⁸²³

Muzāri‘

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

GĀZEL-İ [RĀĠIB]

1. Şāyān kұrp-ı hāzret olur bir hūlūşa baķ
Yoħsa behište zāhid ‘ibādet kōmaz seni

Velehu Āblar

15. Kādr-i ‘ālī şularuñ birisi Āb-ı Kādrī
‘İyd-gehde anı şāhib-i eşer itmiş icrā
16. Ele girseydi Gümüş Şuyı eger bir kerre

⁸²¹ Şarnıç: Şahrınc Mkl.

⁸²² istinbāt: istisna Mkl.

⁸²³ Rāġıb Paşa D., G. 164 (5 Beyit), s. 360.

- Anı isrāf yire hārc mı iderdüm aşlā
17. Āb-1 Fındıklı n'ola olsa gümüşden 'ālā
Fındık altını kadar nef' ini görür fuḳarā
 18. Yataḡān Şuyunu ḳalkḡ gör⁸²⁴ de şafā kesb ile
Eskiden böyledür āyīn gürūh-1 zürefā
 19. Yayıclar Şuyı ḳatı saht ü girāndur ammā
Tīrede[n] şaf [u] bürüdetle hele pek ra' nā
 20. Āb-1 Nīle n'ola Nilüfer olursa mānend
Eylemiş taht-1 Bursada anı Hāḳḳ icrā
 21. Ḳaplu Ḳaya Şuyı hoş ḳaba ḳacaḡa şıḡmaz
Sedd-i kebd ü taḡālī eridürmiş ol mā
 22. Ta' mı süd ta' mı dur Ayrancı Şuyunuḡ ammā
Sedde irāş ider mi' deyi eyler irhā
 23. İçmeḡe Āb-1 Çatal Çeşmeyi 'ālem-i teşne
Yereḡān zaḡmetine⁸²⁵ n'ola iderlerse devā
 24. Gerçi bir pāk şudur içmeḡe Āb-1 Şovıcaḡ
Nef' i[ni] görmez anıḡ kimse meḡer ehl-i reḡā
 25. Ḳoz Pınarı Şuyı bir⁸²⁶ şāḡ-1 müce[rre]b şudur
N'ola rüçḡānını tecvīz ider isem cānā
 26. Tatlu tatlu içe[lüm] gel⁸²⁷ Acı Çeşme Şuyunu
Āteş 'aḡaşımızı⁸²⁸ idelüm andan itfā
 27. Āb-1 Laḡlaḡdan eḡer nüş ider isek lıḡ lıḡ
'Āfiyetler ola ey rūḡ-1 revānum şahḡā
 28. Fazlı Paşa Şuyunu cümleye tafḡīl iderüm
Sū-yi Sulḡān Emīr oldı o āba mecrā

[41a]

156⁸²⁹

⁸²⁴ gör: iç **Mkl.**

⁸²⁵ zaḡmetine: zaḡmına **Mkl.**

⁸²⁶ bir: da **Mkl.**

⁸²⁷ gel: biz **Mkl.**

⁸²⁸ 'aḡaşımızı: 'aşḡumızı **Mkl.**

Muzāri^ç

Mef^ç ūlū Fā^ç ilātū Mefā^ç ilū Fā^ç ilūn

BEYİT

1. ^ç Arz eyledüm fitile dāğ-ı dil ü serī⁸³⁰
Ā^ç lā buhūrlar didi gördükde ol peri

Velehu Āblar

29. Nemekīn şularuñ ā^ç lāsı Kavaqlı Şuyıdur
Anı Balıqlıya taqđīm ider ehl-i hevā
30. Menfa^ç atlu şularuñ biri Hekīm Şāh Şuyı[dur]⁸³¹
N'ola şerbet yirine içe ānı emrāzı
31. Zeyniler Şuyın içüp qalbūni tezyīn eyle⁸³²
^ç Aţşeden eyleme tekdīr derūnuñ qat^ç ā
32. Delice Şuyın içüp cūş-ı ħurūş idelüm⁸³³
Mey-i gül-fām qadar luţfunı görmiş ^ç ukalā
33. Lezzet-i Gökdereyi görse eger çarĥ-ı kebūd
Kesilürdi o da gömgök şu olurdı meşelā
34. Şularuñ pādişehi olsa sezā⁸³⁴ Aq Çağlān
Ĥük-m-i cārīdür anuñ her yirde⁸³⁵ zīr ü bālā
35. Nūş iden Āb-ı ^ç Alī-şīri olur şīr gibi
Anı qablan Girāy Ĥān begenmiş zīrā
36. Böyle bir vādī-i nev tarĥına dil-teşne idüm
Kāse-i nazmumı i^ç cāz ile itdim imlā
37. Nāvidān-ı qalemüm itdi [bu] vādīde yine
Ravza-i ĥāţır-ı yārān-ı şafāyı isqā
38. Āb-dār oldı bu nazm-ı güherüñ ey [Ĥāsib]

⁸²⁹ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸³⁰ Vezin aksamaktadır.

⁸³¹ Bu beyit a.g.e' de 31. beyittir.

⁸³² Bu beyit a.g.e' de 30. beyittir.

⁸³³ idelüm: eyleyelüm **Mkl.**

⁸³⁴ sezā: n'ola **Mkl.**

⁸³⁵ yirde: yire **Mkl.**

- Hzret-i hān-ı kerem-kāra anı it ihdā
39. Hzret-i hān felek-i māye-i yārān keremūñ
Bāğ-ı āmālını şād-ı ābını ide mevlā⁸³⁶

157⁸³⁷

Hezec

Mef'ülü Mefā'ılün Mef'ülü Mefā'ılün

[GĀZEL-İ BĀĶİ]

1. Şebnem gibi saçılsun kov⁸³⁸ eşk-i firāvānum
Güller gibi açılsun tek ğonca-i handānum
2. Ben āb-ı revān itmek cān üzre gözüm yaşun
Tek meyl-i kenār itsün ol gözleri mestānum⁸³⁹
3. Sen gül gibi gülmekde⁸⁴⁰ gülmekde açılmağda⁸⁴¹
İñler kafes-i tende mürğ-i dil-i nālānum

[41b]

158⁸⁴²

Hezec

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

BEYİT

1. Bilen hāk-i Sitānbuldur rüsüm-i şeydā-i nāzı
Kenārun dil-beri nāzikde olsa nāzenin olmaz

159⁸⁴³

⁸³⁶ Bu beyit a.g.e' de yoktur.

⁸³⁷ **Bâkî D.**, G. 338 (7 Beyit), s. 309-310.

⁸³⁸ kov: koñ **D.**

⁸³⁹ gözleri mestānum: serv-i hırāmānum **D.**

⁸⁴⁰ gülmekde: gül-şende **D.**

⁸⁴¹ Bu beyit a.g.e' de 5. beyittir.

⁸⁴² Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸⁴³ **Nedim D.**, K. 7 (73 Beyit), s. 43-47.

Müctes

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

ḤAMMĀMĪYYE-İ NEDİM

1. Bu şeb düşümde⁸⁴⁴ olup dīde ḥābdan bīdār
Ḥurūşa başladı nā-gāh serde derd-i ḥumār
2. Hezār za' f ile ḥammāma doğru ' azm itdim
Kemer güsiste perāgende gūşe-i destār
3. Varup ol ḥāl ile ḥammāma üft ü ḥīz⁸⁴⁵ iderek
İdince gūşe-i ḥalvetde cāygāh-ı qarār
4. Ne gördüm āh aman el-aman bir āfet-i cān
Gelüp öñümde⁸⁴⁶ güneş gibi oldu şu' le-niṣār
5. Şacı fütādesiniñ ḥāl⁸⁴⁷ gibi pejmürde
Derūni ' aşıkınıñ⁸⁴⁸ ḥāṭırı gibi efgār
6. Vücūd⁸⁴⁹ ḥām gümüşden beyāz gülden nerm
Boyı henüz yetişmiş nihālden hem-vār
7. Ḳamer ḥamāresi yāḥūd güneş mürebbāsı
Bilür şāḥı yāḥūd⁸⁴⁹ naḥl-i lü 'lü-i şeh-vār
8. Tamām reng ü bahā mū-be-mū kirişme vü nāz
Tamām ḥüsn ü ser-ā-pāy şu' le-i dīdār⁸⁵⁰
9. Velīk ḥissolunur kim o tāze-perverdiñ⁸⁵¹
Derūnu içre bir endīşe bir melāmet⁸⁵² var⁸⁵³
10. Ben ise derd ile oldum hemān⁸⁵⁴ ki āh ' aceb
Nedür dilin eden ol tāze-perveriñ [b]izār⁸⁵⁵

⁸⁴⁴ Bu şeb düşümde: Sepīde-dem ki **D**.

⁸⁴⁵ üft ü ḥīz: lift ü hız **D**.

⁸⁴⁶ öñümde: yanımda **D**.

⁸⁴⁷ ḥāl: ḥābı **D**.

⁸⁴⁸ Derūnu ' aşıkınıñ: Niğāhı ' aşıkımın **D**.

⁸⁴⁹ şāḥı yāḥūd: şāḥ mı yā **D**.

⁸⁵⁰ Bu beyit a.g.e' de 9. beyittir.

⁸⁵¹ kim o tāze-perverdiñ: ki o nāz-perverdiñ **D**.

⁸⁵² endīşe bir melāmet: endīşe vü bir āteş **D**.

⁸⁵³ Bu beyit a.g.e' de 10. beyittir.

⁸⁵⁴ oldum hemān: kıldım figan **D**.

11. Didi o dem dil-i dīvāne her çi bād-ābād
Bu hāletin iderüm aşlın andan⁸⁵⁶ istifsar⁸⁵⁷
12. Cevāb-ı luṭf virürse eger zihī devlet
Zihī sa‘ ādet eger kim iderse de āzār⁸⁵⁸
13. Hemān ḥiṭāb idüp ol āftāb-ı nāzenine⁸⁵⁹
Ki ey fedā o siyeh zülfe nāfe-i Tātār⁸⁶⁰
14. Gümüşden āyīneler gibi şaf iken sīneṅ
Sezā mıdur ki ola böyle pāy-māl-ı gubār⁸⁶¹

[42a]

160⁸⁶²

Muzāri‘

Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün Mef‘ ūlū Fā‘ ilātün

BEYT-İ FEDĀİ

1. Zāhid didi günāhdur ḳoynuna girme yārūṅ
Söz ṭutmadım **Fedāi** vardum günāha girdüm

Velehu Ḥammāmiyye

15. Cihānı itmiş iken ḥayretūṅ zebūn ya seni
Kim itdi böyle ser-endāz-ı ḥayret [ü] efkār⁸⁶³
16. Nedür ‘aceb sebep-i ḥayretūṅ nedür derdūṅ
Kemāl-i luṭfuṅ ile ḳıl kemīneṅe iḥbār⁸⁶⁴
17. İşitdi çünki sözüüm ol gül-i ḥadıḳa-i nāz
Derūn-ı sīneden āh eyleyüp çü bülbül-i zār⁸⁶⁵

⁸⁵⁵ dilin eden ol tāze-perverin ḳızār: eden dilin ol nāz-perverin āzār **D.** / Bu beyit a.g.e’ de 11. beyittir.

⁸⁵⁶ aşlın andan: andan āşim **D.**

⁸⁵⁷ Bu beyit a.g.e’ de 12. beyittir.

⁸⁵⁸ Bu beyit a.g.e’ de 13. beyittir.

⁸⁵⁹ ol āftāb-ı nāzenine: ey āftāb-ı nāz dedim **D.**

⁸⁶⁰ Bu beyit a.g.e’ de 14. beyittir.

⁸⁶¹ Bu beyit a.g.e’ de 15. beyittir.

⁸⁶² Şairin dīvānına ulaşılamamıştır.

⁸⁶³ Bu beyit a.g.e’ de 16. beyittir.

⁸⁶⁴ Bu beyit a.g.e’ de 17. beyittir.

⁸⁶⁵ Bu beyit a.g.e’ de 18. beyittir.

18. Didi ki āh su 'āl itme derd-i pinhānum
Dil-i figārıma zaḥm urma sen de diger-bār
19. Dilümle uğradıgum ḳayda ben bu 'ālemde
Ne bülbül uğradı ne tūḫī-i ūşeker-güftār⁸⁶⁶
20. Bu ūşeb bir āfetüñ ibrāmı ile meclisde
Çekilmiş idi bir iki piyāle-i ser-şār⁸⁶⁷
21. Tamām neş 'eler itdikde mihr gibi tulū'
Miyān-ı⁸⁶⁸ meclise naḳl oldu ūşoḫbet-i eş 'ār⁸⁶⁹
22. **Nedīm** nāmında⁸⁷⁰ bir şā' ir-i cihān var imiş
Kemend-i zülfüme düşşün İlähī ol ' ayyār⁸⁷¹
23. Bir iki beytin aḳun keyfe mā'ttafāḳ nā-gāh
Bir ehl-i dil oḳuyup itdi bir daḫı tekrār⁸⁷²
24. Şu rütbe itdi eşer baḳa ol edā-yı selīs
Ki ḫab' -ı ūşuḫum olup çāk-sāz-ı ceyb-i ḳarār⁸⁷³
25. Yemīn idüp ḳılıcum ḳabzasına nezıtdim
Bulup **Nedimi** iki büse eyleyim işār⁸⁷⁴
26. Bu kerre ūşimdi belā bunda ḫānesin bilmem
Ki ' azmidüp olam ifā-yı nezri ḫvāhiş-kār⁸⁷⁵
27. Turalım arayarak bulmuşum aḳı ammā
Ḳabül ḳılmayup eylerse nezrüm istiḫḳār⁸⁷⁶
28. Ḫicāb māni' olursa ya nāz iderse yāḫūd⁸⁷⁷
İderse zühd ūşatup ūşüret-i riyā ızhār⁸⁷⁸

[42b]

⁸⁶⁶ Bu beyit a.g.e' de 20. beyittir.

⁸⁶⁷ Bu beyit a.g.e' de 22. beyittir.

⁸⁶⁸ Miyān-ı: Kinār **D.**

⁸⁶⁹ Bu beyit a.g.e' de 23. beyittir.

⁸⁷⁰ nāmında: namına **D.**

⁸⁷¹ Bu beyit a.g.e' de 24. beyittir.

⁸⁷² Bu beyit a.g.e' de 25. beyittir.

⁸⁷³ Bu beyit a.g.e' de 26. beyittir.

⁸⁷⁴ Bu beyit a.g.e' de 27. beyittir.

⁸⁷⁵ Bu beyit a.g.e' de 28. beyittir.

⁸⁷⁶ Bu beyit a.g.e' de 29. beyittir.

⁸⁷⁷ yāḫūd: eger **D.**

⁸⁷⁸ Bu beyit a.g.e' de 30. beyittir.

[GÄZEL-İ RÄĞİB]

1. Ähendān olsa da felegün çek kemānını
Çekme felekde suflerün imtinānını

Velehu Hammāmiyye

29. Nice çıkam ‘acab[ā] ‘uhdesinden ol nezrün
Çalırşa vāh⁸⁸⁰ benüm gerdenümde böyle⁸⁸¹ bu bār⁸⁸²
30. Çaçan ki bu sözi gūş itdi kaldı dil⁸⁸³ [bī-hūş]
Kemāl-i hayret ile hemçü şüret-i dīvār⁸⁸⁴
31. Didüm ki ey gül-i nev-ḥiz-i nāz ü ‘işve şaḡa
Fedā **Nedīm** gibi bendeler hezār hezār⁸⁸⁵
32. Ne gūne sihr idi āyā o beyt-i pür-te’sir
Ki bir senün gibi ser-keş periyi kıldı⁸⁸⁶ şikār⁸⁸⁷
33. Didi ki bir iki beytü’l-kaşide kim olmuş
Anuḡla ḡazret-i şadr-ı güzine midḡat-kār⁸⁸⁸
34. Cenāb-ı ḡazret-i düstür-ı āsman-mesned
Ki mihr-i şadrına⁸⁸⁹ bir gerd bāliş-i zer-tār⁸⁹⁰
35. Semiyi-i cedd-i Resül-i Ḥudā ki luḡfundan
Cihānda āteş-i endūh u ḡam olur gülzār⁸⁹¹
36. Yegāne şıhr-ı güzīn-i Ḥalīfe-i-islām⁸⁹²

⁸⁷⁹ **Rāḡıb Paşa D.**, G. 163 (7 Beyit), s. 359.

⁸⁸⁰ Çalırşa vāh: Çalır mı āh **D.**

⁸⁸¹ böyle: yoḡsa **D.**

⁸⁸² Bu beyit a.g.e’ de 31. beyittir.

⁸⁸³ kıldı dil: dil ḡalup **D.**

⁸⁸⁴ Bu beyit a.g.e’ de 32. beyittir.

⁸⁸⁵ Bu beyit a.g.e’ de 33. beyittir.

⁸⁸⁶ kaldı: itdi **D.**

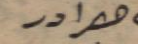
⁸⁸⁷ Bu beyit a.g.e’ de 34. beyittir.

⁸⁸⁸ Bu beyit a.g.e’ de 35. beyittir.

⁸⁸⁹ şadrına: zātına **D.**

⁸⁹⁰ Bu beyit a.g.e’ de 36. beyittir.

⁸⁹¹ Bu beyit a.g.e’ de 37. beyittir.

- Vezîr-i a'zam [u] ekrem besir-i⁸⁹³ pāk-tebār⁸⁹⁴
37. 'Alîl-i miḥnete cūd u seḥāsı ḥabb-ı zeheb
Marîz-i ye'se aṭâyāsı şerbet-i dînār⁸⁹⁵
38. Doğunşa çeşmi eger jeng-beste mir'âta
Yeşil çemen gibi neşv ü nemâ' bulur jengâr⁸⁹⁶
39. Ḥarîṭa resmi gibi ḥuşk u teng-şüretde⁸⁹⁷
Kef-i kerîmine nisbetle ḳulzüm-i zehḥâr⁸⁹⁸
40. Şerâb lem'ası veş nef' den ⁸⁹⁹
Nihâd-i pākine nisbetle feyz-i ebr-i bahar⁹⁰⁰
41. İdeydi âteş-i ḳahrı biḥârı istîlâ
Fetîl ü revġan olur[du] cezîrelerle biḥâr⁹⁰¹
42. Ḥarem-serâyına Kâfûr-ı zer-kemer ḥâdim
Derinde Cengiz [ü] Ḳablan nâme-ber tâtâr⁹⁰²

[43a]

162⁹⁰³

Hezec

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

BEYİT

1. O rütbe mürtefi bünyâddur ḳaşr-ı tevâzu' kim
Riyâz-ı cennete nezzâre ḳâbildür zemînünden

Velehu Ḥammâmiyye

43. Zihî o ḳuvvet-i bâzû ki Hind-i ġarbîden

⁸⁹² ḥalife-i-islâm: ḥalîfetü'l-islâm **D.**

⁸⁹³ besir-i: müşîr-i **D.**

⁸⁹⁴ Bu beyit a.g.e' de 38. beyittir.

⁸⁹⁵ Bu beyit a.g.e' de 39. beyittir.

⁸⁹⁶ Bu beyit a.g.e' de 40. beyittir.

⁸⁹⁷ teng-şüretde: teng-şüretdür **D.**

⁸⁹⁸ Bu beyit a.g.e' de 41. beyittir.

⁸⁹⁹ [...]: mu' irâdur **D.**

⁹⁰⁰ Bu beyit a.g.e' de 42. beyittir.

⁹⁰¹ Bu beyit a.g.e' de 43. beyittir.

⁹⁰² Bu beyit a.g.e' de 44. beyittir.

⁹⁰³ Beyitin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

- Zemîne olsa eger nîzesin ħalilde⁹⁰⁴ çü mār⁹⁰⁵
44. Çıķup o demde ser-i nîze Hind-i şarkîden
İderdi şadme-i yelmānı pāy-ı rāyı şikār⁹⁰⁶
45. Cihān-penāh ħidivā kerem-verā şadrā
Eyā vezîr-i felek-bārgāh-ı mihr-āşār⁹⁰⁷
46. Sen ol ħidiv-i cihānsun ki[m] ‘ ahd-i luţfunda
Nigāhbānlara⁹⁰⁸ ider āşiyān-ı bülbüle mār⁹⁰⁹
47. Sen ol yegāne-i devr-i zamānesün ki senüñ
Nażiriñ ol ķadar⁹¹⁰ meşhūd-ı dāde-i aĥrār⁹¹¹
48. Cihānı luţf u mürüvvetle kām-rān itdüñ
Cihānda kām alasuñ ber-sebîl-i istiĥrār⁹¹²
49. Bu ħüsn [ü]⁹¹³ ħulķı ki itmiş şaņa Ĥudā iĥsān⁹¹⁴
Bu baĥt u⁹¹⁵ t̄ali‘ itmiş şaņa felek işār⁹¹⁶
50. Mübeşşer ol ki senüñ ‘ izz ü devlet [ü] cāĥıñ
Olur ziyāde ü bülend ü medîd leyl ü nehār⁹¹⁷
51. Budur delîl bu da‘ vāya kim senüñ ancaķ
Budur murād-ı şerîfüñ ki cümle ehl-i diyār⁹¹⁸
52. Olup zamān-ı şerîfüñde emn ü rāĥatda
Cihānda olmaya bir merde⁹¹⁹ zulm ile āzār⁹²⁰
53. Fel[ā]-cerem bu cihān içre çün mücerrebdür

⁹⁰⁴ olsa eger nîzesin ħalilde: itse eger nîzesin ħalide **D.**

⁹⁰⁵ Bu beyit a.g.e’ de 45. beyittir.

⁹⁰⁶ şikār: figār **D.** / Bu beyit a.g.e’ de 46. beyittir.

⁹⁰⁷ Bu beyit a.g.e’ de 47. beyittir.

⁹⁰⁸ Nigāhbānlara: Nigēhbānlık **D.**

⁹⁰⁹ Bu beyit a.g.e’ de 48. beyittir.

⁹¹⁰ ol ķadar: olmadı **D.** / Vezin aksamaktadır.

⁹¹¹ aĥrār: edvār **D.** / Bu beyit a.g.e’ de 49. beyittir.

⁹¹² kām alasuñ ber-sebîl-i istiĥrār: kim alasuñ ber-sebîl-i istimrar **D.** / Bu beyit a.g.e’ de 50. beyittir.

⁹¹³ ħüsn [ü]: ħüsn-i **D.**

⁹¹⁴ şaņa Ĥudā iĥsān: Ĥudā şaņa iĥsān **D.**

⁹¹⁵ baĥt u: baĥt-ı **D.**

⁹¹⁶ şaņa felek işār: felek şaņa işār **D.** / Bu beyit a.g.e’ de 51. beyittir.

⁹¹⁷ Bu beyit a.g.e’ de 52. beyittir.

⁹¹⁸ Bu beyit a.g.e’ de 53. beyittir.

⁹¹⁹ merde: ferde **D.**

⁹²⁰ Bu beyit a.g.e’ de 54. beyittir.

- Ki böyle şefkat [u] ğālib⁹²¹ olan şudūr-ı kibār⁹²²
54. Olup o ḥasen-i⁹²³ vālāda çok zamān mümted
İder maḳām-ı refi' inde devlet ile qarār⁹²⁴
55. Bu bahş-i pāki debistān-ı faẓl u dānişde
Bu şūret ile de⁹²⁵ taḳrīr ider ulū'l-ebşār⁹²⁶
56. K'olur zamān-ı ḳalīl içre muẓmaḥil misūñ⁹²⁷
Delālet itdigiçün şerre necm-i ğīsū-dār⁹²⁸

[43b]

163⁹²⁹

Hezec

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

BEYİT

1. Ḳanā' at ehline şanma Ḥudā ki dest-gīr olmaz
İşin bilen aşın yiyen işin bulan faḳīr olmaz

Velehu Ḥammāmiyye

57. Velīk[in]⁹³⁰ olduğıçün ḥayr-ı' āleme sā' ī
Cihānda dā' im olur āftāb-ı [feyz] almaz⁹³¹
58. Ol āftāb-ı mekkārümsiñ āşafā sen kim
'Umūm-ı feyzin ile sīrdür kibār u şıġār⁹³²
59. 'Ale'l-ḥuşuş ki bu bende-i kerem-dīdeñ
Bu çākeriñ bu kemīnen bu 'abd-ı zār u nizār⁹³³

⁹²¹ ğālib: rahmi **D**.

⁹²² Bu beyit a.g.e' de 55. beyittir.

⁹²³ ḥüsne-i: mesned-i **D**.

⁹²⁴ Bu beyit a.g.e' de 56. beyittir.

⁹²⁵ de: ki **D**.

⁹²⁶ Bu beyit a.g.e' de 57. beyittir.

⁹²⁷ misūñ: elbet **D**.

⁹²⁸ Bu beyit a.g.e' de 58. beyittir.

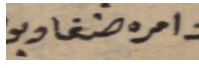
⁹²⁹ Beyitin hangi şaire ait olduğı tespit edilememiştir.

⁹³⁰ Velīk[in]: Delili **D**.

⁹³¹ olmaz: āşār **D**. / Bu beyit a.g.e' de 59. beyittir.

⁹³² Bu beyit a.g.e' de 64. beyittir.

⁹³³ Bu beyit a.g.e' de 60. beyittir.

60. O deŒlü luş u kerem gördi şazretnden kim
O luşfi görmedi ebr-i bahrdan glzr⁹³⁴
61. [Nedm] kendi şulun kendi mstmendişdr
Unutma zerreşi ey ftb-ı feyz-řr⁹³⁵
62. Ėimyet it ki senş bir yanar şerğındur
Ta[] arruş eylesün rzgr-ı bed-kirdr⁹³⁶
63. Cihnda sen gibi müşfik efendisi var iken
Yazık degil mi şala böyle b-kes  b-kr⁹³⁷
64. Muşayyed olmaya bir řayd⁹³⁸ ile bu [] lemde
İde dernunu sevd-y Ėm ile zr⁹³⁹
65. Bu sözde lik efendüm şalem yalan söyler
Ben eyliyeyim aņun bri kzbni iřhr⁹⁴⁰
66. Derin gşde iken cümle ehl-i [] irfna
Şalur mı b-kes o pkze-tab[] -ı sişr-řr⁹⁴¹
67. Egerçi yok lik aņa bes⁹⁴² bu şeref
Ki ide Ėizmet-i riķķiyetiņde ömrü nařar⁹⁴³
68. Hemn efendisini Allh eylesün d[]im⁹⁴⁴
Kerem řılar⁹⁴⁵ şomaz elbetde bendesin b-kr⁹⁴⁶
69. Hemşe tr ola bu⁹⁴⁷ krgh-ı [] lemde
Bu heft bu şabyi[] -i řr⁹⁴⁸
70. Muş[] -i emrş olup şr gşe heft iķlim

⁹³⁴ Bu beyit a.g.e' de 61. beyittir.

⁹³⁵ Bu beyit a.g.e' de 62. beyittir.

⁹³⁶ Bu beyit a.g.e' de 63. beyittir.

⁹³⁷ Bu beyit a.g.e' de 65. beyittir.

⁹³⁸ şayd: kör **D.**

⁹³⁹ Bu beyit a.g.e' de 66. beyittir.

⁹⁴⁰ Bu beyit a.g.e' de 67. beyittir.

⁹⁴¹ Bu beyit a.g.e' de 68. beyittir.

⁹⁴² Ėavz yok lik aņa pes: Ėizmeti yok lik aņa yeter **D.**

⁹⁴³ naşr: gzr **D.** / Bu beyit a.g.e' de 69. beyittir.

⁹⁴⁴ Allh eylesün: eylesün Ėud **D.**

⁹⁴⁵ şılar: eder **D.**

⁹⁴⁶ Bu beyit a.g.e' de 70. beyittir.

⁹⁴⁷ tr ola bu: t ki ola **D.**

⁹⁴⁸ ...: mnkaad bu şabyi[] -yi şr **D.** / Bu beyit a.g.e' de 71. beyittir.

Ola devvār⁹⁴⁹

71. ‘ İnāyet-i ezeli feyż-baḥş u feyż-āsān⁹⁵⁰
Sipihir bende-i fermān sitāre ḥizmetkār⁹⁵¹

⁹⁴⁹ Bu beyit a.g.e’ de 72. beyittir.

⁹⁵⁰ feyż-āsān: feyż-resān **D**.

⁹⁵¹ Bu beyit a.g.e’ de 73. beyittir.

SONUÇ

1. Çalışmamızda, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY 105 numarada Cem'iyetü'ş-Şi'r adıyla kayıtlı olan şiir mecmuasının 1b-44a varakları arası incelenmiş ve muhtevası hakkında bilgi verilmiştir. Mecmuada yer alan şiirlerin önce transkripsiyonlu metni oluşturulmuş, ardından da dîvânlarla ya da ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırması yapılmıştır.
2. Derlenme tarihi H.1209/M.1794-95 olan mecmuanın mürettibi, 'Abdüşşekûrzâde el-Hâc Sâlih İbnü'l-Hâc Mehmed'dir. Mecmuada mürettibe ait bir şiir bulunmamaktadır. Mürettibin mecmuayı kişisel beğenisine göre düzenlediği anlaşılmaktadır.
3. Muhtelif şairlerin çeşitli şiirlerini ihtiva etmesi sebebiyle Cem'iyetü'ş Şi'r, "antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuası" kategorisine girmektedir.
4. Eserde mahlasları esas alarak tespit edebildiğimiz 15. ile 18. yüzyıl arasında yaşamış 53 şair ve bu şairlerin terkîb-i bend, gazel, kaside, kıt'a, rubâ'î, matla' tahmis, müseddes, tesdis, nazm, mesnevî ve müfred olmak üzere 12 farklı nazım şekli ve 1 tane 11'li hece ölçüsü ile kaleme aldığı 162 şiir ve 22 cümleden oluşan nesir bölümü yer almaktadır. En fazla şiir, Sâbit (13) ve Haşmet (11)'e aittir.
5. Mecmuada Bâkî, Sâbit, Ragıp Paşa ve Nedîm gibi meşhur şairlerin yanı sıra Necîb, Rüşdî, Hatem, Sırrı ve Fethî gibi daha az tanınmış şairlerin şiirleri de yer almaktadır.
6. Mürettep dîvân tertibine hayli yakın bir şekilde düzenlenen mecmuada, en fazla "gazel" nazım şekliyle yazılmış şiir bulunmaktadır. Bu şiirler arasında nazire şiirler de vardır. Mecmuanın içerik olarak büyük bir bölümü "hikemî" tarzı kaleme alınmış "terkîb-i bend"lere ayrılmıştır.
7. Toplamda 208 varaktan oluşan mecmuada sayfa kopmasından dolayı 67 varak eksiktir. Bu nedenle kimi şiirler tespit edilememiştir.
8. Okunaklı bir el yazısı ile düzgün bir şekilde yazılmış olmasına rağmen mecmuada çok sayıda imlâ hatası belirlenmiştir.
9. Çalışmamızda dîvân neşirlerinde yer almayan veya ilgili akademik çalışmalarda tespit edemediğimiz yeni şiirler bulunmaktadır. Örneğin, Cinânî, Nergiszâde, Lisânî, Yümnî, Müstâkîmzâde, Subhî, ve Tab'î gibi şairlere ait birer gazel kayıtlıdır.
10. Hazırladığımız bu çalışma vasıtasıyla elde ettiğimiz tespitlerin, saha araştırmalarına katkıda bulunmasını ümit etmekteyiz.

11. Çalışmamızda, günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ve bazı bilinmeyen çeşitli meslek gruplarının anlatıldığı “Der Evsâf-ı Zâdegân” başlığı altında 62 beyitten oluşan ve “...zâde” redifli bir manzume yer almaktadır. Bu manzumede yer alan beyitlerin vezinleri birbirinden farklı olup hangi şaire ait oldukları tespit edilememiştir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ABDULKADİROĞLU, Abdulkerim, İsmail Belig Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l- Eş'âr, Gazi Üniversitesi Yay., Ankara 1985.
- AÇIKGÖZ, Namık, Riyâzü's-Şu'arâ Riyâzî Muhammed Efendi, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (ET: 30.01.2018)
- Ahmet Fevri Efendi, Dîvân -ı Fevrî, Nadir Eserler Kütüphanesi, Ty. 2873.
- AK, Coşkun Bağdatlı Rûhî Dîvânı, 2. Cilt, Uludağ Üniversitesi Yay. Bursa 2001.
- AKARSU, Kâmil, Rumelili Za'îfî Hayatı, San'atı, Eserleri ve Dîvânından Seçmeler, MEB Yay., İstanbul 1993.
- AKKUŞ, Metin, Nef'î Dîvânı, Ankara, Akçağ Yayınları, Ankara 1993
- AKSOYAK, İ. Hakkı, Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvân II, Harvard Üniversitesi Yay., Harvard 2006.
- ALTUN, Kudret, Tezkire-i Mucîb (İnceleme-Tenkidli Metin-Dizin-Sözlük), AKMB Yay., Ankara 1997.
- ARSLAN, Mehmet-AKSOYAK, İ. Hakkı, Haşmet Külliyyatı (Dîvân, Senedü's-şuara, Viladet name, İntisabü'l-müluk), Sivas 1994.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10617,girisvemetinpdf.pdf?0>
(ET: 19.10.2016)
- AYAN, Hüseyin, Nesîmî (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Dîvânının Tenkitli Metni), TDK Yay., Ankara 2010.
- BAYRAM, Yavuz, Amasya'ya Vâli Osmanlı'ya Pâdişâh Bir Şâir Adlî Sultân İkinci Bâyezîd Hân-ı Velî (Hayatı-Şahsiyeti-Şâirliği-Dîvânının Tenkidli Metni), Amasya Valiliği Yay., Amasya 2008.
- BİLKAN, Ali Fuat, Nâbî Dîvânı, C. I-II, Akçağ Yay., Ankara 2011.
- Büyük Türk Klasikleri, "Tâli'î", C. III, Ötüken-Söğüt Yay., İstanbul 1986.
- CANIM, Rıdvan, Edirne Şâirleri, Akçağ Yay., Ankara 1995. 287
- CANIM, Rıdvan, Latîfî Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nuzamâ (İnceleme-Metin), AKMB Yay., Ankara 2000.
- CEYHAN, Âdem, On Altıncı Asır Osmanlı Âlimlerinden Azmî Pîr Mehmed Bey ve Dîvânı, Emek Matbaası, Manisa 2006.

- ÇAPAN, Pervin, Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî (Nuhbetü'l-Âsâr Min Fevâidi'l- Eş'âr) İnceleme-Metin-İndeks, AKMB Yay., Ankara 2005.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed, Yahyâ Bey Dîvan (Tenkidli Basım), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1977.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed - TANYERİ, M. Ali, Üsküblü İshâk Çelebi Dîvân (Tenkidli Basım), Mimar Sinan Üniversitesi Yay., İstanbul 1990.
- ÇİFTÇİ, Ömer, Fatîn Davud Hâtimetü'l-Eş'âr (Fatîn Tezkiresi), Ankara 2017.
.http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55976,fatin-tezkiresi-pdf.pdf?0
(ET: 06.02.2018)
- DEVELLİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitapevi Yay., Ankara 2010.
- DİLÇİN, Cem, Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, TDK Yay., Ankara 2009.
- DİLÇİN, Cem Dîvân Şiiri ve Şairleri Üzerine İncelemeler, Kabalcı Yay. İstanbul 2011.
- DİLÇİN, Cem, Yeni Tarama Sözlüğü, TDK Yay., Ankara 2009.
- Dîvân-ı Veysi, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi, Nr. 2715.
- DOĞAN, Muhammet Nur, Lâle Devri Şairi Şeyhülislâm İshak ve Dîvânı, MEB Yay., İstanbul 1997.
- DÖRTBUDAK, Mehmet Veysi, Kıratoğlu Emin Dîvânı, Akademi Kitapevi, İzmir 2003.
- EKİNCİ, Ramazan-DONUK, Suat, Hayrabolulu Hasîb Dîvânı, Gece Kitaplığı Yay., Ankara 2015.
- ELİAÇIK, Muhittin, Vak'anüvîs Mehmed Emîn Edîb Dîvânı, Çizgi Kitapevi Yay., Konya 2010.
- ERDEM, Sadık, Râmiz ve Âdab-ı Zurafa'sı (İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks-Sözlük), AKMB Yay., Ankara 1994.
- ERDOĞAN, Mustafa, Bursalı Rahmî ve Dîvânı, İstanbul 2011.
.http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55910,bursali-rahmi-divân-ipdf.pdf?0 (ET: 16.05.2017)
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet, Türk Şairleri, Bozkurt Matbaası, İstanbul 1936.
- ERTAN, Mehmet Emin, Urfalı Şair Abdi, Şurkav Yay.:15, Şanlıurfa 1997.

- ERÜNSAL, İsmail E., The Life and Works of Tâci-zâde Ca'fer Çelebi, With a Critical Edition of His Dîvân, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1983.
- Eşrefoğlu Abdullah Rumî, Eşrefoğlu Rumî Dîvânı, Çağaloğlu Yay., İstanbul 1967.
- GENÇ, İlhan, Esrar Dede Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye, AKMB Yay., Ankara 2000.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki, Nedîm Dîvânı, İnşilâp Kitabevi, İstanbul 2015.
- GÜFTA, Hüseyin, Erzurum'un Yüzleri Hazık, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum 2014.
- İLHAN, Enes, Lale Devrinde Gül Aşığı: III. Ahmed (Necîb)- Hayatı, Sanatı ve Dîvânçesi, Gece Kitaplığı Yay., Ankara 2016.
- İNCE, Adnan, Tezkiretü'ş-Şu'arâ Sâlim Efendi, AKMB Yay., Ankara 2005.
- İPEKTEN, Haluk, Karamanlı Nizâmî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., Ankara 1974.
- İPEKTEN, Haluk-İSEN, Mustafa-TOPARLI, Recep-OKÇU, Naci-KARABEY, Turgut, Tezkirelere Göre Dîvân Edebiyatı İsimler Sözlüğü, KB Yay., Ankara 1988.
- İPEKTEN, Haluk, Nâ'ilî-i Kadîm Divânı (Edisyon Kritik), MEB Yay., İstanbul 1970.
- İPEKTEN, Haluk- KUT, Günay- İSEN, Mustafa- AYAN, Hüseyin- KARABEY, Turgut, Sehî Beg Heşt-Bihişt, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0>
(ET: 12.10.2017)
- İPEROĞLU, Gül, : Levnî, Nakış Şiir Renk, İstanbul 1999.
- İSEN, Mustafa, Usûlî Dîvânı, Akçağ Yay., Ankara 1990.
- İSEN, Mustafa, Kühü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı, AKMB Yay., Ankara 1994.
- İSEN, Mustafa, Latîfi Tezkiresi, KB Yay., Ankara 1990.
- İSEN, Mustafa- BİLKAN, Ali Fuat- DURMUŞ, Tuba İşinsu, Sultanların Şiirleri Şiirlerin Sultanları, Kapı Yay., Ankara 2012.
- KANAR, Mehmet, Farsça-Türkçe Sözlük, Say Yay., İstanbul 2010
- KAPLAN, Mahmut, Hikmet Şairi Yûsuf Nâbî, Şanlıurfa Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yay., Ankara 2012.

- KARACAN, Turgut, Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân, Cumhuriyet Üniversitesi Yay., Sivas 1991.
- KARTAL, Ahmet, Muallim Nâcî Lügat-i Nâcî, TDK Yay., Ankara 2009.
- KAVRUK, Hasan, Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı, Ankara 2001.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0> (ET: 03.11.2016)
- KILIÇ, Atabey, Mîrzâ-zâde Ahmed Neylî ve Dîvânı, Kitapevi Yay., İstanbul 2004.
- KILIÇ, Filiz, Âşık Çelebi Meşâ'irü'ş-Şu'arâ (İnceleme-Metin), C. I-II-III, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay., İstanbul 2010.
- KÖKSAL, M. Fatih, Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori, Kesit Yay., İstanbul 2012.
- KÖKSAL, M. Fatih, Edirneli Nazmî Mecma'u'n-Nezâ'ir (İnceleme-Tenkitli Metin), Ankara 2012.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56057,mecmaun-nezair-edirneli-nazmi.pdf?0> (ET: 02.03.2016)
- KÜÇÜK, Sabahattin, Bâkî Dîvânı (Tenkitli Basım), TDK Yay., Ankara 2015.
- LEVEND, Agâh Sırrı, Türk Edebiyatı Tarihi, Dergâh Yay., İstanbul 2014.
- MACÎT, Muhsin, Nedîm anı 1, AKMB Yay., Ankara 2016.
- OKUYUCU, Cihan, Cinânî (Hayâtı-Eserleri-Dîvânının Tenkidli Metni), TDK Yay., Ankara 1994.
- Râgıp Paşa, Dîvânçe-i Râgıp Paşa, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, İstanbul 1276.
<http://katalog.ibb.gov.tr/kutuphane2/kitablar/530005500055000560004800095001140011500069.pdf> (ET: 17.10.2017)
- REDHOUSE, Sir James W., Turkish And English Lexicon, New Edition, Librarie Du Liban, Beirut 1987.
- SOLMAZ, Süleyman, Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme-Metin), AKMB Yay., Ankara 2005.
- SUNGURHAN, Aysun, Beyânî Tezkiretü'ş-Şu'arâ, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55835,beyani-tezkiresipdf.pdf?0> (ET:26.12.2017)

- SUNGURHAN, Aysun, Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü'ş-Şu'arâ, Ankara 2017. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55834,kinalizade-hasan-celebipdf.pdf?0> (ET: 30.01.2018)
- Şemsettin Sami, Kâmûs-ı Türkî (Tıbbıbasım), Çağrı Yay., İstanbul 2010.
- TARLAN, Ali Nihat, Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII. Asır Dîvânı Şiiri (Rahmî ve Fevrî), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Fasikül 1, İstanbul 1948.
- TARLAN, Ali Nihat, Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII. Asır Dîvân Şiiri (Ubeydî-Aşkî-Şem'î İşretî), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Fasikül 2, İstanbul 1948.
- TARLAN, Ali Nihat, Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII. Asır Dîvânı Şiiri ('Ulvî-Me'alî-Nihânî Feyzî-Kâtibî), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Fasikül 3, İstanbul 1948.
- TEKİN, Arslan, Edebiyatımıza İsimler ve Terimler, Ötüken Neşriyat Yay., İstanbul 1999.
- ÜZGÖR, Tahir, Fehîm-i Kadîm: Hayatı, Sanatı, Dîvân'ı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, AKM Yay., Ankara 1991.
- VAKTİDOLU, Adil Ali Atalay, Seyyid Nesimi Dîvânı, Can Yay., İstanbul 2009.
- VARIŞOĞLU, Mehmet Celal, Hatem, (Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi), Erzurum 1997.
- YAKAR, Halil İbrahim, Edirneli Şevkî Dîvânı, Palet Yay., Konya 2010.
- YAVUZ, Kemal- YAVUZ, Orhan, Muhibbî Dîvânı (Kânûnî Sultan Süleyman), C. I-II, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., İstanbul 2016.
- YILDIRIM, Ali, Kâmî Dîvânı (Edirneli Efendi Çelebi) Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni, MEB Yay., Ankara 2009.
- YILMAZ, Kâşif, Güftû ve Teşrifâtü'ş-Şu'arâsı, AKMB Yay., Ankara 2001.
- ZAVOTÇU, Gencay, Rızâ Tezkiresi, Ankara 2017. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56060,riza-tezkiresipdf.pdf?0> (ET: 06.02.2018)

Sürelî Yayınlar

- AYDEMİR, Yaşar, Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler, Turkish Studies, Volume 2/3, Ankara 2007, s. 122-137.
- EROĞLU, Süleyman Türk Edebiyatında Miyâhiyye Türüne Bir Örnek: Hâsib Efendi'nin Miyâhiyyesi U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl: 9, Sayı: 15, 2008/2.
- GÜNDÜZ, Harun, Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (İnceleme-Metin-İndeks), Balıkesir 2009.
- GÜRBÜZ, Mehmet, Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine, Turkish Studies, Volume 8/1, Ankara 2013, s. 315-322.
- GÜRBÜZ, Mehmet "Şiir Mecmûaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı: Haz. Hatice Aynur ve öte. Turkuaz Yay. İstanbul.
- GIYNAŞ, Kamil, Ali; "Şiir Mecmûaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası", Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, S. 25
- İSEN, Mustafa, Macit, Muhsin, Okuyucu Cihan, Öztoprak Nihat, Aksoyak H. İsmail, XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2375 Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1372 s. 17.
- KÖKSAL, Mehmet Fatih "Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi(MESTAP)" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa, Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı. Haz. Hatice Aynur ve öte. İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- KURNAZ, Cemal-AYDEMİR, Yaşar, Mecmualara Sorulması Gereken Sorular, Turkish Studies, Volume 8/1, Ankara 2013, s. 51-64.
- TANYILDIZ, Ahmet, Şiir Mecmûalarının Neşri Hakkında, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 5, S. 21, 2012, s. 224-239.

TANYILDIZ, Ahmet, Tahran'da Bulunan Türkçe Bir Şiir Mecmûası ve Neşredilmemiş Bazı Şiirler, Hikmet-Akamedik Edebiyat Dergisi, S.2, Diyarbakır 2015, s. 39-87.

ÜNVER, İsmail, Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Turkish Studies/International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/6 Fall, Ankara 2008, s. 1-46.

YILMAZ-BÜYÜKKARCI, Fatma, On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elifizâde Feyzî Mecmuası, Turkish Studies, Volume 8/9, Ankara 2013, s. 833-877.

YILMAZ, Ozan, Metin Te'sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası, Dîvân Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S. 1, İstanbul 2008, s. 255-280.

Diğer Yayınlar

- AÇIK ÖNKAŞ, Nilgün, “Enîs, Receb Dede”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=184> (ET: 11.03.2018).
- AK, Coşkun, “Süleyman I”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.38,
İstanbul 2010.
- AKSOY, Hasan, “Enîs Receb Dede”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi,
C. 11, İstanbul 1995.
- AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Fethî, Fethullah Çelebi”, Türk Edebiyatı İsimler
Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1224> (ET: 11.03.2018).
- AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Rüşdî, Sahaf Ebu’r-Reşid Ahmed Rüşdî Efendi”, Türk
Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4987> (ET: 15.03.2018).
- AKÜN, Ömer Faruk, Dîvân Edebiyatı, İsam Yay. Ankara 2014
- ARSLAN, Ömer, Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme), İstanbul Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2013.
- AYDINER, Mesut, “Râgıb Paşa”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.
34, İstanbul 2007.
- BALGALMIŞ, Abdülkadir, “Âtıf Efendi”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm
Ansiklopedisi, C. 4, İstanbul 1991.
- BİLGİN, Azmi, “Nesîmî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 33,
İstanbul 2007.
- BİLKAN, Ali Fuat, “Nâbî, Yûsuf Nâbî Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1846> (ET: 14.03.2018).
- ÇAĞLIŞLEK, Aynur, Yahya Nazîm Dîvânı II (Transkripsiyonlu Metin), Erciyes
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri
1991.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed, “Bâkî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.
4, İstanbul 1991.

ÇELİK, Fatma, Cemiyetü'ş-şî'r, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi numara:105 (88b-200a) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin), Sakarya Üniversitesi YLT, Sakarya 2018.

ÇETİN, İsmail, Derzi-zâde Ulvî (Hayatı-Edebi Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkidli Metni), Yayınlanmamış YLT, Elazığ 1993.

ÇETİNKOL-BAŞ, Fatma, Pervâne Beg Nazire Mecmuası Mecmû'atü'n-Nezâ'ir (415-440) Transkripsiyonlu Metin Giriş-İnceleme-Dizin, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2004.

DEMİRBAĞ, Ömer, Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Van 1999.

DEMİRKAZIK, Hacı İbrahim, 18. Yüzyıl Şairi Mustafa Fennî, Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin) I-II. Doktora Tezi Marmara Üniversitesi, İstanbul 2009.

DEMİRKAZIK, H. İbrahim, "Fennî, Hacı Mustafa", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3522> (ET: 09.12.2018).

DİKMEN, Hamit, Seyyid Vehbî ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 1991.

DİKMEN, Hamit, "Seyyid Vehbî", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.37, İstanbul 2009.

DOĞAN, Muhammet Nur, "İshak Efendi, Ebûishakzâde", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.22, İstanbul 2000.

DURMUŞ, Tuba, "İshak Çelebi", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5064> (ET: 13.03.2018).

EKİCİ, Hatice, Sahnâf Rüşdî ve Dîvânının Tenkitli Metni, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Balıkesir 2006.

EKİNCİ, Ramazan, "Belîğ İsmâil (Bursalı)", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2851> (ET: 08.12.2018).

EMECEN, Feridun (1. bölüm); Coşkun Ak (2. bölüm), "Süleyman I", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 38, İstanbul 2010.

- EREN, İdris, Pervane Beg Nazire Mecmuası (291a-316a) Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2002.
- ERDEM, Melike, Bursalı Tâlib ve Dîvânı (Tenkidli Metin ve İnceleme), Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 1994.
- ERTEK MORKOÇ, Yasemin, Eğridirli Hacı Kemal'in Câmîü'n-Nezâir'i (Metin ve Mecmua Geleneği Üzerine Bir İnceleme), C.1, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, İzmir 2003.
- GÖNEL, Hüseyin, "Mehmed Sırrî Efendi", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1876> (ET: 16.12.2018).
- GÜFTA, Hüseyin, "Hâzık, Seyyid Mehmed Efendi", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1730> (ET: 13.03.2018).
- GÜMÜŞ, Nevin, Yahya Nazîm Dîvânı I (İnceleme-Metin), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri 1992.
- GÜNTAN, Halil, Receb Enis Dede (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1990.
- İMAMOĞLU, Ahmet Hilmi, Farsça-Türkçe Manzum Sözlükler ve Şahidi'nin Sözlüğü (İnceleme-Metin), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Erzurum 1993.
- İSEN, Mustafa- AKSOYAK, İsmail Hakkı, "Âli/Çeşmî, Gelibolulu Mustafa", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=943> (ET: 09.03.2018).
- İSLAMOĞLU, Abdulmecit, Himmetzâde Abdullah (Abdî), Hayatı, Eserler ve Dîvân-ı Nu'ût'u, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2003.
- İZGÖR, Tahir, "Fehîm-i Kadîm", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 12, İstanbul 1995,
- KALPAKLI, Mehmet, "Fevrî, Ahmed", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5905> (ET: 11.03.2018).

- KALPAKLI, Mehmet, “Fevrî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.12, İstanbul 1995.
- KARACAN, Turgut, “Sâbit”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.35, İstanbul 2008.
- KARADAĞ, Selman, Millî Kütüphane 2860 Numaralı Şiir Mecmuası (İnceleme Transkripsiyonlu Metin), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2011.
- KARAHAN Abdülkadir, “Hâmî-i Âmidî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 15, İstanbul 1997.
- KARAHAN, Abdülkadir, “Nâbî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.32, İstanbul 2006.
- KAYA, Bayram Ali, “Usûlî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 42, İstanbul 2012.
- KAYA, Bayram Ali, “Veysî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 43, İstanbul 2013.
- KAYA, Bayram Ali, “Yahyâ Efendi, Zekeriyâyâde”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 43, İstanbul 2013.
- KAYA, Bayram Ali, “Taşlıcalı Yahyâ”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 40, İstanbul 2011.
- KAYA, Nejla, Tab‘î, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Afyonkarahisar 2009.
- KAYA, Resul, Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî’si (İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 301 400), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Balıkesir 2008.
- KAYABAŞI, Bekir, Kâf-zâde Fâ’izî’in Zübdetü’l-Eş‘âr’ı, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Malatya 1997.
- KESİK, Beyhan, “Koca Râgıb Paşa”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3207> (ET: 15.03.2018).
- KILIÇ, Müzahir, Sâlik Efendi (Kasımpaşalı) Hayatı, Edebî Kişiliği, Dîvânı’nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, C. I-II, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Erzurum 1998.

- KILIÇ, Müzahir, “Sâlik, Kasımpaşalı”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2478> (ET: 15.03.2018).
- KÖKSAL, M. Fatih, “Subhî”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=333> (ET: 15.03.2018).
- KÖKSAL, M. Fatih, “Şevkî, Yûsuf”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=299> (ET: 16.03.2018).
- Kubbealtı Lugati, <http://lugatim.com>.
- KURBAN, Ahmet, Yahya Nazîm Dîvânı IV (İnceleme-Metin), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri 1992.
- KUT, Günay, “Mecmua”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler), Dergâh Yay., C.6, İstanbul 1986.
- KÜTÜKOĞLU, “Âlî Mustafa Efendi”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 2, İstanbul 1989.
- Lexiqamus, Osmanlıca Kelime Çözücü, <https://www.lexiqamus.com/tr>.
- MACİT, Muhsin, “Nedîm”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 32, İstanbul 2006.
- OKAY, Orhan , “Haşmet”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 16, İstanbul 1997.
- OKÇU, Naci, “Hâzık”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 17, İstanbul 1998.
- OKUYUCU, Cihan, “Cinânî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 8, İstanbul 1993.
- ÖRDEK, Şerife, “Arşî, Çâkî, Mahmud Çelebi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2332> (ET: 14.03.2018).
- ÖZBEYLİ, Atakan, Divân-ı Abdülaziz Âsım Efendi (İnceleme-Metin), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2014.
- ÖZCAN, Nuri, “Abdî, Himmetzâde”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 1, İstanbul 1988.

- ÖZCAN, Nuri, “Tâlib Efendi”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 39, İstanbul 2010.
- ÖZCAN, Tahsin, “Pîrîzâde Osman Sâhib Efendi”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 34, İstanbul 2007.
- ÖZDEMİR, Fatma, Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî’si (II. C. s. 468-734), Sivas 2011
- ÖZTOPRAK, Nihat, “Rûhî Bağdatlı”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, “<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2428>(ET: 15.12.2018)
- ÖZYILMAZ, Kezban, Kâmî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı’nın Tenkidli Metni, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 1994.
- SAVAŞ, Hamdi, “İshak Çelebi, Kılıççızâde”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 22, İstanbul 2000.
- SELÇUK, Bahir, “Nef’î Ömer Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, “<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=911>(ET: 09.12.2018)
- SOYER, İsmail Murat, Pervâne Beg Nazire Mecmuası (366-b/391-a) Transkripli Edisyon Kritikli Metin, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2002.
- SUNGURHAN, Aysun, “Hasan Çelebi, Kınalızâde”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=25> (ET: 12.03.2018).
- ŞANLI, İsmet, “Ubeydî, Abdurrahman Çelebi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1694> (ET: 19.03.2018).
- ŞAHİN, Esmâ “Ulvî, Terzi-zâde Mehmet Ulvî Çelebi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3891>(ET:23.12.2018).
- ŞENER, Osman Zahit, Tuhfe-i Nâilî (Metin ve Muhteva) II. Cilt S. 1000-1263, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Sivas 2013.

- ŞENÖDEYİCİ, Özer, “Nâ’îlî-i Kadîm, Mustafa”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7136> (ET: 14.03.2018).
- ŞİMŞEK, Mehmet, Yahya Nazîm Dîvânı (III. Dîvân) (İnceleme-Metin), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri 2007.
- TAN, Büntamin, “İshak Efendi, Ebûishakzâde”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5332> (ET: 13.03.2018).
- TDK Büyük Türkçe Sözlük, http://tdk.org.tr/index.php?option=com_bts&view=bts.
- TOZLU, Musa, Âsım Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, İstanbul 2013.
- UZUN, Adnan, “Neylî, Mîrzâ-zâde Ahmed Efendi”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=928> (ET: 14.03.2018).
- UZUN, Mustafa, “Mecmua”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.28, Ankara 2003.
- ÜNLÜ, M. Şahabettin, Ubeydî (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, İstanbul 1991.
- VARIŞOĞLU, Mehmet Celal, “Hâtem, Akovalızâde Ahmed”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3996> (ET: 16.12.2018).
- YALAP, Hakan, Subhizâde Abdî Abdullah Hayatı Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Metin İndeks), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Niğde 2007.
- YALÇIN, Şehnaz, “Levnî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 27, İstanbul 2003.
- YAZICI, Gülgün, “Kâmî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 24, İstanbul 2001.
- YAZICI, Gülgün, “Kâmî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 24, İstanbul 2001.

YEŐİLOĐLU, Ayőegöl Mine, “Nâ’ilî”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 32, İstanbul 2006.

YILMAZ, Fatma Büyükkarcı, “Feyzî (Elîfizâde Feyzullâh Efendi)”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1624> (ET: 16.12.2018).

YILMAZ, Kadri Hüsnü, Hâmî Ahmed (Diyarbekrî) Dîvânı (İnceleme-Metin) YLT, Ankara 2017.

YUVACI, Bünyamin, Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî’si ((II. C. s. 735-999), Sivas 2014.

EKLER

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الحمد لله ان نظام الكلام للملك المالك رب
 الانام صلى على من هو سر الظهور صلى على
 بهو نور السرور ثم على صبح اولاده واهلاده
 بعده زين داعيه وايمه بنده وافتاده بروره
 وى الاصل ساكن استانبول تابع صدر عالي
 عبد الشكور زاده الحاج صالح بن الحاج محمد وولد
 ومكى على قدر الامكان تدارك وجمع ايدى بيلديكم
 مقدارى بعض شاعران ليرين نوبه بند لردن
 وبعض رمضانيه لردن وبعض نجفسي وسديس
 ومشتقات وغزليات ورباعيات
 لردن مروفاقى نهمي اوزره هر طرفدن برر غزل
 وبعض بيلر لردن جمع ايدوب اشوبيك
 ايكوز طقوز سنه سى ماه جمادى الاول
 غره سنه خريز سنه شروع اولوب بعض كديز
 بولنان ديوانلردن وبعض اعباء واصلدقا
 ليريزونه وبعض كبتخانه لردن تدارك وجمع
 اولوب وعلى قدر الطاقه قمر زهاده ابتدا
 قلمنوب وسنه مذكوره ذالقايد و شريف غره
 سنه بعون الله الملك المستعان تمام
 اولوب و **جمعيت الشعرا** اسميد تسميه
 اولمشدران شاهه المولود وقت مطا
 لعه ده بو عبد فقير الله غنى وضا طردن
 افراج بيورليوب كابلجاه وعار
 قيرايه ياد وولش وبيورملى
 وسيله سيله ترقيم اولمشدر
 ١٢٤٠٩ ماه ذى القبايد
 عن
 م
 م
 م
 م

نص و غنيدو قديم و صحره و صحره و صحره

کتاب الفقه صحره
 بنی صحره
 بنی صحره
 بنی صحره

نص و غنيدو قديم و صحره و صحره و صحره

نص و غنيدو قديم و صحره و صحره و صحره

نص و غنيدو قديم و صحره و صحره و صحره

بیت نفعی
نه اولی بلاک ایلر کورک اول چشم ولاری
اکله بینه امانا توان برهنه صراوی
نوع بندی
روی بخداری

صنک ز کیم شیره و انکور ایلدین
براهل فلر بانه از دست استین
ترامن اولدیزی آلوده صانور یکد
بز مایل پوس لب جام و کف دست
صدرین کوزدوب نیلیم زیم جهانک
پای صم قید بریم بانه پرست
مایل وکل ایز کیم نک از زینه اما
فاخر شکن و ابد بیانه شکست

ارباب غرض بزود ابرغ اولدوغی کدر
دوشمن بره زبیر او قز صاحب شکست
برعالم فایزه نه مبرونه کدا یوز
اعلایک اعلا نور زبست ایلدین
همکاسه ارباب اولدوغی مریوق
بیجانه یوز کیم اولی عقلمه استر

بیزست می میکند و عالم جانز
سرفلقه و جمعیت بیگانه نر
ساقی کتور اول باده کیم رافع فخر
اور صیقل اورا تهم که بر تنک المار
دل بسته لر بزودن ابرغ ایلدیم بر دم
اول باده و نور دل دیده و جدر

بیت رشدی

وامید بر اهل دل اولمش فلکده کامیار
سیراید رسن شرقی غربی روز شب ای آفتاب

نوع بندی

مار ز صیومی زده کونیم السینیم
پیش از نه دردی کئی پیش از نه سینیم

حوشی کوشه ذوق ایدی صفا ایلنه عالم
بر حال ایلد سور سیدی اکره صحنی آدم
صحت صوکی در او لمسه وصلت صکی بجان
نوشی افری نیش اولسه سور افری ماتم

بو عالم فایزه صفای اول ایدر که
بکسان اولر باند اکر ذوق اکر غم
واجم اولدیم صحت رندان قطع نوشی
وارین قوی میانه اکر پیشی و اکر کم

صوفی که صفاده کینور مالک دینار
بر در بهمنی اسک اکر اولور فاطمه در هم
ظا هر بوکه افری فاک اولسه کدر
کودر هم خنک اولد که مالک در هم

می صون بز ساقی اچلم زعنه انک
کیم جهلی ایلد بیلد کی بیرون اوروم
بهر منک کیفیت ارباب صرا بات
اوز عقلی ایلد فقی دلدیم بولم بهر بات

کوزد اید کیم صاحب ارشاد اولیم در
دوت مکته واروی بوگون استاد اولیم در

و امید بر اهل دل اولمش فلکده کامیار
سیراید رسن شرقی غربی روز شب ای آفتاب
مار ز صیومی زده کونیم السینیم
پیش از نه دردی کئی پیش از نه سینیم
حوشی کوشه ذوق ایدی صفا ایلنه عالم
بر حال ایلد سور سیدی اکره صحنی آدم
صحت صوکی در او لمسه وصلت صکی بجان
نوشی افری نیش اولسه سور افری ماتم
بو عالم فایزه صفای اول ایدر که
بکسان اولر باند اکر ذوق اکر غم
واجم اولدیم صحت رندان قطع نوشی
وارین قوی میانه اکر پیشی و اکر کم
صوفی که صفاده کینور مالک دینار
بر در بهمنی اسک اکر اولور فاطمه در هم
ظا هر بوکه افری فاک اولسه کدر
کودر هم خنک اولد که مالک در هم
می صون بز ساقی اچلم زعنه انک
کیم جهلی ایلد بیلد کی بیرون اوروم
بهر منک کیفیت ارباب صرا بات
اوز عقلی ایلد فقی دلدیم بولم بهر بات
کوزد اید کیم صاحب ارشاد اولیم در
دوت مکته واروی بوگون استاد اولیم در

بیت وبعی

وزیر اولان بنه محتاج زبیب جوهر اولور
بقلمه جوهر عرف وزیر روبر اولور

دولت نوبت

مسکین غم جانانه معتاد اولور
کردی یوردوی بولدی برالینجک بیر

بقدر صدق در کبری در بخت

باینده انک درو کهر سنگ در بخت

اولو هرین کبولنر اگامها
کلن صدف دیره بر اولور در بخت

اولنات نیرنق برانوردوی همت
کیم اولدی نه دنیا اگام مقصود نه عقیبا

کیم در کایدراخی اولاداته معلوم
رنزی کیت مدرسه عالم بالا

اولا همدک اغلی بیرو کوک هاندن باین
کیم اجمیع دستندن انک جام مصفا

بر نقطه در رستری دوی چار کتیک
کاول چارده در رستری کیت هاندن ایشیا

اول نقطه منم دیدی دونوب رنرنی بیروایت
یعنی منم جلله اسمایه مستی

در

هون همه ایشی قسه دن اهل دل مقصود
مقصود نه در اکل بیل ای عارف و دانا

نخ

بیت نایب

بهم برنده ارز و لوق ارزوی وصل یار
بتر هزاران خاطر ناشاده کیرشی بفسار

دولت نوبت

مستکری در سنگ ازلی بوری بفقار
چول اولور بچون ذوق صفا اولیم نسمت

دیر سنگ و کون ایلیک باینه ایدر دو فکارت
پوقی ایلی کون بنده برین ایلک بشارت

عاقبت نر قادر ایلیک قلیغه حاصل
صلحتی کهر کون بزی فردانه نه حاجت

ناچار هر کله فلقی بو مختاری بوف
آدم قوه طبع اولور کتور نر توک طاق

مالک کیم ایلک ساک در حکمی واردر
اولاد دوی نر آه بلنر نی بو حکمت

بهرده دونوب نر اولور باینده اوزره
فلنک بو فلنک دیدر کیم دولاب مشقت

بهرده نر دونوی همان ترکنی قله
نیم عکسه دور ایلدن بکدی بقله

بهر فکله نه سعد نره نه غمسنده بقاوار
دیر کیم نه عامنده نه هاسنده وفاوار

الدانه انک سعدنر غمسنده او نسمت
غمسنده دیم تحت و سعد نره صفاوار

در

میل اینمه انک هاسنده عامنده انمه
عامنده دیم هست و هاسنده عطاوار

بهم برنده ارز و لوق ارزوی وصل یار
بتر هزاران خاطر ناشاده کیرشی بفسار
مستکری در سنگ ازلی بوری بفقار
چول اولور بچون ذوق صفا اولیم نسمت
دیر سنگ و کون ایلیک باینه ایدر دو فکارت
پوقی ایلی کون بنده برین ایلک بشارت
عاقبت نر قادر ایلیک قلیغه حاصل
صلحتی کهر کون بزی فردانه نه حاجت
ناچار هر کله فلقی بو مختاری بوف
آدم قوه طبع اولور کتور نر توک طاق
مالک کیم ایلک ساک در حکمی واردر
اولاد دوی نر آه بلنر نی بو حکمت
بهرده دونوب نر اولور باینده اوزره
فلنک بو فلنک دیدر کیم دولاب مشقت
بهرده نر دونوی همان ترکنی قله
نیم عکسه دور ایلدن بکدی بقله
بهر فکله نه سعد نره نه غمسنده بقاوار
دیر کیم نه عامنده نه هاسنده وفاوار
الدانه انک سعدنر غمسنده او نسمت
غمسنده دیم تحت و سعد نره صفاوار
میل اینمه انک هاسنده عامنده انمه
عامنده دیم هست و هاسنده عطاوار

بیت و هجی

هر دم که عرضی نفسی فلو می آید هم سکا
میج التفات ایلمک نیلدم سکا

توضیح

اولی در سه صفا فو صتی فوت ایلمه بر دم
دنیای که دگر که جفا سون چکه آدم

که بک تو میرای صوابه مکر که بک کردن
بکم بقدی فکر باره لوی چشم تر کرده
بیک کر به ایدرس سنی آخر آ بورد
فرزند وزن و طنطنه ترسیم و زر کردن

بوملک فنا یه که عدودن سفر ایدین
سودک ز در اینجا نمی بلیک سفر کردن
بوق جفغه کو ملک در دنیا می دیندن
بانه و به شنود می سن بوضه بیکدن

بوز بیه دن بویله کدر ایلمی کور کیم
بر زره غبار ابر میه تار بکدر کردن

سعیله زری کند که وقت سپر اندک
لور او فنی بچیزی صنور سن سپر کردن

عقل ادین الوب کند و کی تکلیف بر قمه
دیوانه اولوب رفیع قلمه قیل او زر کردن

ای صوابه اگر کیم سن ایسک عاقل وانا
شیدا فنی بیست عقلمه که فتنه دل شیدا

وله

دارم سحری طاعت ایچونه مسیوه ناکاه
کوردم او تور رفلقه اولوب بر نیم کراه

باره

بیت ناپه

باره تعلیم ایدوب افکار یله نرد او بنده
زار ایدوب هضمی افز کوزیمه بکدر دم

توضیح

دیدنی بر کیم شکر بزرگ عالم و قنی
فیر ایتمکون فلنقه کور سجده بارگاه
اصافی به پنجاه و به هلد رفقوا به
صبر ایلمک دمدار که اول بر فلک جاه

کلا کلر بنی مسجد بیدم نه ایچوندر
یونز دور دورب آدن دیم ای قوم اولک جاه
سزدن کیم ایرانه اولدی ایس هقه بقندر
زیر کیم بوضلات بولدر کندو گلزاره

طقیق توکم ایس ایسکن زرق و ریادار
تقلید ده نزن طاعتکن جمله ای دور

دنیاده دینلردن ایدرسک طلب کام
ای فام طبع بچیه دگک بوضع فام

بر ناهلی بیبه و دوستایله کورسک
ایوسک آنک بیه و دوستانه اکرام

نقش بقرب ایلمدین زانی معلوم
باشکرس اگا ایلمک فقری اعلام

فرار دیو ویر مز اولور تگری سلا بک
سر منزه ایدر ایلم بر وجهه انعام

وله

وای ار اوله سن صرقه نامک اوله درویش
ملحد دیو یاندر مغه ایلر سنی اقدام

بازن کیم ایلمیه سن فرضی و صمدن بر همه ایچونه کند که ای عالمه مدنام
بوق سنده قفاوت کوزراج اولدی بی اولور روزک ایزویر سکا اگر شام

بیت رشدر
یونقی سنک دزه قدر نسی و هسکده غلط
لم زلف سیمکدر واریسه اتوه سفل

بیت

ات لقمی لای لای طیور منی سنی نان
زهر اولسون اولقمه که اوله پشی مایه دو مان
انبا ی زمانک طلب نام و نشاندر
بربری تصوره فلان ابن فلاندر
کفای کلوب سولسه له بهلی مرکب
زعججه ولی بربری بر قطب زماندر
اریاب فروزه قدر معتقد اولن
اول زنده کیم معتقد بی فرزاندر
تقلید الله سنج زین اولش او توش
حقیقه اما فریکسته عاندر
دیریشی بکا کشف اولای ارب اسرار حقیقت
واته یلان در سوزی بانه یلاندر
کندون ابراع اول در شوب اردینه یورلم
شول بی فبرک کندو کی بول فون و کاندر
ای طالب تحقیق اکر واریسه بیلک
کوشی ایت بوسوزی سیم فیری بی فیراندر
زهار اونوت بلدو کلک دو شمه عاده
بیت با پیش سیم ایه سحر سعاده
صورتده اگر زره ایسه معنیده روهن
روح القدسک مریم نیج ابتدوی روهن
بینو

بیت رشدر

بینه نوفلا سنک ارتودی شانک
لطیف اولدی بهار کون فرانک

بیت

مارایسه عدون زنده بضای کلیم ایز
طوفان ایسه دنیا غمی بز نشی نونوش
ملا او قورسن مدرسه در سر مطالع
مقن قلیح صون بزه نزل اهل سرفتن
بر کوله لب بسته کور نیکه یوزانا
زندون میخادم و منقاع تقوین
عیسی دم روح لقب **حضرت صیانت**
در یای صفات **ایچه نهان کوبه دانز**
دنیای طلبی ایله کیسی فلفک املکنه
کیما او توروب ذوقله زنیای بیکه
یوق در دینه بیجان ایدر میر کوان
سی چکدو کین الای کرک صقله کرده
اعیان جهانندن کرم او مرفی صانمه
انار عطا اوله بابا پاش ده بابکده
مطبخله ننه آج وارن آدم و لنگ بر
در بانلی وار کوز قبوده ال وکنده
بر و و پرده کلک بو فاعال بزم کیم
انار کیم بوقانه بشده نه ملکنه
اغیار وفادن دم اورر بار جفادن
آدمه وفا اولیه و اوله کو پیکه

بیت

پایسی زام قورب زامه دو کیم
تاهلی کلکده او ترک ستمکیز برینلی

بیت

کونز بولم **قلک کیم کونز**
یوسف کونز بولم **ایدر می**
کاه ایدر عالم تقیر ایدر سیران
کاه ایدر معلوم نه آخر

بیت ثابت
یارب مردگان بیابانی سق فایر
باقی گیاهی تاب نوز جابر جابر

نقد اید بیک جا اوله ناچار اوله دور
ترکیب کلنجه موالده اوله ظاهر

بوجه نظایرون اوله معتز انسان
انسانک اوله طه طفیلی بو مظاهر

نفسی اینتر کنور ر خالق ایمان
بنزله ایمان کنورن لر دیه کافر

کافر برین روز ایدر جاهلان ایدر
چون صهل یقینده اول کافر عجب نر

دینا دیره جاهلان کمال اولن
ایقده قلوب اولیه لر هیه به قادر

چون صهل در ذوق کمالی بنده لم نر
قال اعلی صفا ایلیه عالی بنده لم نر

صوفی که ریاسله ایدر کندونی بوسوف
اوقات شریفی اوله تقید ایلانموروف

بنزده غیب اوله و محفله معرف
عاریلمه اوله و غنه صهلانموروف

آینه و قلبی که درت ایدر تیره
دوشنک نفسی عقله اولیه مکشوف

جمع کتب اتمکله میکنی می اوله واقف
اسرار فدایه که اوله مرشد موقوف

عالمه که کامل چک غم روق ایدر جاهل بر دن کور کورک بوضه کجا در عز اسم یوسف

بیت مستقیم زاره
قرلدی شنه و تسبیحی الده بپر کردونک
عیان اولد فیم الخاره سندن صنه برکوب

نوعیه بند

چون حق دینی الیدین طلمله بر بار
باطن سوزه اعان ایدر لم بر دنی ناچار

یوسف خارنه دایرک کل کلزارنه هم یوسف
اغبارنه یوسف یار جفا کارنه هم یوسف

بر عیسی که موقوف اوله کیفیت گره
عیاشنه یوسف گهرنه خارنه هم یوسف

ذی قیمت اولنج نیده لم جاه و جلالی
یوسف اتی صانع دونه صیدارنه هم یوسف

چون اهل وجودی بری صحرای عددر
یوسف قافلده قافلده لارنه هم یوسف

عالمه که بنکیله اوله واقف اسرار
فیرانه یوسف انلرک اسرارنه هم یوسف

عارفکه اوله عدرو نادان اوله مقبل
اقبالنه یوسف عالمک ادبارنه هم یوسف

منع فلک سعدنه و نخسنه لعنت
کوکب رنگ ثابت و سیارنه هم یوسف

چون اولدی صلم اهل فقه دنیا و عقبی
جهنم ایلنه دنیا اوله فاطوره نه عقبی

دیر دک دل جاننده رضایزه قضایه
غم جگر از او فرسوق در دو بلایه

اولدق نزهیه واروق ایسه عشق کز نر اندی کوی کل بر صحنه ماه نقابه بقدر یو لاک ووشسه ای باد سحر فیز او ایلد وارقدتست باران صفا یه

دولت نر

داری بر رفاره که فطاسیه فام اولیه
دو هرا بجنده فقی کون کورونکه افشام اولیه

دلم توبه بند
ششم

تو که ایله قیودات اضافیاتی سراسر
یکسه ویسون ساکه قلاق اینی فلاشند
سپل لوی و کلان هوسی بودنیودی
بلی سرکا لانی نه این ونه اندر

واقف اولیم دیر سکه اگر سرفه
اشاره قیاد بقده جان دله نهاندر
اموشندن ایله نظری و نهاری
اقبال ایله اوبار بهمان انزه عیاندر
کیر دایره راه دونه دورانه قایلیم
اقبال ایله اوبار سب دورماندر

جان سرته خرم اولان اکلر یوسفایه
بودار قیالیزه بودار دوق و بقایه

باقی زه صوبه باوه وانکور اردون
کیفیت افری قایم لم مشرب لادن
بر باوه اوله نشوه در شاره دارادم
دیرسون دلم شوق ابدی نرم قدمون
چون دکلی قلی و زانادر اول کیم
بیقید اولم زنجیر هر وقت قلکون

کنده بیلون ایدمی نظر نفس وجوده
دارسته و راباب بقا قیل و هشتمون

بویانگ

بویانگ باغ بائی لانه ون هوق مرغ اهر مشدر
بویانگیم کی بیچاره فوندر مش کویهر مشدر

دلم توبه بند

نور بصیری عینی بصیرت ایله برقیل
ای دل ایکیکلون فقدر ایله فقدر ایله
استقامت قیود ایله کلور بر تو وودت
انوار تجرد دله دلک شعله در ایله
کلارک بو فاقا ملکنه لون کج عقیباتی
بر ارض صورت ایله باری کتر ایله

بی فایده دنیا به بر ستنش نیجه برینو
اولدر دی بزنی آه بویسه بودنه فتخا بو

دنیا شب طمان مقاصد شرفدر
بیدار بقا اولیا تک عری کافدر
ای جوهر کمان ظواهر بو بیلیمه
کوهر دیوانه اقد ایلدی کلک تنک فرقددر
مانند بیدر بول شرف نور سپهرتون
ماه رفته هر کوز لک طغی کلقددر
زاید دل مستانه های راست کلدر
رنوات می اشام صفا جام بکقددر
طعنه سپر اولدیجه اولور منزلی عارف
سهام ستمه ایل دلک بیسمی پرقددر

بر حاله هوسی ایله که دایم اوله باقی
صننده انکه طاقیه سن زهر فراقی

زنها

بیت های

تقدیر خدا قوت بازو ایلد و نمز
بر شمع خدا یاقه او بر وجهم سوز

نویسند

کبریا کو زین بر اهدین نور تجلی
کل ایچیک خاک ریگ دیدیو جان
در کانه یوز سوریک بیک جان ایلد
بب بندوی قومان بره شاهان زمانه

جان بولدی ظهورنده انکد قالب عالم
ریح اولدی وجود ازلی جسم جهان
اول بادشاه جهور صلیب اولاک
سلطان شرف پرو برهفت کشور افلاک

ای شمسی هلا بر تو کشته بشیر
فورت ظلام الذلل انکد شیر
ارزوی تو برنگ ویدی ترسینه باست
اوسیت الی الحق بشیر و نذر

یکغنه بیاغ شمیت عین بهشت
لا حاجتلی صیفته ان کنت ظهور
ار اتشی دوزخ چه کزیم وجه باکم
فزشت الی روشنگ روی صبر

رویم بدت سده شده است به سعادت
ضیح باسندی رهلیک علی وجهی سیر
مورد شیده شفاعت طلبم از در لطف
چون ماه سپهر کاسه بیاغ دل هشت

ای اولدی کور قاف دکنک عفاف
عارف دوشربی جنگل قبی و قاله
ب کورد و کور لطف و کرم فخر سندر
بلدردی فلک بزاده عصرک کرماس
دلشسته ایدر فیضه اطراف کرورد
نقرا ایغنا زینت زینور لب یلین
پرسره باشی کیم اولدی واقف المراد
نمی ایش سکا پرسردیمسون زنده امرار

بیت عالی

مسجدی کی غوغاری فر کردن ایدرسن
واعظ صاف میخانه کور دکلم برک بوق

نویسند

بفرز نوکرت یونیز بخت صلاح
الده قومه معنایه کیدن مسلک دراهی
بوسلنت و هلکد و صواشی الی بیخه اولدی
دهرین نزهیه کندی پوششاهان و سپاهی

عروف ایلمه دینایه با ذوق طوی تلفدر
دینا سلف اشرفی بیلنه غیر خلقدر

جو یاز اولدی کور قاف دکنک عفاف
البت اریه دلده بولور نولاس
عارف دوشربی جنگل قبی و قاله
فهم ایلدن سر دکلم معناس

ب کورد و کور لطف و کرم فخر سندر
بلدردی فلک بزاده عصرک کرماس
دلشسته ایدر فیضه اطراف کرورد
نقرا ایغنا زینت زینور لب یلین

پرسره باشی کیم اولدی واقف المراد
نمی ایش سکا پرسردیمسون زنده امرار

یارب اسافلده ندری بولدر سعادت
بورتبه و عالی به ندن کلدی مذلت

بیت عالی
مسجدی کی غوغاری فر کردن ایدرسن
واعظ صاف میخانه کور دکلم برک بوق
بفرز نوکرت یونیز بخت صلاح
الده قومه معنایه کیدن مسلک دراهی
بوسلنت و هلکد و صواشی الی بیخه اولدی
دهرین نزهیه کندی پوششاهان و سپاهی
جو یاز اولدی کور قاف دکنک عفاف
البت اریه دلده بولور نولاس
عارف دوشربی جنگل قبی و قاله
فهم ایلدن سر دکلم معناس
ب کورد و کور لطف و کرم فخر سندر
بلدردی فلک بزاده عصرک کرماس
دلشسته ایدر فیضه اطراف کرورد
نقرا ایغنا زینت زینور لب یلین
پرسره باشی کیم اولدی واقف المراد
نمی ایش سکا پرسردیمسون زنده امرار
یارب اسافلده ندری بولدر سعادت
بورتبه و عالی به ندن کلدی مذلت

بیت نانی

یا پشمش دامن توفیق دل دست ارادت
فلکن التمش برکه استمداد اینق بشمش

نوع بند

بزرگشمش جلوه غنیمتده صقروق
که بلده وامرود کهای برسود و دولت

بدری و نورسته زید و خوردن
بانه قصوردر اقدام کارهون

وضع اینت سرتلمی درام فیلایه
جانک واریسه ویرمه رضا حکم قضایه

دور ابتدی طریگاه وطندن بزی دوران
صهاکش انس ابلیدی بزم غدا بایه

الغش بیدی ای اینشکن برسود و آرام
صالدم بنه ازبزه وخی تقبله سایه

قاریسته اندک تدریبیه طوغریسی بزود
دل غفلت ابلیتشمش ابیدی راه هوایه

فلا بهره ندر جورمه آگاه اولیم
وایه اغن آهینز ایدیم چون چلایه

بلد لکه وطن جلوه که سرفدا در
بخشی ابلیک استانبولی یاران صفایه

دارش طوته لم مسقط رأس کنی بیانی
دورا و لمش ایهای وطن سمت و قنایه

اغلیتمه لم بغیری بتر چشم برای
درست طرب ابلیه لم جام شرابی

بوی حرکت ابلیه لم بزود صفاده
بلاکون

بیت

بوکون عاصیلری سزاید سزار العیوب اسمی
یارین کشف اوله کللی پرکشنگ اسمی هم رسمی

نوع بند

دظایای کی داری لاده الی ارمشی
بجز و مدر عالمده فدا نکدر اراده

ربلا ایندی بزی در که مولایه بو غزرت
بافت اوله نک عهرنی صی ایله زیاده

صحت کجا ازاده سرننت اولوب اینت
کوی قدره جیهه و تسلیجی نهاده

ای بیک صبا سمت سبتوله کیدرسن
اصبا بجم مال دلی اینت بویله افاده

عالمه وادی توکلده یقین
ظا هرده دهن بسته و باطنده کلین

نه دیکه جام طرب نرطولر طشر بوش لور
بوی بزم نشه فروزین اصول دور بید

شراب و ساقی و مینا طولر طشر بوش لور
طولیخ دیده و تزوینم سارا شکون

مثال قریه و سقا طولر طشر بوش لور
ایدیتمه خلوت او شوق ایله قلنتی اس

دو چشم عاشق شیدا طولر طشر بوش لور
ظهور بومر و طوقان مردوشی حادثه دن

قضای مشرب دنیا طولر طشر بوش لور
قضا صه دوله اس طولر طشر بوش لور

برایه بی بزود اسه برای بی جزومه ده
جزومه بی بخانه سنده یوز ایا نیک اتوق

اگر اقبال ایدرسک **صحت** سیدایه دولتی و مقیم و کیکد
اقتدم رو بنه برکز کلرسن او زمان سوزوله نقلاتی عند لیکه موسم کله اولور ابلیت

صحت دو چشم خلوت او شوق ایله قلنتی اس
قضا صه دوله اس طولر طشر بوش لور

بیت مازق

وصله بی اوملهک فلاسه فام ایشیدر
تازه لرلم بزم ای دل ایشیر شام ایشیدر

عضال
مشیت افندی وقت
نفیوه رغب یای اولدنی
کوز ایدوب وصولی مقدر اولدنی

ای والی انعم شاه معایت کرجون
یعنی سلطان رس فرست پیغمبر ارجون
بار و کبد فلک کوشه ارشاه کونین
جام نوشان شهادت اول ایکی نورو ارجون

مده بو شان تباشره جول فروسی
تا جدران خلافت او مقدر ارجون

قوة العین جهان بر تو عین اعیان
مردم دیده و سلطان کند ز ارجون

آتش فرقت ایله تابی و نوح مانند
بر سحر ایلدیکم آه سر پرور ارجون

نقدر ثقلت ایسه و کلامه بنم فریادم
اولدی آرزوه و ایام دل فاشادم

عالیا ربی احران ایله می در مانم
المدد سوزشی فرمان ایله آتشدانم

ایتدی یونایه چشم او قدر بوشی کم
بکزی بنجه و مرجه صفت شز کانم

نویله رفون سرتک اولدیکه بوریده لر
دوندی قان نیشنه عینی ایله چشمانم

بچه فان اغلمون چشم تر عمده
اشی اجر پدر بقدی دلی سلطانم

ایندی محسن دلی و نوح بر سوز قراق
سینه کشی ابر کوشی ابر کوشی

المدد المدد اول اتشی سوزان نفاق
بر طرف رابطه میل کولدن

المدد اول اول اول اول افغانم
بفسون ایچ فلک اول اول اول اول

ایده هم رایزه و هر و خلدن توار
آه دولتی و نجات پدر اولدر دی بی

بیت

بشم انصاف قدر کامله میزان اولد
کشی نقصانکی بیلک کی عرفان اولد

ورضخال

اولدم بورغنی دساز هوای ارام
عزیز مضرب قضا بوری او پرده دوزخی

قالدی دایره نیروت و سامان پدر
پیغمبر دویشتی خیل ایوه بی و غنی

انجای ایله قالدی طاق دله
ایدم نیک و بر نطقه محصل دینی

آه ایدر رسم بو طرار تک فکلا طوطو شور
قور قوم برده نسر کورده منکلا طوطو شور

هون ایله دیده لریم طولدی اقدم طولدی
صرد و سبک کالی ره ره و نونم صولدی

کل کی ایله نه یانه فولده غیری
بنجه دسد قضا بنجه و کافم بولدی

اوله مشکن نی اقبال ایله سومت غرور
بو خدار ایله بو فیاضه باعث تولدی

کلدی بودار بیازات هیهانه هون دل
ایتدی بکم وارسه دولتی اقدم بولدی

انجای انغم افران شائنه
غیری بیلد بول کل لطفک مالوف اولدی

ملی جان رسم سنس اقدم سنس
تکدیرن ملتقم سنس اقدم سنس

بال و بال و اراییدی سایه لطفکده بنم
بیزمان حجت جان بخشنه دل نظار اراییدی
شدهی تاب الم بجزید یا غم اراییدی
دوزن دهره نه بنت العنیه میل ایدم
الفت حجت همه ایلدیکم هم اراییدی
اولا بیه دار اراییدی

زمره و اهابه پوشی و اریق و کلد ر عادی
جام چمدن کوریه در آیین ارکافی قدح

در فضائل

یعنی هر دم نداری کاف کرم بیخ بیستم
بشهرت کاذبه من کرم بران بدتر آیدی

شبیه بوقی دلده بود در ما فصل افکارم
با که فلک نظوی و کدی غنا بیکارم

واقعا در دشمنانت بنی اندی سیم
سزی تصدیح ایده رم کورم سوبی سیم

راز تا یک ان سیم اغله در آریاب صم
بن تحله قصور ایتم را و غلور سیم

سی همان صباغ اول غنا تکی کرم الشیم
صصی سگات ایده رم بنده سخی بود سیم

عاکا بیکی یوزم سور مدراجحق غضم
یعنی نامرد اوله بیم منصب و مال است سیم

سسی طبعیم یوزیمه عمد و اولسون
بیترا و صافی الاطیه ولده قدرت
بخت غریبه بچون قائم افتم بولم
زیر سیکه بهمان اتم ایلم سرور اولسون
نه روایت کنی بر لب سخن دور اولسون
زیر سیکه بهمان اتم ایلم سرور اولسون
یعنی نامرد اوله بیم منصب و مال است سیم

فصل شمع بختم کرم سلطانم او باندردی
چراغ آیدی بنی آنی و لایکی یا قدی یا ندردی

در عرفیال

بسیع لوطی ایزه بنده یافت بونمی
تشریثار سخی اینکه قدرت بونمی

یعنی با بهره بیع معرفت و دانشند
یوسفه آریاب سخی صفة رغبت بونمی

مانع لطف کرم ایسه معارف شوی
بزده ده ال کبی بر باره محافت بونمی

جرم نصیبا غمزه کرم نهایت یوسفه
مسکک مصطفوی او زره شفاقت بونمی

استان نه دوران و اریلی کوی ایسه
باری سا هله غمزه غمزه اینکه رهصت بونمی

قادی افر بوره بنده و افکنده لری
کدی استا بقوله منفاده اولان بنده لری

سینه لطف ایست کرم ایست ضمت پرورد سیم
سویله اهلای اول بال و دست ختمه
یعنی عرضه کرد یک عالمی و لی تقویت
ببر افلاصی بود بجای تقویت
ببر افلاصی بود بجای تقویت
ببر افلاصی بود بجای تقویت

برفزل ای شده بد معرفتم بوق ایختی
هرمن و آریاب بر جام ایله بر غنجه فرم

سن نه قدر ایدرین هیله و تئیر
بشکام اهل بیلد بکاک ایسکینه تفریر

مغز

ای نگاه غیبی مست می نخوت ناز
غزوه سی ساقی جام اهل اهل نیاز
ای ذوق روح فوید که در شور شیدگان
ای لب نادره و کلبرت کل کلشن راز
فوق قوم راز می فاشی ابد او چشم غماز
اشنا اولدی رله غزوه و بیگانه نواز
شب اهر غم زلف دل سودا پرواز
افتیاری دکل آه ایدریم درد دراز

آه ایدریم نوله سودا کله طولمش کولکم
فوم بوقلم سنک عاشقک اولمش کولکم

صنک اول با قسمه بنی اندی مقنون
ایله ساور شیک بجایک مکر مقنون
زلفک ابتدی دلی سلسله جنان جنون
افرا لامر بو سو وایله اولدم مجنون
کوردک اولدم المی عشق کله زار زبون
شریت لطفیله درد و دلم ابتدی افزون
طولدی تادر و مجله درون و بیرون
باشلدرک زهری ستمه بکرم ایتکه خون

دوی دل کور توب ایتدک بنی چون جوان
ادل ای آهوی و هشی کیدرک بیجا

بت ترکس زاده

منی محروم ایدر هر مده اول نو قولا وصالدن
دیگر اول افت جانده او تمنی صفالندن

ول

عقد قبل صنک استیگاه ایتدم ایسه
افتیاری الده دکل کریمه واه ایتدم ایسه

کرم به شرمی عشق کله شراب ایتیم ایوکن
اتنی جویدله بقوه کباب ایتیم ایوکن
اول الفکله تا بویله عتاب ایتیم ایوکن
بیک سوال ایسه بر بند جواب ایتیم ایوکن
لطف ادر دکل غضب الوده قطاب ایتیم ایوکن
بنی کوردکله سریده شتاب ایتیم ایوکن

فتیما اتنی حسرتکله براب ایتیم ایوکن
دل ویرانی تکر ضرب ایتیم ایوکن
شمدی قریبانک اولام سوبله ندر نولدی کین
انسی و اولدی به بوخا اهل بو غضب

ست سیرین سخن تلخ کفتار ندر
لطفک اول نه ایدی شمدی بو ازار ندر
بر تغافل نکه ترکسی بیار ندر
رجبشی بی سبب غم بر کار ندر
بنیا کور ویکه شتابیله اور قار ندر
غصه علی کجی لعلی شکر بار ندر
ستم غمزه و بر چشم جفا کار ندر
مبتلا که ندر شی بو الطوار ندر

عاشق آینه سیری ایتدک قریبان اولدیم
عاشق آینه سیری ایتدک قریبان اولدیم
خود پرستم روسی رنگه قریبان اولدیم
خود پرستم روسی رنگه قریبان اولدیم
عاشق عاشق ای شی جفا کار ندر
عاشق عاشق ای شی جفا کار ندر
ستم ایتدکینه قار و ایتدک ایدریم
ستم ایتدکینه قار و ایتدک ایدریم
بخت طره و سکنیم قریبان اولدیم
بخت طره و سکنیم قریبان اولدیم

بیت ثابت

دل فدنگه غمزه سینک منزل اوجانیدر
اول گمان ابروی صحنه سینه اوق میدانیدر

دو بار اول

اولدی غمزه کولک طرفی بولون غمزه
کیمجه بیگانه بیگانه ردم دیدم بیره
فسکه طاشی السته کندی عجب زورقی می
بیلی زاره قیلا قدر مکن اولماز

یاری اغیار ایدهم صاندی زاور قده کن
یار اغیار ایله اولدی اقصا ره روان

کل سنگم بولم صافله بقی محفی مکان
بالله لیغانی بوکون راهی ای سرورون

بزی بکلک غم ایله ایندی فکله شیدونه
میرکونه وارلم زوق ایده لم کلشنده

زور کارک ستمدن کم اولور ازاده
ایچه دلدار ایله استینه ده تنه یاره

کلجهک یاردون دلکله طویزی دردی بیلر
تازه لر ایلیکی کویدی ای احوال

یار او تندرسه قولم برمتان دیری
او صحنه ایله اولان محفی طوییه سری

تایدا کرمه صوقا قکرده تکی سینه رینه
چارورک بونکه قوری کیت کفته لی قورنه

عشق بتم اتمه دنی زار تزاره نینه ایتمه دل بیچاره به بیل اول صاری یار
قالمی کور میر کیم بیره شرفای صفا روم ایکی خصما نزه وانی سیری قام ایتم جان

کوزیمک یا شنه رهم ایتمه کیچون جانان
بر سوک دره کی ایتمه هر دم جیران نسن

بیت

قسمت روزانل بخش او بچی غیر بیره
لحنت دروالم دوشدی بزم پامیزه

دو بار اول

اولدی زندانه دمن صوفی ایله دافع می
قوه طاشی السته کندی عجب زورقی می

بیل ایدوب شیمی غدار ایچون دل سیر بیره
دوشدی پروانه بول شمدی فتر دن فتره

اولدی کرمشک اول شوعله زاهد لوبوا
بو برو دله صوغشک سا جای سزا

آه ایدوب قامتی سودا ایله جانانک
شمدی باشنده قاق بلی اسر ایتمک

عیشی نوش ایله ترک ایله بران باقی بونقی
صدر میخانه او مور بیری دکدر صوفی

یاری بولدم دیو کندی قتی شنلکده
او کوردورای شقی بوسودا کرمشکده

رفع غم اینکه ای شیخ آرسک جاره
دارملو کانه یاناسی اسکله هسکان

صنکه او کدل اولودیه بولیم دیو کمال
بالی کونیند قوشی ایتمک هر دم اطفال

استمیم دیلایب اتمک اولسون قریه
سلطنتده بجا اول شاهله سلطانیه

صوبایندون بولون ای شیخ امان اغیاری کل باشا بیخیزه زوق ایله لم هسکانی
صوبایندون بولون ای شیخ امان اغیاری کل باشا بیخیزه زوق ایله لم هسکانی

هکدی لر سینه ایچر لیده بنت العنبری
طاریسی باشنه ای سرمدی رن دوست غلبی

کوکلد رعوی صدق فلوصه شاپد و عادل
میان راستکوبان مجتهد بجهت اولماز

دولت نامه

نزد وایسر مصارده اولدی بایم کوزون
ساقیا بجا بایم در آنه طو کوسون
کوک قیزی کویید ابروی کوکل مقصوده
بر سیسهر مرده مایل اولدی حق کوکل صوده
بر فنی کاره صاناستد روی نری روزگار
اولدی بیک قوزی برافت ایله چرخ کریان
فرشکلان قوز کویید بر ایندم هانا
بر کوکل صو کویید نور انکه نسبت دریا
بغیر عیله باغینی ارتدی بر اطواری
هله قند لینه بر جام ایله یقدم یاری
ای زبر که مرانی اولان در ماند
قانی زاده لیه وانی کویید بیک صیاند
لب در باده که ایوه می اولدی مقون
قولدی بیخ مرعی ز قینک افزون
بل بولدم سکا صانغ بر او ز که علی
سوزنی دکله رقیبا لکن صلی علی
مس اول رنده که می نوزنی ایوه قانه قانه
اوشی حسینه بکار بکنده برانه

غبطه اول شخصه اولور ابرو کی دم نوزوه
کیده جانان ایله ذوق اتمک استاروزه
حکا

بیت ثابت

فک کوییک کوزم روشن ایدوب بار صبا
کعبه دن سره کتور بجاه حاجی کویا

دولت نامه

کعبه طبرانی دیوا اوله بیل نام اور
اسکاردون وحی بیکدر بجاکوی دیبر
شمسی نامنده برافت می ظمهور اسدی عجب
شمسی پانکی مکانه ایلدی لیر یاران عجب
شریفک نکه لطفی ابرسه و نیاره
قصر دل دوندی عینی ایله شرف ایاره
بقه رقا صلته انکی رقیبک افشبی
صاند لیر باغچه و حسن ایچد ایازمه جفیشی
وصلتک کوردی قیاسی ایله ای دل البنی
هونم اولدر سنی فر داله یارک صالحه جوق
قصدک عالده تفریح ایسه بر دریم
دفتزر له قز قوله سنی بول قزیم
قانتی فکری هیال رح ایله نینه
وست دل عینی ایله دوندی فوق بیخونه
دلره بوتازه سوار اوله اوشونمی یکن
ات اویناغی اولور ساهدر هیدر پاش
ای کوکل بوسلمه دعوی جهان غله سورشی
تاضی کوننده ایاق نایببیک پاپینه دوستی
فکر در سربله باندی تنم بیلز می
عجب اولماه قزیر باغچه سنه کلز می

استانته می اولور عا شفته جای قنار

صلتله اولور ایله دل کشت کونار

قالبه قنق تمام ایله بکدر ذوقی

بیت هاتم

کلی اللطاف تبارک من البر بلیل
اوفرافانه هوا بزده وارا استیموز

بیت هجدهم

دهی ناره در خانه با فونامه نشار
بو طریقی ایله اولور کوه طراد فکله مدار
در دونه جاره امید یله بوعد گستاخ
عوض حال ایلدی ای اصف عالی مقدار
را تم دار که مجموع اسقام و عمل
عربی اندامی قدر عیب شنده در کار

سن و سالی در ایسک ناره خواند بر اینی
طای ایمنی بود فی بنور ایو کلا روم گذار
بر نیم طبعی بقا در امتحانی
علما فونانی ابطال اولور طرف مدار
قیه فی نسنه اگر بولس کنده ای صرر
دولتی دخی در بر اینسه قفا سنده قرار

بر کندن اوقدر بیست ضعیف اولور
شایس اینمز اولور جلدی دیو بو بیچار
ضعیف بری انی بر فایله افزایه امتحانی
که او طرف قس کمی صحراده طوفانسه اعصار
نقش سمندان اثری کور نور سیه کمی
بوت نوبتک چار اولور ایدونه رفشار

یک و ندانی اغزنده اگر دشلمه وه
انکی صاغدی صانورسه طرافنه دلدار
در نطقی

دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال

بیت

بر قطع سسی وار کیم فزال الماره وه پتیز
سیب ذوق یاره او یار سبب مقع

بیت نهم

بیت نهم یعنی ایله ار به به بوق حاضر سی
بودر البته رجبیک بینه و بر سن نکرار
بو چه ستمه فولکه وار هله و افز نفعی
بر بیم ار به ابرینور که شهر بسیار
بر کندن طوته من کند و بی بیچاره ضعیف
طوفینندن ایدر ایتسه تنفسی بر بار

نیچکن جای خد زینبی تبیض امتحانی
نیچه کناره لغوی سلمشی او کشته درار
ضویز اورسک بر ادم بر حرکت ایله من
اکا غداره اورن با بیچاره اولور غدار
ست باره بقدر ایله اوروی صندوس سنی بار
دپسه ده بر کل ایله اوروی صندوس سنی بار

فد سنده بر بود کلوف صور ایتیم اگر
انکسار ندون ایدوب خوف ایدرم استغفار
بیمنا بجن او بو من صورت بی روح کیبی
سول قدسی شکله بکنر که اول نقش دیوار
مستش رمدار او بر مشکله ایتیم اولسه اگر
غالب مشورت ارباب اولور شیخ و کبار

بو قدر عیب ایله هب اندر کیمک اصل حیدر
اندرک هالنی نصر بونه حاجت دخی وار

دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال
دوره در کمال با کمال و در کمال با کمال

نقل اغیار ایدیک واری بحال انکاره
 بوسه دن سبب زنجی زانده اثر امانه

د
 قوزل ایلم کیم سلطان سوار
 دو ننگه اولدی ایدیم کی نر اسیه سوار

قطع
 طبع و توفیق کی طبع اوله هست و حاله
 نظم پاک کی توفیق اوله فنک زهوار

هر توفیق ایسه نوله زره و هور شیزون
 کتب خوده خود قایده در هر جور

هر دینک بوک زرا که مراد دینی
 بیه نولاسنه عرض ایسه دینوز جوار

عکس تابه بلا فتنه لوگون بیله
 دارمیدر طوطی و طبع کی بیرون کفار

عالی است بیوار ایدرم هر تبه
 اوله حسن نظر که طبعه کراینه وار

کلدی حکام صفا ایله تنوکل کلام
 قایم فذمت مولاده گرت فذمت کار

زیر آینه روان اوله سمند دولت
 ادر هم و اشبهی تا که سوره لیل و انار

حال سرازیمی که بر فتنه غادر
 لیا اوله نقطه بر کار هفا در

مفرد

زنی ایدوب حال سه طرف غدارین بر بر
 نقطه بی جامعنه دوتدی جمال دیر

الغیر

ال حکوب لعنذن اما حاله دوشدی کو کلن
 نشئه صحبای بزای فونه تبدیل ایلدک

بیت
 بجز نامدی
 ثابت افندی

نقل ایدر جور لیده بر کانتفراز
 بروان دار ایدی دللاده نواز

الی اوز اغزی دوز بر ایدی
 الاغینه اویار و لبر ایدی

بر کمال ایدی کوز لک ترک
 صنعی اولشیدی بر بر لک

ضعفی اول نکه فتنه فرانس
 بیع مرجون اینشدی تراش

مشری با فیه اگر سینه
 قوردی جان نقد بی آینه سینه

اصحشی اول موی سیانه مغوب
 بیسی نظاره پیر بر آینه طلب

کوستر عالمه دوند کج صفا
 باشقه بر عالم ایسی زوقنا

کوزینور آینه سنده فی الحال
 کوه و بهتت اقلیم وصال

نگه ای ظالم دینچی بر آن
 غزه سی شتر بیدی حون افسان

کندی شاکر دنگاهمی اوستاد
 چشم هو خواره سی طاشی فساد

د

صاحبی شیخ ایلدی همایه مقبولیه
 صابلی شیخ ایلدی بر بشنون لیف

هسته مرفی کی اوسبجی راه با کلبه ری کوزینی همواره
 هسته مرفی کی اوسبجی راه با کلبه ری کوزینی همواره

شیخ انقیز اها طوطی ابدی دکانه اول شیخ ظریف
 شیخ انقیز اها طوطی ابدی دکانه اول شیخ ظریف

شیخ اولدی
 شیخ اولدی

بیرا سکله سی کرسی اولدی
 شیرا سکله سی کرسی اولدی

بیت تریج

فارجهه قالمه فایه لرم کبی ای سکمه
کیر صحنی کونی ولیره و افضل مدرس اول

دله بر تارمه

رفعی شفقان الدردی
بیج نه دل قالدی نه فان الدردی

صنعتی قصد ایدی اول پیشنهاده
بیج فان دو کیشدی اول جلاده

ستلا نیک جو فنی سکدری
کیمی بیشت کیمی دینی چکدری

بیره کتسه اگر اوستاری
قولشوردی بر بیج یادی

بعنی نالد فقهه باشینه یورق
عاشق زاره صالوردی قیورق

شوه و ناز نیک کرده قورق
نقد جاننی بیچوردی یوره قورق

نشانه آسلا قوروردی تکه
صکله دیوردی صغالی انه

نا ترانک بری مفتونی ایدی
سوز دیوره می بخونی ایدی

یورسه بیره اول سوز روان
طایقوردی اکه بوتاسم نران

وله

قاره صابون کبی کاه بی کاه
از یوردی بو جو نانه هر کاه

بشغالی اوجی کبی سکین قوری طبره فقهه سوز یوردی حیزین جسمنی نا ارایه ایدی جوانال قورقه قورمیدی ایج اول کلکال کجندی بوسی کانه ویلی الکر میدی اوستیمی بلی
ایرمدی کلا کل سکینه ال کسری سقا ایدیل ناراملی بقدری سا بنیشی کرم در شندی نعلینی کبی فا کورقه کور کیم فون می صومی دیوم مز مونی بی استر و ش کسیدونز **وله**

ابتدای

بیت

ابتدای عملک افری در پیش کرک
کار اولده کنشی عاقبت انیش کرک

دله بر تارمه

دام قصد ایدی بو کله اول فراغ
چکدی و کان حال اول فراغ

یعنی اوغراتمی ایچون بر حاله
دوشدی اندیشه و مکرو آله

واردی و کانه ملول و غنایک
سکلی بر بر سیمی چشمی ننگ

سینه سی سینه رحام اسی
قان قیوسیدی پلیدی کما

ویدی اول افته کریان کریان
اوستکه صحت ایا روح روان

بدرم کلهلوب اولوردی تراش
شمدی بالین هلاکه قوروی باش

هسته در آه ایشیدر آه بیلور
هانی حضرت اینه بیلور

اوغزه مشی بر مرض جانکاهه
در وید قالمش ایشی اللهد

قان او ترمشی دل مجر و حنده
بر رفق قالدی همان رو حنده

وله

جان و یروب در و له جان المده وز
وید بیلور چاره سی قان المده در

نقد زحمت ایه فی الحال نشتر غمزه کیده بر قان ال کشته و شفق در سان اید فنی با غمزه افی قویان اید در و یلم نا اوردی جانقنددر **وله** ره قیل حرکت ایما نندنددر
مرکت قبیریک مشکل اولور تبسی اول حیزتیه ای روح روان اول صو کده و صه بر فنی ایجان سر ایت کلکت ای هور ایدی دروردی شهبید اولسته نور

اول بریده عشاق تراشی او اولمغه روشندی
 کورسند کوهل قید سیرین اینی باشه روشندی
 کوشی ایدوب بوسوزی اول غنچه دایم
 رگت قوبدی همان قلبندن
 طوبلدی سینغله ایکی نرگسی تر
 غزه اولدی صردار غنشی ششتر
 یازدی اسفنه بی اینک بند
 کاکلین ایلدی خداده کند
 صغایوب نولنی نیز اندر نیز
 اولدی بر برنگی بر بنشتر
 غزه سی تیغنی میخ فلک
 مه کی جرفه قیقردی او که رگ
 او کینه روشندی او شخصی قلب
 بوره الوب بوسادی ایلدی شتاب
 صاندی اغلغشنی انی ریخ پیر
 دلده بیله که یا نور دی بیایر
 در سیماره دار بنجه اول ماه
 کوشنه کلادی در دوزن بر آه
 دل عاشقی کی هست و چالاک
 ایلدی نیا تو کربانی بیایر

ول

باب تعظیمده اول غنچه لبه
 التیامیله روشندی غنچه

بیت قیج

ایکی اویلقلی بر اولوروی یارک
 ارایه کیر صفاق بر بلغم بوراقمه

وله بر نامه

فلقه و مجلس غنچه کروب
 سزگون کشته قیج آه کتاب

المش اطفی ایل ایشار
 فلقه و اینجی فلقه و مار

انکرک بوزلی بلان دلی کلوب
 ماروسکی زهر نور سر کباب

صنعه بوق اتشی ولدن بویغ
 او تونلده هچی سی ایندن صاع

بریا نور بوق فم میدن غیری
 اکلز اورتده سیمه نیدن غیری

کور دی بو مغلطه بی جون اویری
 دویدی دولاب ایدوسن دوتدی کری

قور تیلوب دایردن چون پرکار
 جدوی آساقونیم صاندی سزار

ار دینه روشدی بری ذله مثال
 فلقه بر نیه چوردی قی حال

آه ایدوب فرده بی دویدی جانان
 صانمه کاکل باشه قوبدی طومان

وله

الکدی دایره دن دولابی
 دقلمی قزدی بی بر تابی

ایکی اویلقلی بر اولوروی یارک
 ارایه کیر صفاق بر بلغم بوراقمه
 فلقه و مجلس غنچه کروب
 سزگون کشته قیج آه کتاب
 المش اطفی ایل ایشار
 فلقه و اینجی فلقه و مار
 انکرک بوزلی بلان دلی کلوب
 ماروسکی زهر نور سر کباب
 صنعه بوق اتشی ولدن بویغ
 او تونلده هچی سی ایندن صاع
 بریا نور بوق فم میدن غیری
 اکلز اورتده سیمه نیدن غیری
 کور دی بو مغلطه بی جون اویری
 دویدی دولاب ایدوسن دوتدی کری
 قور تیلوب دایردن چون پرکار
 جدوی آساقونیم صاندی سزار
 ار دینه روشدی بری ذله مثال
 فلقه بر نیه چوردی قی حال
 آه ایدوب فرده بی دویدی جانان
 صانمه کاکل باشه قوبدی طومان
 الکدی دایره دن دولابی
 دقلمی قزدی بی بر تابی

تبع محبت خانه کار ابدی ای بغری ضاشی
 عشقه سلمان پاک ک کل بنی ایله تراشی
 ایندی سفینه قدرلردن نوشی
 الدی اتی و اولدی مد ایلوشی

دله
 ساقا و صلیبه ایچی طولدی
 یعنی اول تازه نهالی صولدی
 طولدی طولدی لاریب ضلال
 مست اولوب دوشدی بره سایه مثال
 دو شنبوب عوصم و عشق زنده باط
 اشیا زمره سه بقدی سماط
 قوردی عشق نکرده بر بنجه بلبد
 چارینج اوسته بر سر سفید
 ایلوب رای پایزن ماچی
 صالدی برای بیگانه قاجا
 فلک سی صوفی و سیمند ان
 شفق کل برک سفید بران
 ایلوب فلک بیانی نسیم
 یعنی بیل درمش او بینان عظم
 اولیجی قانی لکسته مکر
 صبریدی هوی راد ادرزه مکر

دله
 یکدی بربر اور زندن اشارار
 ضان جثال کو بریدر الدی کفار

معارف

معارف اولیان دلبه بهان فوشی صوتدر
 یقرسا هیی کی اما فقیقه صفر بقدر

دله
 اقامت ایلوب افلاصی حجاب معلاده
 بتون کندوسته اویدردی یارانی **امام زاده**
 سنده صتم اولدی کوزک در بر ایم دنیاده
 مصحف روینی عرضی ایلمه **حافظ زاده**
 جامعه سنسی زین انیکو ایچون دنیان
 بقدی قذیل دل زار می **قیمت زاده**
 جامعه سنسه عشاقی ایدوب امانه
 ارتور قانمی محفله **مؤذین زاده**
 جهت وصاتی محلول اولیجی دنیانه
 بیکه عرضی ایلمه عجیب سیم **منول زاده**
 غمزه قول اولیجی ایچون بودل از زاده
 جت عشقی می اشالدی **قاضی**
 ایلوب محکم و صلته امانه
 عشق ایله ایندی نزاع بنی **حضر زاده**
 بر زده کرمی طوبی مهتا صابی امانه
 اگر لازم ایسه قطار نظاره **مختص زاده**
 جفنون اوازه و صغیر یوبو انشاده
 چالدر طیلنی عاشقن **مهرت زاده**
دله
 سنسه ابتدایمه چاروبی افتاده
 بی یا شنده ابدی قلعه **دردار زاده**

اصحی عشقه کندی اولدی افتاده
 هرمنی صبری صاوردی **صاحب زاده**
 صحرورک ایلمه کما شب یلدره **دله**
 قولاق طوقندی **بکی زاده**

تیغ محنت با ناله کار ابلدی ای بغری طاشی
 عشقه سلمان پاکک کل سنی ابله تراشی
زاده گمان
 بکسور کس گری یوسف امانیاده
 پینه و ننی جرفه اثر عمرنی **صلح زاده**
 دنی قوت فیه ایکن اولمش ایتم دللاده
 بزنی شتردی صبا خیلجه **نوفعی زاده**
 مانغانی دل بهر اتشه یاندروی
 ایندی طوم وصلت بزنی **هانجی زاده**
 تریکی سیرایدوب اویدیم ایانغی تنهاده
 صاندی صادر وی بی مستدریو **مغاف زاده**
 او کوزل کوز زینه اولدی کول افاده
 یوزیمک خار سنه یقه **کوبچی زاده**
 اولدی سینی صورم بو کجه تنهاده
 فنده کندی عجمادیو **شکرچی زاده**
 چه ره دز زده نمونه کتورن یاران
 قیسون سوبله بو جانیله **نوفعی زاده**
 های مدد نفع رحیم سوندی چو تنهاده
 یاران ملدی بو شب جلجه **یوچی زاده**
 اینه کرمک ریله شلواریم ایدر امانده
 دو نمسیله بیقرار گیری **قلباچی زاده**
وله
 لب در یایه کتور قایقک ایت امانده
 پله بر یول بنه لم سکه **قاییچی زاده**
 اولدوره

اول بره عشق تراش اولغنه او شدی
 کور سنده کول قید شیرین ایشی باشه دوردی
بیت
 دیرلم کیرمک اول قصر مهنت اباده
 کول سرائینی پاسون **کراسه بی زاده**
 ورق مهری اومم دو غردی دور دی باره
 اویدی مقولای نیلایی **خری زاده**
 بزه وعد اینشک فیه اولور امانده
 والدن دالم قوندی شندی **ابابیل زاده**
 معایینی ناقصی کور ییک قدر بهاده
 اسکله طارنگدی بران **دانه بی زاده**
 اولور لعلی نگر زینی نیم ایدن سر زاده
 صلا هر نه سیکدی وادرسک **بی زاده**
 بو قدر نان و نکلای نیشکی اوتاده
 بزنی انگک دیریمش بیته کور **فوضیلی زاده**
 لیک ادب بو نکل ایتمه ایتاده
 کیررسه دستک **فلجانی زاده**
 اریمش یانگی دل عشقیله امانده
 بزنی جور ایله صغردی **هدایچی زاده**
 لیمه دوصلنی اغاره ایروب امانده
 بزنی اچقده قوردی اه **چارچی زاده**
وله
 تیغ بر کف کلور بزده اولالم اباده
 قلیجی بزده دکر دارایسه **سینی زاده**
 تقه غم بچره ایله ایوبه اولدوره
 اوغرا مز ما یزه کر وصلتمه **بکچی زاده**
 طهر لوسون ایچکیشق **قانتی زاده**
 واقع دور دورم اولدی **توقیل زاده**
 اول با صدی هو باقی کوز لکر **قاجی زاده**

گذشته فته بود نوره به تعلیم هور ایل
که چون افتاده کانه شویله ایلردم زمانه

وله

یوکلدوب بارغک بپ بودل ناشان
بزی اشک برینه تودی **سوی زاره**
انبلور او ق کبی بابانه اولان افقانه
طاشی دیکر سنی بکین سینه به **اوجی زاره**
مناسکین و یلین شیشه سی بو انشان
یابدی دست ستر میله آئی **جانی زاره**
کدی قوج باشنه قران اولان عاشق کیمی
بیخ فخر الیه بیخ المیدی **قصاب زاره**
اندی دل سر کشته فلکده و زاره
دوندری بنی کدوبه **افزوده زاره**
کشته عشقی اولور بپ اوریلان افقانه
قروی طاغون قدر خلقی **مبارک زاره**
بنی ابسته نازی ایکن ایدوب امانه
شمدی کولدیسی اهلدی **چاچی زاره**
صمیم اغیار ایلدوعو انزی فصل انکلیجوت
بنی احصار حضور ایلدی **چاوشی زاره**
دارهالتی عرضی ایلدکه قید ایلدک شاید
سرو فتر عشق فته **روزنامه چی زاره**
دخی نوره سته ایکن ایتشدی افتاده
شمدی دست عدیم صالدی **جانی زاره**
کوزنوز

کوزنوف بیاضی یارده برقال عینر بو
نور دیدم کوبک مسکی دیدی اول کوزنوبو

مفرد

قنوز المعبود سو قنوزاروب زاره
وصلتک ابتدی تجردن **صوفی زاره**
قالدرور بشته کمان املد امانه
الجدی فقل در وصلتی **جلنگ زاره**
یوبون زره اثر یوق اوتین بالاده
نیج دیر رایسه نامه **رباع زاره**
اوتوروب قاضی کبی حکمده صفراوه
عشقلم حکم ایدر عشق **قنایب زاره**
دایغ دلدک همیا اولور ز فرهاد
وای حاله کوزسه **صوبوبلی زاره**
بر زمان اولشندی دمیبه لکی امانه
شمدی اگر ی بقراولدی بن **نیزت زاره**
ایندی عشق قلرکک قاشتی لدره
جیله سزبه کورینور **میلیجه باچی زاره**
ویلر افری جفانی نظره امانه
بو وصلتی قوقتمز بن **عطار زاره**
قالدرا غلقتسی ایکن عاشقنه تنهان **عجم**
برتر شینه رضا و برمدی **بیز زاره**
تاریکوسنه بند اولدی دل افتاده
مظهر عشق جنون ایدی بنی **سینج زاره**

ای زبیب صدری الطفت کرسندکم
ایتم هم ایلر سر سیدین رخ و حال
ای نوز تو سر حیا جرفان حیات
بوزر عشقم شعاعان اید اول
بهدیم همبها نوره در دیم در زمان افشند کیمک
سویلمک حصوله ن زمان افشند کیمک

حال سراب روی که بر فتنه نماید
لوح و لاله نقطه پر کار جفایار

ضریب است

اشمال لونی

طوت آنرا بوزن قلب سلیم اول
کو کلون کو کلید اول وار در بیشتر

کیدر باوزن فی طبع عظیم اول
ضرب سر که قابله فرزد بیشتر

جو بلورک ایجاغف انجاده در صو
کاملاک جاها نصیحتی بو

اقراری بر ایس اوله بد فو
بر در اقراریه ایمان و بیشتر

عاقبت اینی اول اوله یکد چایکد
بیشتری سلکون نمونه لک

چی لوری فونی اوله بر کلا
اول اوپر سکره نو دار و بیشتر

دلده استرایکد غلی غیشی کیده
مناعی رازیکی پایه مسوده

قیمه مشتریه ازالی قابله
الانده صفتانندن او وار و بیشتر

چار نوبتی دهمده چون توزار قویار
اول وقتی کوزه دن چون بقعه قیاد

وله

جلال زاده کلور بازاری بیار
هرام زاده بازاری بوزار و بیشتر

یکی تو لاغزند جفایار و بیشتر
با شیخی قورون کونین و رالار و بیشتر
دوه او هوکی بو یوزار رکن
دوه نه شامغنی کوله او در کلاک
دوه بر سکر کتسون دوتی
المدت و بر سکر کتسون دوتی
دوبل قورانه در زار افراسکر
دوبل قورانه در زار افراسکر
دوبل قورانه در زار افراسکر
دوبل قورانه در زار افراسکر
دوبل قورانه در زار افراسکر

مکانه

چنانه میل قلدر فیه سکا کینی زیاد ایلد
زمانه فچه در عشق قدر بی نامر ایلد

وله اشمال

بایتم بو عالمکد کسب کارینه
بر منقسم در مرمجه همان وارینه

بو کوئی فرصتی قوم یارینه
یار بقدر بی کون قورار و بیشتر

عادت بو در انلی ازاد
قول قورید سید رای دل ناشاد

بایه کدا فذنت ایتمدن وار
بال دو طمان بر ماغنگ یلار و بیشتر

اصا بدم بو عرض ده بنده بر فون
میدان هنزده سنده کی سو یون

فنکلا دورینه کارایتین او یون
فتی زور او یون بو زار و بیشتر

عرضلا اشغیا وارا ماز اوه
اوصلا کونکی سنی عاقللر سو

بو نده کلمات وار اندن دوه
دوه دونه بو کون قیل وار و بیشتر

طاب معرفت جلوسه ایکن
بو کونکد ات ار قور بر کلاک کیده رکن

وله

شاعره سسی ایلد ساز سوزر ککن
بالکن طاشی و جوار او غز و بیشتر

کندی جلاک کندی او نیار و بیشتر
کنده او لندی قور و بیشتر
بو یله در قایده طاغوت کلندر
بیلندر قنده بیلندر
دوبل قورانه در زار افراسکر

بیت نجیب افندی

نور و سون سینہ ده یاقوت قبضه فنیک ای مه
بیلنسه طاشی دیکن منزکم فاطمه سنگنلکه

وله امثال

بیزند کمال بولمیانک
بیر لرین نصیحتی فی المیانک
سوزنیک نیلانی اویکیانک
بروشنی نیلک دینز انبار دینکل
بوزم برده بنم فاکله بکیان
رزمه غوغاده دل ایسه پیشان
کوزمده کوزنی جانانه جیران
کوکلم معصومدر اومار دینکل
دورنی جان دل پوسه کنان
بجرات عشقله دل باره باره
نم کیدرسه کسوم وصال یاره
که بیک ارضو هزار دینار دینکل
مله عاقلی باشی اطرافه بقیه
قارده کنزه ایزین بلورده صقیه
کوی دلایه ایله ایسک اقیه
اله عارفه باشک دیار دینکل
هیله بی ایسک اتیمقل هنر
دیسونلار کیه برار اولکلار
سن ایسک قوسین ققار سن اکر
الده سنک قون ققار دینکل

وله

بیت

بنی محروم ایدره زوم ده اول نوظف وصالدن
دیکن اول افت جانانه او تمنی صقالدن

وله امثال

لوتی نصیحتی برله برین بویور
لر دیر امثالی تنظیم ایله سویور
میزان بسترده اغزلی ایله
اغز بلسه یجای فنقلار دینکل
عایدن سنک بویور
سویورک فاربویورونه
ایتمی سویورک صفحہ اولافه
لطیفه منکره قطع طریق الله
نات درمکیم بکره بویور
کوسته مکر بکره بویور
بکره منافقه بکره بویور
عملی اولمیان عالم بویور
ایتمک بکره اهل دیناه بویور
قاضیه بکره اهل اهره بویور
سویورک کلپ لاشه دن بویور
بکره بلمینه بویور
سویورک ابلسدن ایمان بویور
دوسته بویورک اولورده اسلام بویور
بکره بیوسته بویورک اولورده اسلام بویور
دریا به امانغ بکره بویور
کینفه دیارده بکره بویور
دیکن اول افت جانانه او تمنی صقالدن
دیکن اول افت جانانه او تمنی صقالدن
دیکن اول افت جانانه او تمنی صقالدن
دیکن اول افت جانانه او تمنی صقالدن

۷۸

ندم تا بویلیم الخنجرک دل شدایم سلطانم
ندربا عش بود کلوناز استغنایه سلطانم

غزل بغدادی روحی

بی عمل علمیده عامل کجین جا بلدر
سبک فطرح غفاینی او نور کا ملدر

یوم لا ینفع مال ویدی چون مولانز
بوسوزی کیمکه تعقل ایله اول عاقلدر

دایما حقه حجت ایدر اول عاقلدر
من اجب نکتہ ستمه جو کیمکه او ده قائلدر

او قونخله کنه فاضلی اولور لا واته
من عرف سیرینه هر سیمکه ایر فاضلدر

کیمی ظاہر ده ایدر سیری کیمی باطنه
کیمینک مشربا دریا کیمینک ساحلدر

سالکاره حق جنبته میل اینزلر
نیلسون جنبتی دیداره اوکم واصلدر

طوتلمه کیمین ایمیش دولت و نیایه وصول
عاقل اولان ندر اول دولتی کیمین زائلدر

معرفت اولما کجی برکشیده ای روحی
جاهلک باشی کومه ایر سه نینه جاهلدر

سینه هم بدف ناوک نرکان ایدرین بن
جوز اولدی ننه جانمی قربان ایدرین بن

صبر ایلم غم کیمی تنک دل اولسم
کل کیمی همان جا که کربان ایدرین بن

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

اولدر ناکاه بر کون روزه و فرقت بنی
عید و صله باری قربان ایت بهمی آفت بنی

تذیبات

کلزار جهانه کل رعنا می بولینز
افغان ایله بی بریل شدایمی بولینز

سرکش ملک ایدر سر و دل لاجمی بولینز
سیرا نیکم بر او که تماشا می بولینز

ای دل سکار بر دلبر زیبا می بولینز
درد و الم حجت و غوغای می بولینز

بر زره و سرشته ایروب مهر جمالی
کل رطلدین کوستروبین ایله می بولینز

بو قدر سکار دور ایلمدن غیری کمالی
غیر سیم وفا ایلمینه اتمه وصالی

ای دل سکار بر دلبر زیبا می بولینز
درد و الم حجت و غوغای می بولینز

دنیاده کیوب اکنکه بر سال ملامت
وهدنده اولوب کشتی نرک ایله نجات

اغیارله آوده اولوب شاه ملامت
ردایلیه سیم عید قدیمی نهایت

ای دل سکار بر دلبر زیبا می بولینز
درد و الم حجت و غوغای می بولینز

عشقیله انک ایلمسم قطع علا بق
عشاق آراسنده بنم صد قله فاینی

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

کیمه در بر نیشاید بخانه نو قدر استایم بولینز
دور سوزان استایم بولینز دور سوزان بولینز

بیلدی کندگی ای بیوفانه سن
اشوب دهر و فتنه دور زمانه سن
قل نظر فایده ای کشور صیقلات
گاه نور ایلسک باری اسرکه گاهی
توده تنهاده و فرقه دل کرای
ایوسون طرفه دیلسک بوختریکلای
زمنه کی بوکجه ای عالم صیقلات
دولت برون کومه دیک اینجوز و الهی
ظلمت فرقه صلالم دل کرای
بردم اکرومه مدد کولخوه افتخونی
ثروت قیل ایلسک باری اسرکه گاهی
عرضی حسن ایت کوره تمیغ بیستونی
زمنه کی بوکجه ای عالم صیقلات
دولت برون کومه دیک اینجوز و الهی
کوزیاشی زیم خنده شراب ایلم
نالواهی او مجلسه ریاب ایلم
هری انشی شو قیله کباب ایلم
فی لعلاک دلی مست و طراب ایلم
زمنه کی بوکجه ای عالم صیقلات
دولت برون کومه دیک اینجوز و الهی
شب غمه شو قدر درد لاه ایلسوز
برزی کولری هب دود لیه ایلسوز

بجز بر قوم کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس

دنی فوشی کورکه دهرک لبعتی وار
بودورک دورلودورلو صورتی وار

شاهم کرای عشق اوله لی بادشا هلند
کوبکه زارایدردون و کون بی نواز
درد و بلا و مختله آشنالز
یولکه ترک سراید رزبی ریالز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
قانی مهاند کیمسه باشی اکدرنشا
بان و کولدن ایلسوز ترک ماسوا
ریا قبا رینه بیز بیز بوزیا
عشقک بولنده جان و دلی ایلسزها
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
هر بر فیس پاینه صوکی اقتز
دینا بوسیله دلی اوده بغلز
فاک اولسه وزده دردیه درعانه یقنز
شاهم اولخیر عشقکی لدن براقتز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
جانا بفا و بود کله بر موب امان
اولدرمک اسه استدکک روز روان

کدر کور دیله دینه کیم دیک
بجز بر ایله کسوز کسوز کسوز ایوه کس
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز
عاشقلز بللزه ریتلارز
عالمه بر حبه قالمش کدلارز

زال در نیایله بز الفتمه قایل در کلین
یعنی مروانته لر عورتی بیلی دکلین

نزدیسی

منلی اتشی شنده دل سوزانم
طوتی کی کوک یوزنی دو در دل نالانم
ساقی بوزم اولوب دیزه دلوشی افغانم
غصه در دروغم و بجز اولالی یارانم

نالنی کوزیشی فی اولدی چکر بریانم
عانه دوله فیانک اولالی نهانم

اولالی جان و کول اتشی خنت کباب
چاکور دینه لرم اولدی چکر قانی تریاب
شب بچکرده سنک کریمی دیوهم قواب
بوتک اولوب قامت لم کشته دیوم سینه ریاب

نالنی کوزیشی فی اولدی چکر بریانم
عانه دوله فیانک اولالی نهانم

صورت لعلکله دیوهم فون اولالی
فکر طعلکله دیوهم فون اولالی

کچ فرتمده کولک بچریدل مخرزون اولدی
لیک زلفکله ایندی ایله مجنون اولدی

نالنی کوزیشی فی اولدی چکر بریانم
عانه دوله فیانک اولالی نهانم

نالنی کوزیشی فی اولدی چکر بریانم
عانه دوله فیانک اولالی نهانم

صله لی جان اوینه اتشی بچرانله اور
اتشی هرته سینه بقدر فوجوور
چون

چون بچویمک نشه سی جام مبه بکیز
باق سوزشی خیر ایله عالم نیه بکیز

نزدیسی

بنی ننه قود کوز ای افتم فوننی مشرب
شمدی سبیلک ایله صحبت ایدنه بیم لب بالیب
واریندر سوزدیکیم غوغوشمه سندن انسیب
صار یلوب یا تور ایکنی سینه بسینه هر شیب

شمدی قریانک اولدم سوبله کچا نولدی ایب
اشنا ای زلی بی بو تفغ نکل بو غضب

چشم غیظه سبلا به ریحون ایندک
دیزه فی بنیم غمه غوغو کلکون ایندک

سینه فی کلچون صرست دلی جون ایندک
مدرای کافرته خون بنی مجنون ایندک

شمدی قریانک اولدم سوبله کچا نولدی ایب
اشنا ای زلی بی بو تفغ نکل بو غضب

آفرین دردی ایله ناله آه ایلدم
سنزای شوم بو عالمه سناه ایلدم

بسهه اشغیمی پاکله سیاه ایلدم
اینجنور دیو بر فوره نگاه ایلدم

شمدی قریانک اولدم سوبله کچا نولدی ایب
اشنا ای زلی بی بو تفغ نکل بو غضب

بنی صد باره ایدن بچر مژگدر بوبلا
سنی ده هسته ایدن سوز و طدر اوایل

بویورکم وضع قلدی قی از کشتیک
بریلک کشته ادرکم قانور سحر صواب
بریلک کسه بنی فاشد مبر ایلکم
ایک دروا او سینه دروا و دروا کوریکه اصطلاب

شمدی قریانک اولدم سوبله کچا نولدی ایب
اشنا ای زلی بی بو تفغ نکل بو غضب
کلهه قی با شک ایچون فسخنی قریان اید
مدرن آزرده سکه ای بچر با سوبله

اجل کل ای مجلد کل تیرین دهی سوبله
عیان اوله دهانکندن بجز از زمان سوبله

نزدیکی

کرم بزورم کونجی صفایه صدای فی
منع ایندی نونجی باره فی بجه شامکی
لا یقدر کم اکیم سغه اوله تایی
بایسته بکلر اوله خصوصاری

فلکسته جام نهی یوقی دیوردی

اینگله ایبر قهوه بزوی ای زمانه ای
بکدی یاریغی بیکده دن فلاکستون
صهیباتی نونجی دو کدی یوقی زنده یان
بی زنده دیوردی مال ایله کورسور هممان
افزودونجی عالم کورسوری زمان

فلکسته جام نهی یوقی دیوردی

اینگله ایبر قهوه بزوی ای زمانه ای
اولست نازم اوله لیدی نهدی باره قدار
وصلت نونجی اوله عالمده نشه وار
لطف ایتموب ده دیوردی قورسور روزگار
بیتم کونجی صید اولور املی شیوه کار

فلکسته جام نهی یوقی دیوردی

اینگله ایبر قهوه بزوی ای زمانه ای
دفع قرارت ایتمک ببار بولجا
باقی نندیکم باقیم کلدی بولجا

رغبت اولورم فی بوسه بوسه ساعده
بهدم اولور سم اول تیه صفت نه قانقده
ایبی هم کندی شیخ اولدی قانقده
فلکسته جام نهی یوقی دیوردی

فلکسته جام نهی یوقی دیوردی
دفع قرارت ایتمک ببار بولجا
باقی نندیکم باقیم کلدی بولجا

ایفون و برشی دقاوه ییم دل اولدی بئلا
هکدر مده میبوستنی هیغی نوا
ای بری

ای بری صورت بنی دیوانه قلدر کونجی عاقبت
داستان عالمه اف نه قلدر کونجی عاقبت

نوزاد و جدی
نجیبی هفتت
افندی

وصاله باعت اولسه آه انشی رار قابلدر
فغانی پرده پرده ایلمک نوزاد قابلدر
اینون ناله هر دم ای شمشیدار قابلدر
اگر مستلزم احسان ایسه فریاد قابلدر

کرم میزدول اولور سم عوضی استعداد قابلدر

جهانده اولسه ده بر کونجی طربگاه دم عشرت
بینه بیمانه لیریز شوقه ایلمم رغبت
بولوب نزهت بکوردی عالمه بشقه کفیت
دل درد استنا جام نشاطم ایلمم منت

عجاز غله ده بر خطه اولدی نادر قابلدر

کل باغ امیدم سردی ایران ایله صول
ریاضی قاطرم فاروقس اکدر ایله طول
دو جوم موخوبوسم اشغای نیش جور اولور
رضایوق انتقامد برب عنان قوه یوسف

برآه ایله صهیباتی ایلمک بر باد قابلدر

او شیرینم بجا ایرای هوی وصله اوسونم
مرد کاری غیره نیم نگاه اشفات ایتم

صصو صاقتد رنگی حکام در میان اولور
سوزی بجز ایتمک اسان رغبت شایه یار اولور
رغبت نوزاد بولوب نزهت بکوردی عالمه بشقه کفیت
دل درد استنا جام نشاطم ایلمم منت
عصو صاقتد رنگی حکام در میان اولور
سوزی بجز ایتمک اسان رغبت شایه یار اولور
رغبت نوزاد بولوب نزهت بکوردی عالمه بشقه کفیت
دل درد استنا جام نشاطم ایلمم منت
عصو صاقتد رنگی حکام در میان اولور
سوزی بجز ایتمک اسان رغبت شایه یار اولور
رغبت نوزاد بولوب نزهت بکوردی عالمه بشقه کفیت
دل درد استنا جام نشاطم ایلمم منت

اضطراب خلق ایله نهوده غوغا در سبب
دنیاده اسایشه انجی مدارا در سبب

سبب کمال نظم سحر یار قابلدر

اولدی رسیدن بیخ ستم انجی انجی
اولدی رسیدن بیخ ستم انجی انجی

فداوندی کانه لهع ایدوب صنف کالافی
رپیی شیوه ایما سیدر فلقک مرادانی
جمال افزور روی شایه توفیق اولدی کرانی
عجب قدرت اصناف کرددر نشیخه ذواتی

دیلم ابواب لطف دیلمک تعداد قابلدر

ایام شبان اولدی تالیف بلیم اصلا
ایام شبان اولدی تالیف بلیم اصلا

فلا طون زماندر رای باکی اولسه فیضی اور
غیب شری فانوشی بر اوج شعله و اراییل
تکین ذاتی فیضی کانه یارب دیره و ایموز
کوب مشکل پسندان فهمان تدبیر و زایلدر

بودرک فهم ایله بعیت اضداد قابلدر

کیفیت فی سینه ظهور ایلدی بلیم کلک
عسوه ایله میکنت ستم ایچاره کی کلک

براقم ای غم درستی بی اولسده
نصیب اولورسه سنکله نراسر دکله کیده رز
سنابول اولورسه بی فقیه های قرار
برایلی جلی ایله اسکداره دکله کیده رز

بیاض کردنی امید ایله ای ثابت
فدا ویررسه اگرانی حصاره دکله کیده رز

صنک قماش صسته فطال نوزبان ویرر
بدول کشیده مصحفه بنزر کم شان ویرر

**غزل نامه
نجمی راغب**

سرمایه و سعادت بیخ اضمند در
پره های دولتی تاج سرمد در
اغان فیضی نعمت بیکرمد در
موج مار باده جان پرورمد در

لوف نشاط زینرب ساعده در

عشقای ناز پرور اوج قناعتم
طاوسی فوشخلم هیایان خودتم
ستفاری بر فروتنی نرستم
باز شکار کبریا کاه بنتم

کام دوگون جنبی بال ویرمد در

کنت ایلم اتا صی اقطار عالمی
تحقیق ایچون مادی ادوار عالمی
درک ایلم تاج اسرار عالمی
بنون صورت حقایق اسرار عالمی

تالیف راز نامه دهر از برمد در

روش و کلی داغ درونخده تاب یوج
ابر بر نفسد ایتمده بر فیضی نوستوج

باغ بهشت فطرت نازک نرسد در
باغ بهشت فطرت نازک نرسد در

راغب ایدر هیای کربانه هیای کلک
راغب ایدر هیای کربانه هیای کلک

دیلم سحر ای صفا فیضی کانه پاک
دیلم سحر ای صفا فیضی کانه پاک

آب حیات جبار و بیخ نرسد در
آب حیات جبار و بیخ نرسد در

موقوف جنبی ایلم انار صده فیضی
موقوف جنبی ایلم انار صده فیضی

پوسه بر ایندم او ماردم کم بقعه اول شاه ویر
فنج باب اولادی کندی که یوری اته ویره

مخمس بیخی

بخت فالده نهدی بغری یانی کوزری بون
دوردم نهایی بیره بر اریلوی غم
دخی اهوالمی اظهار قلمدم اولسم ابر
مکده خاطرمدن قلمدی بر کسه رفیع غم

صفاردم ادرن همدمری ایل بر با کوردم

شور کلو حکیم هور و صفایی ای فلاک سوزن
اوصاندردی بنی درک غنی پوهانینه تنه
جبت رسمنی اندوسدن کورم نه دو شون
ارصودامنی طوندم روان دونه ردی بوزندن
دک کوز کوردم اودم صدق عکس مدعا کوردم
اودمک امر عقیده بون که هفت جان کردی
غیم عالم نصابندن بج اولم نسیب اوردی
نه دکلو وار ابر دردی همسانک بانه دوردی
ای بی بصرم ره امیده سرگردانی ال پردی
ایل سررسته کس طوندم الله از دها کوردم
بوعزنا زینک کردیند بونکی غیت نر
ار اول بوزال وینارون کوعی فالدر بوزندن بز
کله بر نه اولورسه ای دل افنی کس اولکون بز
بجا کورتری دوران بیره بتم کوز کوس بوزر
می جنت اکابر گاه کیم بقدم ترا کوردم
جندن اثر اولما بختی کیم بون کدن
نفاقا و بعضی اولور ظاهر غامت نودی آودره
ایدوب قطع عاقبتینا واته بونندن
فضولی عیب قلی یوز جورسم اهل عالدم
دند کیم هر کیم بوز طوندم اندن جفا کوردم
غزل

عزیز کمال کبی اشکفته در کلزار مجموع
قضانه نخل کلدر کلیمی اشعار مجموع

**بیت
بیا منزل مشتمل
مخمس سالک**

کزار نرفته کلزار کورک دیده لر روشنی
صن ایلا اتحادی ناری کورک دیده لر روشنی
نقاب مسند دیداری کورک دیده لر روشنی
ظنونله رفی اولداری کورک دیده لر روشنی

مثال صحرایون ناری کورک دیده لر روشنی

بیز برای کتاد ایت نکتة املخوزده ریحی
بیزاران سال عدایت مدت بکروزه ریحی
چکوب جام وصلای رفینه دار ایت کوز بیز یحی
بله عیدک سعید اولسون کولک یوز وزنه یحی
ادبونی بجه کورام انبرک شون کیم انقلبه
سببها سوز ناک انبرک حاجت آهسته سینه
طونشس داس انقبای کوری کورک دیده لر روشنی

بلالی ابروانی باری کورک دیده لر روشنی

بیزرک افکن هلت کس صبر اولدی کولک ایلک
نه حاجت اولمغه حسرتکزار صنی اول شایک
بسی اول ابر سیردن ظاهر اولدی مهر و طویلک
کد بندی کردن کافور سحر نون اول نایک
بوی کوز سافور سیر کورک دیده لر روشنی

نشب ایلوه صبح بر انواری کورک دیده لر روشنی

طوتار نالدم مثال نغمه مستانه افغانی
نوله کجا مله سیراب ایدرسم بزم اشوانی

مست اوله یار مجلسی میده شنب وصال
صار بیلنوب میانته بل بل بغوسیی

**غزل
نایب
راغب**

نه کونک نایب ایهمندن نه نقصان نیندردن
نه بیبهری از طالعدن نه بخت بد کهر و ندر
نه علودین نه سفلیدن نه افوارشردن
نه سندن نه بندیدن نه هیچ کینه در و ندر

بود در سر فغان شود ز جام قدر و ندر

اولان ازاده قاطر دولت و زمان عالمه
اولورنی قویله منت احسان عالمه
نمک لیس اولسده دل صحت افزون عالمه
دیوان الوده اولان نعمت الموان عالمه

دماغ ولده لذت قوان بغای سوز و ندر

اولورکن بر نکایک عاشقه برناک و ولدور
دل اغیار و وزنی شمردی سستک اولدی بدامونیمک

بودر اما نیه آیین مری ماه نیم افروز
دوسن کاتفاقل بجای آه نفاقل سوز

دکل سندن شکایت شکوه آه بی اثر و ندر

براه صبحا هکلم اولورکن مقصده واصل
بوجیشله کاه قصور اینک نیر قابل
کولکلا

کولکلا آینه سندن کویستر دیدار شعر
بر نفس سولر زبانم ال طوطی وار شعر

دل

بند اولقده در راغب همیشه است طبعک
دنی بالا نمکند اولور سر رغبت طبعک
مسکدر اگر چه اهل طبعه وقت طبعک
بوتعبیرات و سخته و کله وقت طبعک

بوفنی معنوی نایب بوجی ای در و ندر

اول کوزی اهور اول رفی نه روح حال سیه روماه لقادر
فتنه ز جاندر اب رواندر و غوغا نماندر نظر فزادر

طرن و مسکین غوغه و فونیه اول دل مسکین اول العلیین
بند بلادر عیبی فضا و درده دوا در سستک خار و ندر

ساقی عالم عشقه فوشیم شاد و قدیم وصلت اهدیم
ال اله سافر عاشق بی سر اول لب ال رفوشی نه صفادر

زلف کندک نرکسی سستک عاشقه جورک حال سبایک
مار و نادر چشمه ضیا و عیبی وفادر غنیمت سار

طالع بیهوده اول رفی افزون حال در کون بلیل خنوز

دیر جانانی بقدری جهانی اولدی نجیبی قصدی فزادر
بر ملک سووم که کورسه انسی و جان فیران اولور
ایته اته اول بری بیکر نه خوب انسان اولور

رهبان فوش کلدنک ای روح روانم مرها
ای شکر بیا برین جان جانم مرها

بجز در بریه ال وصلت جهان نیر بجز در باره اوراق انشده جان بجز
بجز در بریه ال وصلت جهان نیر بجز در باره اوراق انشده جان بجز
بجز در بریه ال وصلت جهان نیر بجز در باره اوراق انشده جان بجز

جذب ایدوب زورق اسما ایلله اول قسانی
یاوردو اسکله سیننه چکلم پنهنانی

بانی قول باب
بیمسی صفت

سعی ایلد اولور نعل کورون شائنه
راه مقصوده لالت ایدران شائنه
اولور زوقا فیلدو بند صفوان شائنه
قالدی راه طلبده فطران شائنه

ایره زکوی مراده کدران شائنه

فواب عقلت اوله مزیدده دوسو فانی
ایخلال عقیدین کولستر امر شکی
ناصی ایتی در کار اید بظن علی
بیج رفقه دار در که ایلان ای دل

دار ایکن الده نیاز سحران شائنه

مدد ایت قوه بازو سه آه دز اری
چکسون بلدو ایچنی دل ایچو اری
هدف بوسه اولور سینه می سیر ایت یاری
دل سنی نغدر سخت اید ده دلداری

ناوکه آیم اولور جا کوان شائنه

دار میدر دایره و مجلس عشرتدا اصول
کردنی المشی ایکن بسته ایدی وصول

بربروه یتالم دیچک نازی اوزانندی
یا تم دیدی بر قیسی غناد ایلدی یانندی

وله

اومرز کیم کتور بر بر فبران شائنه

زبیب اغوشی نگاه ایلله ریغنی تابی
زبور شیشه زوق ایلله کل شادابی
شمتتم ولده کور صورت اب و تابی
اولسه بر کزه وزان باد کرم ای تابی

قومز آیینیه ولده کدران شائنه

نه دله زوق و سرور و نه جانده راحت وار
نه طالع اولدی مساعد و نه باشده دولت وار
نه کسده زر و سیم و نه الده و سعیت وار
نه بنده بوره تحمل نه سنده شفقت وار

افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
نجیس علی

فدنک طعن سووده وجودم اولدی بپر
فراق یارلقان اغلر قدن دیدو قوش
غبار غم کوکل آیینیه سیننه ویردی کدر
صفای خاطر یله ایدم مهربانه نظر

افدم حال مکرر زیاده فیرت وار

تیم کلکونی کسی وزان مکر یاز غارم یوق
تیم کلکون اوز کیم جهات ایچره غمک ارم یوق
تیم کلکون اوز کیم جهات ایچره غمک ارم یوق

افدم حال مکرر زیاده فیرت وار

افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار
افدم حال مکرر زیاده فیرت وار

دل ویر سیدم بر یوزی کل رضی اله
صالدی بنی بر صورت ایله آلدن آله

دولتی بقدر صیانت الله دارم یوق
ایوی عشقه اواره ایم قرارم یوق

افتم حال مکرر زیاده فیرت وار

سختی کدی تو غم لاله ماه و سالمدن
کیم شکایت ایتم بکنم حالمدن

زمانه یوز جوروب **علو** کمالمدن
نیغجه دوشدی بو کفشار حسب حالمدن

افتم حال مکرر زیاده فیرت وار

غزل
دیناده دوست بو نوز انسانه افروز
اشانی ایله انسانه بر جان افروز

طالب اولسک بو سیکم اقیابک بو غمکی
دیزر لر بیه ویر مزمن که فرمان افروز

او بلولیم بو بهانی اولدیکن وقت ییلم
رومن ایچون او قومار لرس که قران افروز

ای **ساقی** کیمسه دیم عالم سوز در بن
هرته استرسک ویرر اولغنی بجان افروز

نه بختک اول کیشیکیم دایم فدایه لهدایه
سیجنه سلطان کبی دیناده ایران افروز

دوران ایلیدی عیارت طبعی حافی بجای
اولان اولمز تریه وک میوه گلزار وصال

عاشق اولدم در دمه یوق قدر دوا شمدن کبرو
کونده بیگ کن اولورم چه مبتلا شمدن کبرو

غزل
افینار الله کا فوب جا سوری
نازده صاینت اول نازه نهالی سوری
عید من سنده کبی روز وصالی سوری
اشه اول غمجه قیسی غمجه در دلالی سوری

کوزی الاده اولان شیوه والی سوری

سورین جاندن انک اغزی فرور دور بو کچون
جان نثار که سوز ایدینه کور دور بو کچون

طوطی ایلمه سخن سازه شکر دور دور بو کچون
ظرسن حسن جههان سوز نه فرور دور بو کچون

مردم دیده کبی دانه وفالی سوری

کون یوزی نونی زیاد اندی بنه تابد نغم
بو بو طبعی داغ ادره کورن بنه صنوبر پیره نغم

سرتسر داغ نغمه بر اولدی بد نغم
سوز ایم فکلمه ایزدی اکر کور کیم نغم

فانتم فم ایله اولقانی هلالی سوری

ساکن کوی فریایه بیامبله کلور
عقلم الو ببنم اول باره و جامبله کلور

تولیم بنده انک مالک صداقت ایچره
دوشدیم یوکون ارباب بلاخت ایچره

با دینهدر او کوزل شهر طلاقت ایچره
کیم مانتد اولوز مالک الطافت ایچره

دیته کر نغمی اولسه اهل کمالی سوری

کمال سیدم ایچم باره کمالی سوری

بزه اول کیریم مغنازین بو سلا سیم کلور
کلور داغ نغمه باری کرامت سیم کلور

بجز برآید به در وصفی در دو الملک
بعزری یوسف کاغذ کوزی بشوق فلک

**غزل عوی
تجربین بجیبی**

ایلهدی زخم سینه امه برود لادن
ظهور اندی درونم آتش سوز کلا لادن
بیلندی سرکنونیم کمال اختر لادن
طوبلیدی راز پنهنه نتم زیاد التیا لادن

منی سو دو کم الکلا ندی توانم عدل سلا لادن

شازت وارید جانیله اول ابیات هنکده
تجلی نورید در فشان اولن مشکات هنکده
انور الکونور ویداردین روضات هنکده
وق صور تدین کوروم بویون مرات هنکده

شفاقت نوری برق اورس نولاج الانا لادن

فلاصی آدی حجت عالمی دنیا پر رغبتدن
بجراته نصیب الدم عکله جام وهدتدن
اکرم سرورم اسرار کله کیم نرم کنتدن
اکر شاد منکده عشق کله او با ندیم قوب عقلتدن

مردم بو ایدی بو قوتن فدای الانا لادن

بنی کور کچو بوللرده ایراقلردن گذار ایلر
نه برکنه التفات ایدرنه بروم اعتبار ایلر

تجربین

ایچون عرضی ال بر ملا لم و کلک اصلک
ایچون او قیماز اشعار روی جان نم ای جان ایچون

درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن
درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن

درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن
درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن

درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن
درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن

درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن
درین عوی اولن اولن اولن اولن اولن

بجز قانسون صوم شایه ساقی نازک مناج
ایله جون اب ایله بریرده انشی امتناج

**غزل عوی
تجربین بجیبی**

ایچون عرضی ال بر ملا لم و کلک اصلک
ایچون او قیماز اشعار روی جان نم ای جان ایچون

دوره لم فو لیمره عهد وفا ایلیم

ادمه روز و صلیکی طی بزه عطار و زری قده
در دیم سار غم عشق و دور و زری قده

دقی اغیار بد اندریم پلار و زری قده
سک صفکاره قده مهر و دو فار و زری قده

کلک بوینه صد قیله دعا ایلیم

ایچن اول بعینتک لعل شرب نای
طغیرد رفوشی فرد سیکه فلک کله طوبی

در میخانه بکلا زایده مسجد بابی
کورم بیلدن یکی آی اولد فکله و طربی

اول کچی وقت نمازینی قضا ایلیم

طلیل رحلت او ننه کوشی اورالوم ایشیده لوم
عزیم ملک بقادر بو فنادن کیده لم

بجز بر جوره کله جانیه صفا ایلیم
اولنم بیزنه در کله و دا ایلیم

بندتندن هوره لم روی بریا ایلیم
یولینه سی صحنک جانی قدا ایلیم

دوره لم فو لیمره عهد وفا ایلیم
ادمه روز و صلیکی طی بزه عطار و زری قده

دقی اغیار بد اندریم پلار و زری قده
سک صفکاره قده مهر و دو فار و زری قده

کلک بوینه صد قیله دعا ایلیم
ایچن اول بعینتک لعل شرب نای

ملا و عشق اهلته ایچن صلا ایلیم

ارندری کی کندین کنده نم و در دو اولک
نرم سار کله اولور ای عاشق کلکدن قدیم کلک

در میخانه بکلا زایده مسجد بابی
کورم بیلدن یکی آی اولد فکله و طربی

طلیل رحلت او ننه کوشی اورالوم ایشیده لوم
عزیم ملک بقادر بو فنادن کیده لم

بیلدگی سنده کندوکی ای بیوفانه سبی
اشوب دهر وقتنه در زمانه سبی

نجیبی

شندی درگاه معلاوه اولان دو تلوول
کلایر و بر لر الکنه نسته کورسه لر کر
کرتهی دست اولک اما پیری یوزنه دوندر
انچه ون هوش نسته یوق بونلر قنده معتبر

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

اهل دیوان وقضات و جله صاحب سلطنت
بیرینه معنی و بخشد در برینه معرفت
عوض ایدوب بر شخصی انکله تلوول تربیت
مال ایله انور اولدی شندی هر جهانت

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

بقوی وادی ایمنی عالم ایچره عدل و دار
قاضای جلاک کر زلال الکنه در نزار
در مسیجک اولن کیمسه جهاندن بر مراد
بیتورقان اینلرین دنیا طو اولسه فساد

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

نه قدر صاحب کمال اولوب فیر اولسه کشتی
کیمسه یقین یوزینه کر کوکه ایرر سه باشی
النه تنفیدی اولرکنکله وکی کون برایشی
دیو

دعده وصله د لندن د لبرک لاکلمدی
هوق و فاصورتلری کورس دی الاکلمدی

وله

بیلدگی دارسله قیوسینه قلی ویرمز دهور
یوزو که یقین جهاندن بیک کز ایورسن سیور
بر زمانه قالمسوز ویرمز مالک و فی بود
منطیکک اعلا لرین تر ساد و تر کیمی بخور

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

فانم مهر سلیمان سکله عثمانیدر
هر کیمک دستنده اولسه عالمک سلطانیدر
مردری ایها ایدن عالده روح فانیدر
ایشی بتور مکنده نظیری یوق جهاندن فانیدر

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

ذانت ارراک ایله کیمی پانت دیو کیدر
معرفت یوق زره قیو کیمی افی دیو کیدر
قاره جاهل کیمی قاضی آدی ملادر کیدر
طلیم و بدعت طو تندی دنیای فحاشا دیو کیدر

سیم وزر در مصیحت کورن جهاندن سیم وزر

یاغم آدیم انمز بر بر بیخانه دن غیری
دل بر نشه طو نغارس قیا بیمانه دن غیری

بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان
بیر بیلگی و شرمین اولسون لکنه در سلیمان

اغزایز سه هر پرده صدف و شاد دل آملی صدمه
معارف در لرزینی مجلس عرفان ایچون صقل

**غزل نجفی
نجیبی ششم**

آتش عشق ایلا دل اولدی هو سکار سکا
باندرق یاقله رفق دلیلی دل راز سکا
ضرم نه بنیم ای شوخ ستمکار سکا
بتلا اولدم ایبه عشقله ناچار سکا

نیلدم نیلدم ای دلبر سکا و سکا

بنی بچون روش دشت بیابان ایندک
خلقه ایهمی زنجیره و افغان ایندک
بیفدک عالمه بنی بویله بریشان ایندک
دل مخزومی بیگ جور ایله قوبران ایندک

قادی قاطر مغز ای شوخ جفاکار سکا

بچه لعلیده سر شکر قندل ارماع اولسون
وصلنی قنطاریه ایندی بوزی اغ اولسون
تخته سیننه ده ای دل بوده بر داغ اولسون
او جفا بونیز یار اولن ایبه صاع اولسون

هیچ بونفازنی کوکل دنییه بر بار سکا

نی کی ناله ایدر عشقله ایله داغ زنان
اولده و لوله زاه ایله رساز فغان
بصله نر است و وصله ای ای احسان
بوزی بیس و ده بچه آه و فغان ایله بهمان

کیمه دردم با اینی سیننه سوزا نمده
کیمه تان اغلیه دبدو کر با نمده

**طیسی
عالم**

بیکدن بوسه المی مرده جان بولنی قدر واردر
بچک فوننی حیات جاودان بولنی قدر واردر
میانک فو قلمنی ایچ نهان بولنی قدر واردر
وصالک جانته المی رایجان بولنی قدر واردر

نه دار برهت است شیدا اول اثری کور بونلر

رقک زلف ایچره کور ستر و کور قیامتدن نشان کی کی
سر بادی دهری دیران ایله کور نهان سن سن
کونک مغزیده و دغش فتنه افروز زمان سن سن
نه ماهیت سن آیدانه دن نامهربان سن سن

بچمگرتی سوز بگری سن مکاری کور بونلر

مکر برکاس ایچره مسک نر در لرز ایچون جانی
یاقود مکنک ملاحظت شاهنگ نفع بپریشانی
قونیدر باشک باقود بهای طت سلطانی
ایشان کوریمی جانی باشدن ای شعی بهمان

عزق وینک بقادر اول طره و طراری کور بونلر

او مهر و بخت عالی کبی خدار اولق استر مس
کرم سمتمدن ال چکشی ستمکار اولق استر مس

سوزاسون چشم ستمک دولت بیداری کور بونلر
بوزاسون بند زلفک بنده لر بیداری کور بونلر
سوزاسون چشم ستمک دولت بیداری کور بونلر
بوزاسون بند زلفک بنده لر بیداری کور بونلر

صوفی صافی دل اولن سک صفالک سکا
فوناس ذوق بیعام فدا لکن سکا

سوزسون دو کله مرآت پور انوار می کور سوند
بهار پیراهنک تا قدرت ستاری کور سوند

مدد درج مصور نیچا اولور می باری کور سوند
غزل

منه هلیبی دیزر اول غزوه فتان **صف**
کویا جنگه طور نینه کذاران **صف**

سنی سیر انکلیچون ره کذر کاشنده **صف**
ایکی جانبدن طور سر و فرامان **جمع**

لشکر اسک فرا و آنگه جنگ انکلیچون **صف**
کوندر مو هلیچین چیه دیغان **صف**

جامع ایچون کوزنه تا کلمه بهم زانو سنی **صف**
شکل سفاده کوز دیده و کربان **صف**

کوکده افغان ایدر کوز صف کچه هلی کلنک **صف**
چکلور کویک مرغان دل و جان **صف**

اهل دل درد غمک نعمته مستغنی **جمع**
وزیلور کرمک هوانه مهمان **صف**

قدر کی سنک وصلی نه بیلوب ای **بانی**
طوروب ایغلیبه قوشو که باران **صف**

کوردی تیج شدرینی غم بارانی ویران ایلدی
لون اسکم بر قزل یغور لنی احسان ایلدی

بولانق تموه ایچروب انعام ایدر سینی
اکرامان ایدر سیک طوری ویر

در معج
خروسه کور سوند
اولان آب لذیز

بارک اته زهی شهر کترین والا
شید بلده و پاکزه وقت اس

واری بر شه کیم بولدک به ماتد اوله
جلد بلده نولا اولسه منجج بر و سا

شهر پور سرده اولان صوری تعدل ایدلم
وادی و شهر و طویضا و عبون شتی

صوریچین بانشی بکار بانشی صوبیدر بانخی
انی منجج ایدر جمله میا یلملی

معدل صودر هم دفنی نایب بکاری
فسی ضایع اولور اول آب لذیز کیم یقیا

سورم وقت صبادن بری ایی و کلم
فتی برین کلور سو و لیچه کیم ای بکا

واری صاریچ صونیک دینه و برماندی
ایندر بر بطمی طعمای نقدر اولسه رو

برک ایچکلک طویلان دی امور بیک صونیه
بوده بر امیر عبیدرانی قبل استنباه

مفتی صوبین اولور اولان صوبیه نظیر ایدلم
پوشه عیبه صود رایج و علیه الفتوی

خوشی کلور سیرله ایچکه آب عصا
انی اظهار کرامتله اقمشی مولا

آب و لیک اولور اولور منجج ایدلم
رطبان عفتله اولسه فخر یی شقا

ششکلک بله کلمت صوبی ریج انقلا و
خوشکار اولور ایغینه صوغوتی ش ایدر ای

قاندر آرب تصنیف کیم صیغش لندی
مئلور اولور ایغینه ایدر کیم صغیا

پاضم و معتدل اولور اولور اولور
دو قیغشی اولور اولور اولور برینه یقیا

تایان قرب حضرت اولور بر هلو صه بق
یوسف بهشته زاهد عبادت فوز سنی

دو آیه

قدر عالی صور کز بر بیسی اب قدری
عید که در انی صاحب اشرا یقینی اجرا
الم که رسیدی کومسی صوتی اگر بر کز
انی اسراف بره فریجه ایدر دم اصلا

اب قدری نوله اولسه کومشده عالی
فندق انوفی قدر نفعی کور نفعی
تغنان صوتی قانی کوره صفای کسب ایله
اسکندن بولدر ایله کوره طرف

یا بجز صوتی قنی سینه در کز اندر اما
تیره ده صاف برودتک بله پیکرین
آب نیند نوله نوله اولور سه مانند
ایلمشی تخت برودسه انی قنی اجرا

تا بله قایه صوتی هوشی قایه قنایه صغیر
سده کور و طحال ایور درسی اول ما
طعی سوز طبع در برابر انی صوتیک اما
سده ابراش ایدر سعوی قنایه ابرارعا

ایلمک اب قنایه بهشته و عالم قسته
بر تان زلفسته نوله ایدر رسه ودا

وله

کوم بر بک صور ایلمک آب صوتی
نفعی کورین انک نفعه مکر اهل رحی

عرض

عرض ایلمم قنیده وان دل سری
اعلا بخور لر دیدی کور در کده اولری

وله آیه

نمکی صورتک اعلا سی قوافی صوبیدر
انی بالقلی به تقدیم ایدر اهل هوا
منفعی صورتک بری حکیم شاه صوبی
نوله نوبت برینه ایجه انی امر اضی

زینلر صوبی ایچوب قلبی تزیین ایله
عطش دن ایله تکبیر و رو تک قطعاً
در بیج صوبی ایچوب هوشی فروشی ایده لم
قیللقام قدر لطفی کور مشی عقلا

لذ که کور کبی کور سه اگر صیح کبوره
کسوردی اوده کوم کور کز صوا اولور دنلا
صورتک بارشهی اولسه سزا نچغیلان
حکمی جابیدر انک هر برده زبیرو بالا

فوشی ایدن آب علبشیری اولور سیر کبی
انی قبلان کرای هان بکیشی زبیر
بو یلبیر وادی ز نور ضنه ولتشته ایلم
کاسه ز نغم ایجاز ایله ایلم املا

ناودان قلم ایلمدی و او دیده بینه
روضه ز فاطم یاران صفای اسفا

وله

اینی دار اولدی بونظم کهرک ای
حضرت هان کرمکانه انی ایت اهدا

سک کولبی کولکده کولکده اولمده
الکرفس تند سرح دل نالانم
بی آس روان ایلمک جان اوزره کوزم باس
تیک سیکانک را تشو کوا کوزری ستانم

سبیم کی صاحب سلیمان قنایه نوزانم
کولکری ایلمسن تک کونجی سفلا نغم

حضرت هان قلمک نایه ز باران کریمک
بیخ انا ای سا را ایتی ایله مولک

بلیغ خاک ستانولدر رسوم سووه و نازی
کن رن دگر کاز کده اولسه ناز نهی اولار

دوبنده دوشده اولوب دیره قوی ایدک بیدار
فردوشه باشدی ناله سرده درو درو
بناز ضعیفده هامه و دغری غم ایدم
کرکسته برکنده کوشه دستار

داروب اول حال ایلده امانت دغیر ایدرک
ایدی کوشه دملونده چایگاه قرار
نه کوردم آه امانه اللمان برافت جان
کلوب اولکده کوشی کچی اولدی شعله شاد

صباحی قاده سناک حال کچی بزمرده
درونی عاشقک فاطری کچی بیچار
دوقودی هام کومسه بیانی کلده نغم
بیوی اینوز شمشی نهالده سوار

قرظیره میسی یا فود کوشی مریایی
بلوت می یا فود می کوشی شهور
تمام رنگ بهایو بگو کوشه و ناز
تمام حسن سراپای شعله دیدار

ولیکه لیس اولوز کیم او تاز پور و درک
درونی ایچره برانیدسه بر سلامت وار

دایه

فایده دیدی کن هدر قونون کیمه مارک
سوز طوقا دم قندلی وار دم کنا هغه چیردم

جهانی ایتکن ضربتک زبون باسنی
بیم ایتدی بویله سر انداز ضربت افکار
نذر محی سب فیرتک ندر درو ک
کمال لطفکله قیل کیمه که اخبار

ایشدی چونکه سوزم اول کل حقیقه ناز
درون سینه دن آه ایلیوب چوبلیل زار
ردیکه آه سوال اتمه در دهنه نام
دل فکار بید زضم ادره سنده ویکبار

دلمه اوغیر دیم قیده بی بو عالدیه
نه بیل ادرادی نه طوطی اشکر کفار
پوش بر آفتک ابرامی ایله مجلسه
چکلم سیدی بریکی بیلد و سزار

تمام نسه اولر ایتدکه مهر کچی طبع
میان مجلسه نقل اولدی صحنی اشعار
ندیم ناسنده برشا و جهان وار ایشی
کندر لغه و شوشون الهی اول عیار

برایکی بیتن انک کیف ما اتفاق ناکاه
بر اهل دل او قیوب ایتدی برو می نکرا

دایه

بجای مانع اولورسه یا ناز ایدرسه یا هود
ایدرسه نیر صاحب صورت نیر ایتلار

توتایم ایا بیریق بویلمش انا
تجوال قلیوب ایا بیره ندرم اشعار

بوکرو بکل بونزه لای سینه یلم کفر اشکار
کروشم ایدوب اولم ایقایی نیر فواشکار

بیم ایدوب بجم قیضه ندر ایتیم
بویوب نیر کچی بوسه ایلیم ایتیم

دایه

بیت
ایندن اولسه ده فلکک مک کمانتی
چکه فلکده سفله رک امتاننی

وله هجاییه

بیت
فانورسه واه ننگ کر دروغده بویله بویار
چنانکه بوسوزی کوننی ایندی قالدی دل
کمال فیزیت ایله بجه صورت دیوار
دیدمکه ای کالی نوزیز ناز و عشوه کلا
فلا ندم کجی بنده لدر هزار هزار

بیت
ایبیدی ایشی قهری یجا استیلا
چیل روحی اولور جزیره لدر یجار

بیت
نه کونه بجا ایدی ای او بیت پر تا بشر
کبر سنک کجی سرکش بری بی قیلدی نظر
دیدمکه بر ایکی بیت القصدده کیم اولشی
انگله طرقت صدر کینه مد هتکار

بیت
غراب لجه می دریم قفعدون لعلار
ایلاز باکله سینه لطفی ابراهار

بیت
کیاب طرقت دستور اسمان مسند
سی بدر سول فدا که لطفندن
بهمانده ایشی اندوه غم اولور کلدار
یکانه صبه کرسن قلفه اسلام
وزیر واعظم اتم بر سبک نیاز
علیل خسته بودنی سی صیب ذریب
برضی یاسه عطایا سی شربت ویناز

بیت
در صراط ای کجی ضایک و تنگ صورت
کشف کیمه سینه قدیم زلفار

بیت
دوقونسه پیشی اگر زنگ بسته درانه
یسل چمن کجی نشوه و نما بولور زنگار

اوربته

بیت
اوربته مرتقی بنیاد در قصری تواضع کم
ریاضی هسته نظار قابلدر زمینندن

وله هجاییه

بیت
ذبحی اونوقت باز که بنه غمیدن
زمینت اسم کزیز سن فلکک فویار
بقویب اولورده سه نین بنده فیدن
ایدر وی احدیسه و یلیمانی پای رابی شکار

بیت
که اولور زیان قایل ایچره منجلی کجی
دالات ایندیکجیون شریک کیم سو وار

بیت
جهان پناه فریو کر مور اصدرا
ایا وزیر فلک بارگاه مهر آثار
سن اول خد بو جهان سنکه عهد لطفک
نگاه بانکه ایدر اشیان بلبله مار

بیت
بویخت باکی برستان نظار و طرقت
بوصورت ایله ربه تقیر ایدر اولور لایبهار

بیت
سن اول کانه دو روز زمانه سنکه
نظیرک اولقد مشهور دید اولور
جهانی لطف و مودت کمارن ایندک
جهانده کام اله سک بر سبیل استوار

بیت
اولوب اولورده بوالا و حقوق زمانه مند
ایدر مقام رفیعته دولت ایله قرار

بیت
بوصن خلقی که ایشی کافدا احسان
بویخت وطالی ایشی کافکک ایشار
معتبر اولکه سنک غمز دولت جابک
اولور زیاده و بلند وود بدلیل و نهاد

بیت
کل هم بویجهات ایچره هونده جبریدر
کربوبه شغلی غایب اولان صد در کبار

بیت
بودر دلیل بو روعا که کیم سنک انجی
بودر مراد شریفک که جمله اهل دیار
اولوب زمان شریفکده امن و راهده
جهانده اولیه بر مرده ظلم ایله هزار

گوردم قویه بقیضی او قول ارغلو آفتی
صاندم فلک قویه کتودی قیامنی

**مصائب و
فشت آفتی**

ببر تو انداز او ایمنی و بر شهر رمضان
یا قدی قندیل
بجوهر روزدی بچلیک و الدار
خنده زن مطلع نور شیدی لیلی و جهان
اولدی بر جامع والاصل نوره نظیر
بر شاره شجر طوری شعله فشان
ماه نوم مننه کورب غوغ و شهر صومی
جامع مغفرت بر علم والاشان
پلیدر شکل بلال اولدی قی روز کت
تاض عقوفه عقده شای عوصان
رسم زینده سی برسد و رسم الهی
کا اولدی سر سوره و آیات خداوند که جهان
بکر رسم بر مکه ابروسی اوزر باره
اول بت شهر و شهر اولور عالم شعبان
انجم اس بوقنا ریل قوروزان شهر
ایلدی قبه جامع لری کردون عنوان
زینت خاک کریبان فلک خاک انداز
بر شیمی روزکی مطلع انوار صفای
بر کونی عید بکی سوغ رسی روز کشان

بجوهر حالت صفا بخش اولدی بر صوم کت
تو شایان کوریت حسی ایله کوریدر بیان
تو شایان کوریت کت کت کت کت کت کت کت
اکل و شیمی اوز و شیمی کت کت کت کت کت کت
طیبه تر زوقته جامع کت کت کت کت کت کت

تیمت اهلنه حصنه قدکم دست کیرا دلین
اسی بیلن آشن بین اسیم بولان فیروزان

دل هایه

دیلک اولدی بون فرع عالمی
جهانده دایم اولور اقیاب المار
اواقاب ملام کت اصفا ستم
عموم فیض ایله سرور کبار و صغیر
عی الطصوصک بو بنده کیم زندک
بو جاکر کت بو کینه ی بو عید زار نزار
او دلکوی لطف و کم کوردی هفت کدن کیم
اولطی کوردی ابر بهار دن کلزار
کندی قولک کندی مستند کدر
اوتتم زره که ای اقیاب فیض انار
حیات اریک سنگ بر شاره بر افکدر
توقتی ایسون روز طار بد کردار
جهانده سنی کی مشقی آفتی و اریکی
بازق و کللی فاله بولم بیکسی و بیکار
مقد اولیم بر قید ایله بو عیله
ایده در و سوری فاطمه انار
بیموزده لیکن افندم قیلان سویل
بی ایلم قوانک باری کندی انظار
رودک اناره ایکی علم اهل عرفانه
قلا و بیکسی و پایزه طبع سوزانار

سید بنده و شایان ساره قدر سکار
طبیح او کت اولوب جا کوریم هفت اقیام
او ایلم کت کت کت کت کت کت کت کت
بمان آفتی سنی ایلم ایلم ایلم ایلم ایلم
کرم قیلان قوروزان سینه سنی بیکار
بمان آفتی سنی ایلم ایلم ایلم ایلم ایلم
کرم قیلان قوروزان سینه سنی بیکار

ÖZGEÇMİŞ

Nurten Durgut, 1967 yılında Tokat'ta doğdu. İlkokul ve ortaokul eğitimini Tokat'ta tamamladı. Liseyi, 2000 yılında Açık Öğretim Lisesi'nde tamamladı. 2012 yılında başladığı Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki lisans eğitiminden 2016 yılında mezun oldu ve aynı yıl Sakarya Üniversitesi'nde Pedagojik Formasyon eğitimi aldı. Yine aynı yıl başladığı Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Halen Sakarya Üniversitesi TÖMER'de Türkçe Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.